

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE**

DOLINSKO

2022 - 2031

OSNUTEK

Štev.: 13 – 1 / 2022

KAZALO VSEBINE

0	UVOD	13
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	1
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER.....	1
1.1.1	<i>Lega</i>	1
1.1.2	<i>Relief</i>	2
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	2
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	3
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	3
1.1.6	<i>Krajinski tip in gozdnatost</i>	4
1.1.7	<i>Vegetacijski oris GGE</i>	5
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	9
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	10
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	11
1.4	DRUŽBENOGOSPODARSKE RAZMERE	13
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU.....	13
1.5.1	<i>Lovstvo</i>	13
1.5.2	<i>Kmetijstvo</i>	14
1.5.3	<i>Poselitev</i>	14
1.5.4	<i>Infrastruktura</i>	15
1.5.5	<i>Druge aktivnosti v prostoru</i>	15
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI.....	15
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GGE	15
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	15
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	17
2.1	SPLOŠNO O FUNKCIJAH GOZDOV	17
2.2	EKOLOŠKE FUNKCIJE	18
2.3	SOCIALNE FUNKCIJE	32
2.4	PROIZVODNE FUNKCIJE.....	39
3	OPIS STANJA GOZDOV	40
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	40
3.2	LESNA ZALOGA.....	41
3.3	PRIRASTEK.....	43
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	43
3.5	TIP I DREVESNE SESTAVE SESTOJEV	44

3.6	OHRANJENOST GOZDOV	45
3.7	KAKOVOST DREVJA	45
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	46
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	46
3.10	ODMRLO DREVJE.....	46
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	48
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI GGE	48
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	49
4.2.1	<i>Posek .....</i>	49
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela.....</i>	54
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic.....</i>	54
4.2.4	<i>Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov .....</i>	55
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012 - 2021 .....</i>	55
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2012- 2021.....</i>	56
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	57
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	57
5.1.1	<i>Površina .....</i>	57
5.1.2	<i>Lesna zaloga, prirastek in možni posek.....</i>	57
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	59
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev .....</i>	59
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov .....</i>	60
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	61
6.1	SPLOŠNI CILJI.....	61
6.2	USMERITVE.....	62
6.2.1	<i>Splošne usmeritve.....</i>	62
6.2.1.1	<i>Območja gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek.....</i>	64
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....</i>	65
6.2.3	<i>Usmeritve za izboljšanje življenjskih razmer prstoživečih živali .....</i>	96
6.2.4	<i>Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih.....</i>	97
6.2.5	<i>Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi .....</i>	98
6.2.7	<i>Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....</i>	99
6.2.8	<i>Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor .....</i>	103
6.2.9	<i>Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih .....</i>	104
6.2.10	<i>Usmeritve za strojno sečnjo.....</i>	104
6.3	UKREPI	105
6.3.1	<i>Možni posek.....</i>	105

6.3.2	<i>Potrebna gojitvena in varstvena dela</i>	107
6.3.3	<i>Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	108
6.3.4	<i>Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov</i>	109
6.3.5	<i>Graditev gozdnih prometnic</i>	109
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	110
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	112
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	115
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV (RGR).....	115
9.1.1	<i>Rastiščnogojitveni razred 00110 DOBOVJA</i>	116
9.1.2	<i>Rastiščnogojitveni razred 00130 ČRNOJELŠEVJA</i>	125
9.1.3	<i>Rastiščnogojitveni razred 00310 OBREČNI GOZDOVI MEHKIH LISTAVCEV IN ROBINIJE</i>	133
9.1.4	<i>Rastiščnogojitveni razred 00400 GOZDNI REZERVATI</i>	141
10	LITERATURA	143
11	NAČRT SO IZDELALI	144
12	PRILOGE	145
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	146
13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN.....	146
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	146
13.2a	<i>Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje</i>	146
13.2b	<i>Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda</i>	147
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA	148
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	148
13.5	GOZDOVI ZA SANACIJO	148
13.6A	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI	148
13.6B	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	149
13.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	149
13.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA.....	150
13.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV	151
	V GOZDNEM PROSTORU.....	151
13.9a	<i>Odprtost gozdov s prometnicami</i>	151
13.9b	<i>Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami</i>	151
13.9c	<i>Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami</i>	151

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	1
Preglednica 1a/D : Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	4
Preglednica 2/D-GZ:Površina gozdnih rastiščnih tipov	5
Preglednica 3/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	10
Preglednica 4/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov) .	10
Preglednica 5/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	10
Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	12
Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	12
Preglednica 8/P: Prebivalstvo po občinah	13
Preglednica 9/D-LD Pregled lovišč.....	13
Preglednica 10: Organiziranost javne gozdarske službe	16
Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha).....	17
Preglednica 11/1: EPO območja vezana na gozdne površine znotraj GGE Dolinsko.....	19
Preglednica 11/2: Posebna varstvena območja Natura 2000.....	20
Preglednica 11/3: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Dolinsko	21
Preglednica 11/4: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Dolinsko.....	22
Preglednica 11/5: Pregled naravnih vrednot v GGE Dolinsko.....	33
Preglednica 12: Seznam objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE	37
Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	40
Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	40
Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	41
Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	42
Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	42
Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	43
Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	43
Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	43
Preglednica 21D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	44
Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	44
Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	44
Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	45
Preglednica 25/K: Kakovost drevja.....	45
Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja	46
Preglednica 28/OD: Odmrlo drevje v GGE.....	47
Preglednica 29/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih.....	49
Preglednica 29a/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	50

Preglednica 30/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	50
Preglednica 31/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	50
Preglednica 32/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	52
Preglednica 33/PDR: Posek po debelinskih razredih	52
Preglednica 34/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po oblikah lastništva in skupaj v GGE	54
Preglednica 35: Krčitve gozdov v obdobju 2012 – 2021 po namenu.....	55
Preglednica 36/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1971 do 2021	57
Preglednica 37/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v % od lesne zaloge) v obdobju 1971 do 2021	57
Preglednica 38/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	58
Preglednica 39/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	58
Preglednica 40/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	59
Preglednica 40: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	79
Preglednica 42: Možni posek po vrstah poseka (v m ³)	105
Preglednica 43: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	107
Preglednica 44: Vrsta in količina potrebnega sadilnega materiala.....	107
Preglednica 45/ D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE.....	109
Preglednica 46/EP1: Prikaz prihodka od lesa (neto).....	112
Preglednica 47/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (vsa lastništva).....	113
Preglednica 47-a/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (državni gozd)	113
Preglednica 47-b/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (zasebni gozd in ostali)	113
Preglednica 48/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	116
Preglednica 49/D-GZ1: Gozdno rastiščni tipi v RGR.....	116
Preglednica 50/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	117
Preglednica 51/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	117
Preglednica 52/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	117
Preglednica 53/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	118
Preglednica 54/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	118
Preglednica 55/K: Kakovost drevja.....	118
Preglednica 56/PŠD: Poškodovanost drevja	119
Preglednica 57/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	119
Preglednica 58/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	119
Preglednica 59/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021.....	119
Preglednica 60/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021	120
Preglednica 61/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	120
Preglednica 62/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	123
Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	123
Preglednica 64/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	124

Preglednica 65/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	125
Preglednica 66/D-GZ1: GRT v RGR	125
Preglednica 67/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	126
Preglednica 68/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	126
Preglednica 69/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	126
Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	126
Preglednica 71/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	127
Preglednica 72/K: Kakovost drevja.....	127
Preglednica 73/PŠD: Poškodovanost drevja	127
Preglednica 74/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	127
Preglednica 75/OGD:Opravljenjena gojitvena in varstvena dela v RGR	128
Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021.....	128
Preglednica 77/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021	128
Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	129
Preglednica 79/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	131
Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	131
Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	132
Preglednica 82/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	133
Preglednica 83/D-GZ1: GRT v RGR	133
Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	134
Preglednica 85/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	134
Preglednica 86/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	134
Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	135
Preglednica 88/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	135
Preglednica 89/K: Kakovost drevja.....	135
Preglednica 90/PŠD: Poškodovanost drevja	136
Preglednica 91/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	136
Preglednica 92/OGD:Opravljenjena gojitvena in varstvena dela v RGR	136
Preglednica 93/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021.....	137
Preglednica 94/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021	137
Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	137
.....	138
Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	140
Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	140
Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	140
Preglednica 99/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	141
Preglednica 100/D-GZ1: GRT v RGR	141
Preglednica 101/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	141

Preglednica 102/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	141
Preglednica 103/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	142
Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	142
Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021	142
Preglednica 106/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021	142
Preglednica 107: Stanje in razvoj gozdnih površin	146
Preglednica 108: Območja gozdov, kjer so možni konflikti med funkcijami gozdov	147
Preglednica 109: Kategorije intenzivnosti gospodarjenja	148
Preglednica 110: Kategorije gozdov	148
Preglednica 111: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	149

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta	53
Grafikon 2: Primerjava dejanske (korigirane) in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	59
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	121
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	129
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	138

POVZETEK

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.541,64	1.906,48	48,96	4.496,08
Delež (%)	57	42	1	100

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE	4.496,08	2	240	242	0,04	8,06	8,10	26,9	22,3	22,4	66,9
Večnamenski gozdovi	3.942,62	3	241	244	0,05	8,00	8,05	27,2	21,9	22	66,7
GPN, ukrepi dovoljeni	4,35		370	370		14,11	14,11		24,6	24,6	64,5
GPN, brez ukrepov	12,51		428	428		11,13	11,13				
Varovalni gozdovi	536,60		228	228	0,04	8,40	8,40		26	26	70,7
Zasebni gozdovi	2.541,64		233	233	0,01	7,79	7,80	6,0	22,6	22,6	67,4
Večnamenski gozdovi	1,08		234	234	0,01	7,69	7,70	6,7	21,4	21,4	65,1
GPN, ukrepi dovoljeni	457,56		273	273		10,61	10,61		20,0	20,0	51,5
Varovalni gozdovi	2.541,45		226	226		8,24	8,24		28,2	28,2	77,4
Državni gozdovi	1.906,48	5	250	255	0,09	8,40	8,49	28,7	22,4	22,6	67,8
Večnamenski gozdovi	0,18	6	249	255	0,09	8,35	8,44	28,7	22,9	23,0	69,5
GPN, ukrepi dovoljeni	12,51		428	428		16,17	16,17				
GPN, brez ukrepov	68,28		428	428		11,13	11,13				
Varovalni gozdovi	1.825,51		238	238		9,29	9,29		16,3	16,3	41,7
Gozdovi lokalnih skupnosti	34,56		258	258		9,20	9,21		4,4	4,4	12,2
Večnamenski gozdovi	34,10		247	247		8,56	8,56		1,9	1,9	5,5
GPN, ukrepi dovoljeni	3,09		401	401		15,21	15,21		27,2	27,2	71,7
Varovalni gozdovi	34,10		258	258	0,01	9,49	9,50		1,6	1,6	4,2

POVZETEK

Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami - D-F

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	451,28	9,5	9,5	1.556,01	32,8	32,8	2.743,36	57,7	57,7	4.750,65
Hidrološka funkcija	110,53	2,3	2,3	628,31	13,2	13,2	4.011,81	84,4	84,4	4.750,65
Funkcija ohranjanja bio. raznovrstnosti	893,8	18,8	18,8	3.446,26	72,5	72,5	410,59	8,6	8,6	4.750,65
Klimatska funkcija	1.621,29	34,1	34,1	39,83	0,8	0,8	3.089,53	65,0	65,0	4.750,65
Zaščitna funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	4.750,65	100,0	100,0	4.750,65
Obrambna funkcija	395,15	100,0	8,3	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	395,15
Rekreacijska funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	4.750,65	100,0	100,0	4.750,65
Turistična funkcija	0	0,0	0,0	1,75	0,0	0,0	4.748,90	100,0	100,0	4.750,65
Funkcija varovanja naravnih vrednot	855,06	23,3	18,0	2.811,80	76,7	59,2	0,00	0,0	0,0	3.666,86
Funkcija varovanja kulturne dediščine	90,93	95,0	1,9	4,77	5,0	0,1	0,00	0,0	0,0	95,71
Poučna funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	4.750,65	100,0	100,0	4.750,65
Raziskovalna funkcija	15,8	100,0	0,3	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	15,80
Estetska funkcija	168,54	37,9	3,5	275,76	62,1	5,8	0,00	0,0	0,0	444,30
Lesnoproizvodna funkcija	3.682,41	100,0	77,5	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	3.682,41
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	254,72	96,1	5,4	10,28	3,9	0,2	0,00	0,0	0,0	265,00
Lovnogospodarska funkcija	0	0,0	0,0	1.942,45	100,0	40,9	0,00	0,0	0,0	1.942,45

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah – NGDL

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja – naravna obnova	ha	3,86	4,0		7,86
Priprava tal - naravna obnova	ha	31,12	50,03		81,15
Priprava sestoja –dop. sadnja	ha		0,40		0,40
Priprava tal – dop. sadnja	ha	5,79			5,79
Dopolnilna sadnja	ha	7,85	15,35		23,20
Priprava tal – umetna obnova	ha	2,10			2,10
Sadnja	ha	106,82	114,94		221,76
Obžetev	ha	493,29	595,31		1.088,60
Nega mladja	ha	14,79	137,90		152,69
Nega gošče	ha	65,03	86,31		151,34
Nega letvenjaka	ha	39,94	63,59		103,53
Nega drogovnjaka	ha	21,23	25,49		46,72
Obžagovanje vej	ha	4,0			4,0
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	9,41			9,41
Zaščita s premazom	ha	205,94	189,54		395,48
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	10.195	600		10.795
Zaščita pred obgrizenjem in lup.	kos	2.000			2.000
Zaščita z ograjo	m		7.100		7.100
Vzdrževanje grmišč	ha		9,90		9,90
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m3		100,0		100,0
Puščanje ležeče biomase v gozdu	m3		100,0		100,0
Naravni razvoj biotopov	m3	17,41	43,07	0,44	60,92

0 UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Dolinsko (2022 - 2031) je izdelan na podlagi določil Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10) in Območnega gozdnogospodarskega načrta (2011 – 2020). Napisan je po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, ki ga je izdelal Zavoda za gozdove Slovenije. Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Dolinsko 2022 - 2031 bo na voljo za vpogled lastnikom gozdov na KE Murska Sobota in Pregledovalniku gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov (<http://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>).

Načrt predstavlja peto revizijo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Dolinsko.

Gozdnogospodarski načrt je skladno z Operativnim programom upravljanja območij NATURA 2000 za obdobje 2014 do 2020, določen kot načrt potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst. Na območju GGE sta dve Natura 2000 območji:

- Posebno območje varstva (POV) Mura - SI5000010,
- Posebno ohranitveno območje (POO) Mura - SI3000215

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v poglavju 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela in 6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so smiselno vključene v poglavju 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in poglavju 9 Rastišnogojitveni razredi. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 9 upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov.

Usmeritve in ukrepi v Gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov, ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 in tudi širše, v celotni gozdnogospodarski enoti.

V gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Dolinsko z veljavnostjo 2022 - 2031 so zajeti vsi gozdovi na območju gozdnogospodarske enote, ne glede na lastništvo. Meje GGE so se spremenile na njenem južnem delu, ki meji na Republiko Hrvaško in so sedaj usklajene z potekom meje kot je določen v arbitražnem sporazumu med R Slovenijo in R Hrvaško. Skladno z novo mejo so spremenjene tudi meje oddelkov in odsekov, ki mejijo na R Hrvaško.

V gozdnogospodarskem načrtu so za nekatere pogosteje uporabljane izraze uporabljene naslednje okrajšave:

GGE – gozdnogospodarska enota

GGO – gozdnogospodarsko območje

GGN – gozdnogospodarski načrt

RGR – rastiščno gojitveni razred

GRT – gozdno rastiščni tip

GPN – gozdovi s posebnim namenom

LZ – lesna zaloga

LD – lovska družina

k. o. – katastrska občina

Pl. lst. – plemeniti listavci

Dv. - drevesna vrsta

Dr. tr. lst. – drugi trdi listavci

Meh. lst. – mehki listavci

SVP – stalne vzorčne ploskve

KVM – kontrolne vzorčne metode

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10 in 200/20)

ZOG – Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 200/2020).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Dolinsko leži v jugovzhodnem delu Prekmurja. GGE omejuje na jugu reka Mura, ki v nekaterih odsekih predstavlja hkrati državno mejo s Hrvaško. Na severu oz. severovzhodu omejuje GGE državna cesta M. Sobota – Lendava – Pince, ob kateri se tudi konča ravnina in začenja kolinski svet, na zahodu predstavlja mejo občinska meja med Črenšovci, Odranci in Turniščem, kar je tudi meja upravne enote Lendava.

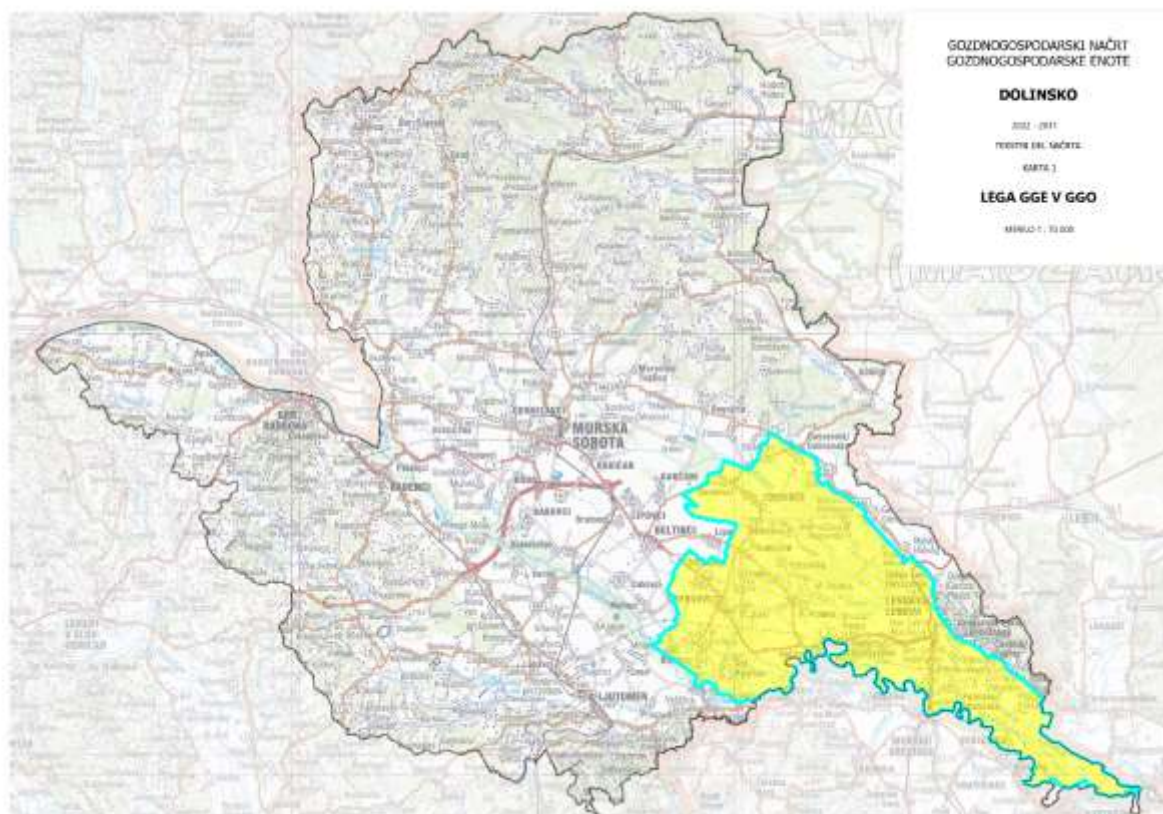
GGE se razprostira na območjih občin Odranci, Črenšovci, Turnišče, Velika Polana, Lendava-del, Dobrovnik-del. Podrobnejši prikaz je podan v preglednici 1.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra k. o.	Ime k. o.	Površina k. o. v GGE	Površina gozda k.o. v GGE	Opomba
Odranci	137	Odranci	692,82	39,79	
Črenšovci	138	Trnje v Prekmurju	403,498	61,31	
	139	Žižki	313,02	51,01	
	140	Črenšovci	994,53	329,68	
	141	Gor. Bistrica	671,24	253,47	
	142	Sred. Bistrica	296,02	33,62	
Turnišče	143	Dol. Bistrica	701,73	240,94	
	148	Renkovci	451,28	18,43	
	149	Turnišče	806,26	42,01	
	150	Gomilica	631,46	120,61	
Vel. Polana	151	Nedelica	492,80	101,33	
	159	Brezovica v Prekmurju	313,04	82,27	
	160	Mala Polana	794,09	457,16	
Lendava- del	160	Velika Polana	762,61	139,48	
	153	Radmožanci	1.193,46	478,28	
	155	Genterovci	56,42	28,99	
	161	Hotiza	522,43	96,64	
	162	Kapca	600,66	220,58	
	163	Kot pri Muri	118,42	24,05	
	164	Gaberje	608,72	130,49	
	165	Lakoš	760,42	46,87	Del
	166	Lendava	1.023,59	52,36	Del
	167	Čentiba	317,64	7,96	Del
	168	Dolina pri Lendavi	352,29	14,55	Del
	169	Petišovci	1.144,19	66,47	Del
	170	Pince	1.438,82	589,33	Del
Dobrovnik-del	157	Dolga Vas	563,50	189,94	
	158	Banuta	456,18	331,69	
Dobrovnik-del	146	Dobrovnik	1.254,86	246,69	Del
Skupaj			18.737,96	4.496,08	

Povprečna gozdnatost v GGE je 24 %. Najvišja gozdnatost je v k. o. Banuta (72 %), najnižja v k. o. Renkovci (4 %). Pod 10 % je gozdnatost še v k. o. Odranci, Turnišče, Lakoš in Petišovci

Lega GGE v GGO je prikazana na Karti 1.

Karta 1: Lega GGE v GGO

1.1.2 Relief

V GGE je dominantna oblika ravnina, s komaj opaznimi vzpetinami, ki so le nekaj metrov višje od ostalega prostora. Te vzpetine so komaj zaznavne in se vlečejo kakor plitvi zemeljski valovi po ravnini, ter tako označujejo mejo poplavnega območja Ledave in Mure. Relativna višinska razlika znaša le 26m. najnižja točka je v v Pincah (151 m) najvišja v Renkovcih (177 m).

1.1.3 Podnebne značilnosti

Celotna GGE spada v subpanonsko klimatsko območje. Klima se odraža v suhih in vročih poletjih, ter ostrih zimah. Na razvoj vegetacije neugodno vpliva pogoste pozno spomladanski in rani jesenski pozebe.

Najbližja meteorološka postaja je v Murski Soboti, oddaljena približno 20 km od središča GGE. Povprečni izmerjeni meteorološki podatki o padavinah in temperaturah so zato primerljivi z razmerami v GGE. Dolgoletno povprečje srednje letne temperature je 9,2 °C. Najhladnejši mesec je januar s povprečno temperaturo -2,3 °C. Najtoplejši je mesec julij s povprečno temperaturo 19,2 °C. Dolgoletna povprečna letna količina padavin na tem območju je 815 mm, kar uvršča prostor GGE med območja z najmanj padavinami v Sloveniji. Najmanj padavin je v februarju in marcu (40 do 50 mm), največ pa v juliju (do 105 mm). Največ padavin pade poleti (okrog 35 %), jeseni (okrog 26 %) in spomladi (okrog 22 %), minimum je pozimi (okrog 17 %). Okrog 60 % vseh letnih padavin pade v vegetacijski dobi, kar je sicer ugodno za poljedelstvo. Kljub ugodnemu razporedu padavine so le te vse pogosteje v obliki krajših, zelo intenzivnih nalivov ali neurij, ki povzročajo škodo.

Srednja temperatura zraka v vegetacijskem obdobju je med 15,7 °C in 16,7 °C. V vegetacijski dobi pade od 420 do 550 mm padavin.

1.1.4 Hidrološke razmere

Vsi vodotoki v GGE spadajo v zlivno območje reke Mure, v katero se preko regulirane reke Ledave stekajo ravninski potoki Bukovnica, Črnc, Libenica, Kapica. Tukaj omenjamo le potoke, ki so preko večjega dela leta napolnjeni z vodo, v GGE je še nekaj manjših potokov, ki v sušnih obdobjih presahnejo. Struga reke Mura je plitva zato je v preteklosti povzročale obsežne poplave, ki so sedaj omejene z visokovodnimi nasipi v oddaljenosti od 300 do 1000 m od rečne struge. Prostor med nasipi porašča pretežno gozdna vegetacija.

Od stoječih voda v GGE je največje Hotiško jezero, ki je v bistvu mrtvica Mure, ki daje vtis jezera. Jezero predstavlja redki ekosistem in daje življenjski prostor ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam. V GGE je več podobnih mrtvic, ki so večinoma leta suhe. Od manjših stoječih voda so prisotne še gramoznice in ribniki.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Celotna površina GGE leži na aluvialnih nanosih. Matično kamenino tvorijo kvartarni nanosi iz pleistocenske in holocenske dobe, ki se nahajajo v rečnih dolinah in Murski ravnini. Pretežni del ravnine je prekrila reka Mura z nanosom materiala iz Centralnih Alp, ki se je pomešal z morskimi sedimenti, ko se je Panonsko morje umikalo na vzhod. Tudi manjši potoki in hudourniki so nanašali material iz okoliških hribov. Neposredno ob Muri najdemo drobne peščene delce, ki so pretežno kislega značaja. V tem delu nastopa tudi prod, vendar v manjši meri. To področje prodnato peščenih plitvih tal sega vse do Turnišča in Nedelice, v večji oddaljenosti od reke Mure pa so tla nekoliko težja, peščeno-ilovnata.

Tla

Tla so produkt matične podlage, podnebja ter vegetacije, ki se je na njih razvila. Delno ima vpliv na tla tudi človek s svojim načinom gospodarjenja. Na območju gospodarske GGE so razviti naslednji tipi tal:

- **Lahka rjava naplavljen tla:** Ta oblika tal se nahaja na površinah neposredno ob Muri in je lažjega peščeno-ilovnatega značaja. Tla so zelo mlada, v profilu sorazmerno plitva, ter rahlo ilovnato-peščena.
- **Psevdoglej:** Ta oblika tal je močno razširjena v lendavski občini in zavzema v glavnem gozdne in travniško-pašniške predele v ravnini. Psevdogleji nastajajo tam, kjer v vlažnem letnem času zastaja voda, kar je posledica nepropustnosti spodnjih horizontov, v sušni dobi pa se tla močno osušijo in postanejo trda kot kamen. Na površini se pojavijo tudi do 50 cm globoke razpoke.
- **Oglejena tla:** Najdemo jih v predelih, kjer se nivo podtalne vode zadržuje pretežno vse leto v površinskih horizontih. Tla so vlažna, delno tudi zamočvirjena, vegetacija pa je z majhnimi izjemami izključno travniška in gozdna. V mikroreliefu zasledimo številne zelo vlažne depresije z jelševimi gozdovi in specifično močvirsko vegetacijo.

1.1.6 Krajinski tip in gozdnatost

Krajina združuje vse elemente kmetijsko kulturne krajine.

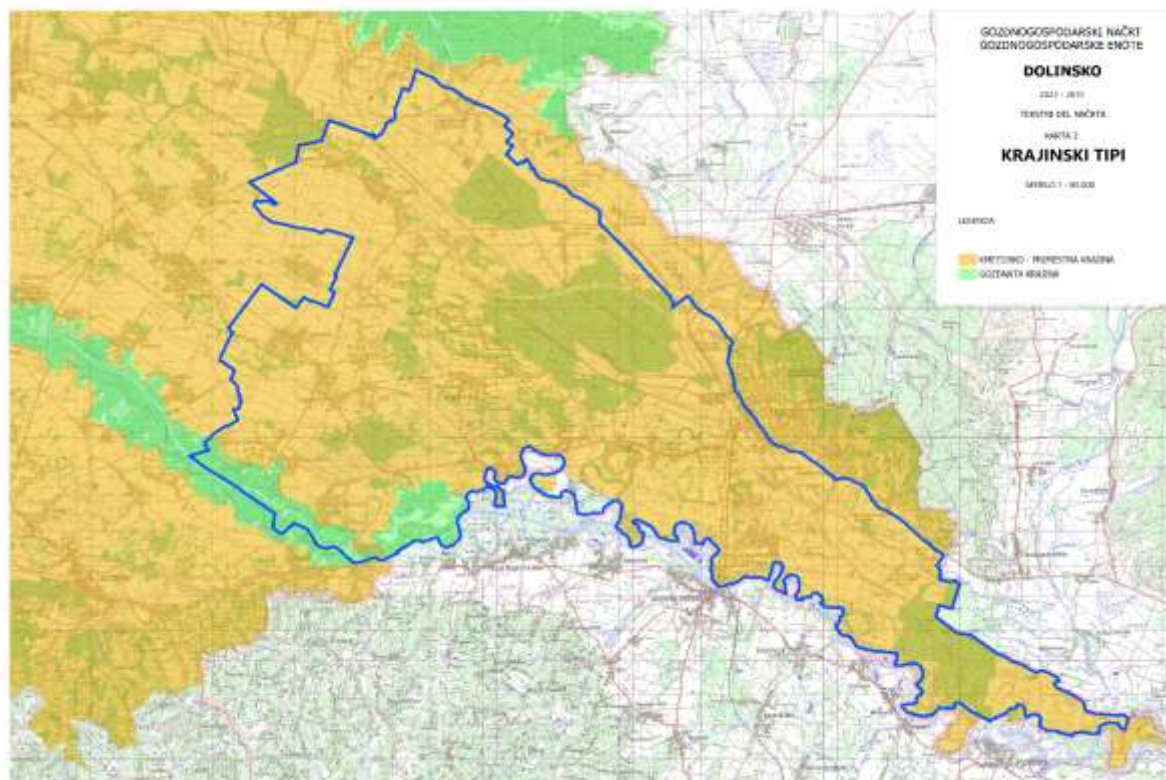
Tu se prepletajo obdelovalne površine, ki so prilagojene terenu in ustvarjajo specifično krajinsko sliko z gozdom, mejicami in posameznimi drevesi. Obvodni prostori so obraščeni z obvodno vegetacijo. Na travnike in pašnike v nižinah še vedno vpliva človek s svojo dejavnostjo, naravne danosti so tu pogojene z obdelavo zemlje.

Večina GGE spada v kmetijsko – primestno krajino. Gozdnata krajino najdemo le na območjih večjih gozdnih kompleksov (Mura, Orlovšček).

Preglednica 1a/D : Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina GGE	18.737,96	100,0
Gozdni prostor	4.750,65	25,3
-površina gozda	4.496,08	23,99
-zaraščajoče površine	35,78	0,2
- infrastruktura	49,99	0,3
(-močvirja) vodna telesa	38,11	0,2
-gozdne preseke in senožeti	21,68	0,1
-ostala gozdna zemljišča (daljnovodi, obore)	43,14	0,2
Negozdni prostor	14.002,74	74,7
-zaraščajoče površine	197,64	1,1

Gozdnatost v GGE je 24 %.

Karta 2, Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris GGE

Na poplavnem območju Mure, Ledave in njihovih pritokov se je gozdna vegetacija ohranila pretežno na absolutnih gozdnih tleh, ki zaradi visoke talne vode in neustaljenosti niso primerna za kmetijsko obdelavo. Za GGE je opise gozdnih vegetacij opravil dr. Wraber v 50. letih prejšnjega stoletja. Izsledki so v obliki rokopisov. Delno je bilo območje Mure kartirano v okviru priprav študije o možnosti gradnje HE na reki Muri (Kartiranje in vrednotenje habitatnih tipov reke Mure: območje POO Mura: končno poročilo, Vodnogospodarski biro Maribor, 2015). Spremembe rastišč so opazne povsod tam, kjer so bili v preteklosti opravljeni večji posegi v vodni režim, povsod pa so opazne tudi spremembe zaradi splošnih klimatskih sprememb. Jelša in dob se na spremenjene razmere ne moreta prilagoditi tako hitro, zato so posledice v nižinskih gozdovih najbolj vidne. Ob nadaljevanju takih trendov je računati na zmanjšanje jelševih in dobovih rastišč ter povečanje deleža rastišč gradna in belega gabra.

Površine, ki jih zavzemajo posamezne gozdne združbe, ter so njihovi deleži ugotovljeni pri opisih sestojev, so predstavljene v preglednici 2. Rastiščni koeficienti so povzeti po prejšnjem načrtu.

Opis posameznih lastnosti združb ter drevesnega sloja, grmovne in pritalne vegetacije je podrobneje opredeljen v GGN GGO Murska Sobota (2011 – 2020), kjer fitocenološka opredelitev izhaja iz fitocenološke študije Vegetacijske karta gozdnih združb Slovenije, v M 1: 50 000-list Murska Sobota, (SAZU, 2008).

Nižinski gozdovi vrbovij, jelš in jesena (mehkolesna loka) (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)) (HT 91E0) spadajo med klasifikacijske gozdne habitatne tipe Nature 2000.

Preglednica 2/D-GZ: Površina gozdnih rastiščnih tipov

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	%
511	Vrbovje s topolom	469,91	10
521	Nižinsko črnojelševje	1.931,16	43
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	1.232,85	27
532	Vezovje z ozkolistnim jesenom	701,31	16
543	Predpanonsko gradnovo belogabrovje	160,85	4
Skupaj		4.496,08	100,0

Združba črne jelše in podaljšanega šaša – *Carici elongatae* - *Alnetum glutinosae*

Gozdove črne jelše in podaljšanega šaša najdemo na rastiščih, ki so vlažna in jih poplavljata le talna in padavinska voda, ne doseže pa jih s hranili bogata poplavna voda iz bližnjih rek. Tla so redno in dolgotrajno poplavljenjena, ter revna s hranili. Nivo talne vode tudi v najbolj suhem obdobju pade le malo pod površje. Tla so tu globoka, evtrična, oglejena in humozna. Gozdovi so aconalni in se pojavljajo v nižinskem pasu. Na teh rastiščih so razmere za uspevanje drevesnih vrst tako neugodne, da lahko uspeva le črna jelša. Na pomanjkanje hranilnih snovi na teh rastiščih je jelša prilagojena tako, da ima v koreninah gomoljčke dušičnih bakterij, s pomočjo katerih lahko asimilira zračni dušik. Jelša tvori čiste, enodobne in močno zastrte sestoje tako, da podstojne drevesne plasti skoraj ni. Drevesa so visoka 25 - 30 m, debela so do dve tretjini brez vej.

Lesna zaloga odraslega sestoja znaša do 500 m³/ha. Drugih drevesnih vrst v teh sestojih skoraj ni. V teh sestojih se obnova vrši predvsem s sadnjo črne jelše, saj je naravno pomlajevanje oteženo. Ponekod se jelševi gozdovi obnavljajo tudi iz panja, vendar se jelšev panjevec po nekaj generacijah izčrpa in ga je potrebno obnoviti s sadnjo sadik.

Proizvodna doba teh sestojev znaša 55 let, kar je le polovica časa gospodarske dobe hrastovih sestojev. Sestoje lahko uvrstimo med najbolj produktivne. Svež les ima lepo rjavordečo barvo. Suh les pa je lahek in mehak.

Združba je prevladujoča v večjih kompleksih v Polanskem logu, Črenšovskem logu, Trnjarskem logu in na obsežnem območju med Kapco, Hotizo, Malo Polano in Črenšovci.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91E0: Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)).

Združba črne jelše in migaličnega šaša – *Carici brizoides* - *Alnetum glutinosae*

Rastišča teh gozdov so relativno vlažna in jih občasno poplavlja talna ali poplavna voda. Tla so bogata z minerali, tako da je združba nekje vmes med močvirskimi in poplavnimi gozdovi. Na obravnavanem območju je združba pogosta na zaraščajočih površinah. Pri zaraščanju vlažnih travnikov poteka razvoj preko teh sestojev proti gozdovom doba in kovačnika. Sestoji te asociacije se razvijejo sekundarno na rastiščih gozdov doba in kovačnika. Tako floristično in ekološko se ločijo od močvirskih gozdov črne jelše.

V primerjavi z rastiščem asociacije *Carici elongatae* - *Alnetum glutinosae* je to rastišče predvsem redkeje in krajši čas poplavljen. Združbo je opisal Horvat leta 1938 in jo vrstil v razred poplavnih jelševih gozdov. Vendar pa jo je kasneje Glavač na podlagi floristične sestave in ekoloških razmer uvrstil med hrastovo-gabrove gozdove. Te gozdove pogosto označujejo tudi kot *Querco* - *Carpinetum alnetosum* ali pa *Carici* - *Alnetum*, kar kaže na njihov sekundarni značaj. V teh gozdovih najdemo številne vrste iz hrastovo-gabrovih gozdov, ki se v močvirskih jelševjih ne pojavljajo.

Združbo najdemo na območju Trnja, Gomilic, Velike Polane, urbarialnih gozdovih Kapce in Polanskem logu.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91E0: Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*))

Združba bele vrbe – *Salicetum albae*

Združba se pojavlja ob vodotokih, na poplavnih ravninah in ob gramoznicah. Največje površine so ob reki Muri, kjer bela vrba skupaj s topoli gradi relativno širok pas obvodne vegetacije. Sestoji so pogosto poplavljeni oziroma je talna voda visoka. Tla so brez struktura, jasno so izražene plasti sedimentacije, ki je posledica poplavljanja in odlaganja naplavin. Morfološko je te sestoje lahko prepoznati, saj so debela bele vrbe skrivljena zaradi delovanja ledu v zimskem obdobju, ko ledena skorja stiska debela. Prav tako je na teh rastiščih, zaradi stalnih poplav, velika količina organske snovi in je humusni horizont bogat, vendar pa je, po drugi strani, popolna razgradnja prav zaradi stalnih poplav, nemogoča. Združbo bele vrbe najdemo ob rekah, kjer se pojavlja neposredno ob reki, oziroma se navezuje na grmišče mandljastolistne vrbe (*Salicetum triandrae*), ki raste neposredno nad gladino rek v obrečnem blatu na eni strani in gozdom bresta in jesena oz. gozdom doba in bresta na drugi. Velike površine te združbe so bile v preteklosti meliorirane in so na teh rastiščih sadili različne kulture hibridnega topola in jelše.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91E0: Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*))

Združba doba in košeničice z navadnim gabrom – *Genisto elatae* - *Quercetum roboris*

Te gozdove doba lahko označimo kot dobrave in je na poplavnem območju razvojno najbolj zrel in ustaljen gozdni tip. Rastišča so navadno nekaj metrov nad normalnim vodostajem in so periodično poplavljeni, vendar pa poplave trajajo krajše obdobje. Možno pa je tudi, da so delno že zunaj poplavljenega območja, ampak so rastišča še vedno dovolj sveža.

Ta združba (subasociacija) je ponekod težko prepoznavna, saj predstavlja prehod k gozdovom navadnega gabra in čremse, ki se pojavljajo na pleistocenski terasi. V drevesni plasti prevladuje doba, vendar je pogost tudi gaber, ki pa ni tako vitalen in konkurenčen kot na terasi. Prav tako je manjših dimenzij in ima manjšo regenerativno sposobnost. Nikjer drugje se ni tako jasno pokazalo, da je potrebno vzdrževati mešane sestoje v njihovi naravni sestavi, če želimo imeti stabilne, biološko raznovrstne in tudi produktivne gozdne sestoje. Uvrstitev dobovih gozdov, ki se pojavljajo na poplavnem prostoru ob Muri je razmeroma težavna. Združbo na obravnavanem območju smo uvrstili v

subasociacijo z gabrom, kjer se mešajo rastlinske vrste značilne za zvezi Carpinion in Alnion incanae, kar nakazuje na začetno fazo gozdov, ki uspevajo na pleistocenski terasi; t.j. hrastovo-gabrovih gozdov v širšem smislu oz. gozdov gabra in čremse.

Združbo najdemo v gozdovih Gornje in Srednje Bistrice ter v kompleksu Murske šume.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91F0: Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (*Quercus robur*, *Ulmus laevis* in *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ali *Fraxinus angustifolia*), vzdolž velikih rek (*Ulmenion minoris*).

Združba doba in navadnega kovačnika – *Lonicero caprifolii* - *Quercetum roboris*

Gozdovi doba in kovačnika zavzemajo v GGE velike površine, saj je to gozdna združba ravninskega sveta Slovenije, ki je še pod vplivom visoke talne vode. Rastišča gozda doba in kovačnika so na odcednih površinah, ki pa so dovolj vlažne. Rastišč teh gozdov ne dosegajo poplave, ampak so tla kljub temu pozimi zasičena s padavinsko in talno vodo.

Združba je razvita v depresijah na pleistocenskih terasah, kjer se razvijejo psevdogleji oz. podzolasta tla, ki so rahlo kislila do nevtralna. Po svoji sestavi se ta gozd znatno razlikuje od gozda doba in košeničice.

V tem gozdu je večji delež gabra in maklena, kot tudi številnih drugih vrst, ki jih najdemo v gozdovih gabra in čremse oz. v hrastovo-gabrovih gozdovih v širšem smislu. Navadni gaber je najboljši indikator za rastišča s stoječo in talno vodo, ker prenese le kratkotrajne prehodne poplave, ne prenese pa stoječe in visoke talne vode. Tako ga najdemo samo do srednjega vodostaja podzemnih vod do 2-3 m in takšen vodostaj lahko najdemo samo na dvignjenih rastiščih (terasah) in ga zato v poplavnih gozdovih ob rekah ni. Drugače pa je z dobom, ki je dominantna drevesna vrsta v tej asociaciji. Dob se tu pojavlja v velikem deležu in ima velik pomen za gospodarsko vrednost teh gozdov. Vendar pa dob nima takšnega indikatorskega pomena kot gaber, saj ga najdemo tudi v poplavnih gozdovih ob reki. Ti gozdovi so sicer v veliki večini izkrčeni in so površine meliorirane ter spremenjene v kmetijske površine. Po golosekih se na teh rastiščih razvijejo drugotni gozdovi črne jelše in migaličnega šaša (*Carici brizoides* - *Alnetum glutinosae*).

Večina teh gozdov je v večjih kompleksih: Murska šuma, Črni log, Ginjevec, Orlovšček.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91L0: Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*)

Združba dolgopecljatega bresta in ostroplodnega jesena – *varianta s čremso* – *Fraxino* - *Ulmelum laevis*

Združba se pojavlja ob reki Muri nad pasom, ki ga gradijo gozdovi bele vrbe. Združba se pojavlja fragmentarno na fino strukturiranih, aluvialnih tleh. Združba je praviloma navezana na rjava tla logov, ki že nakazujejo določeno stopnjo pedogeneze. Čeprav visoke vode navadno odlagajo droben material, so tla relativno trdna in relativno globoka, med 100 in 130 cm. Združba dolgopecljatega bresta in ostroplodnega jesena je prva združba trdih listavcev, ki se pojavlja nad rečno gladino. Brest je v zadnjih desetletjih v izrazitem nazadovanju, saj ga je napadla gliva (*Ophiostoma ulmi*) in se zato njegov delež v združbah zmanjšuje. Tako združbo gradi predvsem ostroplodni jesen, v manjši meri se v njej pojavlja tudi brest in dob. Pomembna ekološka razlika v primerjavi z združbo ostroplodnega jesena in čremse (*Pruno padi-Fraxinetum*), ki jo najdemo na zamočvirjenih rastiščih, kjer zastaja voda je, da so rastišča gozdov bresta in ostroplodnega jesena občasno poplavljeni.

Tako to združbo najdemo ob t.i. "živi" vodi in se pojavlja neposredno nad pasom mehkih listavcev, ki ga gradijo vrbe in topoli. Rastišča gozdov bresta in jesena so le krajši čas poplavljeni, vendar pa so vsaj občasne poplave nujno potrebne, da se lahko združba ohrani. Združba se navezuje na združbo bele vrbe na eni strani in na združbo doba in košeničice na drugi. V to kategorijo je uvrščen tudi velik del sestojev, kjer dominira robinija (*Robinia pseudacacia*), ki se množično pojavi na rastiščih, ki se delno osušijo.

Združbo najdemo v predelu Murske šume in v gozdovih v Gornji Bistrici.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91F0: Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (*Quercus robur*, *Ulmus laevis* in *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ali *Fraxinus angustifolia*), vzdolž velikih rek (*Ulmion minoris*).

Združba ostroplodnega jesena in čremse – *Pruno padi* - *Fraxinetum angustifoliae*

Združbo najdemo zunaj dosega poplavne vode, v depresijah na holocenski terasi. Na teh rastiščih pa je visok nivo talne vode. Talno vodo najdemo 1 do 1,3 m pod površino, v vlažnejših obdobjih pa talna voda doseže površino. Zato se na teh rastiščih pojavijo humusno-glejna tla, oziroma njihov degradacijski stadij rjava oglejena tla. To je gozdna združba, ki je vezana na močvirske gozdove črne jelše, tla v teh gozdovih pa so redkeje zalita in so zračnejša.

Črna jelša v drevesni plasti pogosto dominira, pojavljajo pa se še druge drevesne vrste, kot na primer *Fraxinus angustifolia*, *Carpinus betulus* in *Acer campestre*. Ekološko in floristično se združba tako umešča med vlažne gozdove doba in kovačnika in močvirske gozdove črne jelše in podaljšanega šaša. Združba je v širjenju, saj se širi na rastišča črne jelše in podaljšanega šaša, ki se zaradi nižanja nivoja talne vode kot posledico agromelioracij krčijo. Tudi v tem gozdnem tipu se gospodarji golosečno in z obnovo s sadnjo. Izredno rodovitna tla skoraj brez biološke škode prenašajo ta tip gospodarjenja, saj se gozd kljub goloseku zelo hitro obnovi in se biološko ravnotežje hitro vzpostavi. Združbo najdemo v posameznih odsekih v Črnem logu.

Združba navadnega gabra in čremse – *Pruno padi* - *Carpinetum betuli*

Gozd navadnega gabra in čremse je zonalna gozdna združba ravninskega in delno gričevnatega sveta subpanonskega območja na okoli 200 metrov nadmorske višine. Pojavlja se v glavnem na nekarbonatnih pliocenskih in pleistocenskih ilovicah, ki so jim tu in tam primešani kremenovi prodniki. Tla uvrščamo v skupino pseudoglejev.

V času pred intenzivno rabo prostora (pred približno 4.000 leti), so subpanonski gabrovi gozdovi zavzemali velike strnjene površine.

Razširjeni so bili po nižinah, ki so bile zunaj stalnega vpliva talne vode in poplav in na spodnjem delu gričevja. Na stalno vlažnih rastiščih se navezujejo na gozdove doba in kovačnika in na poplavnih na gozdove doba in košeničice. Više pa so prehajali v gozdove bukve in kostanja ter bukve in grašice. Ta zonacija je danes le še fragmentarno ohranjena. Velik del gozdov belega gabra so izkrčili za kmetijske površine ali pa so jih zaradi nenačrtovanega izkoriščanja degradirali. Večina gozdov tega območja je služila le kot dopolnilo kmetijstvu. V njih je prevladovala sečnja na panj ali pa kmečko prebiranje, s katerim so sproti posekali perspektivno drevje. Tako je danes večina gozdov slabe kakovosti, drevje pa ima slabe genetske zasnove. Delni razlog je tudi v izredno intenzivnem steljarjenju. V gozdu niso le grabili listja in kosili gozdno steljo, temveč so iz gozda odnašali tudi vrhnje dele humusnega horizonta. Takšno gospodarjenje v preteklosti je pustilo globoke sledove s strukturi in floristični sestavi združbe. Relativno dobro rastoči dvoslojni gozdovi z gradnom in/ali dobom v gornji plasti in z navadnim gabrom, češnjo in maklenom v podstojni plasti so danes redkost. Takšni gozdovi so se na ravninskem svetu ohranili le kot otoki degradiranih gozdov ali pa z združbami, ki se razvijejo pod vplivom visoke talne in padavinske vode. V malo površinske gozdove vdirajo rastlinske vrste iz okoliške vegetacije in splošno razširjene vrste, ki jih pospešuje ekstenzivno izkoriščanje in degradacija tako, da je danes floristična sestava precej spremenjena. Ekološko občutljivejše vrste primarnih gozdov so se tem vrstam umaknile. Na mnogih mestih se je bujno razvila robinija (*Robinia pseudacacia*). Na rastiščih, ki so pod vplivom visoke talne vode, prehaja v združbo doba in kovačnika oziroma v gozd doba in košeničice na poplavnih rastiščih. Združbo najdemo v vzhodnem delu kompleksa Ginjevec.

Karta 3: Rastišča (v kartnem delu načrta).

1.1.8 Živalski svet

GGE je enota z najnižjo stopnjo gozdnosti v GGO in gozd predstavlja krajinsko najbolj ohranjen habitat prosto živečih živali. V okviru tega opravlja gozd tudi pomembno biotopsko funkcijo, ki je posebej izražena v času zime, ko predstavlja gozdna vegetacija bistveno ponudbo kritja in hrane za parkljasto divjad.

Prisotne vrste divjih živali na območju GGE so:

- *Divjad oz. lovne vrste*: jelenjad, srnjad, divji prašič, damjak, šakal, lisica, jazbec, poljski zajec, kuna belica in zlatica, pižmovka (verjetno ni več prisotna), nav. polh, fazan, poljska jerebica, raca mlakarica, sraka, šoja, siva vrana (zelo pogosta).

- *Zavarovane vrste* (po Uredbi o ogroženih živalskih vrstah iz Ur.l.RS št. 57-2094/1993): vrste kun (dihur, velika in mala podlasica), vidra, glodavci: veverica in bober, netopirji in nekatere ptičje vrste iz redov kur (prepelica), ujed (orel belorepec, kanja, sršenar, kragulj, skobec, vrste sokolov: nav. postovka, škrjančar, sokol selec), sov (lesna sova, mala uharica, pegasta sova, čuk), golobov (grivar, duplar, turška grlica in divja grlica), pevcev (poljska vrana in krokar), plojkokljunov (race, labodi in gosi), močvirnikov (štorklje in čaplje), pobrežnikov (priba, sloka, kozica), veslonožcev (kormoran) in ponirkov. Med duplarji so prisotne vrste smrdokavra, zelena in siva žolna ter vrste detlov, v notranjosti gozdov pa črna žolna, zlatovranka je izginula vrsta. Predvsem ptičje vrste so zaradi velike gibljivosti in s tem povezanih ptičjih selitev na območju GGE prisotne le del leta.

Na področju GGE živijo tudi živalske vrste, ki jih ne prištevamo med divjad in niso zavarovane. Med njimi so predstavniki iz redov žužkojedih sesalcev (ježi, rovkve) in glodavcev (voluharice in miši). Njihova pomembnost v gozdu ni zanemarljiva, glodavci imajo v vlogi porabnikov plodov in semen vpliv na pomlajevanje gozda.

Upravljalci lovišč na področju GGE so LD Dobrovnik (del), Lendava, Petišovci, Velika Polana in LPN Fazan Beltinci (del). Temeljna vrsta divjadi v GGE je srnjad, jelenjad in divji prašič sta tukaj stalno prisotni vrsti divjadi, v veliki meri pa tudi odvisni od sezonskih migracij te divjadi v območju iz vzhodne smeri. Občasno se pojavlja damjak, katerega osebkovi so pobegli iz obor za gojitev divjadi. Povprečni odvzem srnjadi v loviščih te GGE je v zadnjih letih do leta 2021 znašal 3,1 kom./100ha lovne površine.

Vrste male divjadi (poljski zajec, fazan in poljska jerebica) zaradi odvisnosti od spremenjenih razmer v kmetijski krajini, podobno kot na pretežnem delu območja, postajajo tudi tu maloštevilne. Zaradi sorazmerno dosti vodnih površin je raca mlakarica zelo številčna. Plenilske vrste predstavlja skupina vrst srednjih in malih zveri. Najpogostejša zver je lisica, prisoten je jazbec ter ostale manjše vrste iz družine kun. Zadnja leta je potrjena prisotnost šakala, ki se je razširil iz vzhoda (Madžarska). V vodnih habitatih je na območju GGE je evidentirana vidra, v zadnjem času je potrjeno močno številčno in prostorsko širjenje bobra. Na celem področju in v gozdovih GGE ne živijo živalske vrste iz skupine velikih zveri, rogarjev in gozdnih kur. Od ptičjih vrst je zelo pogosta vrsta siva vrana, šoja je tipični prebivalec gozdnate krajine, medtem, ko sraka še zmeraj naseljuje predvsem naselja in njihova obrobja.

Prehranska osnova za parkljasto divjad je zelo odvisna od intenzitete gospodarjenja z gozdovi. Razmerje razvojnih faz kaže na uravnoteženo stanje, s primernim deležem mladih razvojnih faz in sestojev o obnovi, kar pomeni dotok svetlobe do tal, razvit zeliščni sloj in s tem na splošno dovolj kritja in hrane za rastlinojedo divjad. Obnova gozdov poteka pretežno s sadnjo in manj z naravno obnovo, zato se v tej GGE ne spremlja objedenosti gozdnega mladja.

V primerjavi z ostalimi delom območja je v gozdovih GGE prisoten nadpovprečen vpliv rastlinojede divjadi na trenutno obstoječe površine v pomlajevanju. Pritisk divjadi na gozdno mladje se posebej poveča v zimskem času, ko na kmetijskih površinah ni hrane.

Problem povečanega vpliva rastlinojede divjadi na površinah v obnovi je potrebno reševati s sodelovanjem lastnikov gozdov, gozdarjev in upravljavcev lovišč (intenziviranje odstrela divjadi na pomladitvenih površinah oz. v njihovi neposredni bližini).

Na območju GGE ni izločenih grmišč, zimovališč ali mirnih con.

Skoraj celotna GGE spada v posebno varstveno območje Natura 2000.

Kvalificijske vrste vezane na gozdne površine so naveden v poglavju 2 Prikaz funkcije gozdov (Preglednica 11/4).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 3/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.541,64	1.906,48	47,96	4.496,08
Delež (%)	57	42	1	100

Površina gozda v GGE se je povečala za 113 ha. Največje je povečanje državnih gozdovih (107 ha). Obsežne zaraščujoče površine v k. o. Brezovica, Kapca in Gaberje so zarasle že več kot 20 let in so skladno z zakonodajo izločene kot gozd. V kategorijo gozd je vključen tudi nadomestni habitat Črni log - Hotiška gmajna, površine približno 20 ha, ki je bil osnovan jeseni 2010 s sajenjem predvsem dveletnih sadik drevesnih in grmovnih vrst kot omilitveni ukrep zaradi izgube gozdnih površin v Črnem logu, zaradi izgradnje avtocestnega odseka Beltinci - Lendava.

Preglednica 4/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 0,99 ha	95,0	95,0	47,0	47,0
1 do 4,99 ha	4,6	99,6	14,0	61,0
5 do 9,99 ha	0,1	99,7	1,8	62,8
10 do 29,99 ha	0,3	100,0	10,3	73,1
30 do 99,9 ha	0	100,0	1,8	74,9
nad 100 ha	0	100,0	25,1	100,0
Skupaj	100,0		100,0	

V GGE je skupno 5.188 zasebnih gozdnih posesti, ki so razdeljene na 26.398 gozdnih parcel. Posest je je najmanjša v GGO, v povprečju je velika le 0,49 ha, kar je za več kot 100 % manj, kot je povprečje za GGO (1,03 ha). Ena posest sestavlja v povprečju 5 parcel. Da gre za izjemno drobno posest priča tudi podatek, da je v GGE več kot 4.929 posesti manjših od 0,50 ha (318 posesti, ki meri manj kot 0,01 ha). V kategoriji 5 do 9,9 ha je 6 posesti, v kategoriji 10 do 29,9 ha 14 posesti, v kategoriji 30 do 99,9 ha ena posest in ena poset nad 100 ha (634 ha), ki je hkrati največja gozdna posest v GGO. Struktura se v desetletju bistveno ni spremenila (Preglednica 5)

Preglednica 5/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) leto 2011	Delež (%) leto 2021	Število lastnikov*	Število lastnikov (kumulativa)
do 0,99 ha	97,8	95,0	8.345	8.345
1 do 4,99 ha	2,06	4,6	575	8.920
5 do 9,99 ha	0,0	0,1	250	9.170
10 do 29,99 ha	0,1	0,3	449	9.619
30 do 99,9 ha	0,0	0	119	9.738
nad 100 ha	0,1	0	5	9.743

* v stolpcu so upoštevani tudi lastiki, ki imajo svoje deleže v urbarialnih skupnosti.

Na 3.480 posestih je lastnik samo eden, na preostalih je solastnikov več, najvišji delež solastništva je v urbarialnih gozdovih.

V GGE obstaja tudi posebna kategorija lastniška kategorija, to so urbarialni gozdovi, katere obravnavamo v sklopu zasebnih gozdov. Teh gozdov je 237,73 ha, upravljajo pa jih sledeče Urbarialne skupnosti:

- Pince (odseki 16A, 16B, 17A, 17B, 17C);
- Trimlini (19);
- Lendava (odseki 19, 20A, 20B, 20C, 20D, 23A, 23B, 23C, 23D, 23E);
- Genterovci (odseki 43A, 43B, 43C, 43D);
- Kamovci (odseka 44A, 44B);
- Radmožanci (odseki 45A, 45B, 45C, 45D, 45E, 45F, 45G);
- Hotiza (odseki 122A, 122B, 122C, 122D);
- Kot (odseki 123A, 123B, 123C);
- Kapca (odseki 124A, 124B, 124C, 124D);
- Gaberje (odseki 125A, 125B, 125C, 125D).

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Prostor je dobro prepređen z različnimi kategorijami prometnic, kar je posledica razpršenega poselitvenega vzorca. Opis odprtosti gozdov podrobno opisujejo pretekli GGN. Obseg lokalnih cest (LC), javnih poti (JP) in gozdnih cest (GC) se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenil. Se je pa spremenila kvaliteta prevoznosti. Veliko JP je bilo v zadnjih dveh desetletjih asfaltiranih, kar ponekod zaradi tanke asfaltne prevleke in posledično omejenih osnih pritiskov delno omejuje produktivni značaj takšne javne infrastrukture.

V GGE je 97,99 km gozdnih cest, katere so skoraj v celoti produktivne. Odprtost gozdov iz tega naslova je blizu 21,8 m/ha. Še večji doprinos k odprtosti gozdov pa prispevajo LC in JP, zaradi katerih znaša odprtost gozdov v GGE 65 m/ha. Tako visoka povprečna odprtost pa je marsikje le navidezna, saj posamezne gozdičke obdajajo LC ali JP z vseh strani in so po kriteriju vse produktivne, ali pa poteka cesta le 50 m od gozda in je načeloma produktivna, vmes pa je njiva, ki (razen izjemoma) onemogoča spravilo lesa do kamionske ceste.

Težave so tudi v nosilnosti javnih poti. V veliki vni po njihovem asfaltiranju so lokalne skupnosti pozabljale na nosilnost rekonstruiranih cest, zato so take JP le pogojno produktivne, saj dovoljujejo le polovično obtežbo gozdarskih kamionov.

Zaprth območij po definiciji Uredbe o vzdrževanju gozdnih cest (spravilna razdalja večja od 1.200 m) ni. Ne glede na to, je bila po analogiji iz Območnega načrta 2021-2030 opravljena analiza oddaljenosti posameznih delov gozda od produktivne gozdne ali javne cestne infrastrukture. Pri teoretični oddaljenosti gozda večji od 300 m, dobimo območja potencialnega odpiranja, kjer je odpiranje z novo cestno infrastrukturo še potrebno, ali priporočljivo. Takšni območij je malo.

Dober pokazatelj odprtosti gozdov je tudi povprečna ponderirana pravilna razdalja. Ta znaša glede na načrtovani etat po podatkih popisa:

- v DG s predpisanim 10-letnim etatom 105.102 m³ 397 m
- v ZG s predpisanim 10-letnim etatom 127.235 m³ 316 m
- **povprečno v GE 354 m**

Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	4.496,08	100	21,9	55,7	16,2	3,4	2,5	0,4
Z žičnico								
Ročno								
Kombinirano I								
Kombinirano II								
Skupaj odprto								
Neodprto								
Skupaj	4.496,08	100	21,9	55,7	16,2	3,4	2,5	0,4

Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne (km)	Povezovalne (km)	Skupaj (km)	Gostota cest (m/ha)
Gozdne ceste	97,99	0	97,99	21,8
Javne ceste	194,00	0	194	43,5
Skupaj	291,99		291,99	64,9

Odprtost gozdov z vlakami: Gozdovi v GGE Dolinsko poraščajo površine, ki za drugo rabo niso najbolj primerni. Tereni so sicer ravni, zato so vlake v nivoju terena in njihova gradnja ni potrebna. Ker pa gre pretežno za nižinske, močvirne, slabo nosilne površine, je predvsem pri primarnih vlakah potrebno njihovo utrjevanje in sicer pri prehodu preko depresij in dostopih na kamionsko cesto. Takšno utrjevanje se vrši z vgradnjo ustreznih propustov in nasipanjem gramoza, dela pa se morajo izvajati v najbolj sušnem delu leta. Ker gre za intenzivna dela na krajših odsekih je strošek po tekočem metru vlake nadpovprečno visok.

Zaradi možnosti, ki jih nudi teren je potrebno spravilo čimbolj usmerjati na obstoječe ali na novo označene vlake.

Spravilo iz zasebnih gozdov se vrši še zmeraj z nalaganjem lesa pri panju na kmečke vozove ali traktorske prikolice, na katerih se les odpelje direktno na žago ali do uporabnika. Spravilo in prevoz sta pri takšnem načinu združena. Pričakovati je, da bo v bodočnosti zaradi pomanjkanja delovne sile, takšnega načina spravljanja lesa vse manj in da se bodo uveljavile kombinacije klasičnega spravila z vitlom z nadaljnjim kamionskim prevozom ali pa samonakladalne tandemske polprikolice. Predvsem zaradi slednjih bo pri gradnji in vzdrževanju gozdnih cest potrebno paziti na dostope vlak na gozdne ceste. Spravilo v državnih gozdnih poteka z adaptiranimi kmetijskimi traktorji ali izjemoma, pri velikih dimenzijah sortimentov z zgibnikom.

Perspektivno spravilno sredstvo je zaradi ugodnih terenskih razmer:

- adaptiran kmetijski traktor z vitlom ali
- kmetijski traktor z gozdarsko prikolicco, lahko tudi zgibni polprikoličar.

Gozdovi oziroma gozdni prostor GGE je dokaj dobro odprt s prometnicami, ki so v glavnem tudi asfaltirane, Tako je na tem območju okoli 400 km cest. Prevladujejo javne (216 km), sledijo lokalne ceste - občinske ceste (130 km), medtem ko je državnih cest 55 km. Gozdnih cest je 82 km.

Karta je v prostorskem delu načrta (Karta 9).

1.4 Družbenogospodarske razmere

Območje GGE meri 18.959,49 ha. Obsega 6 občin od katerih Turnišče, Velika Polana, Odranci in Črenšovci v celoti ležijo v GGE, občini Lendava in Dobrovnik le delno. V GGE je 29 katastrskih občin ter 33 naselij. Prevladuje razloženi tip poselitve, nekaj naselij je razporejenih ob glavni cesti, kot je to značilno za panonski tip poselitve. Večja naselja v GGE so Lendava, Odranci, Turnišče, Črenšovci in Velika Polana.

Preglednica 8/P: Prebivalstvo po občinah

Občina	Število prebivalstva v letu				Povprečna starost	Delež aktivnega prebivalstva (%)
	1996	2008	2011	2021	2021	2021
Črenšovci	4.311	4.190	4.148	3.995	43,5	58,5
Dobrovnik	1.362	1.332	1.344	1.273	45,5	57,7
Lendava	11.356	11.157	10.979	10.474	42,9	69,3
Odranci	1.719	1.674	1.684	1.630	42,9	69,3
Turnišče	3.487	3.380	3.397	3.193	44,3	60,2
Velika Polana	1.521	1.483	1.485	1.391	46,4	60,4
Skupaj	23.756	23.216	23.037	21.956	43,6	64,8

Vir: Statistični urad RS (www.stat.si)

Število prebivalcev v GGE se v vseh občinah manjša, najbolj v zadnjem desetletju. Delež aktivnega prebivalstva je višji od povprečja v Sloveniji, povprečna starost je enaka.

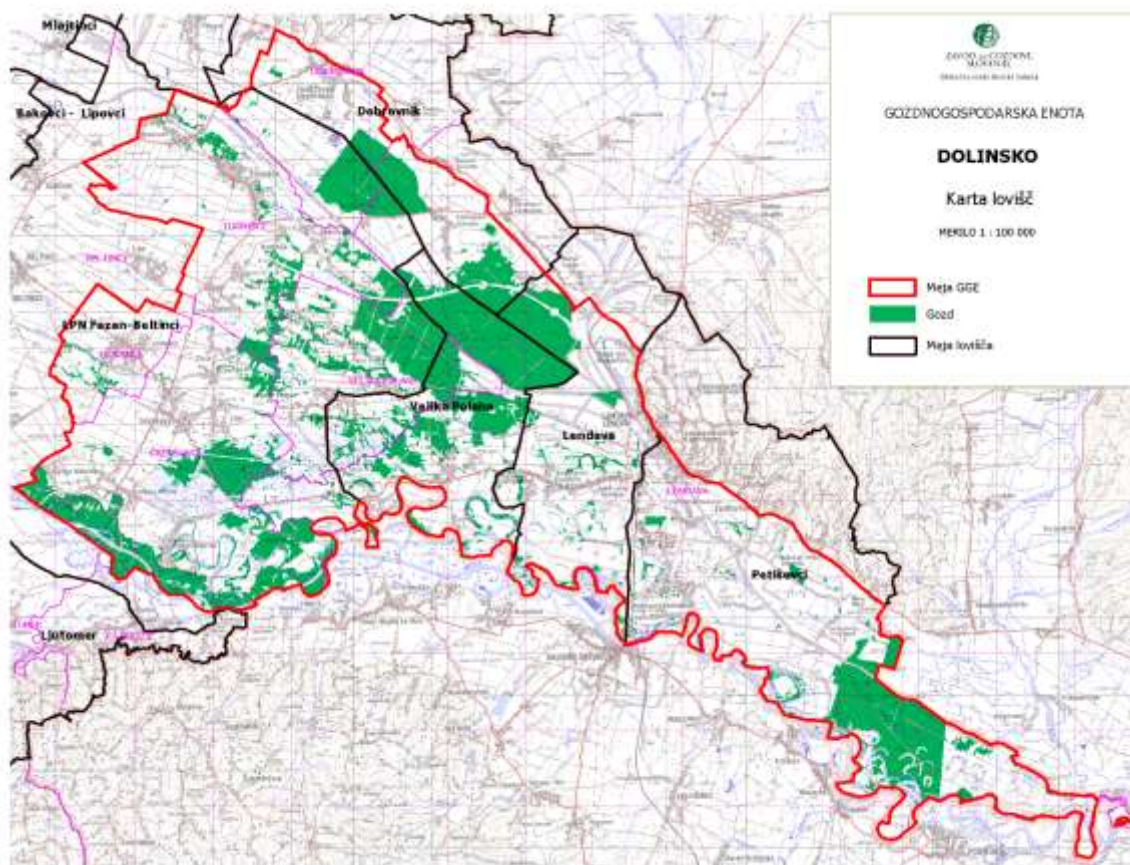
1.5 Druge dejavnosti v prostoru

1.5.1 Lovstvo

V GGE upravlja z divjadjo 5 upraviteljev lovišč in lovišče s posebnim namenom (LPN) Fazan - Beltinci.

Preglednica 9/D-LD Pregled lovišč

Šifra lovišča	Ime lovišča	Pov. gozda v GGE (ha)	Opomba
0831	Lendava	336,48	Del
0836	Dobrovnik	381,61	Del
0832	Petišovci	673,19	Del
0830	Velika Polana	1.013,86	
0829	LPN Fazan - Beltinci	2.091,71	Del

Karta 3: Pregled lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Vedno manjši interes mlajših generacij za delo na kmetijah, izseljevanje ljudi in manjša rodnost je pripeljala do opuščanja kmetijske rabe prostora, ki se zato zarašča z gozdom. Kmečka posest je majhna in razdrobljena zato pridelava za trg ni rentabilna. Veliko manjših kmetij daje svoja zemljišča v najem ali zakup večjim kmetijam, ki imajo za to obliko dejavnosti ustrezno mehanizacijo in predvsem velikost, ki jim omogoča preživetje na trgu. V primerjavi s kmetijstvom predstavlja za kmetijska gospodarstva gozd z vidika dohodka majhen delež. Pestrost krajine ter naravne vrednote v GGE nudijo možnost razvoja ekološkega kmetijstva oz. različnih oblik turizma povezanega s kmetijstvom.

V letu 2012 je pričel z delovanjem termalno ogrevani rastlinjak v občini Turnišče, ki uspešno širi svojo dejavnost.

1.5.3 Poselitev

Na območju GGE Dolinsko je najpomembnejše lokalno središče Lendava s 3.108 prebivalci. V GGE prevladuje panonski tip poselitve kar pomeni, da so naselja razporejena ob glavnih cestah.

1.5.4 Infrastruktura

Gozdovi oziroma gozdni prostor GGE je dokaj dobro odprt s prometnicami, ki so v glavnem tudi asfaltirane. Na območju je približno 397 km cest. Prevladujejo javne poti (228 km), sledijo lokalne ceste - občinske ceste (88 km). Državne ceste so: G1 (Beltinci – Črenšovci – D. Lakoš – Lendava), G2 (Petišovci – Lendava), R2 (Dobrovnik – Renkovci), R3 (Velika Polana – Lipa – Beltinci, Črenšovci – Razkrižje, Renkovci – Črenšovci, Hotiza – Velika Polana). Leta 2008 je bila dokončana avtocestna povezava med Mursko Soboto in madžarsko mejo v Pincah. Del avtoceste poteka tudi skozi kompleks gozdov v Polani (Črni log). Dolžina avtoceste v GGE je 26 km, od tega poteka skozi gozd približno 6,5 km.

V GGE je tudi železniška proga ki povezuje mesto Lendava in mesto Čakovec v sosednji Hrvaški, ki pa ne poteka po gozdnih površinah.

Površina gozdov pod daljnovodi manjše in večje (110 kV) nazivne napetosti znaša 16,57 ha. Te površine niso vključene v gozd, ampak se vodijo kot ostale gozdne površine. Klasični nadzemni vodi manjše napetosti se pri obnovah nadomeščajo z zemeljskim kablom.

V fazi izgradnje je 400 kV daljnovod Cirkovce – Pince, ki poteka ob obstoječem daljnovodu 110 kV. V ta namen je bilo izkrcenega približno 10 ha gozda (večino v kompleksu Črenšovsko joušje).

V GGE sta dva plinovoda v skupni dolžini 26 km, ki v manjšem delu prečkata gozdne površine.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Aktivnosti, ki vplivajo na gozd oz. funkcije gozda v GGE so:

- Gozdna učna pot Polana;
- Gozdna učna pot Bukovnica.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Stopnjo požarne ogroženosti gozdov na splošno določajo vegetacijska struktura gozdov, razvojna faza, ekspozicija, vegetacijsko obdobje, vremenske razmere, opremljenost prostora s prometnicami, oskrba z vodo in prisotnost ljudi. Požarna ogroženost je povečana v daljših obdobjih brez padavin in sušnih obdobjih v poletnem času. Vsi gozdovi v GGE spadajo v 3. stopnjo požarne ogroženosti.

Požarna ogroženost gozdov je prikazana na Karti 4.

1.7 Ureditvena členitev GGE

Meja GGE se v preteklem desetletju ni spremenila. GGE je razdeljena na revirje Polana, Lendava in Dobrovnik.

GGE Dolinsko je razdeljena na 126 oddelkov in 331 odsekov. Povprečna površina oddelka znaša 620 ha, povprečna površina odseka 119,34 ha.

Pri razdelitvi odsekov je prišlo do dveh sprememb:

- Oddelek 87 je bil razdeljen na odseka 87A in 87B zaradi uvrstitve dela gozdov v oddelku med varovalne gozdove.
- Zaradi spremembe statusa gozdov v okolici Copekovega mlina – razglašeni za gozdove s posebnim namenom – je bil tvorjen nov odsek 77F.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE je razdeljena na tri revirje:

- Dobrovnik - del (šifra revirja 2313), površine 403,45 ha,
- Polana (šifra revirja 2312), površine 2.067,85 ha,
- Lendava - del (šifra revirja 2311), površine 2.024,78 ha.

Vsi revirji spadajo pod Krajevno enoto Murska Sobota s sedežem v Murski Soboti. Krajevne pisarne so v Dobrovniku (revir Dobrovnik) in Lendavi (revirja Polana in Lendava).

Preglednica 10: Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdni revir	Katastrska občina
Lendava	Čentiba - del, Dolga vas pri Lendavi - del, Dolina pri Lendavi - del, Genterovci - del, Lendava - del, Petišovci, Radmožanci - del, Banuta, Gaberje, Kapca, Lakoš, Pince
Polana	Žižki, Črenšovci, Dolnja Bistrica, Gaberje, Gomilica, Gornja Bistrica, Hotiza, Kot pri Muri, Mala Polana, Nedelica, Odranci, Srednja Bsitrica, Trnje v Prekmurju, Velika Polana, Renkovci, Turnišče
Dobrovnik	Dobrovnik - del, Radmožanci – del

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošno o funkcijah gozdov

Gozdovi v GGE Dolinsko poraščajo ravnino in so strnjeni v nekaj večjih kompleksov (Murska šuma, reka Mura, Ginjevec, Polanski in Črni Log, Orlovšček, Črenšovsko joušje) in manjše gozdne ostanke v kmetijski krajini. Večina gozdnega prostora v GGE leži deloma znotraj območja Natura 2000.

Funkcije gozda so prikazane v obliki funkcijskih enot, ki so lahko površinske ali točkovne. V vsaki funkcijski enoti je posamezna funkcija opredeljena z ustrežno stopnjo poudarjenosti. Funkcije so določene na gozdnem prostoru, ki je večji od same gozdne površine v GGE, saj zajema tudi negozdna zemljišča ki so funkcionalno povezana z gozdom (izjema je lesnoproizvodna funkcijam, ki je določena le na gozdnih površinah).

Pomen stopenj poudarjenosti:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja

Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	451,28	9,5	9,5	1.556,01	32,8	32,8	2.743,36	57,7	57,7	4.750,65
Hidrološka funkcija	110,53	2,3	2,3	628,31	13,2	13,2	4.011,81	84,4	84,4	4.750,65
Funkcija ohranjanja bio. raznoverstnosti	893,8	18,8	18,8	3.446,26	72,5	72,5	410,59	8,6	8,6	4.750,65
Klimatska funkcija	1.621,29	34,1	34,1	39,83	0,8	0,8	3.089,53	65,0	65,0	4.750,65
Zaščitna funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	4.750,65	100,0	100,0	4.750,65
Obrambna funkcija	395,15	100,0	8,3	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	395,15
Rekreacijska funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	4.750,65	100,0	100,0	4.750,65
Turistična funkcija	0	0,0	0,0	1,75	0,0	0,0	4.748,90	100,0	100,0	4.750,65
Funkcija varovanja naravnih vrednot	855,06	23,3	18,0	2.811,80	76,7	59,2	0,00	0,0	0,0	3.666,86
Funkcija varovanja kulturne dediščine	90,93	95,0	1,9	4,77	5,0	0,1	0,00	0,0	0,0	95,71
Poučna funkcija	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	4.750,65	100,0	100,0	4.750,65
Raziskovalna funkcija	15,8	100,0	0,3	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	15,80
Estetska funkcija	168,54	37,9	3,5	275,76	62,1	5,8	0,00	0,0	0,0	444,30
Lesnoproizvodna funkcija	3.682,41	100,0	77,5	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	3.682,41
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	254,72	96,1	5,4	10,28	3,9	0,2	0,00	0,0	0,0	265,00
Lovnogospodarska funkcija	0	0,0	0,0	1.942,45	100,0	40,9	0,00	0,0	0,0	1.942,45

Karta 7: Funkcije gozdov (v kartnem delu načrta)

Skupna velikost gozdnega prostora v GGE je 4.750,65 ha.

2.2 Ekološke funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: **3.076,9 ha**

2. stopnja poudarjenosti, površina: **5.670,41 ha**

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč

Funkcija gozda pomeni:

- varovanje rastišča in njegove okolice pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zlasti zagotavljanje (ohranjanje) odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter;
- preprečevanje razvoja (pojavljanja) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov;
- preprečevanje poglobljanja pobočnih jarkov; preprečevanje premeščanja naplavin

1. stopnja poudarjenosti: **451,28 ha**

Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom razglašeni gozdovi med visokovodnimi nasipi ob reki Muri od Bistrice do meje z R Hrvaško.

To so gozdovi, ki so poplavljeni vsaj enkrat na deset let. Poplave se pojavljajo spomladi (maj, junij). Visoke vode se razlijejo po okoliških gozdovih, s tem se upočasnijo vodni tok, kar zmanjša učinek vodne erozije. Gozd na teh območjih preprečuje premeščanje naplavin in zadržuje drobni plovni material.

2. stopnja poudarjenosti: **1.556,01 ha**

Gozdovi rastičnih tipov vrbovje s topolom (511 - *Salicetum albae, Fraxino-Populetum*) in gozdovi rastiščnega tipa nižinsko črnojelševje (521 – *Alnetum glutinosae*). Sem spada večina nižinskih gozdov v GGE.

Hidrološka funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- mehansko in biološko čiščenje vode, ki odteče ali pronica z gozdnih površin ter uravnavanje vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode. Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah.

1. stopnja poudarjenosti: **110,53 ha**

Gozdovi na območju 1. in 2. varstvene cone po odlokih o zaščiti virov pitne vode v k. o. Odranci, Gornja Bistrica, Dolnja Bistrica, Žižki, Črenšovci, Kot, Gaberje, Hotiza in Dolnji Lakoš.

Gozdovi v ožji okolici (do 25 m oz. odvisno od reliefa) vodnih zajetij in drugih vodnih virov.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **628,31 ha**

Gozdovi ob vodotokih in manjših stoječih vodah (pri manjših vodotokih v pasu do 25 m na vsako stran vodotoka, odvisno od terena). Gozdovi v okolici izvirov vode in črpališč z izdatnostjo pod 5 l/s.

V to kategorijo so uvrščeni gozdovi v neposredni bližini večjih in manjših vodotokov, stoječih voda (mrtvi rokavi, ribniki, mlake) ter gozdovi na območju 3. varstvene cone (VVO III) po odlokih o zaščiti virov pitne vode. Pri manjših vodotokih je bilo kot merilo pri določanju funkcije upoštevano širše zlivno območje vodotoka. Večina teh vodotokov je v poletnih mesecih suha.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija gozda pomeni:

- zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom;
- ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja;
- ohranjanje redkih gozdnih ekosistemov oz. drugih ekosistemov v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

GGE Dolinsko leži v ekološko pomembnem območju (EPO):

- **Mura - Radmožanci (42100)**

in posebnem varstvenem območju Natura 2000:

- **Mura (SI3000221, POO),**
- **Mura (SI5000010, POV).**

1. stopnja poudarjenosti, površina ha: **893,8 ha**

To funkcijo imajo gozdovi in drugi manjši ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst:

- gozdovi ki so bil z namenom ohranjanja in širitve ogroženih gozdnih habitatnih tipov in vrst izločeni kot ekocelice brez ukrepanja. Izločeni so bili le sestoji za katere je bilo z lastnikom zemljišča dogovorjeno, da se v njih ne bo gospodarilo. **Ekocelice so izločene v odsekih: 1A, 1B, 1E, 2E, 18A, 19, 21B, 50C, 69A, 90A, 96F, 98, 100E, 101, 103B, 110, 129.** Skupna površina ekocelic je 62,81 ha,
- varovalni gozdovi ob reki Muri,
- manjši gozdni ostanki v kmetijski krajini, kjer je gozda manj kot 25 %

2. stopnja poudarjenosti, površina: **3.446, 26 ha**

Gozdovi na območjih EPO in Natura 2000

Opisi posamezni zavarovanih območij, ekološko pomembnih območij (EPO) in posebnih varstvenih območij Natura 2000 so podani v spodnjih preglednicah:

Preglednica 11/1: EPO območja vezana na gozdne površine znotraj GGE Dolinsko

KODA	IME	OPIS
42100	Mura - Radmožanci	<p>EPO Mura obsega poplavno območje in del nekdanjega vplivnega območja naše največje reke v subpanonskem biogeografskem območju. Obsega območje ob Muri, od Šentilja do Murske šume in tromeje med Slovenijo, Hrvaško in Madžarsko. V spodnjem toku Mure zajema tudi pokrajino v okolici Gornje, Srednje in Dolnje Bistrice, Hotize in Lakoša.</p> <p>Na poplavnem območju ob reki Muri in ostankih nekdanjih vplivnih območij Mure, ki leže izven visokovodnih nasipov od Šentilja do hrvaške in madžarske meje, so številne struge, stranske struge, mrtvice in depresije. Izredno raznolike hidrološke razmere pogojujejo obstoj različnih vodnih, obvodnih in močvirskih habitatov. Različne primarne poplavne gozdove tvori raznovrstna gozdna vegetacija od vrbovij do dobovo belogabrovih gozdov s številnimi vmesnimi združbami in redkimi in ogroženimi vrstami. Številni habitatni tipi na tem območju so uvrščeni v Dodatek 1 FFH Directive EU (The Council Directive 92/43 EEC).</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 11/2: Posebna varstvena območja Natura 2000

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE DOLINSKO
SI3000215 Mura	SAC (POO)	<p><u>Habitatni tipi:</u> (91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja mehcolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)) Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (<i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> in <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> ali <i>Fraxinus angustifolia</i>), vzdolž velikih rek (<i>Ulmion minoris</i>)</p> <p><u>Metulji:</u> Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)</p> <p><u>Hrošči:</u> Rogač (<i>Lucanus cervus</i>) Ovratniški plavač (<i>Graphoderus bilineatus</i>) Strigoš (<i>Cerambyx cerdo</i>) Škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)</p> <p><u>Dvoživke:</u> Nižinski urh (<i>Bombina bombina</i>) Veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)</p> <p><u>Raki:</u> Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)</p>
SI5000010 Mura	SPA (POV)	<p><u>Ptice:</u> Sršenar (<i>Apis apivorus</i>) Pivka (<i>Picus canus</i>) Plášica (<i>Remiz pendulinus</i>) Črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) Belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>) Srednji detel (<i>Dendrocopus medius</i>) Belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>) Veliki žagar (<i>Mergus merganser</i>) Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 11/3: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Dolinsko

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(HT_91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))	POO MURA (CONA MURA- A)	- Združbe neposredno pod vplivom vodotoka, - pogosto oz. občasno poplavljena, - pomembni habitati kvalifikacijskih vrst, - vpliv talne vode, - drevesna sestava: bela vrba (<i>Salix alba</i>), rdeča vrba (<i>Salix purpurea</i>), siva jelša (<i>Alnus incana</i>), črna jelša (<i>Alnus glutinosa</i>), veliki jesen (<i>Fraxinus excelsior</i>).	2388,41 ha	907,67 ha	U2** slabo stanje ohranjenosti oz. neugodno na območju POO Mura (IP LIFE)
(HT_91F0) Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (<i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> in <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> ali <i>Fraxinus angustifolia</i>), vzdolž velikih rek (<i>Ulmion minoris</i>) ¹	POO MURA (CONA MURA- A)	- Gozdovi trdolesnih dreves ob rečnih strugah, za katere je značilno redno poplavljanje, - razvijejo se na novejših aluvialnih nanosih, prst mora med poplavami ostati vlažna in dobro drenirana, - prevladujejo vrste iz rodov <i>Fraxinus</i> , <i>Ulmus</i> ali <i>Quercus</i> , - podrast je dobro razvita, - ti gozdovi se lahko pojavljajo mozaično skupaj s pionirskimi ali stalnimi mehkolesnimi gozdovi v spodnjih tokovih rek, lahko se razvijejo tudi iz aluvijalnih trdolesnih gozdov, - ta habitatni tip se pogosto pojavlja skupaj z gozdovi jesena in črne jelše.	1382,72 ha	233,68 ha	U2** slabo stanje ohranjenosti oz. neugodno na območju POO Mura (IP LIFE)

Vir: Splošna ocena populacije (SDF, Stanje ohranjenosti po poročilu RS po 17. členu Direktive o habitatih iz leta 2019; Opombe: ** na celotnem območju kontinentalne biogeografske regije.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 11/4: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Dolinsko

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
škrlatni kukuj (Cucujus cinnabeirinus)	POO MURA (CONA MURA- B)	Vrsta živi najraje pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). Hranijo se z lesnim drobirjem, tudi predatorji.	5402,85 ha	2201,39 ha	U1** nezadostno stanje ohranjenosti oz. ugodno na območju POO Mura (IP LIFE)
rogač (Lucanus cervus)	POO MURA (CONA MURA- B)	V starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, odrasli hrošči pa z različnimi drevesnimi sokovi.	5197,07 ha	2399,05 ha	FV** ugodno stanje ohranjenosti oz. vrsta je prisotna na območju POO Mura (IP LIFE)
strigoš (Cerambyx cerdo)	POO MURA (CONA MURA- B)	Naseljuje posamična ali v presvetljenih sestojih stoječa stara drevesa različnih vrst hrasta, ki so izpostavljena soncu, v nižinah in gričevju, največ v obrežnih gozdovih. Napadena hrastova drevesa imajo značilen izgled, z značilno štrlečimi debelimi suhimi vejami, v katerih se razvijajo ličinke. Značilen izgled napadenega drevesa ima tudi etološki pomen, saj privablja druge samice, ki nato zalegajo vanj. Letajo pretežno v mraku in ponoči v obdobju od sredine junija do sredine avgusta. Jajčeca polegajo za lubjem primernih dreves nad 35 cm premera. Ličinke se razvijajo do 5 let in pri tem prodrejo do	769,76 ha	351,04 ha	U1** nezadostno stanje ohranjenosti oz. vrsta je prisotna na območju POO Mura (IP LIFE)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		stržena debela. Odrasel osebek živi nekaj tednov, bube preživijo 4-6 tednov. Imagi se ne oddaljujejo zelo od matičnega drevesa ali sestoja.			
ovratniški plavač (<i>Graphoderus bilineatus</i>)	POO MURA (CONA MURA- B)	<p>Hrošč iz skupine kozakov živi v večjih stoječih in tudi temporarnih vodah bogatih z vegetacijo in praviloma brez prisotnosti večjih populacij rib (mrtvice v popolnoma naravnem stanju z veliko vodne vegetacije). Prilagojen je na plavanje pod vodo, iz katere občasno pomoli zadek, da si načrpa zrak, lahko pa tudi leti in si je sposoben poiskati novo ustrezno vodno površino. Je predatorska vrsta, ki se hrani z manjšimi ličinkami vodnih žuželk in rakci. Razvoj traja do dva meseca in pol, v enem letu sta možni dve generaciji. Jajčeca odlaga na vodno rastlinje, izredno primerna je <i>Hottonia palustris</i>. Odrasle hrošče najdemo od maja do oktobra.</p> <p>Prezimujejo odrasli osebki, po nekaterih navedbah na kopnem pod mahom, listjem ali lesom, po drugih pa v vodi. Poleg klimatskih sprememb ogroža obstoj vrste na določenih območjih tudi človek z melioracijskimi posegi in onesnaženjem voda. Vrsto ogroža tudi preveliko senčenje oz. zaraščanje vode, kjer poteka razvoj, najbolj pa ribolovna oz. ribogojitvena dejavnost. Na prisotnost rib je izredno občutljiv (rastlinojede vrste uničijo vodno rastlinje, kjer živi in se razmnožuje ter najde zavetje, plenilskim vrstam pa predstavlja plen). Odrasli osebki letijo večinoma v mraku, pri čemer je lahko svetlobno onesnaževanje faktor ogrožanja.</p> <p>Bistven habitat: opuščene stoječe in temporarne vode z bogato vodno vegetacijo in brez rib.</p>	639,17 ha	348,16 ha	U2** slabo stanje ohranjenosti oz. neugodno na območju POO Mura (IP LIFE)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
močvirski krešič (Carabus variolosus)	POO MURA (CONA MURA- B)	Higrofilna in stenotopna vrsta, živi v zamočvirjenih gozdovih in gozdnih potokih (15-20m obrežni pas vodotokov) v ravninah, v kolinski ter montanski coni. Zlasti se pojavlja v močvirnih listnatih gozdovih, poraslimi s črno ali sivo jelšo (44.9, 44.91), ponekod tudi v smrekovo jelševih sestojih; Razvoj vrste poteka v vodi v manjših in večjih potokih, kjer je ohranjena naravna struga. V pozni jeseni, pozimi in zgodnji pomladi se zarinejo v trhel razpadajoč les (debelejše trhle veje, štori ob vodi ali v močvirju) ali se zakopljejo v mehko zemljo (v erodirane nabrežine izvirov, potokov ali stoječih mlak); so dolgoživi, do tri leta, aktivni so predvsem od maja do junija.	5483,84 ha	2281,14 ha	U1** nezadostno stanje ohranjenosti oz. neugodno(-) na območju POO Mura (IP LIFE)
nižinski urh (Bombina bombina)	POO MURA (CONA MURA- B)	Vrsta je ekološki indikator za posebno bogate nižinske habitate, ki so pomembni za mnoge rastline in nevretenčarje, zato ima tudi "krovno" naravovarstveno vrednost. Habitat:prebivalec odprtih, dobro osončenih življenjskih okolij kot so travniki, pašniki, njive, topli gozdni robovi in poplavni pasovi ob rekah;za prisotnost vrste so nujna poplavna območja s stalnimi mlakami in mrtvicami, ki imajo bogato nizko vegetacijo in so dobro osončene, imajo veliko submerzne vegetacije in so brez rib;med pomladjo in poletjem naseljuje močvirna jelševja, obrežni pas jezer, ribnikov in mlak ter manjše vode z dobro razvito podvodno vegetacijo med katero se skrivajo ličinke;primerni prehranjevalni habitati so predvsem ekstenzivni močvirni travniki;prezimovališča pa poplavni nižinski gozd;za ohranjanje vrste je pomemben obstoj ekoloških koridorjev, ki vse habitate na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.Razmnoževanje:parjenje poteka od aprila do julija oz. avgusta, mogočih je več mrestitvenih obdobj na leto. Sezonska aktivnost:včasih odrasli osebki v poznem poletju zapustijo	9494,72 ha	5137,90 ha	NI ZNANA na območju POO Mura (IP LIFE)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		vode in se preselijo na bližnje močvirne travnike, kjer živijo do zgodnje jeseni oz. hibernacije; prezimujejo na kopnem, v prezimovališča se umaknejo med septembrom in oktobrom, tam ostanejo do marca ali aprila; Razširjenost: zahodna meja areala vrste je na območju panonske regije SV Slovenije, pri nas naseljuje še poplavno območje Jovsov ob reki Savi v JV Sloveniji; celoten areal razširjenosti nižinskega urha v Sloveniji je hibridna cona, kjer se ta vrsta uspešno križa s hribskim urhom (<i>Bombina variegata</i>); v posameznih populacijah zato najdemo določen delež hibridnih osebkov.			
veliki pupek (<i>Triturus camifex</i>)	POO MURA (CONA MURA- B)	Je vrsta gričevnatega in hribovitega sveta; Habitat: najraje se razmnožuje v srednje velikih kalih ali stoječih mirnih vodah z bujnim obrežnim in vodnim rastlinjem in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo; prisotnosti rib večinoma ne tolerira; kopenski habitati so pomembni predvsem kot prehranjevalni habitati in prezimovališča; primerni prehranjevalni habitati so predvsem ekstenzivni vlažni travniki; prezimovališča pa najde v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu in podobnim; velikosti sklenjenih območij habitatov, ki jih naseljujejo določene populacije, so odvisne od tipa krajine, razgibanosti terena, števila kvalitetnih mrestišč in oddaljenosti do prezimovališč; za ohranjanje vrste je pomemben obstoj ekoloških koridorjev, ki vse habitate na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto, Sezonska aktivnost: začetek selitev na mrestišča je med sredino marca in sredino maja, zapustijo pa jih med koncem maja in začetkom avgusta, kar je predvsem v bolj sušnih območjih močno odvisno od padavin; prezimovanje je možno tako na kopnem kot v vodi, na prezimovališča pa se umaknejo med oktobrom in novembrom; Razširjenost: v Sloveniji je vrsta splošno razširjena,	9494,72 ha	5137,90 ha	U1** nezadostno stanje ohranjenosti oz. NI ZNANA na območju POO Mura (IP LIFE)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		vendar so populacije zelo majhne in hitro podležejo negativnim vplivom.			
črtasti medvedek (Callimorpha quadripunctaria)	POO MURA (CONA MURA- B)	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov. Za prehrano gosenc so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov Lamium, Urtica, Epilobium in spomladi zlasti Corylus, Rubus, Lonicera, Salix in Quercus. Za prehrano odraslih osebkov so julija in avgusta potrebne v gozdovih, gozdnih robovih, jasad in travnikih ob gozdovih cvetoče medonosne rastline, zlasti Eupatorium, Origanum, Solidago in Cirsium. Odrasli metulji potrebujejo v nočnem času temo za zavetje pred plenilci in za nemoteno razmnoževanje.	2675,65 ha	1397,77 ha	FV** ugodno stanje ohranjenosti oz. ugodna na območju POO Mura (IP LIFE)
Navadni koščak (Austropotamobius torrentium)	POO MURA (CONA MURA- B)	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. zogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje ribe), v času levitve je pogost tudi kanibalizem. Potrebuje osenčene potoke, kjer ima obrežna vegetacija sklenjene krošnje, da se voda v času poletnih mesecev ne pregreva. Ogrožen je zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri. Bistven habitat: naravno ohranjeni potoki	406,71 ha	140,36 ha	U1** nezadostno stanje ohranjenosti oz. vrsta je prisotna na območju POO Mura (IP LIFE)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črna štokljka (<i>Ciconia nigra</i>)	POO MURA (CONA MURA- C)	Poplavni gozdovi, vlažni travniki, stoječe in tekoče sladke vode; selivka, gnezdi od IV do VII, mladiči gnezdomci (ostanejo v gnezdu, dokler niso sposobni leteti); za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi in mirnimi conami, v polmeru do 4 km od gnezda pa prehranjevalne površine s prevladujočimi vlažnimi travniki, stoječimi in tekočimi sladkimi vodami; hrani se pretežno z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji.	13843,15 ha	8075,66 ha	UNK neznan trend na območju POV Mura (IP LIFE)
srednji detel (<i>Dendrocopos medius</i>)	POO MURA (CONA MURA- C)	Obrečni in močvirni gozdovi, nižinski dobovi gozdovi, vrbovo-topolovi sestoji znotraj poplavnega pasu reke Mure, sadovnjaki; stalnica, gnezdi od IV do VII, mladiči gnezdomci; za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z odmrliimi in starimi debelimi drevesi z drevesnimi glivami v območju 3-7 ha; hrani se pretežno z žuželkami drevesnih debel (larve drevesnih hroščev).	7432,38 ha	4314,48 ha	Stabilen trend (na območju POV Mura (Poročilo DOPPS 2020)
belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)	POO MURA (CONA MURA- C)	Hrastovo.belogabrovi gozdovi, obrečni in močvirni gozdovi ter grmišča; selivka, gnezdi od IV do VII, mladiči gnezdomci; za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli, odmrliimi in debelimi drevesi v območju ca 1 ha; hrani se z žuželkami	7432,38 ha	4314,48 ha	UNK neznan trend na območju POV Mura (IP LIFE)
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	POO MURA (CONA MURA- C)	Gozdovi in odprta kmetijska krajina; selivka, gnezdi od IV do IX, mladiči gnezdomci; za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4-10 km od gnezda pa odprto krajino; hrani se pretežno z	11175,00 ha	7300,53 ha	UNK neznan trend na območju POV Mura

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		osami, čebelami in drugimi nevretenčarji, pa tudi majhnimi vretenčarji.			(IP LIFE)
pivka (Picus canus)	POO MURA (CONA MURA- C)	Vrsta naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	11174,99 ha	7300,53 ha	UNK neznani trend na območju POV Mura (IP LIFE)
plašica (Remiz pendulinus)	POO MURA (CONA MURA- C)	Prebiva v grmovno-drevesni vegetaciji ob rekah, potokih, kanalih, v močvirjih, trstiščih, pomešanih z visokimi zelmi, tamariskami, vrbami in topoli. Gnezdo je mošnja s cevastim vhomom na vrhu, ki visi z vilasto razcepljenih vej, ponavadi nad vodo zgrajeno iz trave, živalskih dlak, dlačic rogozovih semen, vrbovih in topolovih mačic. Hrani se z jajci, ličinkami in odraslimi žuželkami ter pajki, izven gnezditvene sezone tudi s semeni topolov, vrb in trsta v severnem delu gnezditvene razširjenosti je selivka (prezimuje v JZ in J Evropi), v južnem pa stalnica. V Sloveniji je redka gnezdilka vrbovo-topolovih sestojev Ogroža jo uničevanje mokrišč (obrečni vrbovi sestoji, trstišča).	4270,02 ha	1265,15 ha	UNK neznani trend na območju POV Mura (IP LIFE)
belorepec (Haliaeetus albicilla)	POO MURA (CONA MURA- C)	V Sloveniji je izjemno redek gnezdilec. Svoja ogromna gnezda naredi na velikih drevesih (bukve, hrasti), redkeje na skalnih policah. Gnezdo lahko uporablja več let zaporedoma. Par si je zvest celo življenje, z dvorjenjem pa prične že decembra. Prehranjevalni habitati so lahko do 10 km oddaljeni od gnezda, ki je praviloma blizu gozdnega roba. Prehranjuje se z ribami, ki jih bodisi aktivno lovi bodisi pobira nasedle in umirajoče, z vodnimi pticami, sesalci, mrhovino ali pa s plenim, ki ga ukrade drugim ujedam (kleptoparazit).	12770,93 ha	8493,30 ha	Negotov trend na območju POV Mura (IP LIFE)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		Je stalnica, mladiči si po osamosvojitvi poiščejo svoj teritorij. Ogrožajo ga predvsem motnje v času gnezdenja (gospodarjenje z gozdom), motnje v njegovem prehranjevalnem habitatu idr. Bistven habitat: gnezdišče v sklenjenem mirnem gozdu v bližini mokrišč			
veliki žagar (Mergus merganser)	POO MURA (CONA MURA- C)	Redka gnezdilka na Savi in Dravinji, pogostejši pa je na velikih rekah v času prezimovanja. Na Dravi ne gnezdi. Naseljuje tudi zelo globoke vode. Hranijo se z ribami, ki jih ulovijo med potapljanjem. Bistven habitat: večje reke in mirne cone	327,00 ha	45,19 ha	Zmeren porast na območju POV Mura (IP LIFE)
črna žolna (Dryocopus martius)	POO MURA (CONA MURA- C)	Iglasti in jelovo-bukovi gozdovi s številnimi presvetlitvami in vrzelmi. Omejena je na starejše sestoje z dovolj velikim številom potencialnih gnezdišč (debelo drevje, predvsem bukve). Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Potrebuje dovolj veliko mrtvo lesno maso, ki ji nudi potrebno količino hrane (žuželke, predvsem mravlje). Dupla, ki jih naredi med iskanjem hrane, pa koristno uporabijo sekundarni duplarji (sove: koconogi čuk, mali skovik,...) in druge živali.	8892,01 ha	5366,85 ha	UNK neznani trend na območju POV Mura (IP LIFE)

Na podlagi Programa upravljanja območij Natura2000 za obdobje 2015 - 2020 (PUN2000, 2015) je GGE GGN določen kot načrt, ki je potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst. V ta namen je ZRSVN izločil upravljavske cone (UC), ki zajemajo območja s podobnimi usmeritvami in ukrepi:

UPRAVLJAVSKE CONE V GGE DOLINSKO:

IME CONE: CONA A- MURA	Površina v GGE: 1141,35 ha
VRSTE/HT:	
<ul style="list-style-type: none"> • Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)) • Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (<i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> in <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> ali <i>Fraxinus angustifolia</i>), vzdolž velikih rek (<i>Ulmion minoris</i>) 	
<p>OPIS CONE: območje se večidel nahaja neposredno ob reki Muri. Obrečna gozdna krajina združuje preplet gozdnih združb, med katerimi po obsegu izstopajo gozdovi, ki jih gradijo vrbe, jelše in jeseni (mehkolesna loka). Mestoma se pojavljajo tudi obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi. Območje je pomembno za ohranjanje populacij primarnih in sekundarnih duplarjev ter vrst, ki so vezane na večje količine mrtve lesne mase.</p>	

IME CONE: CONA B – MURA	Površina v GGE: 1976,17 ha
VRSTE:	
<p>rogač (<i>Lucanus cervus</i>), puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), strigoš (<i>Ceramix cerdo</i>), ovratniški plavač (<i>Graphoderus bilineatus</i>), navadni koščak (<i>Austroptamobius torrentium</i>), nižinski urh (<i>Bombina bombina</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)</p>	
<p>OPIS CONE: Cona obsega gozdove na območju reke Mure, s poudarkom na gozdovih GGE Dolinsko. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti potokov, obrežno strukturo brežin, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine, ob hkratnem zagotavljanju ležeče in stoječe odmrle lesne mase.</p>	

IME CONE: CONA C- MURA	Površina v GGE: 9403,98 ha
<p>VRSTE/HT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sršenar (<i>Apis apivorus</i>) • Pivka (<i>Picus canus</i>) • Plašica (<i>Remiz pendulinus</i>) • Črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) • Belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>) • Srednji detel (<i>Dendrocopus medius</i>) • Belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>) • Veliki žagar (<i>Mergus merganser</i>) • Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) 	
<p>OPIS CONE: območje se nahaja ob reki Muri, navezujoč na gozdne komplekse povezane z obmurskimi gozdovi ter na gozdne otoke, mejice in posamezna drevesa v kulturni krajini. Obrečna gozdna krajina vsebuje preplet gozdnih združb, med katerimi izstopajo gozdovi, ki jih gradijo vrbe, jelše in jeseni (mehkolesna loka). Območje je pomembno za ohranjanje populacij primarnih in sekundarnih duplarjev ter vrst ki so vezani na večje količine mrtve lesne mase. Pomemben del cone predstavljajo z drevesno zarastjo porasla območja kulturne krajine (gozdni otoki, mejice in posamezna drevesa).</p>	

Klimatska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- manjšanje hitrosti in spreminjanje smeri vetra
- vpliv na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju

1. stopnja poudarjenosti, površina: **1.621, 29 ha**

Gozdni ostanki v kmetijski krajini med Odranci in Petišovci, ki varujejo kmetijske površine pred vetrom, osuševanjem in pozebo. Čeprav povprečne hitrosti vetra ne presegajo 3 m/s je veter v pretežno kmetijski, ravninski krajini pomemben dejavnik, ki bistveno vpliva lokalno mikroklimo, predvsem osuševanje in površinsko erozijo. Gozd, kot sicer manjšinski krajinski element, ima pri preprečevanju teh pojavov bistveno vlogo.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **39,83 ha**

Gozdovi v okolici naselij, ki le ta varujejo pred vremenskimi ekstremi.

2.3 Socialne funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: **1.435,38 ha**

2. stopnja poudarjenosti, površina: **3.184,19 ha**

Obrambna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- varovanje zemljišč in objektov, pomembnih za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **395,15 ha**

- Gozdovi v okolici črpališč vode na VVO prvega reda.

Rekreacijska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- omogočanje aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe

2. stopnja poudarjenosti, dolžina: **9.081 m**

- Gozdovi ob označenih pešpoteh (Pot treh grofij, Jakobova pot, Pomurska planiska pot),
- Gozdovi ob kolesarskih poteh (AOE Bike Trail, frekventne kolesarske poti (vir: Strava)),
- GUP Polana.

Vplivni radij poti je odvisen od terena in se giblje med 5 in 10 m na vsako stran poti.

Turistična funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- zadovoljevanje potreb obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila začasno spremenijo svoj kraj bivanja

1. stopnja poudarjenosti, dolžina: **925 m**.

Gozdovi ob gozdni učni poti Polana. Vplivni radij je ena drevesna višina na vsako stran poti.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **1,7 ha**.

dolžina: **172 m**

- Gozd v okolici Tinekovega broda ob reku Muri.
- Gozdovi v okolici označenih pešpoti in kolesarskih poti (glej rekreacijsko funkcijo).

Poučna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- ozaveščanje in posredovanje znanj o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

1. stopnja poudarjenosti, dolžina: **925** m.

Gozdovi ob gozdni učni poti Polana.

Raziskovalna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovihm njihovem izkoriščanju in rabi.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **15,8** ha.

- Gozdna rezervata Ginjevec in Murska šuma;
- Raziskovalne ploskve Gozdarskega inštituta v Murski šumi.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge vredne naravne pojave. Ti gozdovi imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, pričakovane naravne vrednote ali zavarovanega območj ali ležijo v neposredni bližini takšnih območij.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **855,06** ha.

- Gozd kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine ali kjer varovanje naravne vrednote določajo način gospodarjenja z gozdom (območje med visoovodnimi nasipi reke Mure, gozdovi v okolici Velike Polane – mokrotni travniki, mrtvi rokavi, ...)

2. stopnja poudarjenosti, površina: **2.811,8** ha.

Gozdovi na območjih ali v okolici naravnih vrednot za katere je določen blažji varstveni režim, ki omogoča izkoriščanje gozdnih dobrin.

- Večji gozdni kompleksi: Ginjevec, Murska šuma, Orlovščak, črni in Polanski Log, ...

Seznam naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev se nahaja v naravovarstvenih smernicah ZRSVN v poglavju 3.3 (preglednica 1).

Pregled naravnih vrednot in stopenj poudarjenosti funkcije je prikazan v preglednici 11/5.

Preglednica 11/5: Pregled naravnih vrednot v GGE Dolinsko

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	St. pou.
7303 V	Murska šuma	Strnjen kompleks nižinskih hrastovih gozdov jugovzhodno od Pinc, jugovzhodno od Lendave	ekos, zool, bot	NVDP	2
7443	Murska šuma - gozdni sestoj 1	Nižinski gozd v naravnem stanju v oddelku 14 v Murski šumi, jugovzhodno od Lendave	ekos, zool	NVDP	2
7444	Murska šuma - gozdni sestoj 2	Nižinski dobov gozd v naravnem stanju v oddelku 8 v Murski šumi, jugovzhodno od Lendave	zool, ekos	NVDP	2
1008 V	Črni in Polanski log	Strnjen kompleks jelševij severovzhodno od Velike Polane, vzhodno od Lendave	ekos, zool	NVDP	2
1431 V	Črenšovsko joušje	Strnjen kompleks črne jelše pri Črenšovcih, zahodno od Lendave	ekos	NVLP	2
7314 V	Orlovšček	Ohranjen gozdni kompleks južno od ceste med Lendavo in Črenšovci	ekos	NVLP	2

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

7427 V	Ginjevec- gozd	Ohranjen gozdni kompleks hrastovo-gabrovih gozdov severovzhodno od Dobrovnika, vzhodno od Murske Sobote	ekos	NVLP	2
7313	Trnjavski log	Strnjen kompleks jelševja vzhodno od Trnja, severozahodno od Lendave	ekos	NVLP	2
7428 V	Hraščica- gozd	Ohranjen gozdni kompleks zahodno od Dobrovnika	ekos	NVLP	2
7302	Dolinski pašnik - dobi	Rastišče dobov na območju dolinskega pašnika, jugovzhodno od Lendave	ekos, drev, zool	NVDP	2
7301	Trimlini-gozd belega gabra	Ohranjen gozd belega gabra severno od rafinerije nafte v Trimlinih, južno od Lendave	ekos	NVLP	2
1433	Petišovci - rastišče vodne škarjice 1	Habitat vodne škarjice (Stratiotes aloides) v rokavu Mure Nagy Parlag, zahodno od Petišovcev pri Lendavi	zool, bot, hidr, ekos	NVDP	1
7420	Petišovci - rastišče vodne škarjice 2	Habitat vodne škarjice (Stratiotes aloides) v mrtvem rokavu Mure zahodno od ceste Lendava . Mursko Središče, zahodno od Petišovcev pri Lendavi	zool, bot, ekos	NVDP	1
7421	Petišovci - rastišče vodne škarjice 3	Habitat vodne škarjice (Stratiotes aloides) v mlakah vzhodno od ceste Lendava - Mursko Središče, zahodno od Petišovcev pri Lendavi	ekos, zool, bot, hidr	NVDP	1
7456	Szakasztas- mrtvica Mure	Mrtvica Mure sredi Murske šume, jugovzhodno od Lendave.	ekos, hidr, bot	NVDP	1
7457	Murska šuma - mrtvica Mure	Mrtvi rokav na vzhodnem robu Murske šume, jugovzhodno od Lendave.	ekos, hidr, bot	NVDP	1
338	Velika in Mala Kocija	Mrtvi rokav Mure na obrobju Dolnje Bistrice, severovzhodno od Ljutomera	bot, ekos, zool	NVDP	1
6947	Mura - mrtvi rokav 2	Mrtvica Mure na območju Budine, severno od Razkrižja	bot, zool, hidr	NVDP	1
7412	Kot - mrtvica Mure	Mrtvi rokav Mure jugovzhodno od vasi Kot, zahodno od Lendave	ekos, bot, hidr, zool	NVDP	1
7479	Petišovci - mrtvi rokav Mure	Manjši mrtvi rokav Mure zahodno od Petišovcev, jugozahodno od Lendave	ekos, bot	NVDP	1
1432	Hotiško jezero	Ohranjena mrtvica Mure južno od veste Črenšovci - Hotiza, zahodno od Lendave	ekos, bot, zool, hidr	NVDP	1
7419	Orlovščak - mrtvica	Mrtvica v gozdu Orlovščak, jugovzhodno od Murske Sobote	hidr, zool, bot	NVLP	1
7411	Tokez - mrtvica Mure	Mrtvi rokav Mure južno od Gaberja, jugozahodno od Lendave	ekos, bot, hidr	NVDP	1
1290	Potkova	Mrtvica Mure južno od Benice, jugovzhodno od Lendave	hidr, bot, ekos	NVDP	1
1428	Močnjak	Mrtvica Mure na južnem robu Murske šume, jugovzhodno od Lendave	ekos, hidr, bot, zool	NVDP	1
7410	Benica - mrtvica Mure	Mrtvi rokav Mure pri Benici, južno od Lendave	ekos, hidr	NVDP	1
1430	Muriša	Mrtvi rokav Mure blizu tromeje Slovenija-Madžarska-Hrvaška, jugovzhodno od Lendave	bot, zool	NVDP	1

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

7415	Stari Agrar- mrtvica Mure	Mrtvica Mure jugovzhodno od Petišovcev	ekos, zool, bot, hidr	NVDP	1
217	Petišovsko jezero	Mrtvica Mure južno od Petišovcev	ekos, hidr, zool, bot	NVDP	1
7422	Dobrovnik- gramoznica	Habitat ogroženih živalskih in rastlinskih vrst v kompleksu gramoznic južno od Dobrovnika, vzhodno od Murske Sobote	ekos, zool	NVDP	1
7469 V	Mura - loka 1	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči od Šentilja do Hotize	ekos, zool, bot	NVDP	1
7470 V	Mura - loka 2	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči od Kota do Tromeje	ekos, bot, zool	NVDP	1
4424 V	Mura - reka 1	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči med Šentijlem in Hotizo	hidr, bot, zool	NVDP	1
7458	Mura - reka 2	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči pri Gabrju	ekos, hidr	NVDP	1
7459	Mura - reka 3	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno od kolonije Petišovci	ekos, hidr	NVDP	1
7460	Mura - reka 4	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno Petišovcev	hidr, ekos	NVDP	1
7461	Mura - reka 5	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči pri Starem Agrarju	hidr, ekos	NVDP	1
7462	Mura - reka 6	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči med Starim Agrarjem in Benico	ekos, hidr	NVDP	1
7463	Mura - reka 7	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči pri Benici	hidr, ekos	NVDP	1
7464	Mura - reka 8	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči jugozahodno od Murske šume	hidr, ekos	NVDP	1
7465	Mura - reka 9	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno od Močnjaka	ekos, hidr	NVDP	1
7466	Mura - reka 10	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno od Murske šume	hidr, ekos	NVDP	1
6956	Črnec	Desni pritok Ledave severozahodno od Lendave	hidr, zool, ekos	NVDP	1
7409 V	Panovje - poseka	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na obsežnem območju mokrotnih ekstenzivnih travnikov, mejic in logov vzhodno od Velike Polane	zool, ekos, bot	NVLP	1
7408 V	Velika Polana - mokrotni travniki in logi	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na obsežnem območju mokrotnih ekstenzivnih travnikov, mejic in logov južno od Velike Polane	bot, zool	NVDP	1
6954 V	Dolnja Bistrica - mokrotni travniki	Mokrotni travniki v Dolnji Bistrici	bot, zool	NVDP	2
6955 OP	Gospodsko - rastišče močvirske logarice in sibirske perunike	Rastišče močvirske logarice (<i>Fritillaria meleagris</i>) in sibirske perunike (<i>Iris sibirica</i>) na polintenzivnih in opuščeni travnikih severno od Velike Polane	ekos, bot	NVDP	1

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

6952 OP	Dolnji Lakoš- rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (<i>Fritillaria meleagris</i>) in ostanek logov severno od Dolnjega Lakoša, južno od Lendave	bot, ekos	NVDP	1
7025 OP	Turnišče - rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (<i>Fritillaria meleagris</i>) na mokrotnem ekstenzivnem travniku ob Mali Ledavi pri Turnišču, jugovzhodno od Murske Sobote	bot	NVLP	1
7316 OP	Farkašovci- rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (<i>Fritillaria meleagris</i>) na mokrotnem ekstenzivnem travniku ob Mali Ledavi v Farkašovcih, jugovzhodno od Murske Sobote	bot	NVLP	1
7317 OP	Nedelica- rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (<i>Fritillaria meleagris</i>) v logu med Ledavo in Črnim potokom pri Nedelici, severovzhodno od Murske Sobote	bot, ekos	NVDP	1
80024	Turnišče - nahajališče sibirske perunike	Mokrotni travnik z modro stožko, nahajališče sibirske perunike in habitat hromega volnoritca	bot, zool	NVLP	1
80358 P	Dolga vas - nahajališče močvirske logarice in sibirske perunike	Habitat ogroženih rastlinskih vrst na mokrotnih ekstenzivnih travnikih v Dolgi vasi, severno od Lendave	bot	NVDP	1
6995	Polanski log - dob	Dob izjemnih dimenzij pri logarnici v Polanskem logu, severovzhodno od Velike Polane	drev	NVDP	1
6999	Urbarialni gozd - dob	Dob izjemnih dimenzij v Urbarialnem gozdu, južno od Radmožancev, severozahodno od Lendave	drev	NVLP	1
7020	Črenšovci - beli topol	Beli topol izjemnih dimenzij jugozahodno od Hotize, zahodno od Lendave	drev	NVDP	1
7089	Gornja Bistrica - bela vrba	Bela vrba izjemnih dimenzij v Gornji Bistrici, severovzhodno od Ljutomera	drev	NVLP	1
80465 P	Benica - črni topol 1	Črni topol na rečnem otoku Benica, jugovzhodno od Lendave	drev	NVLP	1
80470 P	Benica - črni topol 2	Črni topol na rečnem otoku Benica, jugovzhodno od Lendave	drev	NVLP	1
80482 P	Orlovščak - rdeči hrast	Rdeči hrast v gozdu Orlovščak, vzhodno od naselja Dolnja Bistrica	drev	NVLP	1
80483 P	Gaberje - črni topol	Črni topol južno od naselja Gaberje, jugozahodno od Lendave	drev	NVLP	1
80484 P	Gaberje - črni topol 3	Gaberje - črni topol 3	drev	NVLP	1
80485 P	Gaberje - črni topol 2	Črni topol južno od naselja Gaberje, jugozahodno od Lendave	drev	NVLP	1

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcija pomeni:

- varstvo in ohranjanje območij ali objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **90,94** ha

- Gozdovi na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine za katere je določen strožji režim varovanja. Pri gospodarjenju se obvezno upoštevajo podrobne usmeritve ZVKD. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo območja arheoloških najdišč.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **4,77** ha.

- Gozdovi na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine za katere je določen blažji režim gospodarjenja, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin.

Seznam objektov je prikazan v spodnji preglednici.

Preglednica 12: Seznam objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE

EŠD	Naziv	Režim	Podrežim	Odsek	Stopnja poudarjenosti
115	Dolnji Lakoš - Bronastodoba naselbina Oloris	spomenik		22B	1
791	Turnišče - Cerkev Marijinega vnebovzetja	vplivno območje spomenika		63	2
1103	Brezovica pri Mali Polani-Enolitska naselbina	spomenik		82	1
1109	Gornji Lakoš - Rimska naselbina	arheološko najdišče		22B,126	1
1110	Hotiza - Arheološko najdišče Gosposko	arheološko najdišče		120B	1
1128	Lendava - Bronastodobna naselbina Gabor Kert	spomenik		21B	1
1129	Mala Polana-Arheološko območje gomil	spomenik		73A,B,74A	1
1132	Dobrovnik - Rimskodobno gomilno grobišče Vonju	spomenik		60	1
1136	Brezovica pri Mali Polani-Območje rimske ceste	arheološko najdišče		82	1
1138	Gaberje pri Gornjem Zatonu - Gomila	spomenik		125A,B,C,D,126	1
1141	Kapca - Gomila	spomenik		121	1
1144	Turnišče - Gomilno grobišče Popov log	spomenik		63	1

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

1167	Renkovci - Domačija Renkovci 91	dediščina	stavbna dediščina	62	2
1173	Mala Polana - Copekov mlin	spomenik		77E,F	2
9652	Nedelica - Rimska cesta	arheološko najdišče		65	1
9741	Dobrovnik - Gomilno grobišče Ob Ginji	spomenik		57B,C	1
9742	Dobrovnik - Gomilno grobišče Poseka	spomenik		58B	1
29941	Črenšovci - Arheološko območje Kamenščice	arheološko najdišče		119	1
30032	Črenšovci - Arheološko območje Hite	arheološko najdišče		119	1
30049	Dolina pri Lendavi - Arheološko območje Trnovc	arheološko najdišče		129	1
30147	Kapca - Arheološko območje Kiserdi	arheološko najdišče		121	1
30148	Kapca - Arheološko območje Krčovje	arheološko najdišče		121	1
30149	Gornji Lakoš - Arheološko najdišče Gornji Lakoš	arheološko najdišče		121	1
30152	Petišovci – Arheološko območje Kapelej	arheološko najdišče		18C	1
30162	Kapca – Arheološko območje Spodnji Trebež	arheološko najdišče		121	1

Estetska funkcija

Funkcija pomeni:

- omogočanje doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **168,54** ha.

- Gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektu – NV Črnc, Hotiško jezero, Velika Polana – mokrotni travniki.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **275,75** ha

- Gozd v okolici Tinekovega broda;
- Gozdni ostanki v kmetijski krajini, pretežno ob potokih;
- Gozdovi, ki predstavljajo kuliso mrtvicam v kmetijski krajini.

2.4 Proizvodne funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: **3.937,13 ha**

2. stopnja poudarjenosti, površina: **1.952,73 ha**

Lesnoproizvodna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- proizvodjanje nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **3.682,41 ha**.

Vsi gozdovi v GGE ležijo na najbolj produktivnih rastiščih v GGO, kjer je možno dolgoročno sekati več kot 5m³ bruto lesne mase na hektar, zato imajo ti gozdovi prvo stopnjo poudarjenosti. Funkcija ni poudarjena v gozdovih, ki so izločeni iz gospodarjenja (rezervati, ekocelice) in varovalnih gozdovih določenih z Uredbo.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcija gozda pomeni:

- izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu.

1. stopnja poudarjenosti, površina **254,71 ha**

- Gozdni semenski sestoji.
- Gozd v okolici stojišč čebelnjakov (v polmeru 100m).

2. stopnja poudarjenosti, površina: **10,28 ha**.

- Območja gozdne čebelje paše v okolici stojišč panjev s prisotnostjo medonosnih drevesnih vrst.

Lovnogospodarska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- gospodarjenje s populacijami divjad

2. stopnja poudarjenosti, površina: **1.942,45 ha**.

- Gozdovi znotraj lovišča s posebnim namenom (LPN) Fazan – Beltinci.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.083,01	1.825,51	34,10	3.942,62
Gpn, ukrepi so dovoljeni	1,08	0,18	3,09	4,35
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	/	12,51	/	12,51
Varovalni gozdovi	457,55	68,26	10,77	536,60
Skupaj	2.541,64	1.906,48	47,96	4.496,08

Večina gozdov (88 %) v GGE je večnamenskih, sledijo varovalni gozdovi (11 %) ob reki Muri. Gozdovi s posebnimi nameni z dovoljenimi ukrepi so v okolici Copekovega mlina v Mali Polani. Ostalo kategorijo predstavlja gozdni rezervat v Murski šumi.

Kategorije gozdov so prikazane na karti 4 v kartnem delu GGN.

Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
00110-Dobovja	51100-Vrbovje s topolom	34,53	1,7
	52100-Nižinsko črnojelševje	350,72	17,4
	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	992,39	49,2
	53200-Vezovje z ozkolistnim jesenom	485,54	24,1
	54300-Predpanonsko gradnovo belogabrovje	152,72	7,6
Skupaj RGR		2.015,90	100,0
00130-Črnojelševja	51100-Vrbovje s topolom	24,22	1,3
	52100-Nižinsko črnojelševje	1.554,80	85,8
	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	114,75	6,3
	53200-Vezovje z ozkolistnim jesenom	118,87	6,6
Skupaj RGR		1.812,64	100,0
00140-Kisloljubna gradnovo belogabrovja	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	21,00	100,0
Skupaj RGR		21,00	100,0
00310-Obrečni gozdovi mehkih listavcev in robinje	51100-Vrbovje s topolom	69,76	74,9
	52100-Nižinsko črnojelševje	4,04	4,3
	53200-Vezovje z ozkolistnim jesenom	19,29	20,7
Skupaj RGR		93,09	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		3.942,63	100,0
00130-Črnojelševja	52100-Nižinsko črnojelševje	4,35	100,0
Skupaj RGR		4,35	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		4,35	100,0
00400-Gozdni rezervati	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	4,37	34,9
	54300-Predpanonsko gradnovo belogabrovje	8,14	65,1
Skupaj RGR		12,51	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		12,51	100,0
00110-Dobovja	51100-Vrbovje s topolom	0,30	0,6
	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	26,83	53,4
	53200-Vezovje z ozkolistnim jesenom	23,16	46,1
Skupaj RGR		50,29	100,0
00130-Črnojelševja	52100-Nižinsko črnojelševje	1,83	5,0

OPIS STANJA GOZDOV

	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	34,68	95,0
Skupaj RGR		36,51	100,0
00310-Obrečni gozdovi mehkih listavcev in robinje	51100-Vrbovje s topolom	341,10	75,8
	52100-Nižinsko črnojelševje	15,42	3,4
	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	38,82	8,6
	53200-Vezovje z ozkolistnim jesenom	54,45	12,1
Skupaj RGR		449,80	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		536,60	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.496,08	100,0

V GGE prevladuje gozdni rastiščni tip nižinsko črnojelševje s 43 %, sledita dobovje in dobovo belogabrovje s 27,4 %, ter vezovje z ozkolistnim jesenom, ki predstavlja 15,6 % gozdne površine.

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	3,6	7,4	50,9	30,7	7,4	0,0	0,0
Bor	4,9	30,9	39,1	20,4	4,7	2,4	1,0
Macesen	7,9	31,4	41,0	13,8	5,9	0,0	0,0
Ostali igl.	12,2	74,5	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	3,6	16,7	25,7	22,5	31,5	0,3	0,1
Hrast	6,5	20,2	23,9	19,8	29,6	54,8	22,6
Pl. lst.	9,7	25,4	24,7	16,8	23,4	30,7	12,6
Dr. tr. lst.	9,7	24,2	22,1	17,0	27,0	23,1	9,5
Meh. lst.	13,8	31,4	23,1	12,4	19,3	131,2	54,2
Iglavci	4,9	30,8	39,2	20,4	4,7	2,5	1,0
Listavci	11,2	27,3	23,4	15,1	23,0	240,0	99,0
Skupaj	11,1	27,8	23,4	15,1	22,6	242,5	100,0

Lesna zaloga na hektar se je v prejšnjem načrtovalnem obdobju zmanjšala za 5,5 % (14,3 m³/ha). Do zmanjšanja LZ je prišlo predvsem na račun sušenja jesena in črne jelše.

V skupini plemeniti listavci je sestava naslednja:

- ostrolistni in veliki jesen 11,5 %;
- gorski javor 0,8 %;
- poljski brest 0,4 %.

Med trdimi listavci so prisotni:

- beli gaber 6,4 %;
- robinija 2,5 %;
- maklen 0,7 %.

V skupini mehkih listavcev so:

- črna jelša 41,9 %;
- topoli 6,1 %;
- vrba 3,6 %;
- trepetlika 0,3 %.

V desetletju se je najbolj zmanjšal delež jesena (iz 18,6 % na 11,5 %). Delež robinije, maklena in belega gabra se je minimalno povečal.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	11.212	854	10.352	6
	m ³ /ha	2,5	0,3	5,4	0,1
Listavci	m ³	1.079.269	590.935	475.980	12.354
	m ³ /ha	240,0	232,5	249,7	257,6
Skupaj	m³	1.090.481	591.789	486.332	12.360
	m ³ /ha	242,5	232,8	255,1	257,7

Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina	Lesna zaloga m ³ /ha	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	00110	7,85	229	157	12,2
2	00130	8,15	254	163	11,2
	00310				
SKUPAJ		16	240,7	320	8,1

Lesno zalogo smo ugotavljali z meritvami na SVP in z oceno pri opisovanju sestojev. Osnova za izračun lesne zaloge po RGR so bili podatki pridobljeni na SVP – sistematična mreža SVP 250 x 500 m. Lesne zaloge pri opisih sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota vseh ocenjenih lesnih zalog sestojev predstavlja lesno zalogo odseka.

Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno korigiran s korekcijskimi faktorji tako:

- da so vsote okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki lesni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna in meritev na SVP) enak.

Po skupinah rastišč sta oblikovana dva stratuma. Korekcijski faktorji po stratumih so:

- stratum 1: igl. = 1; lst. = 0,9;
- stratum 2: igl. = 0; lst. = 1,063.

Tarife so za celotno GGE določene na podlagi podatkov o višinah in premerih pridobljenih iz SVP.

3.3 Prirastek

Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,04	0,5
Listavci	1,92	2,57	1,64	0,92	0,95	8,06	98,7
Skupaj	1,93	2,58	1,65	0,93	0,95	8,10	100,0

Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	186	14	171	0
	m ³ /ha	0,04	0,01	0,09	0,01
Listavci	m ³	36.249	19.796	16.012	441
	m ³ /ha	8,06	7,78	8,40	9,19
Skupaj	m ³	36.435	19.810	16.183	441
	m ³ /ha	8,10	7,79	8,49	9,20

Osnova za ugotavljanje prirastka je bila tretja izmera na SVP.

Med lastniškimi kategorijami ni bistvenih razlik v prirastku, nekoliko izstopa prirastek v gozdovih lokalnih skupnosti.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha		%	cm
Mladovje	485,28	10,8								50	8,61	0
Drogovnjak	1.759,58	39,1	13,91	1	15	41	43	1	3	114	23,38	18,7
Debeljak	1.598,72	35,6	43,19	3	5	18	18	29	48	126	28,95	27,7
Sestoj v obnovi	38,53	0,9	13,14	34	19	34	34	39	8	19	48,28	13,3
Raznomerno (ps-šp)	459,03	10,2	16,92	4		54	46			8	101,15	25,3
Raznomerno (sk-gnz)	132,19	2,9	2,32	2		58	34	9		2		26,8
Panjevec	21,14	0,5								1		18,2
Grmičav gozd	1,06									0		
Pionirski gozd z grmiči	0,55									0		
Skupaj	4.496,08	100,0	89,48	44								

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Prevladujoči razvojni fazi sta debeljak in drogovnjak, druge razvojne faze so zastopane z manjšimi deleži celotne površine. Sestoji v obnovi so s podmladkom pokriti na 34,1 % površine, kar je za 6,5 % več glede na prejšnje načrtno obdobje.

Podatki o razvojnih fazah so bili pridobljeni na osnovi terenskih opisov sestojev, kjer smo preverili in dejansko določili razvojno fazo sestoja. Sestojna karta je nastala s pomočjo posodobljanja starih sestojev, podatkov iz gozdnogojitvenih načrtov in terenskih opisov sestojev.

Preglednica 21D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,04	0,00	0,00	0,42	10,77	16,47	36,31	25,44	89,45
%	0,00	0,04	0,00	0,00	0,47	12,04	18,41	40,59	28,44	100,00

V mladovjih prevladujeta črna jelša (36 %) in dob (27 %). Z enakimi deleži (8 %) se pojavljajo še veliki jesen, beli gaber in maklen. V drogovnjakih prevladuje črna jelša (70 %) z beim gabrom, javorjem in brestom. V debeljkih prevladuje maklen (45 %), sledita dob in beli gaber (11 %). V sestojih v obnovi prevladujejo beli gaber (31 %), maklen (27 %), dob (18 %) in gorski javor (11 %).

Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	485,28	9,0	45,0	33,9	12,1	52,1	22,3	22,3	3,3	2,8	52,7	25,0	19,5
Drogovnjak	1.759,58	4,1	53,8	38,5	3,6	40,0	47,3	11,2	1,5	12,3	70,2	13,8	3,7
Debeljak	1.598,72					66,1	26,4	7,1	0,4	6,6	31,0	43,7	18,7
Sestoj v obnovi	38,53					87,7	10,3	0,0	2,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	459,03					0,1	30,0	66,3	3,6				
Raznomerno (sk-gnz)	132,19					0,0	74,2	14,8	11,0				
Panjevec	21,14												
Grmičav gozd	1,06												
Pionirski gozd z grmišči	0,55	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	4.496,08												

Več kot polovica sestojev ima dobro zasnovo, ostala polovica ima zadovoljivo. Sestojev z bogato oziroma slabo zasnovo je manj kot 15%. Večina sestojev (52 %) je negovanih, izjema so raznomerni sestoji. Pri raznomernih sestojih je slaba negovanost pričakovana, saj gre večinoma za zarasle površine.

Sklep večine sestojev je normalen do rahel.

3.5 Tipi drevesne sestave sestojev

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	416,31	9,3
Drugi pretežno listnati gozdovi	4.019,04	89,3
Borovi gozdovi	4,31	0,1
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	56,42	1,3
Skupaj	4.496,08	100,0

V GGE krepko prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi, drugi najbolj zastopani tip so hrastovi gozdovi. Druga dva tipa sta predstavljena v manjšini. Tip drevesne sestave je določen na podlagi terenskih opisov sestojev, po merilih šifranta tipa drevesne sestave gozdov.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov je v kartnem delu načrta (Karta 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Stopnja ohranjenosti je določena na podlagi deleža drevesnih vrst, ki so tuje oziroma redko prisotne v naravni sestavi rastišča. Za ohranjene gozdove štejemo tiste, ki imajo v svoji sestavi do 30 % tujih ali redko prisotnih vrst, za spremenjene tiste, ki imajo od 31 do 70 % takšnih vrst in za izmenjane tiste, ki imajo nad 90 % tujih ali redko prisotnih vrst.

Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.405,52	86,4	394,15	10,0	142,95	3,6	0,00	0,0	3.942,62	87,7
Gpn, ukrepi so dovoljeni	4,35	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	4,35	0,1
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	12,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	12,51	0,3
Varovalni gozdovi	162,48	30,3	314,40	58,6	59,72	11,1	0,00	0,0	536,60	11,9
Skupaj vsi gozdovi	3.584,86	79,7	708,55	15,8	202,67	4,5	0,00	0,0	4.496,08	100,0

Ohranjenost gozdov je izračunana na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno (modelno) drevesno sestavo za vsak odsek posebej (po gozdnih združbah).

Večina gozdov (79,7 %) v GGE je ohranjenih. Največ spremenjenih gozdov je v kategoriji varovalnih gozdov, predvsem zaradi višjega deleža robinije in klonskih topolov. Od tujerodnih vrst sta prisotna še črni oreh in ameriški javor.

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja smo ugotavljali na SVP. Določamo jo pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm. Drevesa so za ugotavljanje kakovosti debela razdeljena glede na višino, pri iglavcih na 1. in 2. tretjino, pri listavcih na 1. in 2. četrtino. Kvaliteto ugotavljamo za prvi in drugi segment debela.

Preglednica 25/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	25	12,0	28,0	36,0	20,0	4,0
Bukev	4	0,0	0,0	25,0	0,0	75,0
Hrast	261	6,9	20,7	36,0	24,9	11,5
Pl. lst.	178	5,1	12,9	29,8	24,7	27,5
Dr. tr. lst.	117	0,0	4,3	25,6	25,6	44,5
Meh. lst.	788	2,7	10,2	35,1	31,2	20,8
Skupaj iglavci	25	12,0	28,0	36,0	20,0	4,0
Skupaj listavci	1.348	3,6	12,0	33,7	28,6	22,1
Skupaj	1.373	3,7	12,3	33,8	28,4	21,8

Legenda:

Odlična kakovost: v prvem segmentu drevesa les kakovosti A1 ali A2

Prav dobra: v prvem in drugem segmentu les kakovosti B

Dobra: če je v prvem segmentu les kakovosti B v drugem pa kakovosti C

Zadovoljiva: v prvem in drugem segmentu les kakovosti C

Slaba: če je v prvem segmentu kakovosti C v drugem pa les za kurjavo.

Potrebno je izpostaviti, da se kakovost določa na stoječem drevju, kar pomeni, da lahko pride do bistvenih odstopanj med dejansko sortimentno strukturo in oceno kakovosti. Prevladujejo drevesa dobre kakovosti. Delež dreves odlične kakovosti je nizek. Iglavci imajo večji delež odlične kakovosti kot listavci, kar je pričakovano zaradi rasti iglavcev (enoosna rast – ravni, dolgi sortimenti).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,0
Veje	0,5
Osutost	1,3
Skupaj	5,8

Opomba: Prikazana je struktura poškodovanosti drevja, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami.

Večina poškodb je vidnih na deblu in koreničniku. Gledano na celoto je delež poškodovanih dreves majhen, skupni delež poškodovanosti glede na RGR je največji v obrečnih gozdovih (osutost predvsem jesenov), najmanjši pa v kisloljubnih gradnovih belogabrovjih. V celotni GGE je poškodovanih 5,8 % vseh dreves, to je za 2,2 % več kot v prejšnjem načrtovalskem obdobju.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Za popis objedenosti gozdnega mladja so bile Sloveniji v letu 2009 oblikovane t.i. popisne enote (PE). Pri njihovem oblikovanju smo upoštevali populacijska območja glavnih vrst rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi,... Popis se je izvedel na večjem delu GGO v letih 2009 in 2010. Mreža popisnih ploskev je bila vezana na neposredno bližino ploskev SVP.

Popis se je izvajal na površinah z načrtnim uvajanjem sestojev v naravno obnovo.

V GGE Dolinsko zaradi nezadostnega števila ploskev v PE, kamor bi ta GGE sicer spadala, popis objedenosti ni bil izveden.

3.10 Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju izvirajo iz popisov na SVP. V popisu niso zajeti panji in veje, ter odlomljeni kosi debel ali vej.

Delež odmrlega drevja se je povečal in znaša približno 11,5 % od skupne lesne zaloge. Pričakovati je, da se bo tudi v prihodnje delež odmrlih dreves povečeval. Manj ugodna je sama porazdelitev odmrlih dreves po debelinskih razredih, za kar je vzrok večje naravno izločanje v mlajših razvojnih fazah in nižje število odmrlih debelejših dreves – premer 50 cm in več. Pričakujemo, da se bo število v prihodnje zaradi načrtnega puščanja debelejših dreves v sestojih povečalo.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 28/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	0,00	10,13	10,13	0,06	19,75	19,81	0,06	29,88	29,94
	m ³ /ha	0,00	4,14	4,14	0,02	8,16	8,18	0,02	12,30	12,32
30 - 49 cm	št./ha	0,00	3,31	3,31	0,13	4,13	4,26	0,13	7,44	7,57
	m ³ /ha	0,00	5,56	5,56	0,20	7,15	7,35	0,20	12,71	12,91
50 in več cm	št./ha	0,00	0,63	0,63	0,00	0,63	0,63	0,00	1,26	1,26
	m ³ /ha	0,00	2,04	2,04	0,00	2,05	2,05	0,00	4,09	4,09
Skupaj	št./ha	0,00	14,07	14,07	0,19	24,51	24,70	0,19	38,58	38,77
	m³/ha	0,00	11,74	11,74	0,22	17,36	17,58	0,22	29,10	29,32

Z vidika zagotavljanja habitatov živalskim vrstam, ki so z odmrlo lesno maso neposredno povezane (ptice duplarice, nekateri sesalci, hrošči idr.), je potrebno tudi v prihodnje ohranjati odmirajoča in odmrta stoječa drevesa. Zlasti je potrebno opozoriti na nujnost načrtnega puščanja debelejših odmrlih dreves v gozdu, kar je posebej pomembno za nekatere kvalifikacijske vrste (hrošči, detel), ki zahtevajo drevesa višjih debelinskih stopenj.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski GGE

Prekmurje je spadalo pod Ogrsko polovico habsburške monarhije zato so se fevdalni odnosi obdržali vse do priključitve k Jugoslaviji. Gozdovi so pripadali v glavnem dvema veleposestvom, grofu Esterhazy-ju in grofici Zichy-jevi. Zichyjeva je gozdove obdržala. Esterhazy, zavedajoč se da je prišel konec njegovega fevdalnega gospodarstva v Prekmurju je gozdove leta 1929 prodal Križevački imovini iz Bjelovarja. Zaradi svetovne gospodarske krize je ta bila prisiljena predati gozdove v upravljanje podjetju »Našička«, ki je zgradila gozdno železnico in žago v Lendavi in v relativno kratkem času posekala vse kar je lahko ugodno prodati. Nastale so velike površine golosekov, ki so bili sicer pogozdeni, vendar ne vedno uspešno. Vršili so se tudi mnogi poskusi z neavtohtonimi drevesnimi vrstami, negovalna dela se v glavnem niso izvajala, zato so bili sestoji prepuščeni stihijskemu razvoju.

Tudi po vojni (1945) se razmere v organizacijskem in gospodarskem smislu na tem območju niso bistveno spremenile. Do leta 1954 je gospodarjenje v družbenem sektorju (DS) izvajalo gozdno gospodarstvo (GG) Maribor. V letu 1957 so od Uprave za gozdarstvo vso gozdarsko dejavnost prevzela gozdna gospodarstva. Na območju GGE Dolinsko sta tako z državnimi gozdovi gospodarili Kmetijsko gozdno gospodarstvo (KGG) v Lendavi in (KGG) v Beltincih. Za gospodarjenje v gozdovih zasebnega sektorja je bila ustanovljena Gozdarska poslovna zveza (po štirih letih razformirana).

Leta 1962 je prišlo do novih sprememb. Na gozdno gospodarskem območju M. Sobota so bili formirani štirje Kmetijsko industrijski kombinati. Kljub težnjam, da bi gozdarstvo formiralo samostojno GG, do tega ni prišlo. Gozdarska panoga je ostala še vedno v okviru kmetijske panoge. Tako je KIK Pomurka s svojim obratom za gozdarstvo in lesno gospodarstvo gospodarila tudi z gozdovi na območju upravne enote Lendava.

V zasebnih gozdovih (ZG) se je posek vršil skoraj izključno brez odkazila. Evidenca poseka se je zbirala predvsem po zaslugi kontrole inšpektorja na žagah, ki je preverjal ali je les žigosan. Lastniki gozdov so v primerih, ko so iz svojega gozda pridobili poleg drv še sortimente za razrez, poklicali gozdarja, da jim ga je žigosal in tako ugotovil količino posekanega lesa. Vpliva na izbor drevja za posek v ZG gozdar skoraj ni imel.

Stanje se je bistveno izboljšalo z ustanovitvijo Zavoda za gozdove, ki je predvsem z intenzivnim delom na področju odnosov z lastniki uspel vnesti nekaj reda in kontinuitete tudi v zasebne gozdove.

Na območju je prišlo zaradi denacionalizacije do večjih sprememb v lastništvu gozdov. Prejšnjim lastnikom so bili vrnjeni obsežni kompleksi gozdov v Polanskem logu, Bistrici in Orlovščku, velikosti 632 ha. S temi gozdovi je od konca 2. sv. vojne gospodarila država in so predstavljali jedro gospodarskih gozdov na območju GGE.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Gospodarjenje v preteklem obdobju je povzeto po kroniki, ki se vodi od leta 1989 na KE Murska Sobota.

Vremenski pojavi

Vse višje letne povprečne temperature z ekstremi v poletnih mesecih. Zimska povprečja so nad ničlo. Začetek vegetacijske dobe se premika proti začetku leta. Količina padavin je v povprečju enaka, vendar je njihova razporeditev zelo neenakomerna (nevihte, močni nalivi). Ekstremni vremenski pojavi povzročajo vse več škode v gozdovih. V strukturi poseka je vse več sanitarne sečnje oz. sečnje zaradi vetrolomov, napadov boleznin in žuželk.

Organizacijske in kadrovske spremembe

Reorganizacija krajevnih enot leta 2013. Ukinjena je KE Lendava. Območje je priključeno KE Murska Sobota. Nekoliko se spremenijo tudi meje revirjev. Leta 2013 zapusti revir dolgoletni revirni gozdar Janez Kolenko. Revir do leta 2017 prevzame Andrej Baligač. Leta 2018 revir Polana, ki zavzema večino GGE, prevzame Marko Kostanjevec.

Zdravstveno stanje

Od prvega pojava leta 2007 se jesenov ožig vztrajno širi in je zajel že praktično celotno GGE. Ostaja le nekaj rezistentnih dreves. Zmanjšala se je pojavnost gobarja, občasno se pojavi čremsov zapredkar. Leta 2015 je v jelševih gozdovih odkrita fitoftora, ki povzroča množično sušenje jelše in predstavlja poleg jesenovega ožiga največjo grožnjo gozdovom v GGE. V zadnjih letih se je močno razširila hrastova čipkarka (prvič diagnosticirana leta 2018). Leta 2021 opaženo sušenje gorskega javorja in črnega oreha, kot posledica vročinskega stresa. Vse večja je pojavnost tujerodnih invazivnih vrst, ki ipodrivajo avtohtone vrste.

Drugo

Leta 2019 se vzpostavi pri logarnici v Mali Polani nova zasebna drevesnica (Kolenko). Leta 2020 začetek sodelovanja v projektu Natura Mura (izboljšanje habitatov ob reki Muri).

4.2.1 Posek

Preglednica 29/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje
	m ³	m ³	%
Obdobje 2002 – 2011			
Iglavci	1.536	2.818	180,3
Listavci	233.166	205.786	88,3
Skupaj	234.729	208.604	88,9
Obdobje 2012 – 2021			
Iglavci	3.621	3.044	84,0
Listavci	325.648	225.232	69,1
Skupaj	329.279	228.276	69,3

Količina poseka v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečala za 19.672 m³ ali 9,5 %. Realizacija poseka je manjša, kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. Evidentiran posek znaša 5,22 m³/ha/leto.

Primerjava evidence poseka z oceno poseka na SVP*Preglednica 29a/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju*

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	3.621	3.044	84,0	6.758	186,6
Listavci	325.648	225.232	69,1	313.573	96,3
Skupaj	329.279	228.276	69,3	320.331	97,2

Primerjava med evidencami in posekom na podlagi stalnih vzorčnih ploskev kaže na večje odstopanje. Povprečni letni posek ocenjen na ploskvah znaša 8,46 m³/ha/leto in je za 3,24 m³/ha/leto (za 38 %) višji od evidentiranega.

Preglednica 30/D-PLI: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	149	187.571	187.720	3.472	132.854	136.326	0	5.232	5.232	3.621	325.648	329.279
Izveden - m ³	213	143.643	143.857	2.831	81.447	84.278	0	141	141	3.044	225.232	228.276
Realizacija - %	143	76,6	76,6	81,5	61,3	61,8	0	2,7	2,7	84,1	69,2	69,3
Povp.drevo-m ³	0,53	0,68	0,69	0,54	0,80	0,79	0	0,89	0,89	0,54	0,73	0,72

Tako v zasebnih kot tudi v državnih gozdovih je bil evidentiran obseg sečnje manjši od načrtovanega možnega poseka. Realizacija poseka se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem v obeh lastniških kategorijah zmanjšala. Če je bila v zasebnih gozdovih realizacija celo nad načrtovanim posekom je sedaj le 2/3 možnega poseka. Realizacija v državnih gozdovih je za 10 odstotnih točk manjša kot je bila v prejšnjem obdobju. Vzrok za manjšo realizacijo v državnih gozdovih je predvsem v moratoriju na redno sečnjo, ki je bil zaradi žledoloma uveden v letih 2015 in 2016.

*Preglednica 31/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah***Zasebni gozdovi**

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Křčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	40	0	0	0	15	26	131	0	0	0	213	24	0
	%	18,8	0,0	0,0	0,0	7,0	12,2	61,5	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	25.337	11.027	1	1.867	39.406	5.701	55.655	2	2.938	1.220	143.643	22	65
	%	17,6	7,7	0,0	1,3	27,4	4,0	38,7	0,0	2,0	0,8	100,0		
Skupaj	m ³	25.337	11.027	1	1.867	39.421	5.727	55.786	2	2.938	1.220	143.857	22	65
	%	17,6	7,7	0,0	1,3	27,4	4,0	38,8	0,0	2,0	0,8	100,0		

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Več kot tretjino poseka so sanitarne sečnje zaradi boleznin in gliv (jesenov ožig in fitoftora). Skoraj tretjino poseka predstavlja posek za umetno obnovo, saj je obnova s sadnjo v GGE najbolj učinkovit način pomlajevanja sestojev.

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	1.914	386	0	0	183	175	165	0	0	6	2.831	17	10
	%	67,6	13,6	0,0	0,0	6,5	6,2	5,8	0,0	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m ³	24.565	13.179	0	0	11.255	4.325	27.397	0	653	46	81.446	17	46
	%	30,2	16,2	0,0	0,0	13,8	5,3	33,6	0,0	0,8	0,1	100,0		
Skupaj	m ³	26.480	13.565	0	0	11.438	4.528	27.561	0	653	46	84.278	17	47
	%	31,4	16,1	0,0	0,0	13,6	5,4	32,7	0,0	0,8	0,1	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Listavci	m ³	2	51	0	0	21	9	43	0	15	0	141	1	7
	%	1,4	36,2	0,0	0,0	14,9	6,4	30,5	0,0	10,6	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	2	51	0	0	21	9	43	0	15	0	141	1	7
	%	1,4	36,2	0,0	0,0	14,9	6,4	30,5	0,0	10,6	0,0	100,0		

Delež gozdov v lasti lokalnih skupnosti ne predstavlja večjega potenciala za rentabilno gospodarjenje z gozdom. Tudi pričakovanje, da se bo zanimanje občin za gospodarjenje z gozdom povečalo v primerjavi s prejšnjim obdobjem se ni uresničilo.

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	1.955	386	0	0	199	201	297	0	0	6	3.044	17	99
	%	64,2	12,7	0,0	0,0	6,5	6,6	9,8	0,0	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m ³	49.904	24.257	1	1.868	50.681	10.063	83.094	2	4.102	1.258	225.232	20	56
	%	22,16	10,77	0,00	0,83	22,50	4,47	36,89	0,00	1,82	0,56	100,00		
Skupaj	m ³	51.859	24.643	1	1.868	50.880	10.264	83.391	2	4.102	1.264	228.276	20	57
	%	22,7	10,8	0,0	0,8	22,3	4,5	36,5	0,0	1,8	0,6	100,0		

Med vrstami poseka prevladuje sanitarni posek (36 %). Vzrok je obsežno sušenja jesena in črne jelše. Sanitarni posek se je v desetletju potrojil. Približno četrtino poseka predstavljata negovalni posek in posek za umetno obnovo, ki sta nekoliko manjša kot v preteklosti. Povečal se je tudi posek oslabelega drevja.

Preglednica 32/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

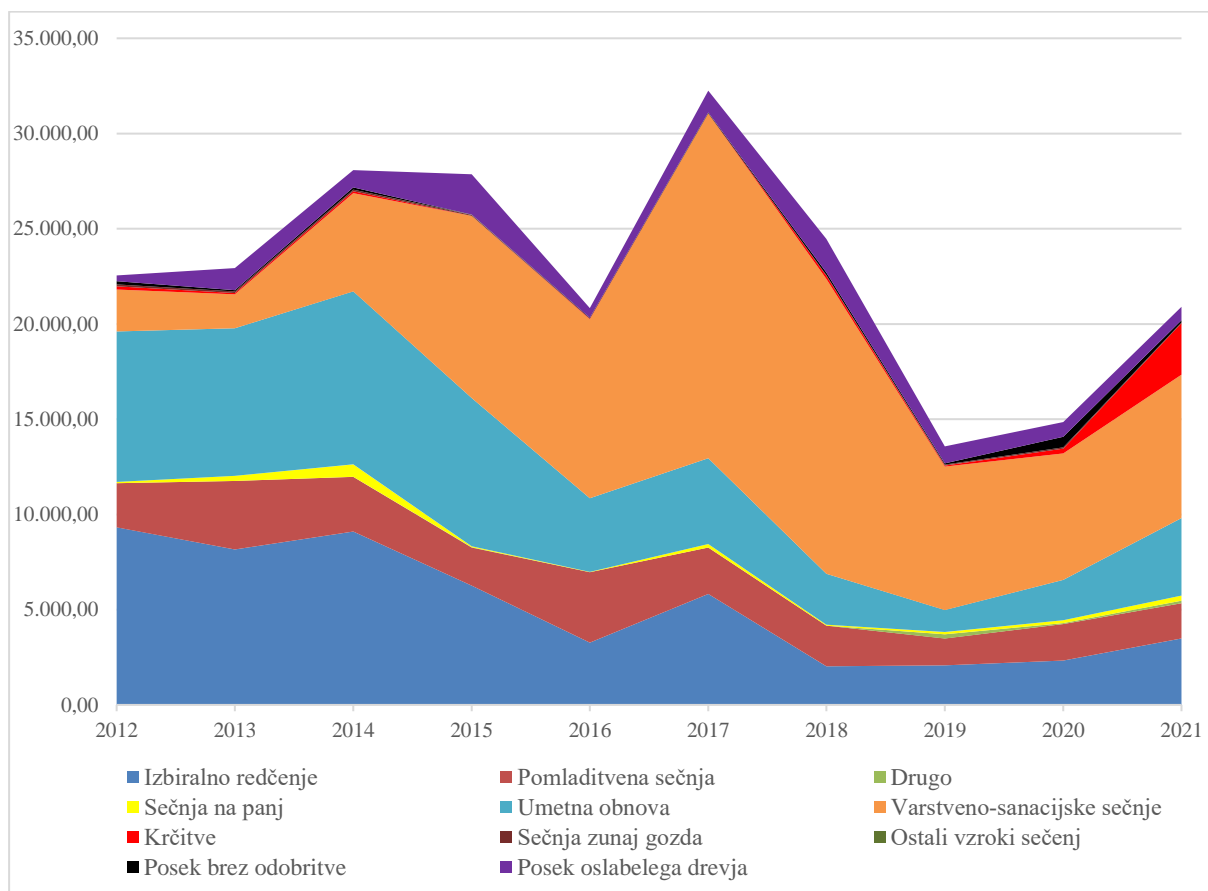
Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,1	161,8	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	1,2	15,6	0,2
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,1	12,5	0,0
Hrast	13,1	13,5	2,6
Pl. lst.	32,3	32,2	6,4
Dr. tr. lst.	8,4	21,2	1,7
Meh. lst.	44,8	17,5	8,9
Skupaj iglavci	1,3	17,3	0,3
Skupaj listavci	98,7	20,0	19,7
Skupaj	100,0	19,9	19,9

V skupnem poseku iz evidence sečenj predstavljajo skoraj polovico poseka mehki listavci (45 %), kar je nekoliko manjši delež kot v kot v prejšnjem obdobju (57 %). Večino poseka med mehкими listavci predstavlja črna jelša. Občutno se je povečal posek plemenitih listavcev (iz 19 % na 32 %). Posledično je intenziteta sečenj drugih drevesnih vrst nekoliko manjša kot v prejšnjem ureditvenem obdobju.

Preglednica 33/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	26,9	14,8	15,4	19,3	0,0	17,3	0,7
Listavci	9,6	16,3	25,3	26,0	23,3	20,0	51,3
Skupaj	9,7	16,2	25,0	25,8	23,4	20,0	52,0

Intenziteta poseka je enakomerno razporejena v zadnjih treh debelinskih razredih in predstavlja 74 % celotne lesne zaloge.

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta

V strukturi sečenj zavzemajo največji delež varstveno - sanacijske sečnje (36 %), ki so posledica že omenjenega sušenja jesena (jesenov ožig) in jelše (fitoftora). Predvsem v letih 2017 in 2018 so bili izvedeni večji sanacijski posegi. Posek za umetno obnovo in izbiralna redčenja predstavljata skupaj skoraj polovico poseka. Njun deleže je skoraj enak in je nekoliko manjši kot v preteklosti. V letu 2021 so bile izvedene večje krčitve zaradi gradnje 400 kV daljnovoda Cirkovce – Pince.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 34/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po oblikah lastništva in skupaj v GGE

Vrsta dela	Skupaj				Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	30,22	21,19	0,70	5,47	2,2	0,40	24,75	18,99	0,77	/	/	/
Priprava tal	ha	88,01	102,76	1,17	64,54	66,9	1,04	17,11	35,86	2,10	6,36	0	0
Sadnja	ha	306,4	247,98	0,81	171,53	132,91	0,77	123,88	115,07	0,93	10,99	0	0
Setev	ha	0,41	2,5	6,10	0,41	0,3	0,73	0	2,2	2,2	/	/	/
Obžetev	ha	655,15	474,75	0,72	385,63	345,32	0,90	259,23	129,43	0,50	10,29	0	0
Nega mladja	ha	371,54	149,9	0,40	96,67	11,48	0,12	273,18	138,42	0,51	1,69	0	0
Nega gošče	ha	171,99	255,7	1,49	67,43	141,61	2,10	104,56	114,09	1,09	/	/	/
Nega letvenjaka	ha	166,61	148,16	0,89	98,78	76,92	0,78	67,83	71,24	1,05	/	/	/
Nega ml. drogovnjaka	ha	263,35	24,5	0,09	180,88	14,7	0,08	82,25	9,8	0,12	0,22	0	0
Zaščita s premazom	ha	69,54	220,56	3,17	32,54	179,1	5,50	37	41,46	1,12	/	/	/
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	29800	45.165,00	1,52	22000	45.165,00	2,05	780	0	0	/	/	/
Zaščita z ograjo	m	1600	12.860,00	8,04	0	80	1	1600	12.780,00	7,99	/	/	/
Vzdrževanje grmišč	ha	0	0,35	1,00	0	0,35	1	0	0	0	/	/	/
Vzdrževanje travinj	ha	0	22,77	1,00	0	22,77	1	0	0	0	/	/	/
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	0	0,00	/	/	/	2,75	0	0	/	/	/
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0	19,53	1	0	19,53	1	0	0	0	/	/	/

Realizacija gojitvenih del je sorazmerno dobra, največja odstopanja so pri negovalnih delih (nega mladja, drogovnjaka). Večji je obseg setve, ki v državnih gozdovih sploh ni bil načrtovan, kot tudi zaščite z ograjo (realizacija 8 krat večja od načrtovane). Zaradi ugodnih subvencij je zelo velik delež površin vzdrževanih travinj (22,77 ha).

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Leta 2012 je bila zgrajena nova GC 131178 Ledava Ginja v dolžini 1.548 m. Leta 2021 je bila rekonstruirana in delno podaljšana GC 131159 Dolga vas-urbarija v dolžini 1.760 m. V obeh primerih je investitor upravljavec DG (SKZG, po 1. 6. 2016 pa SIDG). Pomembna novogradnja je tudi nadomestni most čez murski rokav na GC 131160 Nasip-brod v Dolnji Bistrici z razpetino 6 m in širino 5 m. Investitor je bila občina Črenšovci. Drugih novogradenj v GGE ni bilo. Skozi periodična vzdrževanja pa se je prevoznost GC v GGE Dolinsko povečala za ca 1,5 km/leto.

Vzdrževanje gozdnih cest je v zadnjem desetletju potekalo po ustaljenih postopkih. Povprečen letni obseg vzdrževanja na 97,99 km gozdnih cest je znašal 33.900 EUR oz 345 EUR/km, kar je na slabo nosilni prodni podlagi premalo. Poleg sistemskih virov, dodatnih sredstev za vzdrževanja praktično ni. Izjema so sredstva, ki jih upravljavec DG nakazuje lokalnim skupnostim (50 % ustvarjenega dobička od poseka v preteklem letu v občini), katera pa se (razen izjema leta 2016 – po zakonu o sanaciji žleda) porabljajo le delno za vzdrževanje GC, sicer pa za JP in LC v občini. Nekaj sredstev za vzdrževanje GC v svojih gozdovih namenja upravljavec posesti Zichy, gre pa za razširitve, skladiščne prostore, obračališča, košnjo in lokalna gramoziranja.

Gradnja vlak se je izvajala le v odsekih, ki so terensko zahtevnejši in kjer spravilo s traktorjem brez utrditve nebi bilo mogoče ali bi bilo vezano na negospodarno dolge razdalje zbiranja oz. ročno predspravilo. V zasebnih gozdovih interesa za gradnjo ni bilo. Spravilo v zahtevnih terenih zato še zmeraj poteka delno ročno ali na zelo dolgih razdaljah zbiranja, kar znižuje gospodarnost. Drobna posest in posledično majhen gospodarski pomen gozda za lastnika nista vzpodbuda za odpiranje gozdov.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V državnih gozdov, kjer se z gozdovi gospodari sistematično že desetletja, so se skozi načela sonaravnosti krepile vse funkcije. Dela za krepitev ekoloških funkcij so bila v zadnjih letih izpostavljena tudi v zasebnih gozdovih. Ustanovljen je bil Gozdni sklad za gozdove na območju Nature 2000, ki zagotavlja finančna sredstva tudi za zasebne lastnike gozdov. Iz Na splošno ugotavljamo, da se pri gospodarjenju z gozdovi niso bistveno izpostavljala dela, kjer bi se načrtno dotaknili konkretnih del za krepitev socialnih funkcij gozdov. Izpostavimo pa dela v okvirju javne gozdarske službe:

- Izločeno habitatno drevo (01088A) in večja ekocelica (01101).
- Popis vseh divjih odlagališč v gozdovih in posredovanje le teh občinskim inšpekcijskim organom v okviru akcije Očistimo Slovenijo.
- Organizacija raznih seminarjev in tečajev za lastnike gozdov.
- Sodelovanje v projektih (Natura Mura, IDES), katerih cilj je ohranitev ogroženih rastlinskih in živalskih habitatov.
- Vzdrževanje habitatov (košnje travnikov znotraj gozdnega prostora) prostoživeče lovne divjadi z namenom pospeševanja lovnogospodarske vloge.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012 - 2021

Preglednica 35: Krčitve gozdov v obdobju 2012 – 2021 po namenu

Namen krčitve						Skupaj
urbanizacija	infrastruktura	kmetijstvo	rudarstvo	energetika	drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,0	0,3	2,38	0,0	11,1	0,0	13,0

V GGE v preteklem desetletju ni bilo večjih posegov v gozd in gozdni prostor. Med večjimi posegi izpostavljam:

- Izgradnja 400 kV daljnovoda Cirkovce – Pince (11,1 ha);

- Kolesarska povezava Velika Polana – Gomilice;
- Izgradnja plinovoda Velika Polana.

Izdali smo 16 odločb za krčitve za kmetijske namene, skupne površine 2,38 ha. V fazi izdelave projektne dokumentacije in pridobitve gradbenega dovoljenja smo sodelovali še pri nekaterih večjih projektih, in sicer:

- Plinovod M9 Lendava – Kidričevo;
- Plinovod R15/1 Pince – Lendava;
- Plinovod Lendava – Ljutomer;
- 110 kV daljnovod Murska Sobota – Lendava.

Gradnja omenjenih se še ni pričela.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2012- 2021

Ocena je podana po sklopih ciljev, kot so bili zastavljeni pred desetimi leti.

Cilj povečanja prihodkov je bil delno dosežen, saj v zadnjih letih cene lesa naraščajo. Glavno oviro so predstavljale omejitve iz naslova naravovarstva (umik klonskih topolov) in naravni dejavniki (jesenov ožig, fitioftora).

Gozdnatost na račun zaraščanja kmetijskih površin je večja, kar z vidika kmetijstva sicer ni zaželeno, vendar ugodno vpliva na biotsko pestrost krajine. Prav tako je bilo iz gospodarjenja izločenih več habitatnih dreves in ekocelic

V gozdovih ni bilo posegov, ki bi bistveno spreminjali vodni režim in tok vodotokov.

Celotno območje GGE je ekološko zelo izpostavljeno, saj je skoraj v celoti pokrito z različnimi oblikami varovanja (Natura 2000, EPO, naravne vrednote). Ohranjenost ugodnega stanja habitatov rastlinskih in živalskih vrst, vključujoč ohranjanje naravnega okolja in ekološkega ravnovesja v krajini, je v preteklem obdobju, kljub težavam (bolezni), bilo doseženo.

Varovalna vloga je pomembna na poplavnem območju reke Mure, v katerem imajo gozdovi status varovalnih gozdov. V takšnih predelih ima varovalna vloga prednost pred ostalimi rabami gozdov. Cilj zagotoviti stalno gozdno zarast in pravočasno čiščenje odpadlega lesa iz strug rokavov je bil dosežen.

V državnih gozdovih (večjih jelševih in zopolovih kompleksih) se je uspešno začela izvajati strojna sečnja.

Ciljna lesna zaloga ob koncu načrtovalnega obdobja 280 m³/ha, ni bila dosežena, predvsem zaradi velikega izpada jesena.

Ciljno razmerje razvojnih faz ob koncu načrtovalnega obdobja: mladovje 10 %, drogovnjak 43 %, debeljak 32 %, sestoji v obnovi 2 % ter raznomerni gozdovi 13 % je bilo doseženo. Nekoliko manj od načrtovanega je le sestojev v obnovi.

Ciljno razmerje drevesnih vrst ob koncu načrtovalnega obdobja: hrast 20 %, plemeniti listavci 19 %, drugi trdi listavci 8 % in mehki listavci 53 %, je bil delno dosežen. Zaradi izpada jesena je nekoliko manjši delež plemenitih listavcev.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Trend povečevanja površine gozdov v GGE se zadnjih 40 let sicer zmanjšuje vendar je prisoten tudi v tem načrtovalskem obdobju. Na novo je bilo tako izločenih 113,26 ha gozdov, kar pomeni povečanje za 2,6 %. oz. za 1 % manj kot v prejšnjem načrtovalskem obdobju. Gre za površine, ki so bile v prejšnjih GGN GGE opredeljene kot površine v zaraščanju. Na novo je bilo izločenih 233,42 ha zaraščenih površin, ki še niso opredeljene kot gozd, ampak bodo v primeru, da se ne vzpostavi kmetijska raba pri obnovi GGN opredeljene kot gozd. Največ površin se je zaraslo v k. o. Brezovica, Pince, Velika in Mala Polana. Zaraščajo se površine, ki so neugodne za kmetovanje, predvsem zaradi vlažnih tal.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 36/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1971 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Realiziran posek m ³ /ha/leto		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1971	3.689,65	1,4	162,2	163,6	0,04	4,85	4,89	0,01	3,83	3,84
1981	3.673,46	2,3	176,8	179,1	0,07	4,98	5,05	0,03	4,80	4,83
1991	4.003,45	2,3	187,8	190,1	0,10	6,49	6,59	0,02	4,09	4,11
2001	4.236,50	2,4	239,0	241,4	0,11	8,23	8,34	0,04	5,55	5,57
2011	4.383,59	4,0	256,2	260,2	0,07	9,12	9,19	0,07	4,85	4,92
2021	4.496,08	2,0	240,0	242,0	0,04	8,06	8,10	*0,06	5,35	5,41

*v letu 2021 je prikazan možni posek

Lesna zaloga se je v zadnjem načrtovalnem obdobju zmanjšala za 5 %. (v zadnjih 20 letih se še v nobeni GGE LZ ni zmanjšala). Vzrok je delno v poseku z jesenovim ožigom prizadetih jesenovih sestojev, ki so predstavljali skoraj 19 % celotne lesne zaloge v GGE.

Podoben trend lahko pazimo tudi pri prirastku, ki je za 11 % manjši kot v prejšnjem desetletju.

Posek se zadnjih 20 let giblje v ustaljenih okvirih okoli 5 m³/ha/leto.

Preglednica 37/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v % od lesne zaloge) v obdobju 1971 do 2021

Leto	Iglavci	Hrast	Jesen	Ost. List.	Meh. list.
1971	0,8	27,3	13,8	11,5	46,6
1981	1,0	27,0	16,0	13,0	43,0
1991	1,2	23,3	17,2	11,8	46,5
2001	1,0	20,2	19,2	8,4	51,2
2011	4,0	19,3	18,6	9,4	51,3
2021	0,9	23,5	11,5	12,1	52,0

Drevesna sestava se je nekoliko spremenila. Delež hrasta, ki je od leta 1971 konstantno upadal je ponovno na nivoju, kot je bil pred tridesetimi leti. Vzrok je načrtno pospeševanje hrasta pri naravnih in umetnih obnovah ter intenzivna nega mladih hrastovih sestojev. Delež jesena, ki je do izbruha jesenovega ožiga (*Chalara fraxinea*) predstavljal eno od nosilnih vrst, je v zadnjem obdobju upadel za 60 %. Pričakujemo, da se bo ta trend nadaljeval, čeprav nekatera drevesa kažejo rezistentnost. Delež mehkih listavcev je višji predvsem zaradi večjega deleža avtohtonih topolov (črni in beli topol) s katerimi se nadomeščajo nasadi klonskih topolov.

Preglednica 38/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek	
	Debelinski razredi						Debelinski razredi							
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	m ³ /ha	% LZ
Iglavci	0,7	1,0	0,9	1,2	0,0	0,6	0,5	1,0	0,3	1,0	0,0	0,1	0,8	1,3
Listavci	0,7	1,0	1,0	1,1	1,2	1,0	0,7	0,9	0,9	1,0	1,1	0,9	0,7	0,7
Skupaj	0,7	1,0	0,9	1,0	1,2	0,9	0,7	0,9	0,9	1,0	1,1	0,9	0,7	0,8

V zadnjem desetletju se je LZ povečala v petem debelinskem razredu (za 20 %) in zmanjšala v prvem (za 30 %). LZ. Prirastek je nekoliko manjši, ko v prejšnjem načrtovalskem obdobju. Možni posek v % od LZ se je na ravni GGE zmanjšal, povečal pa se je možni posek iglavcev.

Preglednica 39/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

GGE	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	17.607	1.123.142	1.140.749
Vrast	0	67.812	67.812
Prirastek (letni*10)	1.780	370.270	372.040
Sečnje po evidenci	3.044	225.232	228.276
Pričakovana zaloga	16.343	1.335.992	1.352.325
Ugotovljena zaloga	10.471	1.095.213	1.105.684
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	0,65	0,82*	0,82*

*Če v izračunu upoštevamo še 112.420 m³ lesne mase opuščanih dreves (določenih na SVP), in posek evidentiran na stalnih vzorčnih ploskva bi bila pričakovana lesna zaloga 1.478.850 m³, tako bi znašal skupen indeks **0,97**.

Zasebni gozd	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	892	640.617	641.509
Vrast	0	37.562	37.562
Prirastek (letni*10)	160	206.100	206.260
Sečnje po evidenci	213	143.643	143.856
Pričakovana zaloga	839	740.636	741.475
Ugotovljena zaloga	737	602.067	602.804
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	0,89	0,81	0,81

Državni gozd	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	16.715	469.265	485.980
Vrast	0	30.187	30.187
Prirastek (letni*10)	1.620	159.540	161.160
Sečnje po evidenci	2.831	81.447	84.278
Pričakovana zaloga	15.504	577.545	593.049
Ugotovljena zaloga	9.730	480.429	490.159
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	0,63	0,83	0,83

Površina gozdov lokalnih skupnosti je majhna, prav tako se nenehno spreminja, zato kontrolni izračun ni smiselni.

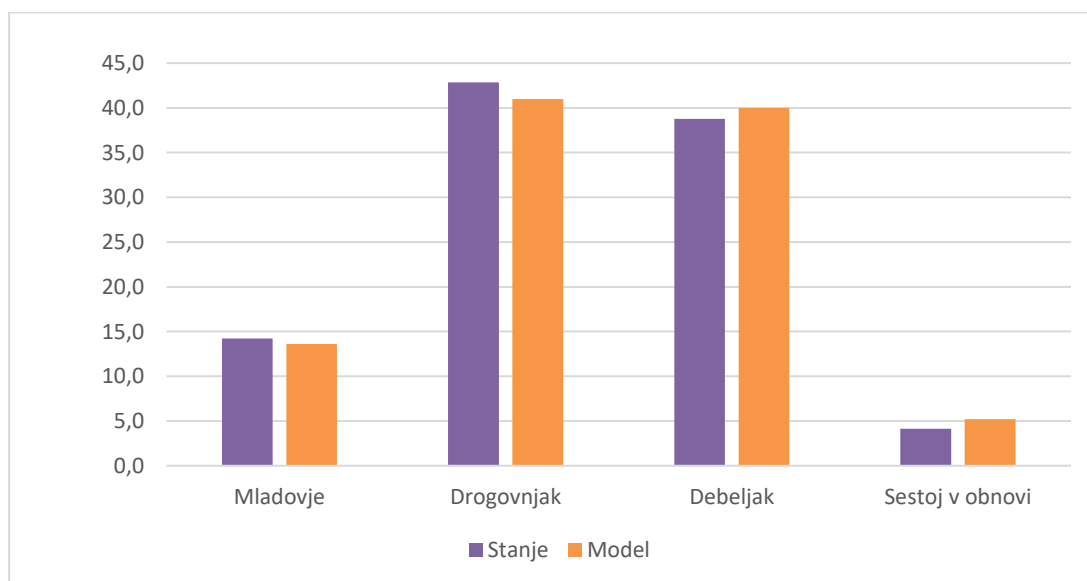
Kontrolni izračun kaže večja odstopanja predvsem pri iglavcih, ker je natančnost podatkov pridobljenih iz SVP zaradi zelo majhnega deleža iglavcev v LZ zelo slaba (na SVP ni bilo identificiranih nobenih vraščenih dreves iglavcev).

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 40/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	485,28	10,8	14,2	13	13,6	611,67	-0,6
Drogovnjak	1.759,58	39,1	42,8	39	41,0	1.843,71	-1,8
Debeljak	1.598,72	35,6	38,8	38	40,0	1.798,74	1,2
Sestoj v obnovi	38,53	0,9	4,1	5	5,2	233,84	1,1
Raznomerno (ps-šp)	459,03	10,2					
Raznomerno (sk-gnz)	132,19	2,9					
Panjevec	21,14	0,5					
Grmičav gozd	1,06						
Pionirski gozd z grmišči	0,55						
Skupaj	4.496,85	100,0			100		

Grafikon 2: Primerjava dejanske (korigirane) in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Stanje smo korigirali tako, da smo upoštevali le površino razvojnih faz mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi. Ostale razvojne faze v izračunu modela niso zajete.

Pri izračunih modelnih parametrov smo uporabljali modele izračunane v GGN GGO.

Pri določitvi proizvodnih dob smo prav tako uporabili podatke iz GGN GGO. Proizvodna doba v mešanih gozdovih, kot prevladujejo v OE je določena kot proizvodna doba nosilnih drevesnih vrst. Modelne površine razvojnih faz v GGE so določene s ponderiranjem modelnih deležev razvojnih faz po RGR. Na enak način je določeno povprečno trajanje razvojnih faz.

Delež mladovij je najvišji v GGO. Prevladuje umetna obnova, zato je delež setojev v obnovi majhen. Naravnega mladja je malo, največ v kompleksu Ginjevec, v črnojelševjih in vrbovjih RGR je delež umetne obnove 100 %.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Dolgoročno zagotavljanje proizvodnih funkcij gozdov je tesno povezana s krepitvijo vseh ostalih funkcij. Proizvodna funkcija se načeloma ne izključuje z ekološko ali socialno čeprav lahko pride na območjih z visoko stopnjo varovanja in poudarjeno proizvodno funkcijo tudi do konfliktov. V takšnih primerih lahko s prilagojenim načinom gospodarjenja (čas izvajanja del, gozdni red, puščanje odmrle biomase, izločanje ekocelic) prav tako zagotovimo trajnost vsem funkcijam.

Vrstna pestrost, raznomernost, vitalnost, ohranjenost biotopov živalskih vrst, ohranjene struge vodotokov v gozdnem prostoru, malopovršinsko gospodarjenje, ugodno vplivajo na ekološke funkcije gozdov. Vse komponente so v GGE v razmeroma ugodnem stanju. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti invazivnim vrstam, ki predstavljajo ključno oviro pri naravnem pomlajevanju in posledično vplivajo na trajnost predvsem ekoloških funkcij.

Stanje habitatov je na splošno ugodno, saj smo v gozdovih že do sedaj ohranjali visok delež odmrle biomase in poskušali z izločanjem ekocelic ohraniti najvrednejše habitate. V teku so tudi projekti z drugimi institucijami (ZRSVN, SIDG, ...), ki ob reki Muri naslavlja problematiko vrednih habitatov.

Z gradnjami vlak se ni posegalo na ranljiva območja pomembnih habitatov, kakor tudi ne na območja kulturne dediščine. Gradnje gozdnih prometnic in njihovo vzdrževanje ne bosta negativno vplivala na stanje habitatov, saj so načrtovane v minimalnem obsegu in na način, da se izogne morebitnim nahajališčem kvalifikacijskih vrst. Gradnje cest bistveno zmanjšajo pravilne razdalje in zato ugodno vplivajo na poškodbe tal, ki so tu zaradi razmočenosti in neugodnih vremenskih razmer v preteklosti (blage in kratke zime) velike.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v območju, cilji iz NGP

Splošni gozdnogospodarski cilji GGE so:

Proizvodni cilji:

- Izboljšati negovanost in zasnovo;
- Povečati delež lesa za nadaljno predelavo (lesa za trg);
- Ohranjati delež gospodarsko pomembnih vrst, predvsem hrastov, v manjšem deležu še javorja in češnje;
- Pravočasno izvajanje negovalnih del.

Ekološki cilji:

- Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst;
- Zmanjšati delež invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst;
- Povečati delež gozdov, kjer se ne gospodari (ekocelice);
- Ohraniti delež odmrlega drevja s povečanjem deleža debelejšega drevja (nad 30 cm premera);
- Ohraniti večje strnjene gozdne površine;
- Ohraniti gozdne ostanke v kmetijski krajini in povezanost med njimi;
- Ohraniti dobro stanje površinskih in podzemnih voda.

Socialni cilji:

- Ohranjanje kulturne dediščine;
- Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov.

Desetletni cilj:

Skupinsko raznodobni mešani sestoji. Ciljna lesna zaloga ob koncu načrtovalskega obdobja je 270 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz ob koncu načrtovalnega obdobja: mladovje 10 %, drogovnjak 35 %, debeljak 45 %, sestoji v obnovi 5 %, raznomerno 10 %.

Ciljno razmerje drevesnih vrst ob koncu načrtovalnega obdobja: iglavci pod 1%, hrasti 30 %, plemeniti listavci 15 %, trdi listavci 10 %, mehki listavci 50 %.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Splošne usmeritve, s katerimi usmerjamo razvoj gozdov v GGE, so oblikovane na podlagi predhodne analize stanja, zastavljenih splošnih ciljev in realnih zmožnosti pri izbiri ukrepov za usmerjanje razvoja gozdov GGE, ki imajo širši in zlasti dolgoročni značaj.

- Pri gospodarjenju v GGE posebno pozornost nameniti pomlajevanju. S povečanim gospodarskim izkoriščanjem gozdov se bo hkrati normaliziralo stanje razvojnih faz (premalo mladovja in sestojev v obnovi). Obnova gozda naj bo rastiščno prilagojena (velikopovršinsko, malopovršinsko ali robne sečnje) ob upoštevanju vseh dejavnikov okolja.
- V gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo 1. stopnje je prepovedana vsaka dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje. Vsak poseg v ta prostor, ki bi lahko ogrozil okolje se mora načrovati in izvajati ob upoštevanju najstrožjih okoljskih meril in standardov, opredeljenih za tovrstna območja. Prav tako del ne izvajamo v času neprimernih vremenskih razmera (razmočenost tal).
- Zaradi majhne gozdnosti v kmetijski krajini je v čim večji meri ohraniti trenutno površino gozdov, gozdnih koridorjev, mejic in omejkov. Usmeritve za ravnanje z omejkami in protivetrnimi pasovi v kmetijski krajini z namenom izboljšanja prehranskih in bivalnih razmer za prostoživeče živali se prenesejo v občinske prostorske akte.
- Ohraniti naravno življenjsko okolje prostoživečih živali na način, da se zagotovi naravna zgradba gozda, poveča število plodonosnih drevesnih vrst v gozdu in izven njega ter zagotovi zadosten delež mlajših razvojnih faz.
- Ohraniti negozdne površine v gozdnem prostoru in mirne cone za divjad, da s pravočasnimi ukrepi preprečimo zaraščanje (košnja, čiščenje mlak itd.). Primerno oblikovati gozdne robove (stopničasta zgradba z grmovnimi in plodonosnimi vrstami).
- Sistematično ohranjanje odmrlih stoječih dreves oz. habitatnih dreves in vzpostavitev mreže ekocelic, za obdobje do 20 let.
- Nadaljevati delo pri povezovanju lastnikov v smeri organiziranja priprav in skupnih prodaj kvalitetnih gozdno lesnih sortimentov.
- Redno vzdrževanje obstoječih gozdnih cest s poudarkom na odvodnjavanju in profiliranju vozišča.
- Urediti režim prometa na gozdnih cestah v neugodnih vremenskih razmerah, tudi z začasno prepovedjo vožnje.
- Nadaljevati z usposabljanjem lastnikov gozdov, ki naj obsega tudi seznanitev z načinom sofinanciranja gojitvenih del, možnosti sodelovanja pri izdelavi gojitvenih načrtov in pomen javne razgrnitve ter javne obravnave gozdnogospodarskih načrtov.
- Proučiti možnosti za povezovanje lastnikov, za izdelavo in prodajo lesnih sortimentov. Vzpostaviti trajno vez med javno gozdarsko službo in lastniki, ter ostalimi uporabniki gozdov.

Podrobnejše gozdnogojitvene usmeritve so navedene po RGR.

Usmeritve s področja upravljanja z vodami

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedano izvajanje dejavnosti, ki lahko povzročijo večje onesnaženje vodnih virov. Potrebno je sodelovanje s službo pristojno za vode in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, potencialna erozijska, plazljiva, območja).

Usmeritve, ki so zapisane za hidrološko funkcijo veljajo tudi za celotno območje GGE, oziroma za vse posege na varovana, varstvena in ogrožena območja s področja upravljanja z vodami. Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati vse veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov, za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno pridobiti, v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, vodno soglasje.

Ukrepi za doseganje okoljskih ciljev preprečevanja poslabšanja stanja voda in doseganje dobrega stanja voda, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje onesnaženja površinskih voda, preprečevanje ali omejevanje vnašanja onesnaževal v podzemno vodo in preprečevanje poslabšanja hidromorfoloških značilnosti voda, so zasnovani na podlagi obvez in priporočil:

Obveze:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.
- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode.
- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana.
- Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Priporočila:

- V ožjih obrežnih pasovih selektivna sečnja z namenom odstranitve starih in nestabilnih dreves, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.
- V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS potrebno določiti režim uporabe gozdne ceste.
- Na celotnem vodozbirnem območju naj se zagotavlja stalna pokrovnost vegetacije.
- Ob hudourniških strugah odstranjevati stara, nestabilna drevesa, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Ob nastanku erozijskega žarišča naj se opravijo nujna preventivna dela.
- V strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja.
- Za zmanjšanje visokih pretokov je priporočljivo, da je delež negozdnih površin, vrzeli in mladja do starosti 10 let pod 25 % vodozbirnega območja.
- Gostota zgornje plasti krošenj naj bo nad 70 %.
- Najprimernejša zgradba gozda je malopovršinska raznodobna zgradba z visoko stopnjo zastiranja ter čimbolj enakomerno porazdelitvijo razvojnih faz.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 (2002 in nasl.) pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 (2002 in nasl.),
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:

- erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- plazljivih območjih prepovedano krčenje in obnova gozdnih sestojev na večjih površinah, kar lahko povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
- poplavnem območju prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala.

Na izredno ogroženih erozijskih območjih, kjer lahko pride do izvajanja sanitarne sečnje je potrebno preredčene in ogoljene površine ustrezno protierozijsko zavarovati. Vsi ukrepe, ki jih bomo predvideli in izvedli morajo zagotavljati ustrezno stabilnost brežin, zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

6.2.1.1 Območja gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

V GGE ni gozdov, ki bi hkrati izpolnjevali vse v nadaljevanju navedene kriterije za izbiro drevja za posek brez posamične izbire. Kriteriji za izločitev sestojev, kjer posamična izbira drevja za posek ni potrebna:

- panjevci;
- grmišča in pionirski gozd;
- letvenjaki in drogovnjaki, ki izpolnjujejo vse tri naslednje pogoje:
  - rastiščni koeficient (RK) ≤ 5
  - zasnova 4 in
  - lesna zaloga $< 250 \text{ m}^3/\text{ha}$.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

V tem poglavju navajamo splošne usmeritve za krepitev funkcij. Konfliktnost med ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami je prisotna predvsem v varovalnih gozdovih ob reki Muri. Konkretni ukrepi so navedeni v obliki gojitveno negovalnih del po posameznih odsekih. Izvajanje splošnih ukrepov pri gospodarjenju zagotavlja trajno indirektno krepitev vseh funkcij gozdov.

Usmeritve za krepitev varovalne funkcije

V varovalnih gozdovih, razglašeni z Uredbo je pri gospodarjenju potrebno upoštevati z Uredbo predpisan režim gospodarjenja. V nadaljevanju so navedene splošne usmeritve za ukrepanje v varovalnih gozdovih:

- pravočasna obnova oziroma posek prestarega drevja;
- malo površinsko izvajanje sečenj;
- sanacija poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije;
- pravočasna izvedba vseh gozdno gojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda;
- ohranjanje strnjenih površin gozdov;
- površina gozdov se naj ne zmanjšuje;
- raba biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 (2002 in nasl.) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Med vode 1. reda prištevamo reki Muro in Ledavo, preostali vodotoki spadajo med vode 2. reda.

Posebno pozornost je potrebno nameniti zemljiščem, ki mejijo neposredno na vodna zemljišča. Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;

- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Prikazana so poplavna območja, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008 in nasl.). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

V GGE leži 135,17 ha (6,2 %) gozdov na območjih velike poplavne ogroženosti, 370,67 ha (7,8 %) gozdov na območjih srednje poplavne ogroženosti, 397,87 ha (8,3%) ha gozdov na območjih majhne in 292,72 (6,2 %) na območjih ostale opolavne ogroženosti. Skupaj leži na poplavno ogroženih območjih 1.510,55 ha oz. približno 32 % gozdov v GGE.

Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 (2002 in nasl.) prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

V GGE ni potencialnih erozijskih območij z zahtevnimi ukrepi. Definirana so le območja s strogimi ukrepi na površini 183 ha (Lendavske Gorice), ki pa zaradi zastarelosti karte erozijskih območij niso relevantna. Vpliv erozijskih procesov povezanih s pobočji Lendavskih goric je namreč zaradi izgradnje avtoceste, ki sedaj razmejuje erozijsko območje in gozd, nepomemben.

Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE je manj kot 0,5 ha gozda, ki leži na plazljivem območju z zelo majhno do majhno verjetnostjo pojavljanja plazov (mrtvica reke Mure v Dolnji Bistrici).

Plazovitih območij v GGE ni.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

V GGE je več VVO:

VVO	Varstveni režim	Površina v gozdu (ha)
Odranci 1	I, II, III	/
Gornja Bistrica	I, II, III	/
Dolnja Bistrica	I, II, III	/
KS Žižki	I, II, III	/
KS Črenšovci	I, II, III	0,18 (III. var. režim)
Kot	I, II, III	11,11 (III. var. režim)
Kapca	I, II, III	72,61 (III. var. režim)
Gaberje	I, II, III	50,89 (I. var. režim)
		44,08 (II. var. režim)
		100,36 (III. var. režim)
Hotiza	I, II, III	31,09 (III. var. režim)
Dolnji Lakoš	I, II, III	6,8 (III. var. režim)
Skupaj		317,12

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016).

Referenčnih odsekov, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016), v GGE ni.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih poudarjenosti hidrološke funkcije

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih;
- vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
- pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomom;
- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja
- v primeru nastanka velikih ogolelih površin zaradi ujm v vodozbirnih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo);
- preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravi za preprečevanje onesnaženja;
- vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte;
- vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno;
- stalno sodelovanje z DRSV in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).
- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije;
- vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode;
- na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
- po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.
- prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravi;
- prilagoditi gospodarjenje v okolici, izvirov in studencev;
- takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije.
- usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi (Usmeritve DRSV, februar 2020);

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti:

- V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoveženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov.
- Načrtno puščanje mrtve biomase naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejeno. Ohranja naj se delež mrtve mase v debelinskem razredu nad 30 cm.
- Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.
- Na prvi stopnji je funkcija opredeljena na območju ekocelic brez ukrepanja. V ekocelicah brez dovoljenega ukrepanja sestoje za nekaj desetletji prepustimo naravnemu razvoju. V ekocelicah z dovoljenim ukrepanjem gospodarjenje z gozdovi prilagodimo funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti. Gozdne ostanke v kmetijski krajini poskušamo v sodelovanju z lastnik ohraniti (preprečiti krčitve).
- V gozdovih z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je potrebno posege in dejavnosti izvajati na način, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost

ter kvaliteta habitatov rastlinskih in živalskih vrst kot je opredeljena v upravljaljskih conah (UC) za Natura 2000 območja.

Ker je funkcija neposredno povezana s posebnimi varstvenimi območji (Natura 2000) in ekološko pomembnimi območji (EPO) navajamo splošne in podrobne usmeritve za ta območja, kot so navedena v Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Dolinsko in jih je pri gospodarjenju potrebno upoštevati.

Varstvene usmeritve za EPO

Splošne

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne

Na EPO veljajo enake usmeritve kot na POO in POV Mura.

Varstvene usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000

Splošne

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljevih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,

- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja,
- na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov

Konkretne

Usmeritve so navedene posebej za **vsa območja Natura 2000** in po posameznih **upravljavskih conah (UC)**.

Usmeritve za vsa območja NATURA 2000

- Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom.
- Dolgoročno naj se zagotavlja mreža ekocelic, konkretno pa naj se opredelijo z GGN GGE in gozdnogojitvenimi načrti.
- Ohranja naj se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.
- Ohranja naj se čim bolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov. Ohrani naj se vsaj 30% delež razvojnih faz starejšega debeljaka in pomlajenca.
- Ohranja naj se vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Ohranjajo naj se stoječa odmirajoča drevesa, starejša manjvredna drevesa in drevesa z dupli – habitatno drevje.
- Ob strugah potokov naj se pri sečnji drevja pušča manjvredna in odmirajoča stoječa drevesa.
- Zagotavljajo se mehki in široki prehodi (1-2 drevesni višini) med gozdnimi in negozdnimi površinami s pestro grmovno in drevesno sestavo.
- Ohranja naj se povezave (gozdni otoki, skupine odraslega drevja, mejice) med posameznimi gozdnimi kompleksi v kulturni krajini.
- Obnova gozda naj poteka z drevesnimi vrstami značilnimi za varovani habitatni tip oziroma habitat varovanih vrst.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonsne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja naj se pestra struktura razvojnih faz z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, pospešuje naj se plodonsne grmovne in drevesne vrste.
- Varujejo, vzdržujejo in vzpostavljajo naj se nahajališča, zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst (mokrišča, travišča, barja, izviri, kali, brlogi, gnezda, ...). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najboljčutljivejših območij ohranjanja narave (mirne cone, gnezdišča zavarovanih vrst, zimovališča).
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov naj se ne trasira gozdnih prometnic,
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Zagotovi naj se naravno usklajena gostota parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje drevesnih vrst značilnih za varovani habitatni tip oziroma habitat varovanih vrst.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Smotno in v čim večji meri naj se koristijo mehanizmi s katerimi je možno financirati in izvajati ukrepe za ohranjanje oziroma izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov Natura 2000. Lokacije in vsebino ukrepov na območjih Natura 2000 naj se uskladi z ZRSVN.

Usmeritev za upravljavsko cono A - MURA

V coni A- Mura je potrebno upoštevati konkretne varstvene usmeritve za cono C- Mura ter:

- Na območju naj se ne izvajajo krčitve gozda, razen v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanih habitatov in nujnih ukrepov po drugih predpisih.
- Zaradi ohranitve mozaičnosti habitatnih struktur kvalifikacijskih vrst naj se izvaja le malo površinsko gospodarjenje. Poseki na golo/goloseki naj se ne izvajajo na površinah večjih od 0,5 ha.
- Na območju obrečnih hrastovo – jesenovih – brestovih gozdov (trdolesna loka) se pri obnovi hrastovih sestojev poseki na golo/končni poseki naj ne izvajajo na površinah večjih od 2 ha.
- Poseke na golo/ končne poseke naj bodo mozaično prostorsko razporejene (npr. poseke na golo/ končne poseke, ki se na območju izvedejo v več letih zapored, naj se prostorsko ne stikajo in posledično seštevajo). Izjemoma so mogoča odstopanja navzgor od navedene površine (kadar gre za poseke obstoječih monokultur), ki pa se jih, na podlagi vloge ZGS OE Murska Sobota, presoja posamezno,
- Odstranjuje naj se tujerodne invazivne vrste; preprečuje naj se njihovo širjenje.
- Stremi se k vzpostavljanju mreže ekocelic v sestojih starejših razvojnih faz (ena ekocelica velikosti cca. 3 ha/100 ha gozdne površine, ekocelice so lahko tudi večjih površin). *Predlog:* oblikovanje območij brez gospodarjenja (ekocelice brez ukrepanja). V ekocelice brez ukrepanja naj se vključijo pomembna območja za ohranjanje habitatnega tipa obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)) in za ohranjanje habitatnega tipa Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (*Quercus robur*, *Ulmus laevis* in *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ali *Fraxinus angustifolia*), vzdolž velikih rek (*Ulmenion minoris*)

Usmeritev za upravljavsko cono B - MURA

V coni A- Mura je potrebno upoštevati konkretne varstvene usmeritve za cono C- Mura ter:

- V obstoječih sestojih se ohranja oz. vzpostavi naravna drevesna sestava. Delež iglavcev in tujerodnih invazivnih vrst ter rastišču neustreznih drevesnih vrst (robinija, ameriški javor, ...) naj se zmanjša, preprečuje naj se njihovo širjenje.
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu: novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven območij potokov.
- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa.
- Ohranja naj se obrežna vegetacija: z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- Na območju vodotokov naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo.
- Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja.
- Sečne ostanke v in ob strugi potokov je potrebno po sečnji odstraniti.

Usmeritev za upravljavsko cono C - MURA

- Na območju naj se ne izvajajo krčitve gozda, razen v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanih habitatov in nujnih ukrepov po drugih predpisih.
- Ohranja naj se obstoječe gozdne površine in njihova povezljivost;
- Gospodarjenje naj se prilagodi varovalni in biotopski vlogi gozda;
- Gozdove naj se v največjem mogočem obsegu prepusti naravnemu razvoju;
- Iz območja naj se postopoma izločajo sestoji neavtohtonih drevesnih vrst (črnega oreha, klonskega črnega topola...) in sicer 20 % vseh obstoječih nasadov neavtohtonih drevesnih vrst na območju upravljavske cone znotraj GGO, v 10. letih (v obdobju petdesetih let se predvideva zmanjšanje nasadov neavtohtonih drevesnih vrst na 0%);
- Tujerodnih drevesnih vrst oz. klonov naj se ne vnaša, prav tako naj se ne osnuje novih nasadov tujerodnih drevesnih vrst oz. klonov/prekine naj se praksa gospodarjenja z nasadi tujerodnih drevesnih vrst oz. klonov;
- Na območju naj se ne sadi drevesnih vrst, katerih rastišča niso obmurski gozdovi oz. vnaša naj se samo rastišču prilagojene avtohtone drevesne vrste (vrbe, črne in sive jelše, bele in črne topole (avtohtone), breste, hraste), ki pa naj ne bodo sajeni kot nasadi. Kot primes se na območju, izven mehcolesne loke, lahko sadijo tudi gorski javor, beli gaber in divja češnja;
- V podrasti se ohranja in pospešuje sloj avtohtonih in rastišču primernih listavcev.
- Zaradi ohranitve mozaičnosti habitatnih struktur kvalifikacijskih vrst naj se izvaja le malo površinsko gospodarjenje. Pri pomlajevanju hrastovih gozdov naj se poseki na golo/končni poseki

ne izvajajo na površinah večjih od 2 ha. Kjer se cona Mura – C pokriva z mehcolesno loko cone Mura – A naj se poseki golo /končni poseki omejujejo na površino največ 0,5 ha. Poseki na golo/končni poseki naj bodo mozaično prostorsko razporejeni (npr. poseki na golo/ končni poseki, ki se na območju izvedejo v več letih zapored, naj se prostorsko ne stikajo in posledično seštevajo). Izjemoma so mogoča odstopanja navzgor od navedene površine (kadar gre za poseke obstoječih monokultur), ki pa se jih na podlagi vloge ZGS OE Murska Sobota, presoja posamezno. Pri obnovi hrastovih sestojev naj se pri končnih posekih, na pomlajenih površinah, ohranja vsaj 5 dreves/ha v B in C debelinskem razredu. Ohranja naj se tista drevesa, ki so bodisi že habitatna ali pa so slabše kakovosti. Ta drevesa naj do propada ostanejo v sestoji.

- Gospodarjenje v sklopu obnov se izvaja tako, da se pri končnih posekih, ki so glede površine omejeni z usmeritvami za posamično UC ohranja debela in stara drevesa vrb in belih ter črnih topolov.
- S primernimi gojitvenimi ukrepi naj se vzpostavi tako zunanje kot tudi notranje gozdne robove ter oblikuje stopničasto zgradbo s pestro vrstno sestavo (ohranjanje rastišč konjske grive).
- Ohranja naj se obrečno drevnino mehcolesne loke (pušča naj se izredno debela drevesa vrb, jesenov in jelš).
- Ohranja naj se mreža zdravih dreves jesena (*Fraxinus spp.*), ki kažejo odpornost na jesenov ožig. Takšnih dreves naj se ne seka.
- Zagotavlja naj se vsaj 5% delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev (predvsem odraslega stoječega drevja v B + C debelinskem razredu) od celotne lesne zaloge v upravljavski coni.
- Ekocelice se določijo na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst, na mejah z negozdnimi ekosistemi in v ustrezni gostoti po vsej gozdni površini. Stremi se k vzpostavljanju mreže ekocelic v sestojih starejših razvojnih faz (ena ekocelica velikosti cca. 1-3 ha/100 ha gozdne površine, ekocelice so lahko tudi večjih površin).
- Odmrla in živa drevesa listavcev, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli, stara votla drevesa, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik naj se v dogovoru z lastniki ohranja kot habitatno drevje.
- Na vsaj 2% površine cone se stremi k ohranjanju gozda z večjim deležem odmrle biomase, ki je prepuščen naravnemu razvoju – (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja). Prednostno se ekocelice brez ukrepanja umeščajo na večje površine (najmanj 10 ha) in sicer glede na analizo mrtve mase in negospodarjenih gozdov v preteklosti. V ekocelice brez ukrepanja naj se vključijo pomembna območja za ohranjanje ugodnih prehranskih in gnezdilnih pogojev za kvalifikacijske vrste ptic. Vse ekocelice se izločajo v dogovoru z lastnikom.
- Stremi naj se k temu, da se vsaj 1% območja prepusti naravnemu razvoju (ekocelice z ukrepanjem), pri čemer je ukrepanje sicer možno, vendar zgolj v smislu krepitve ekoloških in socialnih funkcij gozdov (vzpostavitev naravne drevesne sestave, izdelava vodnih virov).
- Območja ekocelic naj se opredeli s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Črna štorcklja:

- Zagotavlja naj se mir na gnezdiščih črne štorcklje: v polmeru 300 m okoli znanih gnezd se oblikuje mirne cone, v katerih se dela v gozdu (sečnja, spravila ter gradnja gozdnih prometnic) v času od 15. marca do 15. avgusta ne izvajajo (PUN).
- V premeru 300 metrov od znanih gnezd naj se obnova gozda izvaja v manjših jedrih.
- V polmeru 300 metrov od znanih gnezdišč naj se ne gradi novih gozdnih prometnic (PUN).

Belorepec:

- Zagotavlja naj se mir na gnezdiščih belorepca: v polmeru 500 m okoli znanih gnezd naj se oblikuje mirne cone, v katerih se dela v gozdu (sečnja, spravila ter gradnja gozdnih prometnic) v času od 1. januarja do 15. julij ne izvajajo (PUN).
- Opustijo naj se sečnje v polmeru 40 m od znanih gnezd, zagotovi naj se strnjjenost sestojne zgradbe (PUN).
- Ohranjajo naj se odmirajoča in suha drevesa večjih dimenzij (B in C razširjeni debelinski razred). Takšna drevesa belorepec rad uporabi za gnezdenje.
- V premeru 500 metrov od znanih gnezdišč naj se ne gradi novih cest.

Sršenar:

- Zagotavlja naj se mir na gnezdiščih sršenarja: v polmeru 400 m okoli znanih gnezd naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. junija do 31. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest (PUN).

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

- Gozdove s poudarjeno klimatsko funkcijo zaščitimo pred spremembo rabe. V ta namen upoštevamo masko gozda, ki je sestavni del GGN in le-to v dogovoru z občinami prenesemo v občinske prostorske akte.
- Drevesna sestava mora biti čim bolj naravna, da zagotovimo trajno opravljanje funkcij brez posebnih dodatnih ukrepov.
- Ohranjamo gozdove in gozdne zaplate v pretežno kmetijski krajini.
- Lastnike gozdov ozaveščamo o pomenu ostankov gozdov, gozdnih pasov in zaplat.
- Ohranjamo razgiban, slojevit gozdni rob.

Usmeritve za krepitev higiensko - zdravstvene funkcije:

- Gozdove s poudarjeno higiensko zdravstveno funkcijo moramo zaščititi pred spremembo rabe. V ta namen upoštevamo masko gozda, ki je sestavni del GGN in le-to v dogovoru z občinami prenesemo v občinske prostorske akte.
- Drevesna sestava mora biti čim bolj naravna, da zagotovimo trajno opravljanje funkcij brez posebnih dodatnih ukrepov.
- V okolici emisijskih virov in naselij ohranjati in oblikovati mehansko stabilne gozdove.

Usmeritve za krepitev obrambne funkcije

- Na območjih virov pitne vode ohraniti zastornost tal.
- Sprememba rabe ni dovoljena.
- Preprečiti divje odlaganje odpadkov v bližini izvirov vodnih zajetij in vodotokov.
- Na območju vodnih virov se pri sečnji uporablja izključno biološko razgradljiva olja.

Usmeritve za krepitev rekreacijske in turistične funkcije:

- Zagotoviti moramo redno vzdrževanje infrastrukturnih objektov, predvsem gozdnih prometnic v območju gozdov s poudarjeno rekreacijsko funkcijo.
- Urediti je potrebno obstoječe gozdne učne poti in v sodelovanju z lokalno skupnostjo pripraviti tematske poti namenjene ozaveščanju javnosti o pomenu ohranjanja biotske pestrosti.
- Urediti in vzdrževanje odlagališč odpadkov.
- Ob rekreacijskih objektih moramo stalno spremljati potek razvoja sestojev in redno opravljati sanitarne in varstveno -sanacijske sečnje.
- Pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev ter pestrost drevesnih in grmovnih vrst, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat.
- Oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko in zgradbo.
- S pomočjo kart in kažipotov preusmerimo ljudi iz osrednjih gozdnih kompleksov oz. območij, kjer je njihova navzočnost moteča.
- Ohranjati moramo redke in po zunanem videzu zanimive drevesne in rastlinske vrste.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

- Ohranjajo in vzdržujejo se obstoječe gozdne učne poti.
- V sodelovanju z lokalnimi skupnostmi se obnovijo obstoječe tematske poti (pot bo Muri, Mlinska pot, itd) hkrati se pristopi k vzpostavitvi novih učnih poti.
- Nadaljuje se z vodenjem zainteresirane javnosti (laične in strokovne) po gozdnih učni poteh in drugih zanimivih objektih v gozdu.

Usmeritve za raziskovalno funkcijo

- Spremljanje stanja raziskovalnih objektov.
- Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami.
- Sodelovanje z drugimi institucijami, ki opravljajo raziskovalno delo na objektih v gozdu.
- Ohranjati in/ali povečati obseg raziskovalnih ploskev in dejavnosti v različnih sestojnih tipih, območjih.
- Poiskati primerna območja, za postavitev raziskovalnih ploskev z namenom ugotavljanja učinkov gospodarjenja na razvoj gozdnih sestojev; ugotavljanje vplivov klimatskih sprememb; ugotavljanje učinkovitosti prilagoditvenih ukrepov na podnebne spremembe; ugotavljanje vpliva tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst.
- Za okrepitev raziskovalne funkcije gozdov izdelati nabor vsebin, ki bi lahko bile predmet strokovnih, diplomskih in drugih raziskovalnih del.
- Preveriti možnosti za izvajanje raziskovalne dejavnosti z lastniki gozdov (državo, lokalnimi skupnostmi, večjimi zasebnimi lastniki).

Usmeritve za krepitev funkcije varstva naravnih vrednot

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot se upoštevajo spodaj navedene splošne in podrobnejše usmeritve ZRSVN.

Splošne usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje,
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje,
- na krajinski vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjšuje krajinska pestrost ter da se ne uniči, poškoduje ali bistveno spremeni lastnosti krajinskih elementov ter njihove razporeditve v prostoru.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve po vrstah naravnih vrednot

Hidrološke naravne vrednote

- Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja . Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozija ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja . Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne naravne vrednote v GGE Dolinsko

Preglednica 40: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
7303 V	Murska šuma	Strnjen kompleks nižinskih hrastovih gozdov jugovzhodno od Pinc, jugovzhodno od Lendave	ekos, zool, bot	NVDP	<p>Upoštevac naj se usmeritve za UC Mura – A, B in C.</p> <p>Na območju NV naj se iz sestojev, že pri prvem redčenju, izločijo vsa drevesa črnega oreha, ki se množično pomlajuje v bližini obstoječih sestojev te drevesne vrste.</p> <p>Razvoj gozdnih površin naj teče v smeri ohranjanja in povečevanja dobovih debeljakov (območje z najmanj 40% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)).</p> <p>Na območju se v dogovoru z lastnikom puščajo odmrla in odmirajoča drevesa, poudarjeno v B in C debelinskem razredu oz. se ohranjajo vsa drevesa na katerih so dupla, gnezda, je opazna prisotnost hroščev oz. predstavljajo ključne habitatne strukture varovanih živalskih vrst (ptice, hrošči, netopirji...).</p> <p>Ohranja naj se obrečno drevnino mehcolesne loke (pušča naj se izredno debela drevesa vrb, jesenov in jelš), razen v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanih habitatov in nujnih ukrepov po drugih predpisih.</p> <p>Drevesa, ki se prepustijo naravi, se naj označijo. Obnovijo naj se zbledele oznake že izločenih, naravi prepuščenih dreves.</p> <p>Vsa padla suha drevesa in ležeči odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu. Na območju se ohranja obstoječi sistem gozdnih prometnic (grajenih in pripravljenih); novih se praviloma ne načrtuje in gradi.</p> <p>Posege, dejavnosti in aktivnosti na območju naravne vrednote se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji razmnoževalnih aktivnosti, ko živali potrebujejo mir: npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče ali je zaradi njih povzročen hrup oz. nemir, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev ali na način, da se živali lahko umaknejo.</p> <p>Posebne omejitve veljajo za območja, kjer gnezdijo belorepec, črna štoklja in sršenar (upoštevac se usmeritve Natura 2000- Mura cona C).</p> <p>Na območju naravne vrednote se ohranjajo mlake, luže in kolesnice, v katerih zastaja voda in so habitat dvoživk. Kolesnice se naj izravnavajo takoj po zaključku del ali v času izven obdobja mrestitve in razvoja dvoživk.</p>

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

7443	Murska šuma - gozdni sestoj 1	Nižinski gozd v naravnem stanju v oddelku 14 v Murski šumi, jugovzhodno od Lendave	ekos, zool	NVDP	Območje je izvzeto iz gozdnega gospodarjenja – ohranja se obstoječi status gozdnega rezervata. Na robnih območjih naravne vrednote se določi varstveni pas v izmeri 10 metrov, kjer se gozdnogospodarski posegi ne izvajajo.
7444	Murska šuma - gozdni sestoj 2	Nižinski dobov gozd v naravnem stanju v oddelku 8 v Murski šumi, jugovzhodno od Lendave	zool, ekos	NVDP	Upoštevajo naj se usmeritve za NV 7303 Murska šuma ter: ohranjajo se hrastovi debeljaki na način, da se po celotnem oddelku vzpostavi mreža vsaj 5-7 dreves/ha B in C debelinskega razreda, ki se trajno prepustijo v sestoju. Drevesa naj bodo razporejena po celotni površini oddelka. Iz gospodarjenja izločena drevesa se naj označijo. Intenzivnost gospodarjenja v oddelku se naj uskladi/zmanjša s ciljem ohranjanja hrastovih debeljakov.
1008 V	Črni in Polanski log	Strnjen kompleks jelševij severovzhodno od Velike Polane, vzhodno od Lendave	ekos, zool	NVDP	UPOŠTEVAJO NAJ SE USMERITVE ZA UC Mura- C ter: Na območju se pušča odmrli in odmirajoča drevesa: sušice, padla drevesa in odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu (minimalno 3 drevesa/ha v B in C debelinskem razredu). Ohranjajo se vsa drevesa, na katerih so dupla, gnezda, je opazna prisotnost hroščev oz. predstavljajo ključne habitatne strukture varovanih živalskih vrst (ptice, hrošči, netopirji...) označi se naj jih kot habitatna drevesa. Na območju NV se ohranja obstoječ hidrološki režim. Novih jarkov naj se ne vzpostavlja (z izjemo jarka dolžine 450 metrov, ki poteka na zemljiščih s parcelnima številka 5490 in 5536 k.o. Dolga vas, za katerega je bila v letu 2021 izvedena presoja). Prav tako naj se ne obnavlja jarkov, ki se jih v zadnjih desetletjih ni vzdrževalo in so zato okopneli, na območjih pa so se ponovno vzpostavila mokrišča (z izjemo obstoječega jarka na zemljiščih s parcelnima št. 2594/1 in 2595/1 k.o. Dolga vas, ki se ga obnovi v dolžini 1000 metrov- odstrani se mulj in naplavine, za katerega je bila v letu 2021 izvedena presoja). Območja naravne vrednote z izrazitejšim mokrotnim značajem (obstoječa mokrišča) se v dogovoru z lastnikom opredelijo kot ekocelice brez ukrepanja. Na območju naravne vrednote se naj ohranjajo rastišča močvirske logarice. V reprodukcijskem času ptic in dvoživk se sečenj in drugih gozdarskih del naj ne izvaja. Zagotavlja se mir v času reprodukcije. Na območju naravne vrednote se ohranjajo mlake, luže in kolesnice, v katerih zastaja voda in so habitat dvoživk. Kolesnice se naj izravnavajo takoj po zaključku del ali v času izven obdobja mrestitve in razvoja dvoživk. Na območju se ohranja obstoječi sistem gozdnih prometnic; novih se praviloma ne načrtuje in gradi.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

1431 V	Črenšovsko joušje	Strnjen kompleks črne jelše pri Črenšovcih, zahodno od Lendave	ekos	NVLP	<p>UPOŠTEVAJO NAJ SE USMERITVE ZA UC Mura- A, B in/ali C (glede na pokritost s conami) ter:</p> <p>Na območju se pušča odmrli in odmirajoča drevesa: sušice, padla drevesa in odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu (minimalno 3 drevesa/ha v B in C debelinskem razredu).</p> <p>V dogovoru z lastniki se ohranjajo vsa drevesa na katerih so dupla, gnezda, je opazna prisotnost hroščev oz. predstavljajo ključne habitatne strukture varovanih živalskih vrst (ptice, hrošči, netopirji...) označi se jih naj kot habitatna drevesa.</p> <p>Na območju se ohranja obstoječi sistem gozdnih prometnic; novih se praviloma ne načrtuje in gradi.</p> <p>V reprodukcijskem času ptic in dvoživk se sečenj in drugih gozdarskih del naj ne izvaja.</p> <p>Zagotavlja se mir v času reprodukcije.</p> <p>Na območju naravne vrednote se ohranjajo mlake, luže in kolesnice, v katerih zastaja voda in so habitat dvoživk. Kolesnice se naj izravnavajo takoj po zaključku del ali v času izven obdobja mrestitve in razvoja dvoživk.</p> <p>Na območjih NV, kjer so sestoji drevesnih vrst, katerih naravna rastišča niso obmurski gozdovi (npr. rdeči bor) se naj pristopi k premenam z rastišču prilagojenimi avtohtonimi drevesnimi vrstami (vrbe, črne in sive jelše, beli in črni topoli, bresti, hrasti), ki pa naj ne bodo sajani kot nasadi. Kot primes se na območju, izven mehcolesne loke, lahko sadijo tudi gorski javor, beli gaber in divja češnja.</p>
7314 V	Orlovščak	Ohranjen gozdni kompleks južno od ceste med Lendavo in Črenšovci	ekos	NVLP	
7427 V	Ginjevec- gozd	Ohranjen gozdni kompleks hrastovo-gabrovih gozdov severovzhodno od Dobrovnika, vzhodno od Murske Sobote	ekos	NVLP	
7313	Trnjavski log	Strnjen kompleks jelševja vzhodno od Trnja, severozahodno od Lendave	ekos	NVLP	
7428 V	Hraščica- gozd	Ohranjen gozdni kompleks zahodno od Dobrovnika	ekos	NVLP	<p>Kljub temu, da naravna vrednota obsega le majhen del območja GGE Dolinsko podajamo usmeritve zanjo:</p> <p>Ohranja naj se obstoječo gozdno površino in njeno povezljivost (gozdnega prostora naj se ne fragmentira).</p> <p>Gospodarjenje z gozdom naj se podredi biotopski vlogi. Razvoj gozdnih površin naj teče v smeri povečevanja dobovih debeljakov (območje z najmanj 40% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)). V podrasti se ohranja in pospešuje sloj avtohtonih in rastišču primernih listavcev.</p> <p>Iz območja naj se postopoma izločajo sestoji neavtohtonih drevesnih vrst in sicer 20 % vseh obstoječih nasadov neavtohtonih drevesnih vrst na območju v 10. letih (v obdobju petdesetih let se predvideva zmanjšanje nasadov neavtohtonih drevesnih vrst na 0%).</p> <p>Tujerodnih drevesnih vrst oz. klonov naj se ne vnaša, prav tako naj se ne osnuje novih nasadov tujerodnih drevesnih vrst oz. klonov.</p> <p>Vzpodbuja naj se način gospodarjenja z naravnim pomlajevanjem drevesnih vrst, ki so na območju avtohtone (dob, beli gaber, črni in beli topol, maklen). V kolikor je naravno pomlajevanje oteženo, naj se izvaja umetna obnova z avtohtonimi, rastišču prilagojenimi drevesnimi vrstami. Umetna obnova naj se ne izvaja s sadnjo v linijah, temveč na način, ki čim večji meri upošteva naravne vzorce razporeditve gozdnega drevja.</p> <p>Zaradi ohranitve mozaičnosti habitatnih struktur</p>

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

					<p>naj se izvaja le malo površinsko gospodarjenje. Poseki na golo/končni poseki naj se ne izvajajo na površinah večjih od treh drevesnih višin. Pri obnovi hrastovih sestojev naj se vzpostavijo nadomestni habitati na pomlajenih površinah tako, da se pri končnih posekih ohranja minimalno 20 dreves /hektar, njihov premer, merjen v prsni višini pa mora biti večji od 20 centimetrov. Ohranja naj se tista drevesa, ki so bodisi že habitatna ali pa so slabše kakovosti. Ta drevesa naj do propada ostanejo v sestoji. Poseki na golo/ končni poseki naj bodo mozaično prostorsko razporejeni (npr. poseki na golo/ končni poseki, ki se na območju izvedejo v več letih zapored, naj se prostorsko ne stikajo in posledično seštevajo).</p> <p>Na območju naj se ne izvajajo krčitve gozda (vključno s sicer dovoljenimi 0,5 ha) brez presoje ZRSVN. Vloge zanje (posredovane s strani ZGS) se obravnava individualno. Na območju se v dogovoru z lastnikom pušča odmrli in odmirajoča drevesa: sušice, padla drevesa in odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu (minimalno 3 drevesa/ha). Ohranjajo se vsa drevesa, na katerih so dupla, gnezda, je opazna prisotnost hroščev oz. predstavljajo ključne habitatne strukture varovanih živalskih vrst (ptice, hrošči, netopirji...) označi se naj jih kot habitatna drevesa.</p> <p>V dogovoru z lastnikom se določijo ekocelice na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst v ustrezni gostoti po vsej gozdni površini. Stremi naj se k vzpostavljanju mreže ekocelic v sestojih starejših razvojnih faz (ena ekocelica velikosti cca. 1-3 ha/100 ha gozdne površine, ekocelice so lahko tudi večjih površin). Zagotavlja naj se vsaj 5% delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev (predvsem odraslega stoječega drevja v B + C debelinskem razredu) od celotne lesne zaloge na območju NV</p> <p>Na območju se praviloma naj ne načrtuje in gradi novih gozdnih prometnic.</p> <p>Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu, vključujoč z ohranjanjem brežin, poraslih s sklenjeno grmovno in drevesno zarastjo.</p> <p>Na območju naravne vrednote se ohranjajo mlake, luže in kolesnice, v katerih zastaja voda in so habitat dvoživk. Kolesnice se naj izravnavajo takoj po zaključku del ali v času izven obdobja mrestitve in razvoja dvoživk.</p> <p>V reprodukcijskem času ptic se sečenj in drugih gozdarskih del naj ne izvaja. Zagotavlja se mir v času reprodukcije.</p>
7302	Dolinski pašnik - dobi	Rastišče dobov na območju dolinskega pašnika, jugovzhodno od Lendave	ekos, drev, zool	NVDP	<p>Ohranja naj se obstoječi obseg gozdnih površin. Območja naj se ne fragmentira. Razvoj gozdnih površin naj teče v smeri povečevanja dobovih debeljakov (območje z najmanj 40% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)). Na območju se v dogovoru z lastniki pušča odmrli in odmirajoča drevesa: sušice, padla drevesa in odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu (minimalno 3 drevesa/ha v B</p>

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

					<p>in C debelinskem razredu). Ohranjajo se vsa drevesa, na katerih so dupla, gnezda, je opazna prisotnost hroščev oz. predstavljajo ključne habitatne strukture varovanih živalskih vrst (ptice, hrošči, netopirji...) označi se naj jih kot habitatna drevesa. V dogovoru z lastniki se ohranja tudi mogočna hrastova drevesa zanimivih, razraščanih habitusov/ označi se naj jih kot habitatna drevesa. V reprodukcijskem času ptic in dvoživk se sečenj in drugih gozdarskih del naj ne izvaja. Zagotavlja se mir v času reprodukcije. Sečnja in spravilo lesa se izvaja na način, da se ne poškoduje izjemnih dobovih dreves in njihovih rastišč (izvajanje sečnje in spravila v ugodnih vremenskih razmerah (suho, zmrznjeno). Na dobih izjemnih dimenzij se v primeru ogrožanja varnosti, na robnih območjih, lahko opravijo arboristični posegi ob predhodnem soglasju Zavoda RS za varstvo narave. Na območju se ohranjajo tri že v prejšnjih naravovarstvenih smernicah določene enote – ekocelice z ukrepanjem: Ekocelica št. 1, 3: Pospešuje naj se dob: v kolikor je naravna obnova otežena, se izvaja s sadnjo oz. setvijo. Pri setvi doba se predhodno pripravi teren tako, da se odstrani ostale drevesne vrste ter pripravi teren za setev. Setev se izvaja le pod pogojem, da naravno pomlajevanje in sadnja nista uspešni. Površina potrebna za krčitev, v primeru setve, se določi po predhodnem ogledu in soglasju predstavnikov ZGS in ZRSVN. Ekocelica št. 2: Pospešuje naj se dob (z naravno obnovo). Na območju se naj ohranja obstoječi sistem gozdnih prometnic; novih se praviloma ne načrtuje in gradi.</p>
7301	Trimlini-gozd belega gabra	Ohranjen gozd belega gabra severno od rafinerije nafte v Trimlinih, južno od Lendave	ekos	NVLP	<p>Ohranja naj se obstoječ obseg gozdnih površin. Gospodarjenje z gozdom naj se podredi biotopski in socialni vlogi. Iz območja naj se postopoma izločajo sestoji neavtohtonih drevesnih vrst Tujerodnih drevesnih vrst oz. klonov naj se ne vnaša, prav tako naj se ne osnuje novih nasadov tujerodnih drevesnih vrst oz. klonov. Vzpodbuja naj se način gospodarjenja z naravnim pomlajevanjem avtohtonih drevesnih vrst (dob, beli gaber). V kolikor je naravno pomlajevanje oteženo, naj se izvaja umetna obnova z avtohtonimi, rastišču prilagojenimi drevesnimi vrstami. Umetna obnova naj se ne izvaja s sadnjo v linijah, temveč na način, ki čim večji meri upošteva naravne vzorce razporeditve gozdnega drevja. V podrasti se ohranja in pospešuje sloj avtohtonih in rastišču primernih listavcev. Zaradi ohranitve mozaičnosti habitatnih struktur naj se izvaja le malo površinsko gospodarjenje. Na območju naj se ne izvajajo krčitve gozda (vključno s sicer dovoljenimi 0,5 ha) brez presoje ZRSVN. Vloge zanje (posredovane s strani ZGS) se obravnava individualno. Na območju se pušča odmrli in odmirajoča drevesa:</p>

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

					<p>sušice, padla drevesa in odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu (minimalno 3 drevesa/ha).</p> <p>Ohranjajo se vsa drevesa, na katerih so dupla, gnezda, je opazna prisotnost hroščev oz. predstavljajo ključne habitatne strukture varovanih živalskih vrst (ptice, hrošči, netopirji...) označi se naj jih kot habitatna drevesa.</p> <p>V reprodukcijskem času ptic in dvoživk se sečenj in drugih gozdarskih del naj ne izvaja.</p> <p>Zagotavlja se mir v času reprodukcije.</p>
1433	Petišovci - rastišče vodne škarjice 1	Habitat vodne škarjice (Stratiotes aloides) v rokavu Mure Nagy Parlag, zahodno od Petišovcev pri Lendavi	zool, bot, hidr, ekos	NVDP	<p>UPOŠTEVAJO NAJ SE USMERITVE ZA UC Mura- A, B in/ali C (glede na pokritost s conami) ter:</p> <p>Ohranja naj se površine gozdov ob mrtvem rokavu, mrtvici, mlaki. Območja naj se ne fragmentira. Območje naj se v čim večjem obsegu prepusti naravnemu razvoju.</p> <p>Na območju se pušča odmrli in odmirajoča drevesa: sušice, padla drevesa in odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu (minimalno 3 drevesa/ha v B in C debelinskem razredu).</p>
7420	Petišovci - rastišče vodne škarjice 2	Habitat vodne škarjice (Stratiotes aloides) v mrtvem rokavu Mure zahodno od ceste Lendava . Mursko Središče, zahodno od Petišovcev pri Lendavi	zool, bot, ekos	NVDP	
7421	Petišovci - rastišče vodne škarjice 3	Habitat vodne škarjice (Stratiotes aloides) v mlakah vzhodno od ceste Lendava - Mursko Središče, zahodno od Petišovcev pri Lendavi	ekos, zool, bot, hidr	NVDP	
7456	Szakasztaš-mrtvica Mure	Mrtvica Mure sredi Murske šume, jugovzhodno od Lendave.	ekos, hidr, bot	NVDP	
7457	Murska šuma - mrtvica Mure	Mrtvi rokav na vzhodnem robu Murske šume, jugovzhodno od Lendave.	ekos, hidr, bot	NVDP	
338	Velika in Mala Kocija	Mrtvi rokav Mure na obrobju Dolnje Bistrice, severovzhodno od Ljutomera	bot, ekos, zool	NVDP	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6947	Mura - mrtvi rokav 2	Mrtvica Mure na območju Budine, severno od Razkrižja	bot, zool, hidr	NVDP
7412	Kot - mrtvica Mure	Mrtvi rokav Mure jugovzhodno od vasi Kot, zahodno od Lendave	ekos, bot, hidr, zool	NVDP
7479	Petišovci - mrtvi rokav Mure	Manjši mrtvi rokav Mure zahodno od Petišovcev, jugozahodno od Lendave	ekos, bot	NVDP
1432	Hotiško jezero	Ohranjena mrtvica Mure južno od veste Črenšovci - Hotiza, zahodno od Lendave	ekos, bot, zool, hidr	NVDP
7419	Orlovščak - mrtvica	Mrtvica v gozdu Orlovščak, jugovzhodno od Murske Sobote	hidr, zool, bot	NVLP
7411	Tokez - mrtvica Mure	Mrtvi rokav Mure južno od Gaberja, jugozahodno od Lendave	ekos, bot, hidr	NVDP
1290	Potkova	Mrtvica Mure južno od Benice, jugovzhodno od Lendave	hidr, bot, ekos	NVDP
1428	Močnjak	Mrtvica Mure na južnem robu Murske šume, jugovzhodno od Lendave	ekos, hidr, bot, zool	NVDP
7410	Benica - mrtvica Mure	Mrtvi rokav Mure pri Benici, južno od Lendave	ekos, hidr	NVDP
1430	Muriša	Mrtvi rokav Mure blizu tromeje Slovenija-Madžarska-Hrvaška, jugovzhodno od Lendave	bot, zool	NVDP
7415	Stari Agrar-mrtvica Mure	Mrtvica Mure jugovzhodno od Petišovcev	ekos, zool, bot, hidr	NVDP
217	Petišovsko jezero	Mrtvica Mure južno od Petišovcev	ekos, hidr, zool, bot	NVDP

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

7422	Dobrovnik-gramoznica	Habitat ogroženih živalskih in rastlinskih vrst v kompleksu gramoznic južno od Dobrovnika, vzhodno od Murske Sobote	ekos, zool	NVDP	
7469 V	Mura - loka 1	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči od Šentilja do Hotize	ekos, zool, bot	NVDP	<p>UPOŠTEVAJO NAJ SE USMERITVE ZA UC Mura- A, B in/ali C (glede na pokritost s conami) ter:</p> <p>Ohranja naj se površina in povezljivost poplavnih gozdov (loke) ob reki Muri. Z obvodno drevnino (ta predstavlja pas gozdnega drevja in grmovja širine ene sestoje višine tega drevja levo in desno od roba struge vodnega telesa) se gospodari na način, da se v okviru izbiralnih redčenj zagotavlja sklenjen sklep krošenj.</p> <p>Območje obvodne drevnine se v dogovoru z upravljavcem zemljišča izvzame iz območja, predvidenega za končne poseke. Le ti so v pasu obvodne drevnine dovoljeni le v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanih habitatov in nujnih ukrepov po drugih predpisih. Gospodarjenje v sklopu obnov, izven območja obvodne drevnine, se izvaja tako, da se pri končnih posekih, ki so glede površin omejeni z usmeritvami za posamično UC Mura A, B in C, ohranja debela, stara drevesa vrb in belih ter črnih topolov.</p> <p>Na območju se pušča odmrli in odmirajoča drevesa: sušice, padla drevesa in odmrli deli ter panji dreves naj strohnijo v gozdu (minimalno 3 drevesa/ha v B in C debelinskem razredu).</p> <p>V dogovoru z lastniki se ohranjajo vsa drevesa na katerih so dupla, gnezda, je opazna prisotnost hroščev oz. predstavljajo ključne habitatne strukture varovanih živalskih vrst (ptice, hrošči, netopirji...) označi se naj jih kot habitatna drevesa.</p> <p>Ohranja naj se posamezna vodna telesa, mokrišča in jase v gozdnem prostoru.</p> <p>V reprodukcijskem času ptic se sečenj in drugih gozdarskih del naj ne izvaja. Zagotavlja se mir v času reprodukcije.</p>
7470 V	Mura - loka 2	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči od Kota do Tromeje	ekos, bot, zool	NVDP	
4424 V	Mura - reka 1	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči med Šentijlem in Hotizo	hidr, bot, zool	NVDP	
7458	Mura - reka 2	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči pri Gabrju	ekos, hidr	NVDP	
7459	Mura - reka 3	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno od kolonije Petišovci	ekos, hidr	NVDP	
7460	Mura - reka 4	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno Petišovcev	hidr, ekos	NVDP	
7461	Mura - reka 5	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči pri Starem Agrarju	hidr, ekos	NVDP	
7462	Mura - reka 6	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči med Starim Agrarjem in Benico	ekos, hidr	NVDP	
7463	Mura - reka 7	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči pri Benici	hidr, ekos	NVDP	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

7464	Mura - reka 8	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči jugozahodno od Murske šume	hidr, ekos	NVDP	
7465	Mura - reka 9	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno od Močnjaka	ekos, hidr	NVDP	
7466	Mura - reka 10	Sonaravna struga reke Mure z obrežji in prodišči južno od Murske šume	hidr, ekos	NVDP	
6956	Črnec	Desni pritok Ledave severozahodno od Lendave	hidr, zool, ekos	NVDP	Ohranja naj se avtohtono obrežno zarast potoka, s poudarkom na ohranjanju sklenjenosti obvodne zarasti ter na ohranjanju mogočnih, ob vodi rastočih dreves. Po strugah potokov naj se ne vrši spravila lesa. Gozdnih prometnic čez vodotok se naj ne načrtuje. Ohranja naj se mokriščne habitate ob vodotoku.
7409 V	Panovje - poseka	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na obsežnem območju mokrotnih ekstenzivnih travnikov, mejic in logov vzhodno od Velike Polane	zool, ekos, bot	NVLP	Ohranja naj se loge, mejice, gozdne otoke in posamezna drevesa na območju NV. Na območju NV se zagotavlja ekstenzivna raba. Ohranja naj strukturiran in vrstno pester gozdni rob. Na območjih NV naj se praviloma ne načrtuje in gradi gozdnih prometnic. S stroji za spravilo lesa naj se praviloma ne vozi ter vlačijo lesa po območju naravnih vrednot. Pri spravilu lesa je potrebno ohranjati habitate zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst.
7408 V	Velika Polana - mokrotni travniki in logi	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na obsežnem območju mokrotnih ekstenzivnih travnikov, mejic in logov južno od Velike Polane	bot, zool	NVDP	
6954 V	Dolnja Bistrica - mokrotni travniki	Mokrotni travniki v Dolnji Bistrici	bot, zool	NVDP	
6955 OP	Gospodsko - rastišče močvirske logarice in sibirske perunike	Rastišče močvirske logarice (Fritillaria meleagris) insibirske perunike (Iris sibirica) na polintenzivnih in opušenih travnikih severno od Velike Polane	ekos, bot	NVDP	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6952 OP	Dolnji Lakoš-rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (Fritillaria meleagris) in ostanek logov severno od Dolnjega Lakoša, južno od Lendave	bot, ekos	NVDP
7025 OP	Turnišče - rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (Fritillaria meleagris) na mokrotnem ekstenzivnem travniku ob Mali Ledavi pri Turnišču, jugovzhodno od Murske Sobote	bot	NVLP
7316 OP	Farkašovci-rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (Fritillaria meleagris) na mokrotnem ekstenzivnem travniku ob Mali Ledavi v Farkašovcih, jugovzhodno od Murske Sobote	bot	NVLP
7317 OP	Nedelica-rastišče močvirske logarice	Rastišče močvirske logarice (Fritillaria meleagris) v logu med Ledavo in Črnim potokom pri Nedelici, severovzhodno od Murske Sobote	bot, ekos	NVDP
80024	Turnišče - nahajališče sibirske perunike	Mokrotni travnik z modro stožko, nahajališče sibirske perunike in habitat hromega volnoritca	bot, zool	NVLP
80358 P	Dolga vas - nahajališče močvirske logarice in sibirske perunike	Habitat ogroženih rastlinskih vrst na mokrotnih ekstenzivnih travnikih v Dolgi vasi, severno od Lendave	bot	NVDP

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6995	Polanski log - dob	Dob izjemnih dimenzij pri logarnici v Polanskem logu, severovzhodno od Velike Polane	drev	NVDP	<p>Ohranjajo se drevesne naravne vrednote; dreves naj se ne odstrani ali poškoduje. Na območje ravnih prostorov dreves (tloris krošnje + vsaj 2 metra) naj se ne posega. Preko ravnih prostorov dreves naj se ne vlačijo ter skladišči lesa.</p> <p>V radiju dveh povprečnih drevesnih višin naj se gospodarji z gozdom tako, da ne pride do poškodb dreves in sprememb rastiščnih pogojev (svetlobne razmere, vodni režim), .. Gozdne prometnice naj se projektirajo izven območja ene povprečne drevesne višine.</p> <p>Na območja ravnih prostorov dreves naj se ne parkira sredstev za prevoz, spravilo in transport lesa.</p> <p>Na drevesih se lahko izvajajo samo strokovni arboristični posegi s soglasjem in pogoji Zavoda RS za varstvo narave.</p>
6999	Urbarialni gozd - dob	Dob izjemnih dimenzij v Urbarialnem gozdu, južno od Radmožancev, severozahodno od Lendave	drev	NVLP	
7020	Črenšovci - beli topol	Beli topol izjemnih dimenzij jugozahodno od Hotize, zahodno od Lendave	drev	NVDP	
7089	Gornja Bistrica - bela vrba	Bela vrba izjemnih dimenzij v Gornji Bistrici, severovzhodno od Ljutomera	drev	NVLP	
80465 P	Benica - črni topol 1	Črni topol na rečnem otoku Benica, jugovzhodno od Lendave	drev	NVLP	
80470 P	Benica - črni topol 2	Črni topol na rečnem otoku Benica, jugovzhodno od Lendave	drev	NVLP	
80482 P	Orlovščak - rdeči hrast	Rdeči hrast v gozdu Orlovščak, vzhodno od naselja Dolnja Bistrica	drev	NVLP	
80483 P	Gaberje - črni topol	Črni topol južno od naselja Gaberje, jugozahodno od Lendave	drev	NVLP	
80484 P	Gaberje - črni topol 3	Gaberje - črni topol 3	drev	NVLP	
80485 P	Gaberje - črni topol 2	Črni topol južno od naselja Gaberje, jugozahodno od Lendave	drev	NVLP	

Usmeritve za krepitev funkcija varovanja kulturne dediščine:

VARSTVENE USMERITVE

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote KD minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke.
V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja,
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;

območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1),
- Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS,
- Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za posamezne enote in območja kulturne dediščine:

EŠD	Naziv	Režim	Podrežim	Usmeritev
115	Dolnji Lakoš - Bronastodoba naselbina Oloris	spomenik		V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak. Potrebno je preprečevati zaraščanje struge potoka. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
791	Turnišče - Cerkev Marijinega vnebovzjetja	vplivno območje spomenika		Ohranja se obstoječi gozdni rob. Preprečuje se zaraščanje območja v smeri spomenika.
1103	Brezovica pri Mali Polani-Enolitska naselbina	spomenik		Preprečuje se zaraščanje. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1109	Gornji Lakoš - Rimska naselbina	arheološko najdišče		Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1110	Hotiza - Arheološko najdišče Gosposko	arheološko najdišče		Na umetno povišanem platoju prazgodovinske naselbine ni dovoljeno izvajati nikakršnih zemeljskih posegov ali nasipavanja materiala. Preprečuje se zaraščanje. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1128	Lendava - Bronastodobna naselbina Gabor Kert	spomenik		Preprečuje se zaraščanje. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1129	Mala Polana-Arheološko območje gomil	spomenik		V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1132	Dobrovnik - Rimskodobno gomilno grobišče Vonju	spomenik		V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

				plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1136	Brezovica pri Mali Polani-Območje rimske ceste	arheološko najdišče		Potrebno je preprečevati zaraščanje spomenika.
1138	Gaberje pri Gornjem Zatoku - Gomila	spomenik		V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1141	Kapca - Gomila	spomenik		Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1144	Turnišče - Gomilno grobišče Popov log	spomenik		Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
1167	Renkovci - Domačija Renkovci 91	dediščina	stavbna dediščina	Ohranja se obstoječi gozdni rob in preprečuje zaraščanje.
1173	Mala Polana - Copekov mlin	spomenik		Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne pride do poškodovanja spomenika.
9652	Nedelica - Rimska cesta	arheološko najdišče		Potrebno je preprečevati zaraščanje spomenika.
9741	Dobrovnik - Gomilno grobišče Ob Ginji	spomenik		Na umetno nasutih zemljenih gomilah ni dovoljeno izvajati nikakršnih zemeljskih posegov ali nasipavanja materiala. Preprečuje se zaraščanje. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
9742	Dobrovnik - Gomilno grobišče Poseka	spomenik		Na umetno nasutih zemljenih gomilah ni dovoljeno izvajati nikakršnih zemeljskih posegov ali nasipavanja materiala. Preprečuje se zaraščanje. Rivanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje se odstani z frezo.
29941	Črenšovci - Arheološko območje Kamenščice	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

30032	Črenšovci - Arheološko območje Hite	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.
30049	Dolina pri Lendavi - Arheološko območje Trnovc	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.
30147	Kapca - Arheološko območje Kiserdi	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.
30148	Kapca - Arheološko območje Krčovje	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.
30149	Gornji Lakoš - Arheološko najdišče Gornji Lakoš	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.
30152	Petišovci – Arheološko območje Kapelej	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.
30162	Kapca – Arheološko območje Spodnji Trebež	arheološko najdišče		Zemeljski posegi brez vednosti ZVKD zaradi možnosti poškodovanja arheološke plasti niso dovoljeni.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

- V okolici objektov kulturne in naravne dediščine se ohranja avtohtona drevesna kulisa, ki daje objektu njegovo značilno podobo ali ga ščiti pred vremenskimi vplivi.
- Ohranja se posamična drevesa, skupine dreves, gozdne otoke, izrazite gozdne robove, obvodno zarast, omejke in drugo vegetacijo, ki daje krajini prepoznavno podobo oz. prispeva k krajinski pestrosti.

Usmeritve za krepitev lesno proizvodne funkcije

- Načrtno spremljati stanje razvoja sestojev v gozdnih rezervatih in opažanja zapisovati v posebno knjigo, voditi kroniko.
- Dostopne poti do rezervatov je potrebno načrtovati tako, da je vpliv na razvojne procese kar najmanjši.
- Zagotoviti označitev in vzdrževanje označb mej rezervatov, morebitnih učnih poti in informacijske infrastrukture.
- Spremljati obisk gozdnih rezervatov, obisk javnosti naj bo čim bolj nadzorovan, z različnimi ukrepi in aktivnostmi (z zaščito, preusmeritvijo raznih poti in stez ipd.) je potrebno odvrniti večji obisk javnosti.
- Gojenje kakovostnih lesnih sortimentov v skladu z naravno dinamiko posameznih vrst.
- Dosledno izvajati vse ukrepe, ki so predpisani v gozdnogospodarskem in gozdnogojitvenih načrtih in zagotoviti kontinuiteto vlaganj v gozdove.
- Zagotoviti moramo redno vzdrževanje gozdnih prometnic.
- Z novimi tehnologijami omogočiti racionalnejše izkoriščanje lesne mase.
- Pri sečnji in spravilu na varovanih območjih narave upoštevati usmeritve za upravljavske cone (UC) in naravne vrednote (NV).

Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- Na območjih gozdne čebelje paše v drevesni sestavi ohranjamo avtohtone medonosne drevesne vrste.
- Ohranjamo vrstno pestre gozdne robove z čim večjim številom avtohtonih medonosnih vrst.
- Spremlja se razvoj izločenih gozdnih semenskih sestojev.
- V semenskih sestojih podpiranje naravne obnove ali uvesti uporabo fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje hrastove pepelovke na hrastovih mladica, kjer le ta preprečuje naravno obnovo hrasta, ali naravno pridobljenih biocidnih sredstev, ali prilagoditi gostoto in zastornost naravnega mladja ali sadik hrasta.
- Nabiranje semena izjemoma tudi ob delnih obrodih v kombinaciji z mešanjem partij znotraj istega provenienčnega območja.

6.2.3 Usmeritve za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozd je še najbolj ohranjen del te krajine zato je osnovni cilj gospodarjenja z gozdovi in gozdnim prostorom v pogledu pestrosti živalskega sveta ohranitev ali izboljšanje obstoječega stanja. Usmeritve za ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali temeljijo na sonaravnem gospodarjenju z gozdom in morajo voditi v ohranjanje, po možnosti pa tudi v izboljšanje življenjskih razmer vseh prisotnih živalskih vrst. Gozd je v zimskem času pomembno okolje kjer mnoge prostoživeče živali, ki so vsaj delno vezane na gozd, lahko najdejo hrano in kritje.

Gozdarstvo z odkazilom drevja za posek kot tudi lastniki gozdov s svojim gospodarskim interesom imajo vpliv na stanje in usmerjanje razvoja gozdov. Trenutno gospodarjenje z gozdom omogoča ohranitev in razvoj populacij vseh prisotnih živalskih vrst, skozi lovsko dejavnost pa tudi pridobivanje divjačine in lovskih trofejev.

Z lovsko upravljaljskimi ukrepi se skuša dosegati cilj trajnostne rabe populacij divjadi. Ti ukrepi so predmet območnega lovsko upravljaljskega in iz njega izhajajočega načrtovanja ukrepov po posameznih loviščih. V GGE ni gozdov z močno poudarjenostjo lovskogospodarske funkcije. Remizne površine za malo divjad, katerih vzdrževanje zagotavljajo večinoma lovske organizacije praviloma niso zajete v gozdni površini (nj. površina manjša od 0,25 ha), so pa del gozdnega prostora.

Splošne usmeritve za ukrepe pri gospodarjenju z gozdom naj v čim večji meri upoštevajo tudi potrebe prisotnega živalskega sveta. V nadaljevanju so podani možni ukrepi, ki jih je potrebno v čim večji meri upoštevati tudi pri gospodarjenju z gozdom.

Kot ustrezne za to GGE povzemamo naravovarstvene usmeritve ohranjanja traviščnih in gozdnih habitatov pomembnih za upravljanje z divjadjo oz. zavarovanimi vrstami:

- Izvaja se takšna raba, ki ohranja habitate grmišč in travišč.
- Košnja naj se izvaja prvič po odvetu večine travniških rastlin, košnji naj sledi spravilo sena. Izvaja naj se upočasnjena košnja od sredine navzven, vsaj 5 cm nad tlemi.
- Na območju naj se intenzivno ne gnoji.
- Travišč naj se ne požiga.
- Ohranja in vzdržuje naj se najmanj obstoječa dolžina linijskih vegetacijskih struktur (robovi, omejki, žive meje, protivetni pasovi in obvodna vegetacija v kmetijski krajini).
- Ohranja naj se postopen gozdni rob.
- V gozdnih habitatnih tipih se zagotavlja ustrezna številčnost rastlinojede divjadi, ki bo omogočala naravno pomlajevanje v gozdu ter s tem trajnost gozdnega ekosistema, predvsem biotopske funkcije in funkcije ohranjanja naravnih vrednot in biotske pestrosti.
- Alohtonih živalskih vrst naj se ne naseljuje na območja habitatnih tipov.
- Dovoljena je samo sadnja rastišču primernih drevesnih in grmovih vrst.

6.2.4 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih

V varovalnih gozdovih, razglašeni z Uredbo, je pri gospodarjenju potrebno upoštevati z Uredbo predpisan način gospodarjenja. Varovalni gozdovi so izločeni ob reki Muri in v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost manjša od 10 % in imajo gozdovi poudarjeno biotopsko funkcijo 1. stopnje.

V gozdovih ob Muri se dosledno izvaja gozdni red in čiščenje vej ter ostalih lesnih ostankov pri sečnji iz rokavov reke Mure, kakor tudi s cest in poti. Sečnjo in spravilo opravljati večinoma v zimskem času, da čim manj poškodujemo gozdna tla in se hkrati izognemo času gnezdenja ptic. Spomladi takoj po opravljeni sečnji, v kolikor gre za obnovo pristopimo k umetni obnovi z avtohtonimi vrstami, pri čemer poskušamo ohraniti ves naraven pomladek.

V kmetijski krajini ohranjamo vse gozdne površine. Protivetne pasove in vse manjše gozdne površine. Omejeke, ki po ZOG niso gozd skušamo kljub temu ohraniti na način, da lastnikom svetujemo kako gospodariti s to vegetacijo. V gozdovih ohranjamo delež plodonosnih vrst, kakor tudi vso grmovno vegetacijo, predvsem pa ohranjamo razgibanost gozdnega roba.

Posegi v varovalne gozdove (vse oblike krčitev), ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozda, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvajajo le po predhodnem dovoljenju pristojnega ministrstva.

Usmeritve za gospodarjenje:

- pravočasna obnova sestojev;
- malo površinsko izvajanje sečenj;
- sanacija poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije;
- ohranjanje strnjenih površin, gozda se ne fragmentira;

- pravočasna izvedbo vseh gozdno gojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda;
- raba biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Načrtovani cilji in ukrepi pri gospodarjenju s potencialno ogroženimi gozdovi pred požari, morajo biti načrtovani v skladu s stopnjo požarne ogroženosti gozda, pri tem je potrebno sodelovati tudi z lokalnimi skupnostmi in pripraviti celovit program varstva pred požari v naravnem okolju.

Program varstva vsebuje predvsem:

- vse gozdne prometnice, gozdne ceste, vlake, steze, ki bi jih pri morebitnem izbruhu požara možno koristiti za dovozne poti gasilskim službam, ali kot protipožarne preseke;
- lokacija vodnih virov, ki bi jih bilo možno uporabljati;
- postavljanje opozorilnih tabel, predvsem na območju 2. st. požarne ogroženosti;
- zagotavljanje nadzora vseh pristojnih služb ob počivališčih in drugih lokacijah v gozdovih, kjer se zadržujejo ljudje, predvsem v času nabiranja gozdnih dobrin in hkrati sušnih obdobjih ter v času razglašene večje požarne ogroženosti. Na požarno najbolj ogroženih krajih (2. stopnja) postaviti opozorilne table.

Gozdne sestoje mlajših razvojnih faz negujemo z veliko jakostjo, ki je usmerjena v hitro preraščanje med RF, preprečevati kopičenje gorljivih sečnih ostankov, v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi sanirati divja odlagališča odpadkov v požarno ogroženih gozdovih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Gozdovi, ki ustrezajo pogojem za odobren gozdni semenski objekt, se v postopku izdelave gozdnogospodarskih načrtov popišejo in kartirajo kot gozdovi s poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Zavod za gozdove Slovenije v okviru nalog javne gozdarske službe enkrat letno pregleda semenske objekte za proizvodnjo gozdnega reprodukcijskega materiala. Pri pregledu semenskih objektov se ugotavlja, ali slednji še izpolnjuje pogoje za odobritev in, ali so upoštewane usmeritve za pridobivanje reprodukcijskega materiala in nego semenskega sestoja. Oceni se tudi intenzivnost semenjenja ter pripravijo predlogi črtanja semenskih objektov iz registra. Vse ocene in predloge se pošlje na OE ZGS in Gozdarski inštitut Slovenije.

Usmeritve za nego in vzdrževanje semenskih objektov:

- nega semenskega objekta z odstranjevanjem dreves z neželenimi lastnostmi;
- sproščanje krošenj fenotipsko ustreznih dreves z redčenji;
- z nego oblikovati zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje;
- usmerjanje razvoja gozda v podporo izbrani vrsti;
- izvajanje potrebnih sanitarnih sečenj in odstranjevanje odmrlega drevja;
- nego se izvaja le v sloju dominantnih in subdominantnih dreves, ki fruktificirajo in prenašajo svoje dedne lastnosti na potomce;
- ob redčenjih se ohranja podstojni sloj (skrbi se za zastornost tal);
- v sestoji se označi dovolj veliko število izbrancev, katerih cvetenje podpiramo z ukrepi nege.

Usmeritev za pridobivanje gozdno reprodukcijskega materiala - GRM:

- za pridobivanje GRM je potrebna predpriprava tal;
- pridobivanje priporočeno v času močnega obroda s plezanjem ali s podrtega drevja oz. s tal izpod dreves, ki so med seboj praviloma oddaljena vsaj za dve višini drevesa;
- pred začetkom pridobivanja je priporočljivo preveriti kakovost in količino semena;
- nabiranje semena v semenskih sestojih mora biti nadzorovano;
- zaradi potreb po gozdnem semenu se ob semenskih letih lahko izločajo, po predhodnem ogledu in odobritvi s strani ustrezne službe začasne skupine semenskih dreves;
- kot tovrstni vir semenskega materiala so posebej primerni sestoji ali deli sestojev, ki so bili v preteklosti že proglašeni za semenske sestoje, ki jim ob spremljanju obroda semena in načrtovanju njegovega nabiranja velja posvetiti posebno pozornost.

Pregled gozdnih semenskih objektov v GGE Dolinsko:

Drevesna vrsta	Identifikacijska številka	Provenienca	Oddelek, odsek	Lastništvo	Površina (ha)
<i>Quercus robur L.</i>	30104	predpanonsko	8	državno	37,40
<i>Quercus robur L.</i>	30105	predpanonsko	118A,B,C	zasebno	8,87
<i>Fraxinus angustifolia Vahl.</i>	30106	predpanonsko	118A,B,C	zasebno	13,69
<i>Quercus robur L.</i>	30107	predpanonsko	55A,B,C	državno	54,31
<i>Alnus glutinosa Gaertn.</i>	30189	predpanonsko	18B	državno	3,27
<i>Alnus glutinosa Gaertn.</i>	30190	predpanonsko	76A	zasebno	30,98
<i>Alnus glutinosa Gaertn.</i>	30191	predpanonsko	76B, 71D	zasebno	31,08
<i>Quercus robur L.</i>	30192	predpanonsko	42A,B	državno	12,76
<i>Fraxinus excelsior L.</i>	30193	predpanonsko	42A,B	državno	9,71
<i>Quercus robur L.</i>	30194	predpanonsko	9C	državno	9,74
<i>Fraxinus excelsior L.</i>	30195	predpanonsko	9C	državno	6,47
<i>Quercus robur L.</i>	30415	predpanonsko	48A,B,C,D	državno	42,03
<i>Carpinus betulus L.</i>	30414	predpanonsko	48A,B,C,D	državno	42,03

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Ocenjujemo, da je odprtost dobra in ni potreb po gradnji novih gozdnih cest. Prioriteta so rekonstrukcije obstoječih in redno vzdrževanje. Načeloma imajo pri odpiranju gozdov z gozdnimi cestami prioriteto zaprta območja z daljšimi spravnimi razdaljami. K odpiranju teh gozdov lahko bistveno pripomorejo »ureditve gozdnih poti«, ki so na terenu že odmerjene, v dejanski rabi evidentirane kot pot, so sicer v lasti občin, so javno dobro in so 100 % produktivne. Ureditve takšnih poti skozi gozdarska investicijska dela (GIV) in njihova umestitev v mrežo gospodarske javne infrastrukture, lahko bistveno pripomore k odprtosti posameznih območij in k skrajševanju spravnih poti.

Pomembno pozornost je posvetiti tudi odpiranju navidezno odprtih območij, ki so od cest oddaljene manj, vendar nimajo odmerjenega in/ali utrjenega dostopa preko kmetijskih zemljišč do ceste. Probleme je potrebno reševati z gradnjo krajših odsekov GC do rampnih prostorov ob robu gozda, ter ureditvijo lastništva z odmero ali vpisom služnosti.

Glavnina lesa se poseka, spravi in odpelje v zimsko-spomladanskem obdobju, ko so ceste običajno najbolj razmočene in zato najmanj nosilne. Še zmeraj je delež GC, ki so neutrne in zato primerne za kamionski prevoz le v sušnem obdobju ali zmrzali znaten. Take odseke GC je zato v okviru rednega ali periodičnega vzdrževanja potrebno utrditi na način, da bo omogočen prevoz lesa tudi v tem delu leta.

Spravilo lesa se bo na zahtevnejših terenih izvajalo pretežno z vlačnjem z gozdarsko vitlo, na manj zahtevnih terenih pa glede na razpoložljivo tehnologijo ali z vitlo ali z gozdarsko prikolico, morda celo v kombinaciji obojega. Prevoz lesa se izvaja z gozdarskimi kamioni. Zaradi gospodarnosti prevozov je pričakovati tudi več prevozov lesa s kamioni s prikolico ali priklopnikom (kratki les) ali s kamioni z eno- ali dvo-osno polprikolico (dolgi les), ter manj t.i. »solo« voženj. Vse to zahteva primerna obračališča, primerno velike rampne prostore in prilagoditev ostrih ovinkov in ozkih priključkov GC na ceste višjega reda.

Pričakovana tehnologija spravila lesa bo tam, kjer bodo terenske razmere to dovoljevale, vse bolj temeljila na izvozu lesa in manj na vlačanju. Spremembe bodo postopne in bodo sledile nabavi gozdarskih prikolic med lastniki gozdov in gozdarskimi obrati. V drobni zasebni posesti pa bo ob množici razpoložljivih kmetijskih traktorjev, vozov in kmetijskih prikolic še zmeraj prisoten tudi izvoz lesa iz gozda direktno do doma z ročnim nalaganjem.

Pri odpiranju gozdov z gozdnimi vlakami je potrebno upoštevati naslednja dejstva:

- V gozdovih v ravnini, kjer je mogoča vožnja vsepovsod je potrebno usmerjati gibanje vlačilcev, ali vožnjo lesa z gozdarskimi prikolicami ali FW na za to v naprej označene trase – negrajene vlake;
- Pri gradnji vlak še naprej dajati prednost območjem, kjer so oddelki/odseki odprti manj kot 50% in je zato razdalja zbiranja trenutno že zmeraj nerazumno velika;
- Trase in elementi vlak (širina, podolžni in prečni naklon, priključki na drugo prometnico itd.) naj bodo postavljeni v skladu s Pravilnikom o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS 104/2004, 4/2009) (PGP), njih gostota pa med 120 in 220 m/ha oz. povprečna razdalja zbiranja med 10 in 30 m;
- Priporočljiva širina vlak 3 m;
- Pri gradnji in rekonstrukciji vlak se kot priporočljivo gradbeno sredstvo uporablja bager oz. rovokopač, izjemoma buldožer z desko ne širšo od 3 m. Pri delu s slednjim je paziti na odvodnjo vlak, zato je v tem primeru dodatno potreben še rovokopač ali bager, ki uredi jarke;
- Vlake naj bodo načrtovane tako, da bodo vzdolžni nakloni čim bolj enakomerni, da v kotanjah ne zastaja voda, ki razmoči teren in so zato poškodbe na vlakah še večje;
- V skladu s PGP se je pri padničnih vlakih držati omejitve maksimalnega vzdolžnega naklona, ki znaša na močno erodibilni podlagi največ 12 % ($\approx 7^\circ$). Pri prečnih vlakih so nakloni lahko tudi večji (do 30 %), vendar je v teh primerih zagotavljati spravilo v suhem vremenu;
- Novogradnje vlak je izvajati leto dni pred prvo uporabo. Načeta zemljina se tako »usede«, zaraste ali ga prekrije listje. Poškodbe vlak so zato manjše;
- Po končanih delih je obvezna sanacija vlake. Vsaka kolesnica je lahko vir novih erozijskih jarkov.
- Trasiranje gozdnih vlak naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst (mokrišča, luže, potoki, mlake).
- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa
- Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven območij potokov.

Pri načrtovanju vzdrževanja gozdnih cest je ne glede na obseg razpoložljivih sredstev upoštevati naslednje usmeritve:

- Pri tekočem vzdrževanju je zaradi erodibilnosti podlage dajati prioriteto odvodnji (izkop obcestnih jarkov, primernemu številu in dimenziji cevnih propustov, ki naj bodo obvezno obbetonirani in z izdelanimi vtočnimi in iztočnimi čeli, ter primernemu prečnemu naklonu vozišča);
- Vrsti vgrajenih gramozov za nosilni in obrabni sloj:

A/za nosilni sloj:

- primerni navadni črpani gramoz;
- v slabih razmerah (lokalno) tudi gramoz večje granulacije brez veziva – krogle ali kamen-lomljeni;
- za poti, kjer je nosilnost dobra, se pa ob dežju pojavi blato (bližina njiv) lomljena frakcija 16-32, ki se komprimirana v zemljo dobro vklini;

B/za obrabni sloj:

- frakcija 0-16 (drobno nasutje, krpanje jam) ali 0-32 (debelejše nasutje) ali finogranulirani navadni gramoz;
- lomljenec 0-50, če je obrabna plast debelejša od 5 cm;
- profiliranju obrabnega sloja oz. vozišča (primerni prečni naklon – 3-4 %, oblika bankine, ki omogoča odtok vode v jarek);
- komprimiranje nasipnega materiala – obvezno, ko gre za obnovo vozišča!

Vsaka gradnja oziroma vzdrževanje gozdnih cest predstavlja večji ali manjši poseg v naravnem okolju, zato je treba upoštevati tudi predpise iz varstva narave. Globalne usmeritve iz področja varstva narave so:

- čas gradnje naj bo praviloma izven gnezditvene sezone in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče ostale vrste;
- prometnice ne smejo prizadeti vodnih ekosistemov;
- če se izkaže, da promet ogroža ohranjanje populacij močno ogroženih živali ali rastlin, je treba na gozdnih cestah omejiti promet in ostale dejavnosti.

Asfaltiranje gozdnih cest se izvaja le, če je izvedba del takšna, da ne omejuje osnega pritiska pod 5T, saj je s tem okrnjena osnovna funkcija gozdne ceste.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (2004 in nasl.).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN GGE.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.).

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

V krajini je gozd nenadomestljiv dejavnik, ki vpliva na ekološko stabilnost v prostoru in kvaliteto življenjskega okolja. ZGS sodeluje pri izdelavi in sprejemanju občinskih prostorskih aktov. Zato je nujno, da v sklopu temeljnih meril za posege v gozd in gozdni prostor podanih v GGN GGO, v GGN GGE konkretiziramo specifične krajine in konkretna merila pri usmerjanju rabe prostora.

Splošne usmeritve

- V varovalnih gozdovih in gozdovih 1. stopnje poudarjenih ekoloških funkcij se posegi dovolijo le v izjemnih primerih, ko so nujni in zanje ni druge možnosti oz. v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanih habitatov in nujnih ukrepov po drugih predpisih. To so predvsem posegi, ki so širšega državnega pomena in bi bistveno vplivali na družbeni razvoj (urbanizacija, rudarstvo in kmetijstvo).
- V varovalnih gozdovih znotraj nasipa reke Mure, je potrebno zagotoviti čiščenje strug rokavov po končani sečnji. Prav tako je potrebno takoj obnoviti po ujmah poškodovane gozdove in zagotoviti ustrezno sadnjo in vzdrževanje sadik.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo se posegi dovolijo le v izjemnih primerih, ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- V gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedana vsaka dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje, oziroma posegi, ki bi vplivali na spremembo morfologije vodnega telesa (glej usmeritve za hidrološko funkcijo).
- Pri posegih ob gozdnem robu je potrebno upoštevati varnostni odmik objekta od gozdnega roba. Ta praviloma znaša eno sestojno višino odraslega gozdnega drevja na danem rastišču. V kolikor to ni mogoče, je potrebno vse stranke (investitor, lastnik gozda) pozvati k sklenitvi sporazuma. V sporazumu se opredeli ravnanje v primeru ogrožanja objekta oz. odškodnine v primeru škodnega pojava na objektu.
- Pri posegih se smiselno upoštevajo tudi usmeritve, ki veljajo za funkcijo varovanja naravnih vrednot (Preglednica 40).

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Pri izdaji dovoljenj za krčitev gozda za kmetijske namene se poleg funkcij gozda upoštevajo tudi splošni krajinski elementi in primernost površine za kmetijsko rabo. Za krčitev so primernejša zarasla kmetijska zemljišča oz. zemljišča z manjšimi proizvodnimi sposobnostmi. Na biokoridorjih se krčitve praviloma ne dovolijo, prav tako krčitve v obliki zajed v gozd (gozd obdaja kmetijsko površino iz treh strani) in krčitve, ki bi povzročile nepovratne erozijske procese.

Širjenje poselitvenih območij se naj omeji na območja še nepozidanih stavbnih zemljišč. Pri širitvah se naj upošteva odmik najmanj ene drevesne višine od gozdnega roba.

Infrastrukturalne objekte se locira ob gozdne robove in ob že obstoječe infrastrukturne objekte (razni cevovodi in kablovodi). Potrebna je kontrola gradnje in kontrola po končani gradnji, da se zagotovi ustrezna vzpostavitev v prvotno stanje.

V vseh navedenih primerih so odstopanja od navedenih usmeritev dovoljena samo na podlagi posebnih projektih presoj, ki jih obravnava in potrjuje Strokovni svet OE ZGS, za objekte lokalnega pomena, oziroma Strokovni svet ZGS za objekte državnega pomena.

Pri vseh posegih v gozdni prostor je potrebno ponovno vzpostaviti ustrezni gozdni rob.

Za vse posege se obvezno smiselno upoštevajo usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 - Usmeritve za krepitve funkcij.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Usmeritve za zemljišča pod daljnovodi:

- Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov;
- Čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba je potrebno izvajati pogosto in z nizko intenziteto. Potrebno je vzdrževati stopničasto strukturo gozdnega roba. Časovni interval med posameznimi ukrepi čiščenja trase oziroma vzdrževanja gozdnega roba je 5 do 8 let;
- Čiščenje tras daljnovoda in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, to je izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poleganja mladičev in gnezdenja ptic;
- Pri vseh delih na trasah daljnovodov je potrebno ohranjati in zagotavljati prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov.

6.2.10 Usmeritve za strojno sečnjo

Usmeritve za izvedbo strojne sečnje:

- Ob upoštevanju časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja (vsebina smernic) poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha;
- Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšujejo nastanek kolesnic;
- Po končani strojni sečnji morajo biti sanirane vse morebitne poškodbe tal, kolesnice (vzpostavitev v prejšnje stanje), ne glede na nosilnost tal;
- Strojna sečnja mora biti podrobno načrtovana v gozdnogojitvenih načrtih.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 42: Možni posek po vrstah poseka (v m³)

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.091	1.756	0	0	0	0	2.850	27,2	160,4
	%	38,3	61,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	101.994	60.576	0	0	42.434	32.766	241.142	21,7	64,1
	%	42,7	25,5	0,0	0,0	18,0	13,8	100,0		
Skupaj	m ³	103.085	62.332	0	0	42.434	32.766	243.992	22,0	65,5
	%	42,6	26,0	0,0	0,0	17,8	13,6	100,0		

68 % celotnega poseka predstavlja negovalni posek. Skoraj 18 % poseka je umetna obnova (jelševe, topolove in jesenove monokulture) in 13 % sanitarni posek (jesenovi sestoji prizadeti zaradi ožiga). Intenziteta je višja pri iglavcih, saj gre predvsem za končne poseke nasadov zelenega bora.

Predvidena intenziteta sečnje je v zasebnih in državnih gozdovih med 64 in 66 % prirastka.

Na 3,7 % površine gozdov ni predvidenega poseka. To so območja ekocelic (61,61 ha) in ostala zaprta območja, npr. otoki sredi Murskih rokavov, kjer realno poseka ni mogoče izvršiti.

Intenziteta sečnje je glede na PSR majhna, vendar je potrebno upoštevati, da gre za ekološke občutljive gozdove s sorazmerno strogimi varstvenimi režimi, kjer bolj intenzivna sečnja ni možna. Deloma k nizki intenziteti prispeva tudi predčasni posek jesenovih sestojev prizadetih zaradi jesenovega ožiga

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	47	1	0	0	0	0	48	6,5	30,4
	%	97,9	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	67.308	25.277	0	0	23.516	17.395	133.585	22,2	64,7
	%	50,4	19,1	0,0	0,0	18,0	12,6	100,0		
Skupaj	m ³	67.355	25.278	0	0	23.516	17.395	133.633	22,1	64,7
	%	50,4	18,9	0,0	0,0	18,0	13,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.044	1.755	0	0	0	0	2.799	28,8	173,0
	%	37,3	62,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	34.275	35.299	0	0	18.874	15.895	107.005	22,3	67,0
	%	32,8	33,9	0,0	0,0	18,1	15,2	100,0		
Skupaj	m ³	35.319	37.054	0	0	18.874	15.895	109.807	22,4	68,1
	%	33,0	34,6	0,0	0,0	17,1	14,4	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Listavci	m ³	411	0	0	0	44	97	552	4,3	11,9
	%	80,9	0,0	0,0	0,0	8	19,1	100,0		
Skupaj	m ³	411	0	0	0	44	97	552	4,3	11,9
	%	80,9	0,0	0,0	0,0	8	17,5	100,0		

Kategorija gozdov lokalnih skupnosti je zelo dinamična (prodaje gozdov, nove pridobitve) zato bi bilo smiselno načrtovanje v tej kategoriji opustiti in priključiti zasebnim. V državnih gozdovih obstaja poleg velikih strnjjenih kompleksov tudi zelo veliko majhnih parcel, katerih parcelne meje v naravi niso določene in na njih zaradi razpršenosti in majhne velikosti ni smiselno gospodariti. Na teh parcelah nismo določevali možnega poseka, nekatere smo uvrstili med ekocelice. Posledično je posek glede na prirastek manjši.

Intenziteta poseka je večja pri iglavcih kot pri listavcih ne glede na lastništvo gozda, kar je v skladu s težnjo izboljšati vrstno strukturo gozda v korist listavcev, predvsem plemenitih listavcev in hrasta. Del mlajših sestojev, predvsem tanjših drogovnjakov je potencialno ogrožen od ujm in še ne dopušča visoke intenzitete sečenj.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 43: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	7,89	0,00	0,00	7,89
Sadnja	ha	112,86	130,31	0,00	243,17
Obžetev	ha	487,67	595,33	0,00	1.083,00
Nega mladja	ha	14,79	138,91	0,00	153,70
Nega gošče	ha	73,83	87,32	0,00	161,15
Nega letvenjaka	ha	41,68	63,59	0,00	105,27
Nega ml. Drogovnjaka	ha	19,49	25,49	0,00	44,98
Obžagovanje vej	ha	4,00	0,00	0,00	4,00
Nega prebiralnega gozda	ha	0,00	4,00	0,00	4,00
Zaščita s premazom	ha	205,53	189,54	0,00	395,07
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	9.915,00	600,00	0,00	10.515,00
Zaščita z ograjo	m	0,00	7.100,00	0,00	7.100,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	9,89	0,00	9,89
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,00	9,70	0,00	9,70
Dela za ohranitev in osnovanje GHT	dni	19,47	43,04	0,47	62,98

Obseg gozdnogojitvenih in varstvenih del smo prilagodili stanju in načinu gospodarjenja z gozdovi. Osnove oz. izhodišča za načrtovanje gojitvenih in varstvenih del v GGE so bile predvsem smernice in usmeritve, ki so opredeljene v območnem gozdnogospodarskem načrtu (2021-2030).

Naravna obnova je najbolj problematična prav v gozdovih GGE Dolinsko, in sicer ob reki Muri (RGR 310 – obrečni gozdovi mehkih listavcev in robinije), nižinskih dobovih gozdovih (RGR 110 – dobovja) ter gozdovih črne jelše (RGR 130 – jelševja).

Ker je cilj v GGE čim več gozdov obnoviti po naravni poti je obseg ukrepov umetne obnove manjši kot v prejšnjem načrtovalskem obdobju. Načrtovani ukrepi so po obsegu na ravni v prejšnjem načrtovalskem obdobju realiziranih ukrepov. Ker naravno pomlajevanje otežuje predvsem zelo agresiven zeliščno-grmovni sloj je poudarek na obžetvah mladja in odstranjevanju tujerodnih invazivnih vrst. Drug omejitveni dejavnik pri naravni obnovi je divjad zato je pri večjih umetnih obnovah načrtovana zaščita z ograjo.

Vsa ostala dela, ki so pomembna za ohranjanje biotopov so navedena v poglavju 6.3.4.

Preglednica 44: Vrsta in količina potrebnega sadilnega materiala

Drevesna vrsta	Količina (kos)	
	Zasebni gozd	Državni gozd
Dob	200.000	350.000
Beli gaber	10.000	20.000
Črna jelša	135.000	130.000
Črni topol	5.000	8.000
Vrba	2.000	10.000
Gorski javor	5.000	3.000
Češnja	3.000	4.000
SKUPAJ	360.000	525.000

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Za posamezne skupine divjih živali so navedeni in pridejo v poštev naslednji možni ukrepi:

- Za parkljasto divjad pomeni čim višja realizacija načrtovanega poseka drevja večji delež mladovij in s tem boljše pogoje za te vrste divjadi. Potrebe divjadi upoštevati pri pomlajevanju in negi gozdov. Tako naj ne bo nujno zasaditi in s sadikami zapolniti vsake površine, ki nastane v sestojni strehi, s ciljem, da svetloba prodira do tal in aktivira zeliščni sloj (kar je pomembno za naravno prehrano divjadi). Tako kot do zdaj naj ima uspešno naravno pomlajevanje gozda prednost pred sadnjo, za kar je potrebno spremljati in izkoristiti semenski obrod. Pri načrtni obnovi gozdov s sadnjo je potrebno sadike gozdnega drevja v čimvečji meri zaščititi pred poškodbami od divjadi.
- Potrebno je ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba (pospeševanje grmovnih vrst) in vseh vrst plodonosnega drevja, ki naj ima čim več sončne svetlobe (posamezni razrasli hrasti in divje sadno drevje). Pri morebitni umetni obnovi je za bogatitev drevesne sestave koristen vnos deleža plodonosnega drevja, ki naj bo zaščiteno dokler ne preraste praga objedanja. Za zimsko prehrano divjadi so pomembne rastlinske vrste, ki ostanejo tudi čez zimo zelene (bršljan na nizkih drevesih, robida na posekah in gozdnem robu). Na površinah v pomlajevanju je puščati delež površine kot grmišče – skupine dreves mehkih listavcev in grmovja namenjenih za objedanje in s tem razbremenitev gospodarsko vrednejših vrst. Z zimskim prisekovanjem mehkih listavcev ohranjevati delež mehkih listavcev in grmovnih vrst kolikor to dopušča gozdnogojitveni cilj.
- Ob gozdnem robu in znotraj gozdnih sestojev ohraniti in povečati delež vzdrževanih, to je košenih, travnatih površin.
- Krmljenje divjadi: krmljenje srnjadi na območju GGE po usmeritvah lovsko upravljaljskega načrta v normalnih vremenskih razmerah ni potrebno in ni dovoljeno. Pri gojitvi male divjadi je krmljenje potreben in dovoljen ukrep. Lovskim organizacijam svetujemo, da naj bodo krmišča za malo divjad urejena na način, ki je v čimvečji meri prilagojen vrsti, kateri je krmljenje namenjeno (ciljno krmljenje). Za parkljasto divjad je dovoljeno privabljalno in odvrčalno krmljenje. Krmljenje divjadi ne sme biti vzrok povečanju škod od divjadi. Lokacije krmišč praviloma ne smejo biti neposredno na pomladitvenih površinah, zato je priporočljivo, da so vsi lovski objekti postavljeni v soglasju z lastnikom in revirnim gozdarjem ZGS.
- Višina odstrela kot ukrepa poseganja v populacije divjadi se ravna po usmeritvah lovsko upravljaljskega načrta in na njegovi podlagi izdelanih letnih načrtih lovišč.
- Lov divjadi se naj izvaja na način, ki divjad čim manj vznemirja s ciljem zmanjševanja plašnosti divjadi in mirnejšega zadovoljevanja njenih prehranskih potreb. Odstrel naj načrtovano količino divjadi zajame čim prej in v čim v krajšem času (do konca jeseni oz. pred začetkom zime). S tem se razbremenijo tako osebk, ki v populaciji ostanejo, kot tudi okolje v katerem divjad živi, manjše so tudi možnosti izgub v prometu. V primeru prisotnosti močne objedenosti gozdnega mladja mora biti težišče odstrela na in v bližini površin v pomlajevanju.
- Mala divjad: je v gozdu manj prisotna, zato je težišče ukrepov na kmetijskih površinah in jih ob skupnem interesu lahko uresničujejo lovci skupaj z lastniki zemljišč. Za zajca in fazana je pomembno ohranjanje manjših gozdičev in omejkov v permanentno mladostnih fazah in primerno gosti in nizki zarasti (remize). V dogovoru z lastnikom pride v poštev površinsko panjevsko pomlajevanje (n.pr. 5 letno kolobarjenje). Poljska jerebica je divjad odprtega poljskega sveta, kjer bi bila potrebna ohranitev nizkih omejkov, snovanje novih oz. puščanje kmetijskih površin v prahi. V poštev pride tudi naravno zaraščanje pasov s pionirskimi vrstami.
- Poseben poudarek nameniti gospodarjenju s površinami poraslimi z gozdnim drevjem manjšimi od 0,25 ha (niso gozd) in so posejane med čistimi kmetijskimi površinami. Zaradi njihove biotopske vrednosti je zaželjena ohranitev vseh takšnih gozdnih otokov.
- Težišče izvedbe ukrepov v gozdu v negnezditvenem času oziroma, ko živali ne vzrejajo mladičev. Košnja brežin vodotokov izven obdobja gnezdenja ptic in poganja mladičev (omejitev posegov je določena z Zakonom o divjadi in lovstvu).
- Redke in zavarovane vrste: ohranjanje brežin vodotokov in obrežne drevesno-grmovne zarasti. Ohranjanje dreves na katerih so večja gnezda ujed ali drugih večjih ptic. Za duplarje načrtno

puščanje lesne biomase v gozdu. Puščanje in označevanje suhih dreves z že izdolbenimi dupli (1 na ha). V srednje starih sestojih po možnosti ustvarjanje nadomestnih gnezdilnih možnosti za duplarje (tudi netopirje) z nameščanjem ustreznih gnezdilnic. Sodelovanje pri monitoringu zavarovanih vrst (vidra in bober). Svetovanje lastnikom gozdov o širitvi in vplivu bobra v prostoru in obravnava škodnih primerov povezanih s to vrsto.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Ukrepi ohranjanje naravnih biotopov, naravni razvoj biotopov in puščanje stoječe biomase so neposredno namenjeni vsebinam Nature 2000.

Preglednica 45/ D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohr. biotop. raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	10
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	kos	1
	Postavitev gnezdilnic	kos	10
	Naravni razvoj biotopov	ha	62,81
	Puščanje stoječe biomase	m ³	180
Lovnogospodarska funkcija	Vzdrževanje travnikov in pašnikov v gozdu	ha	10

Dejanska realizacija teh ukrepov je zelo odvisna od pripravljenosti lastnikov zemljišč, da jih prepustijo naravnemu razvoju. Pomembno vlogo imajo predvsem ustrezna finančna nadomestila, ki trenutno za lastnike niso stimulatívna, saj so cene lesa na trgu bistveno višje kot je ponujena kompenzacija. Realizacija teh ukrepov je zato, vsaj v zasebnih gozdovih, vprašljiva.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

- Graditev gozdnih cest – prednost novogradnje v območjih, kjer so pravilne razdalje največje in pri navidezno odprtih območjih (premoščanje naravnih ali lastniških ovir);
- Načrtovanje novim tehnologijam primernih obračališč, dovolj velikih rampnih prostorov in širitev ostrih krivin ali priključkov na ceste višjega reda;
- Odpiranje gozdov z vlakami – prednost dajati neodprtim območjem, kjer je razdalja zbiranja večja od 50 m ali je zbiranje vezano na ročno predspravilo. Ciljna gostota vlak je do 220 m/ha;
- V območjih, kjer je razdalja vlačjenja večja od 800 m ima gradnja gozdne ceste absolutno prednost pred gradnjo vlak;
- Območja, ki niso zadosti odprta z gozdnimi prometnicami in jih lahko smatramo kot možna prednostna območja so prikazana na karti 9 v prostorskem delu načrta.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Območje gozdov v GGE delimo na dva krajinska tipa: gozdnata krajina ob reki Muri in večjih kompleksih (Polanski log, Črni log, Orlovšček) in kmetijsko primestna krajina, kjer prevladujejo gozdni ostanki, omejki, pasovi gozdnega drevja in grmovja ob potokih.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdnim drevjem ob potokih:

- z gozdovi ob potokih moramo gospodariti posamično ali skupinsko prebiralno ter zagotavljati naravno pestrost, kjer je mogoče puščamo sušice za duplarje;
- ohranjati moramo gozdove ob potokih, ker vplivajo na zaščito bregov pred erozijo, na temperaturni režim, uravnavajo tok podtalnice in varujejo sosednja zemljišča pred poplavamami;
- ohranjati moramo gozdove in pasove ob potokih, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med različnimi biotopi;
- v ozkih ostankih gozda ob vodotokih moramo gospodariti posamično prebiralno in težiti k čim večjemu deležu starega drevja;
- pri poseku je potrebno počistiti struge in korita potokov;
- v času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom, je prepovedano sekati drevesa in čistiti obvodno vegetacijo;
- v obvodnih pasovih ni dovoljeno graditi stavb ali stalnih objektov;
- ob vodotokih se ohranja zarast gozdnega drevja.

Usmeritve za gospodarjenje z omejki:

- z drevjem in grmovjem gospodarimo panjevsko in prebiralno;
- zagotoviti moramo ustrezne rastiščne pogoje in jih ne smemo spreminjati (ne smemo odstranjevati zemlje, odkrivati korenin, zasipavati debela ali korenin, spreminjati višine talne vode);
- sečnjo izvajati v primernem letnem času, izven sezone gnezdenja ptic;
- skrbeti moramo za ohranjanje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst ter ustreznega števila sušic in drevesnih dupel;
- ohranjati moramo omejke, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med posameznimi ostanki gozda v agrarni krajini;

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim drevjem:

- zagotoviti in vzdrževati je potrebno ustrezne rastiščne pogoje (ne odstranjujemo zemlje, odkrivamo korenin, zasipavamo debela ali korenine, spreminjamo višino talne vode);
- v bližini rastišča se ne gradi stalnih objektov;
- dreves se ne obsekuje, lomi vej ali poškoduje debela ali korenin.

Usmeritve za nego gozdnega roba:

- uničene ali degradirane gozdne robove je potrebno ponovno vzpostaviti;
- z nego in sečnjo skrbimo za vertikalno in horizontalno strukturo gozdnih robov;
- v gozdne robove se sadi plodonosne grmovne in drevesne vrste.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Prihodki

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na pretekli strukturi poseka lesa po drevesnih vrstah. Strukturo poseka smo predvidevali tudi na podlagi izdelanih tablic, ki kažejo modelno strukturo sortimentov v odvisnosti od debeline drevesa in kakovosti rastišča/tarife (Vir: SiDG in ZGS). Pri izračunu smo uporabili zadnje dosegljive povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: SiDG, Cenik za prodajo gozdno lesnih sortimentov na kamionski cesti, za leto 2022).

Stroški

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave na kamionski cesti, stroški gojitvenih ter varstvenih del. Stroške vzdrževanja gozdnih cest smo določili na osnovi Uredbe o pristojbinah za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS 38/1994 in dop.) in preverili podatke o plačanih pristojbinah za vzdrževanje gozdnih cest pri nekaterih lastnikih. Trenutne tržne razmere so se v zadnjem obdobju spremenile, saj dosegajo stroški sečnje in spravila vrednosti med 18 (ZG) in 22 (DG) EUR/m³. Za izračun stroškov gojenja in varstva gozdov smo upoštevali vhode, ki so bili uporabljeni v območnem načrtu. Podrobna metodologija je opisana v območnem načrtu.

V zasebnih gozdovih in gozdovih drugih pravnih oseb smo upoštevali normative iz Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (ZGS, navodila št. 27/2009). Za izračune je bila uporabljena dnina 134 €, pri izračunu gojitvenih in varstvenih del. Pri stroških za material smo uporabili aktualni cenik ZGS. Prav tako smo upoštevali vrednost ograj in povprečno velikost ograje 0,5 ha. Predvideli smo ustrezno število sadik in kolov na hektar.

Preglednica 46/EP1: Prikaz prihodka od lesa (neto)

	Zasebni in lokalni gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	8.319.117	70,9	12.175.646	126,1
Strošek sečnje in spravila	2.111.430	18,0	2.123.995	22,0
Razlika	6.207.687	52,9	10.051.651	104,1

Neto m³ je izračunan iz bruto m³ in sicer, za iglavce x 0,85 in listavce x 0,88. Za gozdove lokalnih skupnosti zaradi majhnosti ni izdelana ekonomska analiza, lesna masa je prišteta zasebnim gozdovom.

EKONOMSKA PRESOJA

Preglednica 47/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (vsa lastništva)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	20.494.763	95,8	100,0
Stroški sečnje in spravila	4.235.425	19,8	20,7
Stroški gojenja in varstva gozdov	2.661.817	12,4	13,0
-gojenje in varstvo gozdov	2.642.872	12,4	12,9
-krepitev funkcij gozdov	292.245	1,4	1,4
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	641.541	3,0	3,1
-vzdrževanje gozdnih cest	585.941	2,7	2,9
-vzdrževanje vlak	55.600	0,3	0,3
Stroški skupaj	10.078.137	47,1	49,2
Dohodek	10.416.626	48,7	50,8
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	527.859	2,5	2,6
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	58.651	0,3	0,3
Skupaj predvidene spodbude	586.510	2,7	2,9
Stroški - spodbude	9.491.627	44,4	46,3
Prihodek - stroški+spodbude	11.003.136	51,5	53,7

Preglednica 47-a/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (državni gozd)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	12.175.646	126,1	100,0
Stroški sečnje in spravila	2.123.995	22,0	17,4
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.382.722	12,9	11,2
-gojenja in varstvo gozdov	1.366.386	12,7	11,2
krepitev funkcij gozdov	16.336	0,15	2,4
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	289.636	3,0	2,4
-vzdrževanje gozdnih cest	264.534	2,7	2,2
-vzdrževanje vlak	25.102	0,3	0,2
Stroški skupaj	5.742.011	53,2	47,2
Dohodek	6.433.635	72,9	52,8

Preglednica 47-b/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (zasebni gozd in ostali)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	8.319.117	70,9	100,0
Stroški sečnje in spravila	2.111.430	18,0	25,4
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.279.095	8,8	15,4
-gojenja in varstvo gozdov	1.028.559	8,8	15,3
-krepitev funkcij gozdov	2.609	0,01	0,1
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	351.905	3,0	4,2
-vzdrževanje gozdnih cest	321.407	2,7	3,9
-vzdrževanje vlak	30.498	0,3	0,4
Stroški skupaj	4.336.126	37,0	47,1
Dohodek	3.982.991	34,0	47,9
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	527.859	4,5	6,3
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	58.651	0,5	0,7
Skupaj predvidene spodbude	586.510	5	7,1
Stroški - spodbude	3.749.616	32,0	45,1
Dohodek (prihodek-stroški+spodbude)	4.569.501	39,0	54,9

Stroški sečnje in spravila so se s spremembo zakonodaje glede izvajanja del v državnih gozdovih po letu 2016 bistveno zmanjšali. V zadnjih letih so pričeli ponovno naraščati.

Čisti dohodek od gospodarjenja je glede na razmere drevesnih vrst in kvalitete negovanosti sestojev pričakovan. Za ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi je pomembno še dejstvo, da so spravilne razmere v celotni GGE ugodne, saj gre za nižinske gozdove z zelo dobro odprtostjo

Vsi izračuni so narejeni kot projekcija, v kateri se lesna masa poseka 100 %. V državnih gozdovih je to pričakovanje upravičeno. V preostalih zasebnih gozdovih je po dosedanjih izkušnjah to malo verjetno. Poraba lesne biomase za kurjavo se bo, kot kaže dolgoročno zmanjšala, saj stanovanjske novogradnje v glavnem izbirajo drugačne vire ogrevanja.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov (RGR)

Rastiščnogojitveni razredi v GGE smo oblikovali po skupinah rastišč in gozdnogospodarskih kategorijah, pri čemer je bila upoštevana vrstna sestava gozdnih sestojev in cilji gospodarjenja. Ob upoštevanju homogenih rastiščnih razmer smo v GGE izločili štiri gospodarske razrede:

- Dobovja - 00110
- Črnojelševja – 00130
- Obrečni gozdovi mehkih listavcev in robinije - 00310
- Gozdni rezervati - 00400

RGR 00140 – Kisloljubna gradnova belogabrovja je bil zaradi svoje mahjnosti (21 ha) združen z RGR 00110 – Dobovja.

Členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede je prikazana v kartnem delu načrta (karta 5).

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred 00110 DOBOVJA

STANJE GOZDOV

Vegetacijo oziroma gozdni rastiščni tip v rastiščnogojitvenem razredu Dobovja definira predvsem višina talne vode in dinamika poplav. Antropogeni posegi v preteklosti (melioracije, regulacije strug, gradnja visokovodnih nasipov) so močno in trajno spremenili rastiščne razmere. Poleg tega pa so tudi drugi pritiski, kot je krčenje in fragmentacija, golosečno gospodarjenje z umetno obnovo, širjenje invazivnih tujerodnih vrst, ki vplivali na današnjo podobo teh gozdov. Večji še ohranjeni kompleksi so: Ginjevec, Murska Šuma, Črni log in Orlovšček. V RGR-ju prevladuje gozdni rastiščni tip Dobovja in dobovo belogabrovje. Gre za rastišča, ki so periodično poplavljeni ali vsaj pod stalnim vplivom visoke talne vode ali vsaj čez zimo zasičena z vodo. Hrast dob je na teh rastiščih dominantna drevesna vrsta in daje tem gozdovom veliko gospodarsko vrednost. Na rastiščih, kjer voda ne zastaja in višina talne vode ni visoka, se dobu pridružuje beli gaber. V večjem deležu na teh rastiščih najdemo še veliki in ozkolistni jesen, črno jelšo, maklen in brest. Upad vitalnosti pri dobu in pojav bolezni na jesenu predstavlja težavo pri obnovi teh gozdov.

Preglednica 48/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	796,05	1.275,87	15,24	2.087,16
Delež (%)	38	61	1	100,00

a) Rastišče

Preglednica 49/D-GZI: Gozdno rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	1.040,22	49	11
532	Vezovje z ozkolistnim jesenom	508,70	25	11
521	Nižinsko črnojelševje	350,72	17	8
543	Predpanonsko gradnovno belogabrovje	152,72	7	11
511	Vrbovje s topolom	34,83	2	11
Skupaj		2.087,16	100,00	10,5

V tem RGR med gozdno rastiščnimi tipi prevladujeta Dobovje in dobovo belogabrovje in Vezovje z ozkolistnim jesenom

b) Stanje sestojev

Zgradba gozdnih sestojev v RGR – ju je skupinsko raznodobna.

Lesna zaloga in prirastek*Preglednica 50/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek*

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,7	36,2	36,0	18,0	4,1	4,4	1,7	0,07	0,9
Listavci	9,3	23,6	22,7	17,8	26,6	248,5	98,3	8,10	99,1
Skupaj	9,3	23,8	23,0	17,8	26,1	252,9	100,0	8,17	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR znaša 252,6 m³/ha. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se ni bistveno povečala. Povprečni letni prirastek je 8,00 m³/ha in je nekoliko nižji, kot v prejšnjem ureditvenem obdobju.

Razmerje drevesnih vrst*Preglednica 51/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst*

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,1	0,0	4,3	0,0	0,0	0,4	99,0	43,6	43,5	59,3
	%	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	0,1	39,7	17,4	17,4	23,7
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	/	/	/	/	126,3	63,2	37,9	25,2
	%	/	/	/	/	/	/	50	25	15	10

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst se razlikuje od naravnega stanja. Delež hrasta in plemenitih listavev je manjši, kot bi bil v naravnem stanju, na ta račun je višji delež mehkih listavcev v lesni zalogi. Med mehкими listavci v večini prevladuje črna jelša, med plemeniti listavci pa veliki jesen.

Ohranjenost gozdov*Preglednica 52/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov*

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.546,48	78	311,66	15	139,73	7			2.015,87	97
Varovalni gozdovi	43,08	86	7,21	14					50,29	3
Skupaj vsi gozdovi	1.600,86	77	318,87	15	139,73	8			2.087,16	100

Spremenjenih ali močno spremenjenih je 15 % gozdov v RGR. To je posledica pospeševanja drevesne sestave, ki odstopa od naravne drevesne sestave.

DOBOVJA

Preglednica 53/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	253,62	8,9	43,0	31,4	16,7	46,9	26,8	23,6	2,7	3,9	53,5	31,0	11,6
Drogovnjak	613,09	6,5	37,1	49,7	6,7	40,9	40,4	18,1	0,6	6,2	62,1	27,3	4,4
Debeljak	925,71					73,0	21,8	4,9	0,3	1,3	29,4	49,4	19,9
Sestoj v obnovi	37,78					87,4	10,5	0,0	2,1				
Raznomerno (ps-šp)	162,77					0,0	17,9	77,9	4,2				
Raznomerno (sk-gnz)	90,51					0,0	87,6	12,0	0,4				
Grmičav gozd	1,06												
Pionirski gozd z grmišči	0,55			100,0									
Skupaj	2.087,16												

Zasnova mladovij in drogovnjakov ni ugodna. Več kot polovica mladovij (52,5 %) ima sicer bogato ali ugodno zasnovo, vendar pa je vseeno visok delež mladovij z pomanjkljivo ali slabo zasnovo. Še večji je delež s pomanjkljivo ali slabo zasnovo v drogovnjakih. Največji delež pomanjkljivo negovanih ali nenegovanih je v sestojih z z raznomerno zgradbo. Tudi v mladovjih in drogovnjakih je delež pomanjkljivo negovanih ali nenegovanih sestojev večji od deleža negovanih sestojev. Večina mladovij in drogovnjakov ima normalen sklep, medtem ko ima večina debeljakov rahel do vrzelat sklep.

Preglednica 54/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	/	/	0,04	/	/	0,36	4,10	11,58	35,22	4,57
%	/	/	0,1	/	/	0,6	7,4	20,7	63,0	8,2

Poleg mladovij (256,87 ha) se v RGR podmladke nahaja še v drugih razvojnih fazah (55,87 ha). V podmladku je največji delež drugih trdih listavcev in plemenitih listavcev, majhen je delež pomembnega hrasta.

Kakovost drevja

Preglednica 55/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bori	10	10,0	10,0	30,0	40,0	10,0
Bukev	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Hrast	213	8,0	23,0	37,1	21,6	10,3
Pl. lst.	110	8,2	14,5	29,1	26,4	21,8
Dr. tr. lst.	97	0,0	5,2	27,8	28,9	38,1
Meh. lst.	179	1,1	11,2	33,0	32,4	22,3
Skupaj iglavci	10	10,0	10,0	30,0	40,0	10,0
Skupaj listavci	602	4,7	15,0	32,7	26,7	20,9
Skupaj	612	4,7	14,9	32,6	27,0	20,8

Kakovost dreves v RGR bi lahko bila boljša. Večina dreves je dobre ali zadovoljive kakovosti. Primanjkuje dreves z odlično ali prav dobro kakovostjo. Kakovostna struktura se v zadnjem desetletju ni izboljšala.

Poškodovanost sestojev

Preglednica 56/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo koreničnik	4,6
Veje	0,3
Osutost	1,3
Skupaj	6,2

Drevesa v sestojih RGR – ja niso močno poškodovana. Največ je poškodb na deblo in koreničniku.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 57/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	1.073,0	736	68,6
Listavci	106.662,0	78.465	73,6
Skupaj	107.735	79.201	73,5

Realizacija poseka znaša 73,5 %. V primerjavi s celotnim območjem GGE je realizacija poseka v tem RGR nekoliko višja od povprečja.

Preglednica 58/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	24,32	19,14	0,79
Priprava tal	ha	23,37	34,14	1,46
Sadnja	ha	90,49	85,90	0,95
Setev	ha	0,41	2,20	5,37
Obžetev	ha	222,54	126,48	0,57
Nega mladja	ha	266,44	126,67	0,48
Nega gošče	ha	84,86	131,53	1,55
Nega letvenjaka	ha	67,51	80,19	1,19
Nega ml. drogovnjaka	ha	86,89	13,00	0,15
Zaščita s premazom	ha	56,64	91,21	1,61
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	8.300,00	11.575,00	1,39
Zaščita z ograjo	m	1.200,00	8.760,00	7,30
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,35	1,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	4,77	1,00
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	4,89	1,00

Gojitvena dela, predvsem obžetve, nega mladja in nega mlajšega drogovnjaka niso bila izvedena v zadovoljivem obsegu.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 59/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	795,33	2,2	250,3	252,5	0,12	6,23	6,35	0,03	4,46	4,49
2001	815,87	2,1	270,3	272,4	0,11	6,33	6,44	0,11	5,75	5,86
2011	1.526,23	5,8	245,2	251,0	0,15	8,53	8,68	0,05	5,14	5,19
2021	2.087,16	4,4	248,5	252,9	0,07	8,10	8,07	0,12	5,67	5,79

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

DOBOVJA

Površina RGR –ja se zaradi sprememb v tipologiji rastišč ves čas povečuje, v zadnjem desetletju se povečala za 539,93 ha. Medtem ko se je povprečna lesna zaloga v vmesnem obdobju povečala in nato zmanjšala, je leta 2022 v bistvu na enaki ravni, kot je bila leta 1991. Od leta 1991 se je povprečni letni prirastek povečal za 26 %, čeprav se je v zadnjem desetletju nekoliko zmanjšal.

Drevesna sestava

Preglednica 60/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1991	0,1	0,0	0,6	0,0	0,2	0,5	54,3	13,8	20,1	10,4
2001	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,3	55,4	15,6	19,3	8,7
2011	0,0	0,0	2,3	0,0	0,0	0,4	36,4	25,1	19,2	16,6
2021	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	0,1	39,7	17,4	17,4	23,7

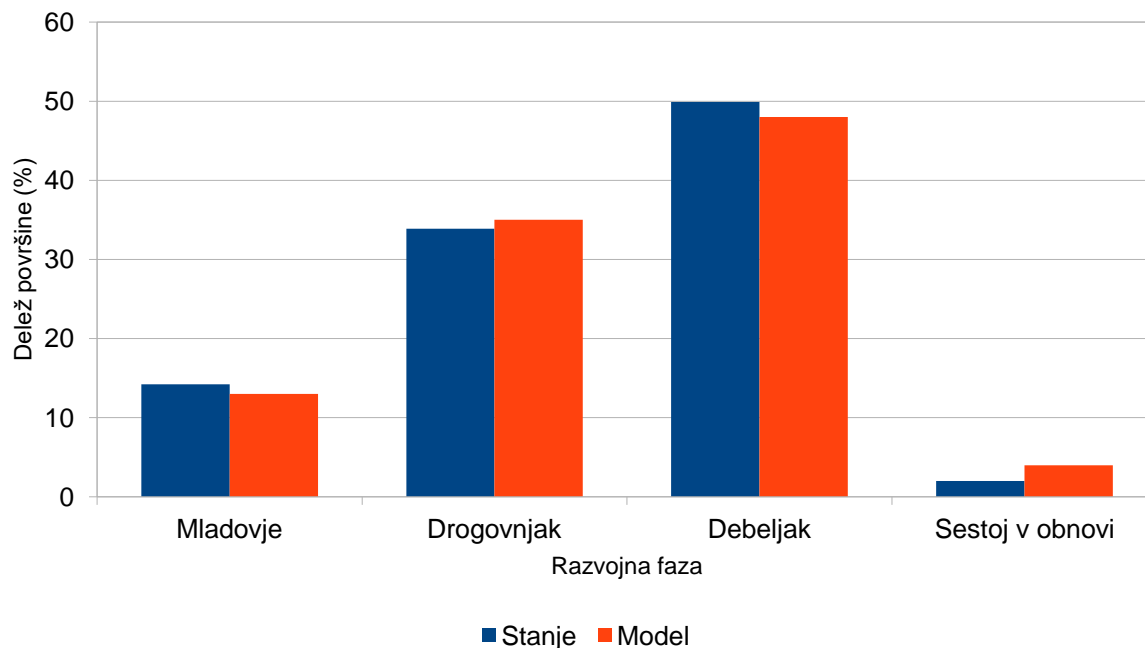
Bistvenih sprememb v drevesni sestavi RGR –ja v zadnjem desetletju ni bilo. Izstopa zmanjšanje deleža plemenitih listavcev in povečanja deleža mehkih listavcev. V zadnjem ureditvenem obdobju se je nekoliko povečal delež hrasta, vendar še ne na ciljno raven.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 61/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	253,62	12,3	14,2	16	13	268,72	+ 1,2
Drogovnjak	613,09	29,7	33,9	60	35	723,49	- 1,1
Debeljak	927,78	43,8	49,9	120	48	992,21	+ 1,9
Sestoj v obnovi	37,78	1,8	2,0	125	4	82,69	- 2,0
Raznomerno (ps-šp)	162,77	7,9					
Raznomerno (sk-gnz)	90,51	4,4					
Grmičav gozd	1,06	0,1					
Pionirski gozd z grmišči	0,55	0,0					
Skupaj	2.087,16	100,0			100	2.067,11	

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže na zelo dobro ujemanje dejanskega stanja z modelnim. Tudi primerjava s prejšnjim ureditvenim obdobjem kaže na to, da v RGR –ju ne prihaja do večjih sprememb v deležu razvojnih faz.

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Enodobni sestoji z dvoslojno zgradbo hrasta doba (50 %), plemenitih listavcev (15 %) in trdih listavcev (20 %) s posamično primesjo mehkih listavcev (15 %).

Ciljna lesna zaloga: 280 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoji v obnovi	Raznomerni gozd
Delež (%)	15	35	45	4	1

Kvaliteta (ciljni sortiment):

hrast doba A1

plemeniti listavci A1

mehki listavci A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je zastorno malopovršinsko gospodarjenje v kombinaciji z robnimi sečnjami. V sestojih z višjim deležem jesena pa skupinsko postopno gospodarjenje.

Prvenstveno se sestoj obnavlja po naravni poti. V sestojih kjer naravna obnova ni uspešna, se poslužujemo umetne obnove s sadnjo ali setvijo. Za uspešno obnovo je nujno potrebno spremljanje semenskih let (polni obrod). Pri uvajanju sestoj obnove se podstojne drevesne plasti naj ne odstrani popolnoma, saj ima ugoden vpliv na mikroklimo, varovanje podmladka in preprečuje zapleveljenje. Odpiranje sestoj naj se izvede iz južne strani, kjer so boljše svetlobne razmere.

Obnova se izvede z zastornimi sečnjami v dveh do treh korakih: pripravljalna sečnja (30 % jakost), nasemenitvena sečnja (50 % jakost) in končna sečnja, s katero se odstrani vsa drevesa starega sestaja. Sečnje naj si vrstijo v razmiku 3 do 5 let. Polnilno plast se mora popolnoma odstraniti v dveh do treh letih po nasemenitvi. Velikost pomladitvenih površin naj ne presega 2 ha. Pri umetni obnovi naj se gostota sadnje hrasta doba giblje med 4.500 do 5.000 sadik/ha. Ker je kot polnilni sloj v dobovjih zaželjen beli gaber, naj se ga enakomerno po celotni površini sadi v razmerju 70:30 v korist doba, kjer ga ne pričakujemo po naravni poti. V skupinah se lahko na največ 20 % površine primešajo plemeniti listavci (gorski javor, divja češnja).

Proizvodna doba je 125 let.

Pomladitvena doba je 5 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovja: Intenzivna nega mladovja je nujna za zagotovitev ustrezne zasnove bodočega gozda. V naravno osnovanem mladju dati prednost uravnavanju zmesi drevesnih vrst: pomagati dobi in plemenitim listavcem ter pospeševati kvalitetne osebke, hkrati pa odstranjevati v prvi fazi problematičen polnilni sloj (beli gaber, maklen, invazivne tujerodne vrste), dokler jih dob ne preraste. V umetno osnovanem mladovju doba je zaradi bujne zelišče in grmovne plasti, nujno izvajati redne in pravočasne obzette (običajno 2-krat letno). V letvenjakih je potrebno zgodaj začeti z izbiralnimi redčenji, ki naj bodo močnejših jakosti.

Drogovnjaki: V drogovnjakih je potrebno redno izvajati redčenja (intenziteta 16-22 %) na način, da imajo izbranci ves čas na razpolago dovolj velik rastni prostor (krošnje morajo biti sproščene in močno razvite). Z nego v drogovnjakih strmimo k ohranjanju ali oblikovanju polnilnega sloja (beli gaber, maklen, brest, lipa, druge minoritetne drevesne vrste) in vanj načeloma ne posegamo.

Debeljaki: V debeljakih je smiselno redčenje (intenziteta 12-16 %) le še v mlajših sestojih. Polnilni sloj negujemo in ne posegamo vse do svetlitvenih redčenj oziroma uvajanja sestaja v obnovo.

Sestoji v obnovi: Naravno obnovo načrtujemo kjer imamo zadostno mrežo kakovostnih izbrancev z razvitimi krošnjami, ki nam lahko zagotovijo polni obrod. Kjer delno ali popolnoma manjkajo semenska drevesa oziroma so nezadostne kakovosti načrtujemo umetno obnovo. Te se poslužujemo tudi pri sanaciji poškodovanih gozdov ali premeni spremenjenih gozdov.

Usmeritve glede drevesne sestave

Drevesno sestavo je potrebno postopoma približati naravni. To pomeni, da moramo bistveno povečati delež hrasta doba. Primanjkuje tudi delež plemenitih listavcev. Zagotoviti je potrebno ustrezno zastopanost drevesnih vrst polnilnega sloja (beli gaber, maklen, lipovec, brest). V sestojih kjer nosilno drevesno vrsto predstavlja jesen, je v bodoče na vlažnejših rastiščih smiselno pospeševati črno jelšo, na sušnejših rastiščih pa hrast dob. Navadna robinija se tolerira ampak ne pospešuje. Zaradi propadanja nosilnih drevesnih vrst (hrast, jesen, brest) se pričakuje povečanje njenega deleža.

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova: 35 %

Redčenja: 65 %

Delež sestojev v obnovi za nadaljevanje obnove in delež za zaključek obnove (po površini):

Nadaljevanje obnove: 50 %

Zaključek obnove: 50 %

DOBOVJA

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah:

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	22.624	17
Debeljak – redčenja	28.549	14
Debeljak – obnova	46.606	42
Sestoj v obnovi	6.469	81
Raznomerno (ps-šp)	14.481	26
Skupaj	118.729	23

Ukrepi

Preglednica 62/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	1,7	98,3	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	4,4	248,5	252,9
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	0,07	8,10	8,17
Možni posek (m ³ /ha)	1,1	56,7	57,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,12	5,67	5,79
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	26,8	22,8	22,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	168,6	70,0	70,9
Izravnalna doba (let)		15	

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek za umet. obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Ostalo			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne							
Iglavci	m ³	1.163	1.847	0	0	0	0	3.010	27,3	27,3	164,
	%	39	61	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0			
Listavci	m ³	40.538	41.674	0	0	16.368	19.034	117.846	22,8	22,8	69,9
	%	34	35	0,0	0,0	14,0	16,3	100,0			
Skupaj	m³	41.701	43.521	0	0	16.368	19.034	120.856	22,9	22,9	70,9
	%	35	36	0,0	0,0	13,7	15,9	100,0			

Največji delež (69,4 %) načrtovanega poseka predstavlja negovalni posek (redčenja in pomladitveni posek).

DOBOVJA

Preglednica 64/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	4,00	4,00
Priprava tal	ha	46,00	49,00
Sadnja	ha	109,67	111,67
Obžetev	ha	134,50	544,62
Nega mladja	ha	81,19	131,16
Nega gošče	ha	79,86	93,23
Nega letvenjaka	ha	60,84	60,84
Nega ml. Drogovnjaka	ha	28,40	28,40
Zaščita s premazom	ha	74,86	274,25
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	400,00	400,00
Zaščita z ograjo	m	3.900,00	3.900,00

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred 00130 ČRNOJELŠEVJA

STANJE GOZDOV

Črnojelševja so se razvila na oglejenih tleh, za katere je značilno da so pod stalnim vplivom podtalnice. Ta je vse leto visoko v površinski plasti, običajno na globini od 0 do 80 cm. V mikoreliefnih ulekninah podtalnica prihaja na površje in tam zastaja ali počasi odteka. To so optimalna rastišča za črno jelšo. Črna jelša tukaj gradi enomerne čiste sestoje, ki se ji v predelih, kjer se višina talne vode nekoliko zniža, posamično primešajo veliki in ozkolistni jesen, dologopecljati in poljski brest, čremsa ter dob. Podstojni drevesni sloj praktično ni razvit, močno sta razvita zeliščni in grmovni sloj. V RGR-ju prevladuje gozdni rastiščni tip Nižinsko črnojelševje. Največ nižinskih črnojelševih gozdov v večjih gozdnih kompleksih najdemo v Sloveniji le še Prekmurju (Črni in Polanski log).

Nižinsko črnojelševje je bilo v preteklosti pod močnim vplivom človeka. Z izsuševanjem jih je spreminjal v kmetijske obdelovalne površine, hkrati pa spremenil režim poplavne in talne vode, kar je pustilo dolgoročne posledice na še ohranjenih gozdovih. Poleg tega pa so na današnjo podobo GRT vplivale podnebne spremembe in pojav bolezni na ključnih drevesnih vrstah (črna jelša, jesen, brest).

Velik del črnojelševij je drugotnih, so so v preteklosti nastale v procesu sekundarne sukcesije na območjih intenzivnega izsekavanja dobovih oziroma dobovo belogabrovih gozdov ali pa so bila umetno osnovana na rastiščih tovrstnih gozdov.

Preglednica 65/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.306,30	525,02	22,20	1.853,52
Delež (%)	70	28	1	100,00

a) Rastišča

Preglednica 66/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
521	Nižinsko črnojelševje	1.561,00	84,2	8
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	149,43	8,1	11
532	Vezovje z ozkolistnim jesenom	118,87	6,4	11
511	Vrbovje s topolom	24,22	1,3	11
Skupaj		1.853,52	100,0	8,47

V RGR prevladuje gozdni rastiščni tip nižinsko črnojelševje.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozdov je enomerna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 67/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,4	24,9	40,5	19,8	7,4	0,0	0,0	0,00	0,0
Listavci	14,9	34,0	24,6	10,9	15,6	234,7	100,0	7,93	100,0
Skupaj	14,9	34,0	24,6	10,9	15,6	234,7	100,0	7,93	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR znaša 234,7 m³/ha, kar je nekoliko manj, kot pred desetletjem. Povprečni letni prirastek je 7,93 m³/ha in je tudi nižji, kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. Debelinska struktura ostaja nespremenjena že več desetletij.

Preglednica 68/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	18,5	4,6	195,3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,9	1,9	83,2
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	/	/	/	/	12,1	60,6		169,6
	%	/	/	/	/	/	/	5	25	0	70

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst se razlikuje od naravnega stanja. Opazen je predvsem precej manjši delež plemenitih listavcev in večji delež mehkih listavcev v primerjavi z naravnim stanjem. Med mehкими listavci v veliki meri (96 %) prevladuje črna jelša.

Ohranjenost gozdov

Preglednica 69/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.778,99	98,2	33,52	1,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.812,51	97,8
Varovalni gozdovi	36,50	100	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	36,50	2,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	4,35	100	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	4,35	0,2
Skupaj vsi gozdovi	1.819,84	98,2	33,52	1,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.853,36	100

Velika večina gozdov (98,2 %) v RGR-ju je ohranjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	188,94	9,5	47,9	39,7	2,9	58,8	17,1	23,2	0,9	0,2	53,4	20,2	26,2
Drogovnjak	1.062,39	2,5	65,3	30,9	1,3	40,5	52,5	6,7	0,3	15,9	76,1	5,1	2,9
Debeljak	433,29					73,2	22,4	3,7	0,7	19,5	41,0	30,4	9,1
Sestoj v obnovi	0,75					100,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomernio (ps-šp)	128,81					0,5	24,4	75,1	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	18,04					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	21,14												
Skupaj	1.853,52												

Več kot polovica mladovij (57,4 %) in več kot dve tretjini drogovnjakov (67,8 %) ima bogato ali dobro zasnovno. Zasnova mladovij in drogovnjakov je manj ugodna kot pred desetletjem. Večina sestojev je negovanih, vendar je ta delež nižji kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. Večina sestojev ima normalen do rahel sklep. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem, je delež sestojev s tesnim sklepom bistveno manjši.

Preglednica 71/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	5,83	3,78	0,82	12,76
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35	0,23	0,05	0,77

Poleg mladovij (188,94 ha) se v RGR podmladke nahaja še v drugih razvojnih fazah (23,25 ha). V podmladku je največji delež mehkih listavcev (vegetativnih poganjkov črne jelše).

Kakovost drevja

Preglednica 72/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Hrast	41	0,0	7,3	34,1	41,5	17,1
Pl. list.	57	0,0	12,3	33,3	22,8	31,6
Dr. tr. list.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Meh. list.	532	3,4	9,8	36,4	32,0	18,4
Skupaj iglavci	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	632	2,8	9,8	36,0	31,8	19,6
Skupaj	632	2,8	9,8	36,0	31,8	19,6

Kakovost drevja v RGR ni ravno dobra. Kakovostna struktura se je v zadnjem desetletju še poslabšala. Večina dreves je dobre ali zadovoljive kakovosti. Le 12,6 % dreves je odlične ali prav dobre kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Preglednica 73/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,7
Veje	0,6
Osutost	0,8
Skupaj	5,1

Drevesa v sestojih RGR – ja niso močno poškodovana. Največ je poškodb na deblu in koreničniku.

Preglednica 74/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	0	165	-
Listavci	182.390	128.650	70,5
Skupaj	182.390	128.815	70,6

Realizacija poseka znaša 70,6 %. V primerjavi z realizacijo v prejšnjem ureditvenem obdobju, je absolutni posek višji, realizacija najvišjega možnega poseka pa nižja 13,7 %.

ČRNOJELŠEVJA

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,91	0,15	0,03
Priprava tal	ha	35,95	54,31	1,51
Sadnja	ha	168,39	130,34	0,77
Setev	ha	0,00	0,30	1,00
Obžetev	ha	306,25	242,71	0,79
Nega mladja	ha	77,12	13,90	0,18
Nega gošče	ha	80,34	87,50	1,09
Nega letvenjaka	ha	96,41	57,82	0,60
Nega ml. drogovnjaka	ha	173,61	9,50	0,05
Zaščita s premazom	ha	12,90	90,59	7,02
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	5.600,00	20.635,00	3,68
Zaščita z ograjo	m	400,00	4.100,00	10,25
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	12,82	1,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	0,00	0,00
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	13,64	1,00

Gojitvena dela, predvsem nega mladja in nega mlajšega drogovnjaka nista bila izvedena v zadovoljivem obsegu.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha/leto)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	1.109,23	0,0	142,5	142,4	0,00	5,90	5,90	0,00	5,41	5,41
2001	1.950,15	0,0	246,1	246,1	0,00	9,25	9,25	0,00	5,80	5,80
2011	2.305,56	0,0	267,0	267,0	0,00	9,62	9,62	0,00	5,59	5,59
2021	1.853,36	0,0	234,7	234,8	0,00	7,93	7,93	0,00	5,04	5,04

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Povprečna lesna zaloga je naraščala vse od leta 1992, v zadnjem desetletju se je prvič znižala in znaša 234,8 m³/ha. Podobno lahko ugotovimo pa povprečni letni prirastek, v zadnjem obdobju se je v povprečju znižal za 1,17 m³/ha.

Drevesna sestava

Preglednica 77/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1991	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8	11,8	2,8	77,6
2001	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	8,8	13,1	2,9	75,2
2011	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,3	19,9	1,3	69,5
2021	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,9	1,9	8,3

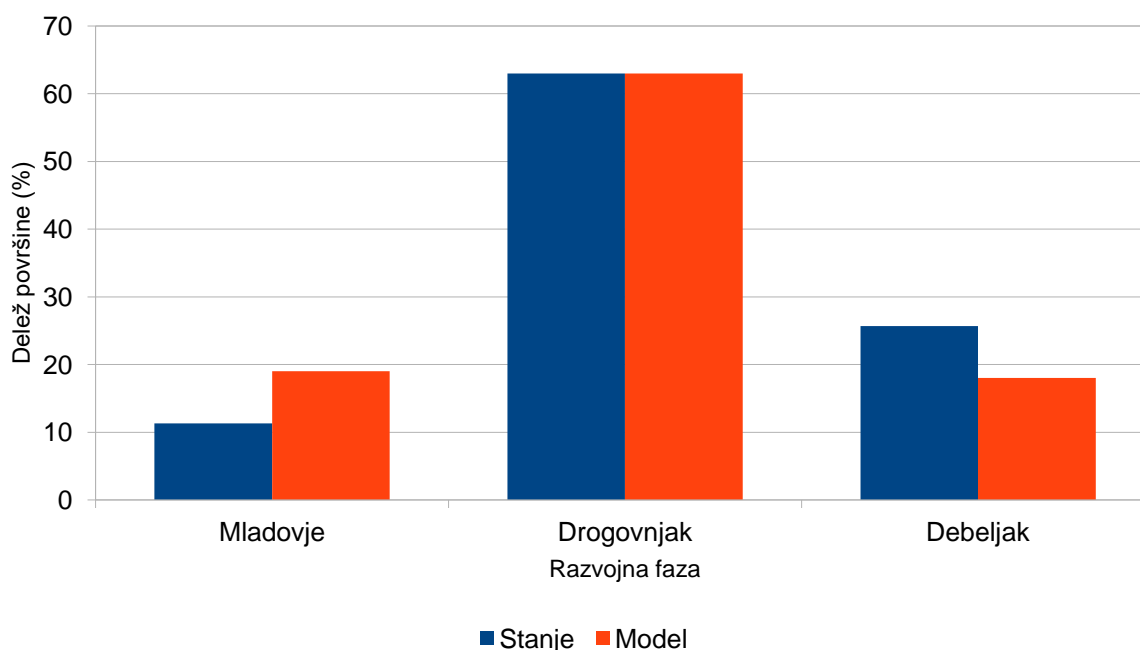
Bistvenih sprememb v drevesni sestavi ni opaziti že desetletja. V prejšnjih obdobjih je bilo opaziti rast deleža plemenitih listavcev, ki se je v zadnjem obdobju opazno zmanjšal (za 11 %), povečal pa se je delež mehkih listavcev.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	188,94	10,2	11,3	10	19	352,14	-7,7
Drogovnjak	1.062,52	57,3	63,0	45	63	1.167,62	0,0
Debeljak	433,31	23,4	25,7	55	18	333,60	7,7
Sestoj v obnovi	0,75	0,0					
Raznomerno (ps-šp)	128,82	7,0					
Raznomerno (sk-gnz)	18,04	1,0					
Panjevec	21,14	1,1					
Skupaj	1.853,52	100,0			100	1.853,36	

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže na dobro ujemanje dejanskega stanja z modelnim. Delež mladovij je za 7,7 % manjši, kot je modelno stanje, medtem ko je za ravno toliko ivšji delež debeljakov. Omenjeno odstopanje izhaja že iz prejšnjega ureditvenega obdobja, vendar se je v zadnjem obdobju odstopanje približalo modelnemu stanju.

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Malopovršinsko raznomerni sestoji mehkih listavcev (90 %) s primesjo plemenitih listavcev (10 %).

Ciljna lesna zaloga: 290 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev:

	MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI	RAZNOMERNI G.
Delež (%)	13	60	20	0	7

Kvaliteta (ciljni sortiment):

Črna jelša: A1/A2

Plemeniti listavci: A1/A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je malopovršinska sečnja na golo. Tak način gospodarjenja je posledica skoraj onemogočene naravne obnove teh gozdov. Kjer je prisoten kvaliteten jelšev podmladek sestoj poskušamo obnoviti po naravni poti.

Proizvodna doba je 55 let.

Pomladitvena doba je 0 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovje: Ekološke značilnosti črne jelše narekujejo intenzivne in zgodnje negovalne ukrepe. Takoj po saditvi sadik je potrebno izvajati redne obžetve, priporoča se dvakrat na leto. Zelo hitro je potrebno preiti iz negativne na pozitivno selekcijo. Osebkom črne jelše, ki izkazujejo visoko vitalnost in primerne vzrasti je potrebno zgodaj sprostiti krošnje, da lahko razvijejo dovolj velike krošnje. Pri tem je potrebna določena previdnost, da ne ogrozimo kolektivne stabilnosti sestojja in ustavimo čiščenja vej.

Drogovnjaki: Potrebna so intenzivna redčenja, predvsem v mlajših drogovnjakih. Do faze debeljaka morajo biti redčenja pogostejša, da se sestoj izoblikuje.

Debeljaki: V debeljakih so redčenja lahko redkejša in nižjih jakosti s poudarkom na akumuliranju lesne zaloge. V zgornji plasti se izvajajo minimalni posegi. Redno je potrebno izvajati sanitarne sečnje.

Raznomerni gozdovi: V raznomernih sestojih naj bodo gojitveni ukrepi usmerjeni v intenzivno nego mlajših razvojnih faz. V odraslih razvojnih fazah izbiralno redčimo. Poudarek je na povečevanju lesne zaloge in ohranjanju rastišču primerne drevesne sestave.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Specifične rastiščne razmere omogočajo optimalno uspavanje skromnemu naboru drevesnih vrst. Visoka biotska pestrost, ki je predpogoj za prilagoditev gozdov na podnebne spremembe, je na drevesni ravni na teh rastiščih nizka in jo moramo ohranjati. Višina talne vode in nadmorska višina v tem RGR odločilno vplivata na to katera drevesna vrsta bo optimalno uspevala in temu sledimo pri načrtovanju drevesne sestave pri obnovi gozdov. Zaradi jesenovega ožiga in holandske brestove bolezni je nabor vrst za obnovo skromen. Zato je pomembno ohranjanje posameznih odpornih osebkov jesena in bresta, ki sta nosilni vrst v prehodnem pasu rastišč med jelševimi gozdovi in dobravami.

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova: 40 %

Redčenja: 60 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	46.463	17,7
Debeljak - redčenje	17.759	19,3
Debeljak – obnova	27.503	51,6
Sestoji v obnovi	91	100,0
Raznomerno (ps-šp)	3.594	12,6
Raznomerno (sk-gnz)	673	15,5
Panjevec	376	7,4
Skupaj	96.459	21,5

Ukrepi

Preglednica 79/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	0,0	100,0	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	0,0	234,7	234,7
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	0,00	7,93	7,93
Možni posek (m ³ /ha)	0,0	50,4	50,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,00	5,04	5,04
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	0,0	21,5	21,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	0,0	63,6	63,6
Izravnalna doba (let)		10	

Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka								Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
	Negovalni posek				Posek za umet. obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Ostalo			
	Redčenja	Pomladitv	Prebiralne								
Iglavci	m ³	3	0	0	0	0	0	3	3,8	20,7	3
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0			100,0
Listavci	m ³	58.633	10.836	0	0	17.356	6.582	93.407	21,5	63,5	58.633
	%	62,8	11,6	0,0	0,0	18,6	7,0	100,0			62,8
Skupaj	m ³	58.636	10.836	0	0	17.356	6.582	93.410	21,5	63,5	58.636
	%	62,8	11,6	0,0	0,0	18,6	7,0	100,0			62,8

Večino (74 %) načrtovanega poseka predstavlja negovalni posek (redčenja in pomladitveni posek).

ČRNOJELŠEVJA

Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,03	2,03
Priprava tal	ha	11,14	11,14
Sadnja	ha	84,88	84,88
Obžetev	ha	103,86	469,22
Nega mladja	ha	6,63	11,83
Nega gošče	ha	52,95	54,33
Nega letvenjaka	ha	37,05	37,05
Nega ml. Drogovnjaka	ha	15,01	15,01
Zaščita s premazom	ha	28,77	120,82
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	1.700,00	1.700,00
Zaščita z ograjo	m	2.500,00	2.500,00

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred 00310 OBREČNI GOZDOVI MEHKIH LISTAVCEV IN ROBINIJE

STANJE GOZDOV

V rastiščnogojitveni razred Obrečni gozdovi mehkih listavcev in robinije so uvrščeni gozdovi vzdolž reke Mure. Vegetacijska slika teh gozdov je heterogena kot so heterogene rastiščne razmere, ki se spreminjajo z oddaljenostjo od reke kot se spreminja dinamika poplavljenosti in višina talne vode. Današnja podoba teh gozdov je rezultat antropogenih posegov (preteklo gospodarjenje) in sprememb vodnega režima (regulacija reke). Prvotno drevesno sestavo (predvsem vrbe in topole) so zamenjale robinija, jesen in črna jelša. Spremenjene talne razmere so vplivale na vitalnost glavnih drevesnih vrst, pojavile so se bolezni (jesen, brest, črna jelša) kar je še dodatno presvetlilo že presvetljene obrečne gozdove. V bujni zeliščni sloj so vdrle invazivne tujerodne vrste, ki sedaj onemogočajo naravno pomlajevanje. V drevesnem sloju se je močno razširila robinija, ki so jo nekateri lastniki zaradi uporabnosti tudi pospeševali. Del površine tega RGR-ja poraščajo tudi nasadi klonskih topolov. Sečno zreli nasadi so se začeli počasi nadomeščati z avtohtonima belo vrbo in črnim topolom.

Preglednica 82/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	439,29	93,07	10,52	542,89
Delež (%)	81,0	17,1	1,9	100,0

a) Rastišče

Preglednica 83/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
511	Vrbovje s topolom	410,86	75,7	11
532	Vezovje z ozkolistnim jesenom	73,74	13,6	11
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	38,83	7,1	11
521	Nižinsko črnojelševje	19,46	3,6	8
Skupaj		542,89	100,0	10,90

V RGR prevladuje gozdni rastiščni tip Vrbovje s topolom.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozdov v RGR je skupinsko raznodobna, ponekod tudi enodobna (nasadi).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	12,7	57,0	30,3	0,0	0,0	0,2	0,1	0,00	0,0
Listavci	7,2	20,2	21,4	18,1	33,1	223,3	99,9	8,39	100,0
Skupaj	7,2	20,3	21,5	18,1	32,9	223,5	100,0	8,39	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR znaša 223,5 m³/ha, kar je nekoliko manj, kot pred desetletjem. Povprečni letni prirastek je 8,39 m³/ha in je tudi nižji, kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. Primerjava debelinske strukture s prejšnjim obdobjem pokaže, da se je zgodil premik lesne mase iz tretjega v četrti debelinski razred.

Preglednica 85/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	10,3	23,7	5,6	183,1
	%	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	4,6	10,6	2,5	82,2
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	/	/	/	/	22,6	22,6	0,0	181,0
	%	/	/	/	/	/	/	10	10	0	80

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je zelo blizu naravnemu stanju. Med mehкими listavci prevladujejo topoli (39 %), sledijo vrbe (24 %) in črna jelša (18 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica 86/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	61,88	66,4	27,97	30,1	3,22	3,5	0,00	0,0	93,09	17,1
Varovalni gozdovi	82,88	18,4	307,20	68,3	59,72	13,3	0,00	0,0	449,80	82,9
Skupaj vsi gozdovi	144,76	26,7	335,17	61,7	62,94	11,6	0,00	0,0	542,89	100,0

V tem RGR je ohranjena le četrtina gozdov. Spremenjenih je več kot 60% gozdov, kar je največ na območju GGO in tudi eden izmed glavnih razlogov zakaj je bil formiran RGR. Prisotnost tujerodnih invazivnih vrst in ugodne rastiščne razmere (visoka proizvodna sposobnost rastišč) zelo otežujejo naravno pomlajevanje avtohtonih vrst, ki jih bo zato dolgoročno mogoče ohraniti le z intenzivno umetno obnovo.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	42,72	7,2	43,6	23,6	25,6	53,8	18,4	10,3	17,5	7,6	44,8	11,3	36,3
Drogovnjak	81,90	7,1	31,4	50,6	10,9	26,6	32,9	17,9	22,6	11,7	52,7	25,7	9,9
Debeljak	227,19					26,0	56,2	17,6	0,2	4,1	12,1	48,9	34,9
Raznomerno (ps-šp)	167,44					0,0	46,0	48,2	5,8				
Raznomerno (sk-gnz)	23,64					0,0	3,0	37,1	59,9				
Skupaj	542,89												

Nekaj več kot polovica (53,2 %) mladovij in nekaj več kot tretjina (36,8 %) drogovnjakov je z dobrimi zasnovami. Zasnova je manj ugodna, kot pred desetletjem. Nekaj več kot polovica mladovij je negovanih, vendar manj kot v prejšnjem obdobju. Drogovnjakov in debeljakov je negovanih le dobra četrtina. Gozdovi z raznomerno zgradbo sploh niso negovani. Bistveno manjši je delež mladovij in drogovnjakov s tesnim ali normalnim sklepom v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem. Velika večina debeljakov (83,8 %) ima vrzelast do pretrgan sklep, še več kot pred desetletjem.

Preglednica 88/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,79	1,10	0,28	8,18
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,22	0,06	1,64

Poleg mladovij (44,91 ha) se v RGR podmladek nahaja še v drugih razvojnih fazah (10,35 ha). V podmladku je največji delež mehkih listavcev (vegetativnih poganjkov črne jelše).

Kakovost drevja

Preglednica 89/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jelka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Macesen	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hrast	4	0,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Pl. lst.	11	0,0	0,0	18,2	18,2	63,6
Dr. tr. lst.	12	0,0	0,0	8,3	8,3	83,4
Meh. lst.	77	1,3	10,4	31,2	23,4	33,7
Skupaj iglavci	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	104	1,0	8,7	26,9	21,2	42,2
Skupaj	104	1,0	8,7	26,9	21,2	42,2

Kakovost drevja bi lahko bila boljše. Minimalni je delež dreves z odlično in prav dobro kakovostjo. Deloma na takšno kakovostno strukturo vpliva velik delež mehkih listavcev v katerem pa je tudi precejšen delež vrbe. Predvsem kakovost hrasta in plemenitih listavcev (jesena) bi se morala izboljšati.

Poškodovanost sestojev

Preglednica 90/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	1,5
Osutost	5,2
Skupaj	9,3

Med vsemi RGR v GGE je tukaj poškodovanost dreves največja. Nasprotno od ostalih RGR je največji vzrok poškodovanosti osutost.

Preglednica 91/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	0	7	-
Listavci	31.982	15.001	46,9
Skupaj	31.982	15.008	46,9

Med vsemi RGR v GGE je v tem realizacija poseka najnižja in ne dosega niti polovice najvišjega možnega poseka. Absolutna vrednost realiziranega poseka je sicer nekoliko višja kot pred desetletjem.

Preglednica 92/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,90	1,00
Priprava tal	ha	28,69	14,31	0,50
Sadnja	ha	47,52	31,74	0,67
Obžetev	ha	126,36	105,56	0,84
Nega mladja	ha	13,75	2,50	0,18
Nega gošče	ha	3,82	28,98	7,59
Nega letvenjaka	ha	2,69	9,65	3,59
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,76	2,00	0,72
Zaščita s premazom	ha	0,00	38,76	1,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	15.900,00	12.955,00	0,81
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	5,18	1,00
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	1,00	1,00

Z izjemo priprave tal, sadnje in nege mladje so gojitvena dela bila izvedena v zadovoljivem obsegu.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 93/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha/leto)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	68,41	0	89,4	89,4	0	4,21	4,21	0	2,04	2,04
2001	317,04	0	236,3	236,3	0	9,77	9,77	0	4,18	4,18
2011	426,89	0	241,5	241,5	0	9,60	9,60	0	3,52	3,52
2021	542,89	0,2	223,3	223,5	0,01	8,39	8,39	0,00	5,43	5,43

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Povprečna lesna zaloga je naraščala vse od leta 1992, v zadnjem desetletju se je prvič znižala in znaša 223,5 m³/ha. Podobno lahko ugotovimo za povprečni letni prirastek, v zadnjem obdobju se je v povprečju znižal za 0,92 m³/ha.

Drevesna sestava

Preglednica 94/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1991	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	23,1	0,8	62,2
2001	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	3,5	12,0	4,2	80,3
2011	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	8,8	0,6	89,2
2021	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	10,6	2,5	82,2

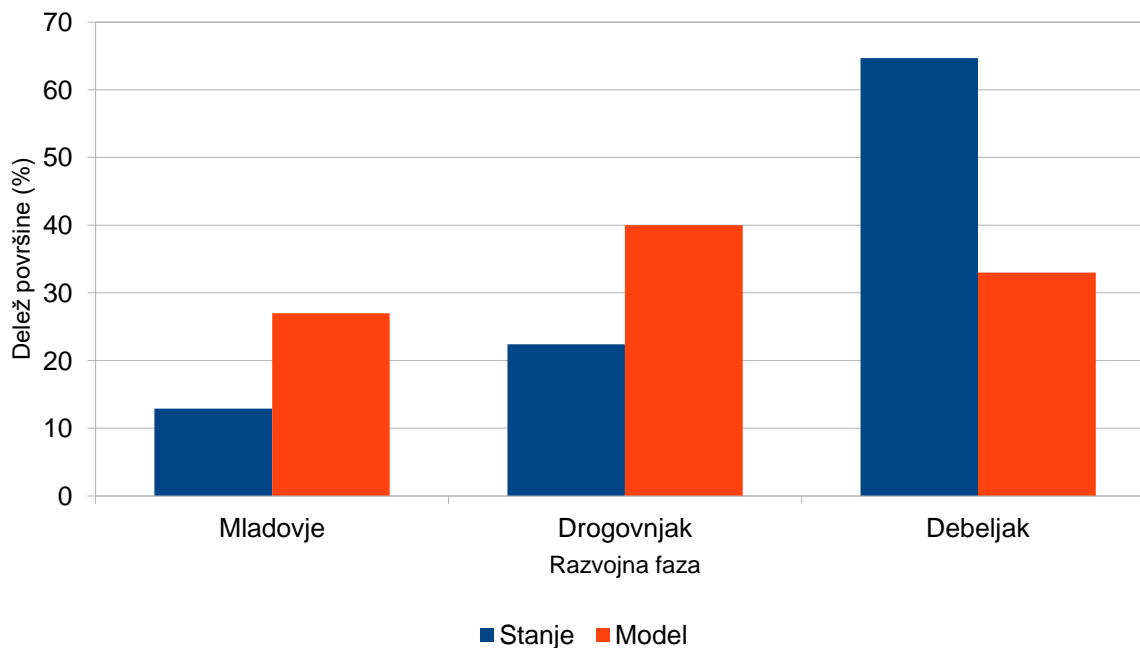
Drevesna sestava se v zadnjem obdobju ni bistveno spremenila. Nekoliko se je povečal delež hrasta in plemenitih listavcev ter zmanjšal delež mehkih listavcev, tako je stanje zdaj nekoliko bližje naravnemu stanju.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	44,91	8,3	12,9	8	27	146,57	- 14,1
Drogovnjak	79,71	14,7	22,4	20	40	217,15	- 17,6
Debeljak	227,15	41,8	64,7	30	33	179,15	+ 31,7
Raznomerno (ps-šp)	167,45	30,8					
Raznomerno (sk-gnz)	23,65	4,4					
Skupaj	542,87	100,0			100	542,87	

Primerjava dejanskega stanja z modelnim stanjem nam kaže na prevelik delež debeljakov v RGR in premajhen delež mladovij in drogovnjakov. Zaradi izrazito heterogane drevesne sestave in različno dolgih proizvodnih dob ter velikega deleža gozdov z raznomerno zgradbo v RGR, model po razvojnih fazah ni najbolj primeren.

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Velikopovršinsko raznomerni sestoji mehkih listavcev (85 %) s primesjo plemenitih listavcev (15 %).

Ciljna lesna zaloga: 260 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev:

	MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI	RAZNOMERNI G.
Delež (%)	12	18	38	0	32

Kvaliteta (ciljni sortiment):

Topoli: A2

Vrbe: B

Črna jelša: A2

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je zastorno malopovršinsko gospodarjenje. Trenutni način gospodarjenja je v veliki meri odraz lastništva. Velika večina gozdov v tem RGR je v zasebni lasti, kar narekuje parcelni način gospodarjenja s sečnjo na golo. Skupinsko postopno gospodarjenje se zaradi slabega sodelovanja med lastniki in nezainteresiranosti lastnikov, ni uveljavilo.

Proizvodna doba je 60 let.

Pomladitvena doba je 0 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovje: Naravna obnova je v glavnem onemogočena zato prevladuje obnova s sadnjo. Pri sadnji naj se upoštevajo rastiščne mikrolokacije. Ključne vrste za sadnjo so črni topol, bela vrba in črna jelša. Posamezno ali skupinsko se lahko prismašajo beli topol, hrast, divja češnja, čremsa in gorski javor.

Najpomembnejša je intenzivna nega mladovij (obžetev dvakrat letno) zaradi bujne zeliščne plasti in agresivnih invazivnih tujerodnih vrst. Če se morebiti pojavi naravni podmladek ga je potrebno ohraniti.

Drogovnjaki: Prvo in drugo redčenje v nasadih topolov in vrb ni potrebno. Odstranjuje se le morebitne invazivne tujerodne vrste. V ostalih drogovnjakih izvajamo zmerna redčenja ali situacijska redčenja, da ohranjamo sklep tem bolj tesen, kolikor še dovoljuje posamezna drevesna vrsta. V presvetljenih sestojih izvajamo le sanitarne sečnje.

Debeljaki: V debeljakih z dobrimi zasnovami poudarek na akumuliranju lesne zaloge. V debeljakih s slabo zasnovano in rahlim sklepom se pospešeno izvede umetna obnova.

Raznomerni gozdovi: V raznomernih sestojih naj bodo gojitveni ukrepi usmerjeni v intenzivno nego mlajših razvojnih faz. V odraslih razvojnih fazah izbiralno redčimo. Poudarek je na povečevanju lesne zaloge in ohranjanju rastišču primerne drevesne sestave.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Vrstna pestrost je osnova za povečanje odpornosti gozdov na klimatske spremembe. Zaradi specifičnih rastiščnih razmer, ki so precej spremenjene od prvotnih in odmiranja nekaterih tudi nosilnih drevesnih vrst je nabor primernih avtohtonih drevesnih vrst majhen. Zato je potrebno iskati alternativne tujerodne vrste. Na najbolj vlažnih območjih se naj pospešujejo vrbe, črni topol in črna jelša. Na sušnejših predelih pa dolgopecljati brest, beli topol, hrast in čremsa.

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova: 45 %

Redčenja: 55 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	1.841	12,5
Debeljak - redčenje	3.749	14,5
Debeljak – obnova	18.655	45,5
Raznomerno (ps-šp)	1.291	3,4
Raznomerno (sk-gnz)	1.209	34,1
Skupaj	26.745	21,8

OBREČNI GOZDOVIH MEHKIH LISTAVCEV IN ROBINIJE

Ukrepi

Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	0,0	100,0	100,0
- ciljno %	0,0	100,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	0,1	226,1	226,2
- ciljna (m ³ /ha)	0	260,0	260,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,01	8,68	8,69
Možni posek (m ³ /ha)	0,0	49,2	49,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,00	4,93	4,93
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	0,0	21,8	21,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	0,0	56,8	56,7
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek za umet. obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Ostalo			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne							
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
Listavci	m ³	1.571	7.760	0	0	9.650	10.424	29.405	24,3	64,5	1.571
	%	5,3	26,4	0,0	0,0	32,8	35,5	100,0			5,3
Skupaj	m³	1.571	7.760	0	0	9.650	10.424	29.405	24,2	64,5	1.571
	%	5,3	26,4	0,0	0,0	32,8	35,5	100,0			5,3

Približno tretjino možnega poseka predstavlja negovalni posek, slabo tretjino posek za umetno obnovo ter četrtno sanitarni posek.

Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,23	2,23
Priprava tal	ha	27,50	28,90
Sadnja	ha	46,01	47,41
Obžetev	ha	35,44	70,76
Nega mladja	ha	6,70	6,70
Nega gošče	ha	11,79	13,19
Nega letvenjaka	ha	5,64	5,64
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,31	3,31
Zaščita s premazom	ha	0,41	0,41
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	8.695,00	8.695,00
Zaščita z ograjo	m	700,00	700,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	20,00	20,00
Vzdrževanje grmišč	ha	9,90	9,90
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	200,00	200,00

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred 00400 GOZDNI REZERVATI

STANJE GOZDOV

Rastiščnogojitveni razred Gozdni rezervati zajema dva gozdna rezervata v GGE. Izločen je gozdni rezervat Ginjevec (8,14 ha) v odseku 57B in gozdni rezervat Murska Šuma (4,37 ha) v odseku 14A. Značilnost obeh rezervatov je močno spremenjena naravna podoba zaradi preteklega gospodarjenja. Izredno sta pomembna za spremljanje naravnih procesov in razvoj gozda brez človekovega vpliva.

Preglednica 99/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	12,51	0,00	12,51
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

a) Rastišče

Preglednica 100/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	4,37	34,9	11
543	Predpanonsko gradnovno belogabrovje	8,14	65,1	11
Skupaj		12,51	100,0	11,0

V gozdnem rezervatu Ginjevec gre gozdni rastiščni tip Predpanonsko gradnovno belogabrovje, v gozdnem rezervatu Murska Šuma pa gozdni rastiščni tip Dobovje in dobovo belogabrovje.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozda je skupinsko raznodobna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 101/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,01	0,1
Listavci	4,0	12,0	19,0	24,0	41,0	427,6	100,0	10,58	100,0
Skupaj	4,0	12,0	19,0	24,0	41,0	427,6	100,0	10,58	100,0

Povprečna lesna zaloga v gozdnima rezervatoma znaša 427,6 m³/ha. Večina lesne zaloge se nahaja v četrtem in petem debelinskem razredu. Primerjava z debelinsko strukturo pred desetletjem kaže na premik lesne zaloge v višje debelinske razrede. Povprečni letni prirastek znaša 10,58 m³/ha.

Preglednica 102/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	63,8	252,7	12,8	95,7	2,6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,9	59,1	3,0	22,4	0,6

GOZDNI REZERVATI

Dejansko stanje drevesne sestave je blizu naravnemu. Med drugimi trdimi listavci prevladuje beli gaber.

Ohranjenost gozdov

Preglednica 103/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	12,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	12,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	12,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	12,51	100,0

Gozdovi v RGR-ju so 100 % ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	12,51					0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	12,51												

V RGR-ju sta dva debeljaka, ki sta nenegovana saj gre za gozdna rezervata. Sklep je normalen.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	8,09	0,0	237,8	237,8	0,0	7,44	7,44
2011	8,14	0,0	257,5	257,5	0,0	7,60	7,60
2021	12,51	0,0	427,6	427,6	0,0	10,58	10,58

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se ves čas povečuje, v zadnjem obdobju se je povečala za 66 %. Ves čas se povečuje tudi letni prirastek, v zadnjem obdobju za 39 %.

Drevesna sestava

Preglednica 106/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
2001	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	93,4	0,0	6,6	0,0
2011	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	76,0	0,0	24,0	0,0
2021	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,9	59,1	3,0	22,4	0,6

---

10 LITERATURA

- ◆ Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, Raba tal, Ljubljana 2020.
- ◆ ARSO (2021). http://www.arso.gov.si/podro~cja/vreme_in_podnebj/
- ◆ Bončina, A., Rozman, A., Dakskobler, I., Klopčič., Babij, V., Poljanec, A., 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: vegetacijske, sestojne in upravljavske značilnosti. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 576 str.
- ◆ Čarni A., Košir P., Marinček L., Marinšek A., Šilc U., Zelik I., Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije, SAZU, M. Sobota 2008.
- ◆ Dakskobler I., Kutnar L., Šilc U., Poplavni, močvirni in obrežni gozdovi v Sloveniji, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Ljubljana 2013.
- ◆ Dobre A.: Gozdne prometnice, BF, Ljubljana 1995, str. 11,12.
- ◆ Gašperšič F., Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Biotehniška fakulteta, Ljubljana 1995.
- ◆ Geodetska uprava RS, Digitalni katastrski načrt in DOF5 (leto snemanja: 2019).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Dolinsko (2009 – 2018).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Dolinsko (1989 – 1998).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Dolinsko (1999 – 2008).
- ◆ Martin Čokl, Gozdarski in lesnoindustrijski Priročnik, BF VTOZD za gozdarstvo, Ljubljana 1980.
- ◆ Marjan Kotar, Gozdarski priročnik, Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana 2003.
- ◆ Območni gozdnogospodarski načrt za 13. GGO Murska Sobota 2021 – 2030.
- ◆ Statistični urad (<http://www.stat.si/statweb>)
- ◆ Zavod za varstvo narave RS, OE Maribor., Naravovarstvene smernice k GGN GGE Dolinsko. (2022-2031), ZRSVN OE Maribor (3563-0098/2021-2), Maj 2022.
- ◆ Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Strokovna zasnova za varstvo kulturne dediščine v gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij z veljavnostjo 2011 – 2020, 15.3. 2011

11 NAČRT SO IZDELALI

Terenska dela, snemanja na vzorčnih ploskvah: Štefan KOVAČ ml., Danilo BELAK, Janja KELENC s študenti - merilci.

Opisi sestojev: dela so opravili Danilo BELAK, Štefan KOVAČ ml., Janja KELENC, Marko KOSTANJEVEC.

Pri pisnem delu so sodelovali:

Štefan KOVAČ ml. (poglavje 1,2,4,5,6,7,8,13 in kartni del načrta);

Štefan KOVAČ (poglavja iz tehnologije in gozdnih prometnic);

Branko VAJNDORFER (poglavja o živalskem svetu);

Simon LENDVAI (poglavje 9)

Leon HORVAT (poglavje 3)

Digitalizacijo gozdnega roba so opravili: Danilo BELAK, Štefan KOVAČ ml. in Janja KELENC.

Za obdelavo podatkov sta skrbela: Danilo BELAK, Štefan KOVAČ ml.

Gozdarsko kroniko vodi in zapisuje: Marko KOSTANJEVEC.

Koordinator in nosilec izdelave GGN GGE je bil Štefan KOVAČ ml..

Datum izdelave osnutka GGN GGE: 22. 5. 2023

Načrt izdelal:

Štefan KOVAČ ml.

Koordinator in nosilec izdelave GGN GGE

Štefan KOVAČ,

Vodja OE Murska Sobota

Štefan KOVAČ ml.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov

Gregor DANEV

direktor Zavoda za gozdove

12 PRILOGE

Priloga 1: Seznam oddelkov in odsekov

Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

Priloga 4: Obrazci E1, E2, E3

Priloga 5: Obrazec E4 – Opisi odsekov

KARTNO GRADIVO:

Karta 1: **Lega gozdnogospodarske GGE v GGO** M 1 : 25 000

Karta 2: **Tipi drevesne sestave gozdov** M 1 : 25 000

Karta 3: **Rastišča** M 1 : 25 000

Karta 4: **Kategorije gozdov** M 1 : 25 000

Karta 5: **Rastiščnogojitveni razredi** M 1 : 25 000

Karta 6: **Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst** M 1 : 25 000

Karta 7: **Funkcije gozda** M 1 : 25 000

Karta 8: **Gozdnogojitveni ukrepi** M 1 : 25 000

Karta 9: **Načrtovana gojitvena in varstvena dela** M 1 : 25 000

Karta 11: **Cestno omrežje** M 1 : 25 000

Karta 12: **Požarna ogroženost** M 1 : 25 000

Karta P1: **Stanje in razvoj gozdnih površin**

Karta P2a: **Večfunkcionalna območja**

Karta P2b: **Večfunkcionalna območja, kjer so možni konflikti**

Karta P3: **Intenzivnost gospodarjenja**

Karta P4: **Gozdovi s posebnim namenom in varovalni gozdovi**

Karta P7: **Varstvena območja in območja po predpisih o vodah**

Karta P8: **Krčenje gozda**

Karta P9: **Območja, ki niso zadostno odprta z cestami**

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica 107: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.383,59	100,0
Novo določene površine gozdov	274,18	6,3
Novo izločene gozdne površine	161,11	3,7
Izkrčene površine v preteklem obdobju	2,60	0,1
Skupna površina gozda novega načrta	4.496,08	102,6
Površine v zaraščanju (niso gozd)	233,42	
Druga gozdna zemljišča	251,78	

Gozdna površina je večja kot v prejšnjem načrtu. Na novo določene gozdne površine izhajajo predvsem iz zaraščenih kmetijskih površin, ki so dosegla stadij gozda. Med izkrčenimi površinami prevladujejo krčitve v kmetijske namene (širitve obdelovalnih površin) in v manjši meri krčitve zaradi gradnje objektov.

Še vedno se zarašča veliko kmetijskih površin (233,42 ha), ki bodo, če ne bodo očiščena, ob naslednji obnovi načrta evidentirana kot gozd.

Karta P1 je v prilogi.

13.2 Večfunkcionalna območja

13.2a Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Takšnih območij je 3.745,76 ha oz. skoraj 79 % gozdnega prostora GGE. To so površine v okolici naravnih vrednot in objektov kulturne dediščine, kjer se varovalna, hidrološka, klimatska funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti prekrivajo z funkcijo varovanja naravnih vrednot, kulturne dediščine in estetsko funkcijo.

Karta P2a je v prilogi.

13.2b Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Preglednica 108: Območja gozdov, kjer so možni konflikti med funkcijami gozdov

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje	485,88	10,23
2. območje	139,05	2,93
3. območje	686,66	14,45
4. območje	133,68	2,81
Skupaj	1.445,27	30,42

Površinsko zavzemajo območja, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda 1.445,27 ha oz. več kot 30 % celotnega gozdnega prostora v GGE.

1. območje

Območja 1. in 2. varstvene cone o zaščiti voda (VVO Turnišče, VVO Gaberje), kjer so na prvi stopnji poudarjeni hidrološka, klimatska in obrambna funkcija. Območje NV Črnc in NV Velika Polana – mokrotni travniki in logi, kjer se prekrivata funkcija varovanja naravnih vrednot in biotopska funkcija obe poudarjeni na prvi stopnji.

2. območje

Območja ob označenih pešpoteh in kolesarskih poteh, ki potekajo skozi območja kjer je na prvi stopnji poudarjena klimatska funkcija. Kot vplivno območje je bil upoštevan pas 25 m levo in desno od poti.

3. območje

Območja 1. in 2. varstvene cone o zaščiti voda (VVO Turnišče, VVO Gaberje), kjer je na prvi stopnji poudarjena obrambna funkcija, ki se prekrivajo z območji kjer je na drugi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

4. območje

Območja ob označenih pešpoteh in kolesarskih poteh, ki potekajo skozi območja kjer je na drugi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Kot vplivno območje je bil upoštevan pas 25 m levo in desno od poti.

Karta P2b je v prilogi.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih v skladu z 36. členom Pravilnika. Površine in deleži posameznih kategorij intenzivnosti so prikazane v spodnji tabeli.

Preglednica 109: Kategorije intenzivnosti gospodarjenja

Kategorije intenzivnosti	Površina ha	Delež %
1. Zelo velika intenzivnost	1.333,12	29,6
2. Velika intenzivnost	649,66	14,4
3. Srednja intenzivnost	1.857,31	41,3
4. Majhna intenzivnost	636,34	14,1
5. Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	21,19	0,6
Skupaj	4.496,08	100,0

Skoraj v tretjini gozdov v GGE se gospodarji z zelo visoko intenzivnostjo. Zelo intezivno se gospodarji v gozdnih kompleksih ob reki Muri, v Polanske in Črnem logu, Murski šumi in Ginjevcu. Velika in srednja intenzivnost sta prisotni v več kot polovici GGE. Gozdov z majhno intezivnostjo je le 14 %. Gozdovi brez ukrepov zajemajo izločene ekocelice (brez ukrepov) in manjše dele gozdov, kjer gospodarjenje iz ekonomskih razlogov ni smiselno.

Karta P3 je v prilogi.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica 110: Kategorije gozdov

Kategorija	Površina ha	Delež %
Varovalni gozdovi	536,59	11,9
Gozdovi s posebnim namenom, brez ukrepov	12,51	0,3
Gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi	4,35	0,1
Skupaj	553,45	12,3

12 % gozdov v GGE spada med gozdove s posebnim namenom oz. varovalne gozdove. Večino tega predstavljajo varovalni gozdovi ob reki Muri oz. v okolici Odranec.

Karta P4 je v prilogi.

13.5 Gozdovi za sanacijo

Stanja gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja zaradi neizdelanih meril ne prikazujemo.

13.6a Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

V GGE ni posebej izločenih grmišč, mirnih con ali zimovališč. Kot območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali lahko smatramo celotni gozdni prostor v GGE. Intenzivno zaraščajoče kmetijske površine v osrednjem in severnem delu GGE predstavljajo dodatna zatočišča in povečanje prehranskih možnosti za prostoživeče živali. Na drugi strani obsežni kompleksi strnjenih gozdov v GGE predstavljajo glavni življenjski prostor številnim prostoživečim živalim.

Karte ne prikazujemo ker v GGE ni izločenih zimovališč, mirnih con ali grmišč.

13.6b Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica 111: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območje	Površina ha	Delež od vseh gozdov %
EPO	4.200,23	93,4
Natura 2000	4.246,99	94,4

Skoraj vsi gozdovi v GGE ležijo na območju, ki ima status ekološko pomembnega območja (EPO) oz. posebnega varstvenega območja Natura 2000.

Podrobni opisi EPO in Natura 2000 območij so v poglavju 2.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Vodovarstvena območja (VVO) so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1).

V GGE so naslednja VVO:

VVO	Varstveni režim	Površina v gozdu (ha)
Odranci 1	I, II, III	/
Gornja Bistrica	I, II, III	/
Dolnja Bistrica	I, II, III	/
KS Žižki	I, II, III	/
KS Črenšovci	I, II, III	0,18 (III. var. režim)
Kot	I, II, III	11,11 (III. var. režim)
Kapca	I, II, III	72,61 (III. var. režim)
Gaberje	I, II, III	50,89 (I. var. režim)
		44,08 (II. var. režim)
		100,36 (III. var. režim)
Hotiza	I, II, III	31,09 (III. var. režim)
Dolnji Lakoš	I, II, III	6,8 (III. var. režim)
Skupaj		317,12

Zaradi zagotavljanja varstva pre škodljivim delovanjem voda so bila določena ogrožena območja zaradi:

- poplav (poplavna območja)
- zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje)
- erozije celinskih voda (erozijsko območje)

Na območju GGE so prisotna vsa območja poplavne nevarnosti:

- Območje razreda velike poplavne nevarnosti so ob reki Muri (Dolnja Bistrica, Kapca, Kot, Gaberje, Petišovci in Pince);
- Območje razreda srednje poplavne nevarnosti: Murska šuma, Gaberje, Lakoš, Kapca, Mala Polana – Črnc);
- Območja razreda majhne poplavne ogroženosti: Hotiza, Kapca, Mala Polana, Gaberje, Lakoš, Odranci, Murska šuma);
- Območje razreda ostale poplavne nevarnosti: Pince, Kapca, Trnje, Velika Polana, Radmožanci

PROSTORSKI DEL

Površine posameznih območij v gozdnem prostoru so navedena v spodnji preglednici. Navedena so samo območja, ki se nahajajo znotraj GGE.

Območje	Površina (ha)	Delež od GP (%)
Vodovarstvena območja - občinski	317,12	6,7
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	393,87	8,3
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	370,67	7,8
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	135,17	2,8
Območje razreda ostale poplavne nevarnosti	292,72	6,2
Skupaj	1.509,55	31,8

Plazovitih območij v GGE ni.

V GGE je manj kot 0,5 ha gozda, ki leži na plazljivem območju z zelo majhno do majhno verjetnostjo pojavljanja plazov (mrtvica reke Mure v Dolnji Bistrici).

V GGE ni potencialnih erozijskih območij z zahtevnimi ukrepi. Definirana so le območja s strogimi ukrepi na površini 183 ha (Lendavske Gorice), ki pa zaradi zastarelosti karte erozijskih območij niso več relevantna. Vpliv erozijskih procesov povezanih s pobočji Lendavskih goric je namreč zaradi izgradnje avtoceste, ki sedaj razmejuje erozijsko območje in gozd, nepomemben.

Karta (P7) je v prilogi.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

V večini gozdov v GGE krčenje načeloma ni dopustno. Krčenje je dovoljeno v skladu z prostorsko zakonodajo (državni in občinski akti). Določene omejitve pri krčitvah so znotraj gozdnih kompleksov, v okolici naravnih vrednot, območjih kulturne dediščine in vodovarstvenih območjih.

Krčenje ni dopustno na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij in na območju varovalnih gozdov.

Krčenje praviloma ni dopustno na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij (ekocelice, ožja okolica vodovarstvenih območij, gozdovi s klimatsko funkcijo), ob gozdnih učnih poteh, na manjših gozdnih predelih v kmetijski krajini, znotraj sklenjenih območij gozdov in na potencialnih erozijskih območjih.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	565,81	11,9
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	2.456,50	51,7
Krčenje gozda je dovoljeno	1.728,34	36,4
Skupaj gozdni prostor	4.750,65	100,0

Karta (P8) je v prilogi.

13.9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9a Odprtost gozdov s prometnicami

Skupna dolžina gozdnih cest v GGE znaša 65 km. Povprečna odprtost gozdov z gozdnimi cestami je 21,8 m/ha, upošteva se produktivne dele javnih prometnic 65 m/ha.

13.9b Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Kot glavni kriterij za izločitev je bila upoštevana razdalja gozda od produktivne ceste več kot 300 m in reliefne ter lastniške posebnosti.

Po zgornjih kriterijih so bila izločena tri območja, kjer odprtost z prometnicami ni zadostna:

- zahodni rob Ginjevca
- gozdovi v urbarijI v Kapci
- južni del gozdnega kompleksa Murska šuma

Območja so prikazana na karti P9.

13.9c Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

V GGE ni izločenih prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Potencialna in priporočljiva gradnja bi bila v odsekih ali njihovih delih, kjer je odprtost manjša od 75 %. Obseg gradnje vlak je zelo odvisen od trenutnih potreb in pripravljenosti lastnikov gozdov, zato je ni mogoče prostorsko usmerjati.

Pri umeščanju novih vlak je potrebno upoštevati usmeritve, ki izhajajo iz naravovarstvenih smernic in usmeritev s področja upravljanja z vodami.

Karte iz omenjenih razlogov ne prikazujemo.

PRILOGE

Odsek	Površina (ha)	Lastništvo (%)			Katg	Tip	RGR	GZD	Lesna zaloga (m3/ha)			Možni posek (m3)			i (%)
		ZG	DG	OB					igl.	list.	skupaj	igl.	list.	skupaj	
001A	4,11				1	1	110			412	412		235	235	14
001B	6,12		100		1	4	110			133	133		20	20	2
001C	1,34				1	1	110			699	699		75	75	8
001D	15,30		100		1	1	110			144	144		1.406	1.406	64
001E	31,10	82	17	1	1	4	310			247	247		522	522	7
002A	6,39				1	4	130			156	156		50	50	5
002B	4,86		100		1	4	110			300	300		510	510	35
002C	8,37				1	4	110			318	318		532	532	20
002D	9,89		100		1	4	110			275	275		643	643	24
002E	30,78	82	18		1	4	310			204	204		611	611	10
003A	12,35		100		1	4	110			268	268		1.435	1.435	43
003B	5,23	1	99		1	1	110			375	375		1.067	1.067	54
003C	3,22		100		1	4	310			400	400		1.288	1.288	100
004	20,79		100		1	1	110			91	91		830	830	44
005A	18,85		100		1	4	110			317	317		1.262	1.262	21
005B	9,95		100		1	4	110			384	384		1.410	1.410	37
006A	8,93		100		1	4	110								
006B	19,55		100		1	4	110			181	181		457	457	13
006C	1,38		100		1	1	110			320	320		22	22	5
007A	7,99		100		1	4	110			307	307		319	319	13
007B	8,91		100		1	4	110			444	444		408	408	10
007C	6,09		100		1	4	110			167	167		181	181	18
007D	2,98		100		1	4	110			390	390		232	232	20
008	36,92	1	99		1	1	110			585	585		4.317	4.317	20
009A	6,56		100		1	4	110			228	228		728	728	49
009B	8,72		100		1	4	110			383	383		402	402	12
009C	15,71	1	99		1	4	110			472	472		1.320	1.320	18
009D	14,90		100		1	1	110			316	316		940	940	20
009E	4,42		100		1	4	110			516	516		494	494	22
010A	13,39		100		1	4	110			175	175		348	348	15

010B	14,59		100		1	4	110			187	187		271	271	10
011A	23,29		100		1	4	110			165	165		1.248	1.248	32
011B	15,23		100		1	4	110			461	461		1.748	1.748	25
012A	14,60		100		1	4	110			441	441		666	666	10
012B	18,39		100		1	4	110			274	274		817	817	16
013A	14,96		100		1	4	110			325	325		722	722	15
013B	27,01		100		1	4	110			253	253		1.094	1.094	16
013C	9,13		100		1	1	110			67	67		616	616	100
014A	4,37		100		3	4	400			730	730				
014B	41,37		100		1	4	110			189	189		1.327	1.327	17
015	16,86	14	86		1	4	110			152	152		611	611	24
016A	8,02	100			1	4	110			241	241		327	327	17
016B	18,01	100			1	4	110			211	211		493	493	13
017A	2,64	100			1	4	110			352	352		253	253	27
017B	3,75	100			1	4	110			409	409		205	205	13
017C	3,54	94	6		1	4	110			355	355		252	252	20
017D	8,87	41	59	1	1	4	110			262	262		506	506	22
018A	46,34	50	48	2	4	4	310			270	270		820	820	7
018B	4,31		100		1	4	110			312	312		668	668	50
018C	15,78	50	48	2	1	4	110			225	225		465	465	13
019	17,03	9	88	3	1	1	110			287	287		393	393	8
020A	4,57		1	99	1	1	110								
020B	2,88		100		1	4	110			283	283		74	74	9
020C	7,16		100		1	4	110			151	151		194	194	18
020D	2,48		33	67	1	1	110			261	261		97	97	15
021A	3,92	72	28		1	4	310			220	220		104	104	12
021B	14,70	56	40	3	1	4	110			242	242		250	250	7
022A	22,76	62	37		1	4	110		3	219	222		681	681	14
022B	24,15	77	21	2	1	4	110			257	257		988	988	16
023A	18,81	33	41	26	1	4	110			218	218		1.067	1.067	26
023B	11,33	100			1	4	130			148	148		670	670	40
023C	9,78	50	50		1	4	130			163	163		291	291	18

023D	11,46		100		1	4	110			124	124		750	750	53
023E	3,53	25	75		1	4	130			250	250		175	175	20
023F	6,92	21	79		1	4	130			226	226		360	360	23
023G	4,49		100		1	4	130			288	288		184	184	14
024A	6,43		100		1	1	110			363	363		382	382	16
024B	13,46				1	4	130			291	291		1.174	1.174	30
024C	40,04		100		1	4	130			83	83		1.016	1.016	31
024D	19,12		100		1	4	130			209	209		1.029	1.029	26
025A	22,38		100		1	4	110			229	229		2.504	2.504	49
025B	22,17		100		1	4	130			329	329		3.687	3.687	51
026A	20,27		100		1	4	110			89	89		652	652	36
026B	12,23		100		1	4	130			255	255		1.824	1.824	59
026C	7,74		100		1	4	110			384	384		929	929	31
027A	14,95		100		1	4	110			79	79		832	832	71
027B	3,38		100		1	4	130			236	236		374	374	47
027C	12,16		100		1	4	130			143	143		1.014	1.014	58
027D	9,60		100		1	4	130			300	300		1.014	1.014	35
028A	15,76		100		1	1	110			194	194		603	603	20
028B	12,73		100		1	4	130			115	115		193	193	13
028C	12,27		100		1	4	130			183	183		577	577	26
029A	13,91		100		1	4	110			272	272		972	972	26
029B	13,15		100		1	4	130			375	375		1.540	1.540	31
029C	13,48		100		1	4	130			392	392		1.230	1.230	23
030A	13,05		100		1	4	130			275	275				
030B	1,53				1	4	130			175	175		40	40	15
030C	16,35		100		1	1	130			219	219		444	444	12
030D	8,84		100		1	4	130			210	210		300	300	16
031A	5,54				1	4	130			331	331		338	338	18
031B	17,95		100		1	4	130			242	242		837	837	19
031C	4,89				1	4	130			250	250		183	183	15
031D	15,03		100		1	4	130			271	271		878	878	22
032A	14,62		100		1	4	130			239	239		628	628	18

032B	8,17				1	4	130			216	216		257	257	15
032C	13,82		100		1	4	130			279	279		735	735	19
032D	2,94		100		1	4	130			350	350		175	175	17
033A	3,84		100		1	4	110			226	226		113	113	13
033B	8,14		100		1	4	130			213	213		263	263	15
033C	14,35		100		1	4	130			245	245		631	631	18
033D	4,65		100		1	4	130			291	291		270	270	20
034A	11,34	82	17	1	1	4	110		1	250	251		405	405	14
034B	5,25	13	87		1	4	110			258	258		225	225	17
035A	1,95		100		1	4	130			275	275		107	107	20
035B	11,21		100		1	4	110			186	186		315	315	15
035C	9,20		100		1	1	110			171	171		196	196	12
035D	7,04		100		1	4	110			67	67		57	57	12
035E	16,04		100		1	4	110			22	22		54	54	15
036A	12,27	43	57		1	1	110			279	279		661	661	19
036B	9,59		100		1	4	110			220	220		316	316	15
037A	12,42		100		1	4	110			421	421		787	787	15
037B	13,93		100		1	4	110			212	212		757	757	26
037C	14,50		100		1	1	110			387	387		4.101	4.101	73
038A	7,63		100		1	4	110			107	107		164	164	20
038B	10,87		100		1	4	130		1	236	237	5	759	764	30
038C	6,60		100		1	4	130			259	259		342	342	20
038D	13,64		100		1	4	130			322	322		1.067	1.067	24
039A	7,93		100		1	4	110			310	310		373	373	15
039B	2,37		100		1	4	110			200	200		473	473	100
039C	14,34		100		1	4	110			272	272		1.265	1.265	32
039D	8,22		100		1	1	110			240	240		311	311	16
040A	27,36		100		1	1	110			130	130		1.177	1.177	33
040B	7,26		100		1	4	110			251	251		299	299	16
041A	5,78		100		1	4	110			377	377		522	522	24
041B	9,35		100		1	4	110			164	164		534	534	35
041C	3,91		100		1	1	110			550	550		1.076	1.076	50

042A	12,12		100		1	1	110			379	379		1.667	1.667	36
042B	12,41		100		1	1	110			483	483		1.498	1.498	25
043A	2,65	89	11		1	4	110			205	205		54	54	10
043B	3,54	100			1	4	110			316	316		243	243	22
043C	1,18	100			1	4	110		29	253	281	5	52	57	17
043D	2,42	100			1	4	110		10	238	247	3	89	92	15
044A	2,17	100			1	4	110			245	245		80	80	15
044B	2,56	100			1	4	110		16	191	207	6	73	79	15
045A	2,91	100			1	4	110		13	237	250	6	69	75	10
045B	4,10	100			1	4	110		5	260	265	4	159	163	15
045C	7,30	100			1	4	110			391	391		473	473	17
045D	4,44	17	83		1	4	130			315	315		202	202	14
045E	3,54	100			1	4	110			252	252		28	28	3
045F	1,77	67	33		1	4	110			180	180		195	195	61
045G	2,26	67	33		1	4	110			236	236		124	124	23
046	28,98	75	25	1	1	4	110			257	257		1.414	1.414	19
047	22,50	32	68	1	1	1	110		5	234	240	23	825	848	16
048A	21,85		99	1	1	4	110			242	242		1.772	1.772	34
048B	9,35		98	2	1	4	110			269	269		669	669	27
048C	4,88		98	2	1	4	110			207	207		412	412	41
048D	5,00		98	2	1	1	110			380	380		227	227	12
049A	5,32		100		1	4	110			190	190		415	415	41
049B	4,63		100		1	1	110			370	370		171	171	10
050A	14,08		100		1	4	110			149	149		613	613	29
050B	9,10		100		1	4	110			349	349		716	716	23
050C	12,67		100		1	4	110		1	149	150	4	424	428	23
051A	12,37		100		1	12	110		31	183	215	116	802	918	35
051B	7,23		100		1	4	110			334	334		306	306	13
051C	17,66		99	1	1	4	110			257	257		1.728	1.728	38
052A	2,62		100		1	4	110			340	340		134	134	15
052B	4,25		100		1	4	110		7	143	150	9	116	125	20
052C	12,18		100		1	4	110			340	340		621	621	15

052D	13,60		100		1	4	110		1	222	224	19	696	715	23
053A	7,10		100		1	12	110		91	149	240	130	158	288	17
053B	10,22				1	12	110		68	140	207	122	221	343	16
054A	21,00				1	4	110		88	208	296	529	643	1.172	19
054B	8,81		100		1	12	110		129	126	255	489	508	997	44
055A	7,91		100		1	1	110			327	327		705	705	27
055B	20,78		100		1	1	110			350	350		873	873	12
055C	30,23	60	40		1	12	110		45	235	280	239	1.649	1.888	22
056A	10,33				1	12	110		17	356	373	26	625	651	17
056B	9,89				1	1	110			317	317		862	862	28
056C	9,21				1	1	110			385	385		426	426	12
056D	10,82		100		1	1	110			365	365		474	474	12
057A	5,70				1	1	110			218	218		438	438	35
057B	8,14				3	1	400			265	265				
057C	5,03				1	1	110			270	270		95	95	7
057D	12,52				1	12	110		22	357	379	44	536	580	12
058A	7,65				1	4	110			407	407		589	589	19
058B	11,70				1	4	110		39	149	187	104	330	434	20
058C	13,41				1	4	110		74	177	251	155	413	568	17
059A	10,73		100		1	12	110		7	290	296	15	492	507	16
059B	10,10				1	1	110		158	153	311	796	266	1.062	34
060	15,38	39	60	1	1	4	110			247	247		228	228	6
062	18,44	93	5	2	1	4	110		17	242	258		1.091	1.091	23
063	42,21	93	3	4	1	4	110			225	225		1.658	1.658	17
064	120,61	98	1	1	1	4	110			235	235		6.238	6.238	22
065	46,67	97	2	1	1	1	110			260	260		2.109	2.109	17
066A	3,82	100			1	4	110			250	250		96	96	10
066B	1,94				1	4	110			360	360		70	70	10
066C	11,33	100			1	4	110			48	48		109	109	20
066D	3,51	82	18		1	1	110								
067A	2,52	100			1	4	110			147	147		291	291	79
067B	31,59	70	30		1	4	130			57	57		296	296	16

068A	22,75	67	33		1	4	130			125	125		872	872	31
068B	1,83	100			1	1	110								
068C	3,07	100			1	4	110			195	195		496	496	83
069A	18,46	100			1	4	130			314	314		1.234	1.234	21
069B	12,87	100			1	4	110			182	182		853	853	36
070A	16,08	100			1	4	130			365	365		1.174	1.174	20
070B	9,93	100			1	4	110			100	100		988	988	100
071A	3,57	100			1	4	130			380	380		217	217	16
071B	2,89	100			1	1	110								
071C	2,44	100			1	1	110			450	450		303	303	28
071D	14,97	100			1	4	130			339	339		2.506	2.506	49
071E	2,06	100			1	4	110			199	199		403	403	98
072A	10,51	100			1	4	130			241	241		1.079	1.079	43
072B	19,73		100		1	1	130			29	29		144	144	25
073A	18,77	100			1	4	130		1	323	323		3.176	3.176	52
073B	1,50	100			1	1	110			330	330		50	50	10
073C	8,27				1	4	130			280	280		463	463	20
074A	26,09	100			1	4	130			73	73		457	457	24
074B	3,59	100			1	4	130			185	185		585	585	88
075A	12,81	100			1	4	130			208	208		538	538	20
075B	32,47	99	1		1	4	130			313	313		2.015	2.015	20
076A	30,48	99	1		1	4	130			332	332		4.538	4.538	45
076B	14,82	100			1	4	130			330	330		489	489	10
077A	10,94	64	36		1	4	130			284	284		669	669	22
077B	5,11	100			1	4	130			154	154		173	173	22
077C	2,25	100			1	4	130			250	250		113	113	20
077D	3,72	95	5		1	4	130			400	400		724	724	49
077E	4,35	29	5	65	2	4	130			382	382		408	408	25
077F	0,85			100	1	4	130		1	279	280		39	39	16
078A	5,45		100		1	4	130			320	320		339	339	19
078B	7,98		100		1	4	130			284	284		657	657	29
078C	5,08	77	23		1	4	130			319	319		771	771	48

078D	3,01	89	11		1	4	130			356	356		330	330	31
079A	8,54	50	50		1	4	130			289	289		476	476	19
079B	2,12	50	50		1	4	130			365	365		310	310	40
080	12,10	100			1	4	130			382	382		1.416	1.416	31
081A	72,23	99		1	1	4	130			270	271		4.044	4.044	21
081B	23,43	45	54	1	1	4	130			104	104		427	427	18
082	82,27	85	13	2	1	4	130			243	243		2.877	2.877	14
084	139,42	92	7	2	1	4	130			233	233		5.589	5.589	17
085	51,02	86	13	1	1	4	130			243	243		1.969	1.969	16
086	61,35	98		2	1	4	110			257	257		6.117	6.117	39
087A	3,27	98		2	1	4	110			242	242		79	79	10
087B	36,50	97	1	2	4	4	130			248	248		1.730	1.730	19
088A	13,55	94	4	2	4	4	310			260	260		718	718	20
088B	36,78	94	4	2	1	4	110			229	229		2.069	2.069	25
089A	5,21	48	52		4	4	310			50	50				
089B	3,49				4	4	310			216	216		405	405	54
089C	2,29				4	4	310			180	180		207	207	50
089D	3,56	64	36		4	4	310			274	274		399	399	41
089E	1,76	58	39	3	4	4	310			183	183		138	138	43
089F	2,56	93	5	2	4	4	310			305	305		305	305	39
089G	2,73	100			4	4	310			85	85		35	35	15
089H	1,82	100			4	1	310			80	80		7	7	5
089I	5,44	96	4		4	4	310			196	196		740	740	69
090A	10,86	96	4		4	4	310			316	316		1.325	1.325	39
090B	2,93	22	78		4	4	310			255	255		655	655	88
091A	3,46		100		4	4	310			87	87		60	60	20
091B	6,76		100		4	4	310			34	34		35	35	15
092A	2,48	27	73		4	4	310			207	207		27	27	5
092B	1,76				4	4	310			285	285		125	125	25
092C	8,08		100		4	1	310			127	127		671	671	65
093A	9,64	35	64	1	4	1	310			127	127		312	312	25
093B	3,62	100			4	1	310			246	246		267	267	30

094A	1,64	20	80		4	4	310			69	69		20	20	18
Odsek	Površina (ha)	Lastništvo (%)			Katg	Tip	RGR	GZD	Lesna zaloga (m3/ha)			Možni posek (m3)			i (%)
		ZG	DG	OB					igl.	list.	skupaj	igl.	list.	skupaj	
094B	1,23	100			4	4	310			350	350		34	34	8
094C	2,59	100			4	4	310			322	322		417	417	50
094D	4,75	87	10	4	4	1	110			167	167		400	400	50
095A	2,46	100			4	1	110			180	180		28	28	6
095B	5,78	39	61		4	4	110			169	169				
095C	2,11	39	61		4	4	110			320	320		338	338	50
095D	1,28	24	76		4	1	110								
096A	0,68	51	49		4	4	310			297	297		30	30	15
096B	3,84	100			4	4	110			299	299		172	172	15
096C	2,37	100			4	4	110			300	300		57	57	8
096D	2,75	100			4	4	110			300	300		66	66	8
096E	2,74	96	4		4	4	110			300	300		65	65	8
096F	11,95	38	62		4	4	310			220	220		1.264	1.264	48
097A	2,02	99	1		4	4	110			218	218		37	37	8
097B	1,74	68	32		4	4	310			7	7		1	1	8
097C	2,97	63	37		4	4	310			129	129		192	192	50
097D	2,61	81	13	6	4	4	310			209	209		236	236	43
097E	2,28	62	36	2	4	4	310			128	128		14	14	5
098	13,89	26	67	7	4	4	310			325	325		1.988	1.988	44
099A	7,79	71	29		4	4	310			105	105		110	110	13
099B	4,98	98	2		4	4	310			234	234		931	931	80
100A	1,63	17	83		4	4	310			280	280		119	119	26
100B	4,26	2	98		4	4	310			331	331		980	980	70
100C	5,19	47	53		4	4	310			117	117		608	608	100
100D	0,89				4	4	310			280	280		12	12	5
100E	16,77	75	20	5	4	4	310			198	198		1.473	1.473	44
101	11,85	73	27		4	4	310			95	95		48	48	4
102A	1,67	42	52	6	4	4	310			181	181		37	37	12

102B	31,54	85	14	1	1	4	110			166	166		830	830	16
103A	166,58	95	2	3	4	4	310			264	264		7.144	7.144	16
103B	74,35	90	4	6	1	4	130			222	222		2.519	2.519	15
105A	3,11	94	6		4	4	310		1	52	53		24	24	15
105B	1,62	86		14	4	4	310		26	128	154		23	23	9
106	7,57	97		3	4	4	110			261	261		340	340	17
107	8,63	91	7	2	4	4	110			254	254		639	639	29
108A	1,56	100			4	4	310			231	231		18	18	5
108B	10,45	60	40		4	4	310			205	205		214	214	10
108C	5,17	21	79		4	4	310			190	190		85	85	9
109	3,99	82	18		4	4	110			163	163		389	389	60
110	14,82	61	28	11	4	4	310			178	178		520	520	20
111	5,13	98	2		1	4	110		2	210	212		129	129	12
112A	4,50	97	3		1	4	110			235	235		268	268	25
112B	7,24	98	2		1	4	110			228	228		181	181	11
113	8,51	100			1	4	110			335	335		343	343	12
114	10,00	98	2		1	4	110			270	270		455	455	17
115	11,58		96	4	1	4	110		3	323	326		589	589	16
116A	10,23	100			1	4	110			321	321		385	385	12
116B	9,82	100			1	4	110			231	231		340	340	15
117A	8,16	100			1	4	110			190	191	1	316	317	20
117B	7,41	100			1	4	110			235	235		678	678	39
118A	3,06	100			1	1	110			199	199		113	113	19
118B	9,17	100				1	4	110	1	265	266		247	247	10
118C	10,04	95			5	1	4	110		114	114		864	864	75
119	167,87	95	4	1	1	4	130			274	274		8.701	8.701	19
120A	11,54	81	16	4	4	4	310			239	239		332	332	12
120B	85,12	87	11	3	1	4	130			232	232		2.362	2.362	12
121	167,28	86	13	1	1	4	130			270	270		7.483	7.483	17
122A	4,21				1	4	130			427	427		265	265	15
122B	2,28	11	89		1	4	130			300	300		96	96	14
122C	7,36	98	1	2	1	4	130			173	173		166	166	13

122D	6,79	98	1	2	1	4	130		302	302	789	789	38
123A	2,12	99		1	1	4	130		45	45	12	12	13
123B	2,29				1	4	130		250	250	74	74	13
123C	2,01				1	4	130		352	352	96	96	14
124A	5,92	100			1	4	130		208	208	531	531	43
124B	2,85	99		1	1	4	130		242	242	101	101	15
124C	8,67	100			1	4	130		186	186	240	240	15
124D	8,82	98	2		1	4	130		157	157	910	910	66
125A	7,73	100			1	4	130		79	79	86	86	14
125B	6,74	100			1	4	130		252	252	292	292	17
125C	3,68	100			1	4	130		349	349	492	492	38
125D	4,30	96	4		1	4	130		217	217	234	234	25
126	108,04	73	27	1	1	4	130		231	231	3.303	3.303	13
127	24,05	94	6		1	4	310		173	173	95	95	2
128	7,95	83	15	2	1	4	110		246	246	540	540	28
129	14,54	81	16	2	1	4	110		281	281	400	400	10

TARIFE

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01001A	50	50	50	50	54	54	51	51
01001B	49	49	49	49	51	51	50	51
01001C	50	50	50	53	54	53	51	51
01001D	49	49	49	50	53	53	51	51
01001E	49	49	49	49	51	51	50	50
01002A	49	49	49	49	50	50	50	50
01002B	49	49	49	49	50	50	50	50
01002C	50	50	50	50	54	53	51	51
01002D	50	50	50	50	54	54	52	50
01002E	46	46	46	46	50	50	50	51
01003A	50	50	50	50	50	50	50	50
01003B	50	50	50	54	56	54	52	50
01003C	48	48	48	48	50	52	50	53
01004	50	50	50	50	52	52	50	50
01005A	50	50	50	52	55	54	51	50
01005B	50	50	50	52	55	54	51	50
01006A	50	50	50	50	50	50	50	50
01006B	49	49	49	49	50	50	50	50
01006C	50	50	50	50	53	52	50	50
01007A	50	50	50	49	52	52	50	51
01007B	50	50	50	49	54	53	50	50
01007C	50	50	50	50	49	49	49	49
01007D	50	50	50	50	52	51	50	50
01008	50	50	50	52	56	55	52	50
01009A	50	50	50	49	55	54	51	50
01009B	50	50	50	49	52	51	50	50
01009C	50	50	50	50	55	54	51	50
01009D	50	50	50	49	52	52	50	52
01009E	50	50	50	49	54	53	51	52
01010A	50	50	50	49	51	51	50	51
01010B	49	49	49	49	51	51	48	51
01011A	49	49	49	50	50	50	50	50
01011B	50	50	50	51	55	54	51	50
01012A	50	50	50	52	55	54	51	50
01012B	50	50	50	50	53	52	51	51
01013A	50	50	50	51	51	51	50	50
01013B	50	50	50	50	50	50	50	50
01013C	50	50	50	49	50	50	49	51
01014A	50	50	50	58	58	54	54	50

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01014B	50	50	50	56	56	56	50	50
01015	50	50	50	50	50	50	50	50
01016A	49	49	49	49	51	51	50	50
01016B	50	50	50	52	54	53	51	50
01017A	50	50	50	50	53	52	50	50
01017B	50	50	50	50	54	54	51	50
01017C	50	50	50	50	54	53	51	50
01017D	50	50	50	50	52	52	50	51
01018A	50	50	50	48	52	52	50	52
01018B	49	49	44	49	50	50	50	50
01018C	48	48	48	48	51	51	50	50
01019	50	50	50	52	54	53	51	50
01020A	50	50	50	50	50	50	50	50
01020B	50	50	50	52	53	53	51	51
01020C	50	50	50	52	53	53	51	51
01020D	50	50	50	52	53	53	51	51
01021A	48	48	48	50	52	52	50	52
01021B	48	48	48	50	52	52	52	50
01022A	50	50	50	48	50	50	48	50
01022B	50	50	50	48	52	52	50	50
01023A	50	50	50	50	51	51	50	50
01023B	50	50	50	50	54	54	51	51
01023C	50	50	50	50	50	50	50	50
01023D	50	50	50	50	53	52	51	52
01023E	50	50	50	50	51	51	51	51
01023F	50	50	50	50	52	52	50	52
01023G	50	50	50	50	53	53	50	52
01024A	50	50	50	50	53	52	50	51
01024B	50	50	50	50	51	51	50	52
01024C	50	50	50	50	50	52	50	51
01024D	50	50	50	50	53	53	50	52
01025A	50	50	50	50	54	53	50	52
01025B	50	50	50	51	53	53	50	54
01026A	50	50	50	51	53	53	50	52
01026B	50	50	50	50	53	53	50	52
01026C	50	50	50	51	53	53	50	52
01027A	50	50	50	51	52	52	50	51
01027B	50	50	50	50	50	50	50	50
01027C	50	50	50	51	52	52	50	51
01027D	50	50	50	51	52	52	50	51
01028A	50	50	50	51	52	52	50	51
01028B	50	50	50	51	51	51	49	50
01028C	50	50	50	50	52	52	51	51
01029A	50	50	50	52	53	53	50	51
01029B	50	50	50	50	52	52	49	51
01029C	50	50	50	50	52	52	50	51
01030A	50	50	50	50	52	52	50	51
01030B	50	50	50	50	52	52	50	51
01030C	50	50	50	50	52	52	50	51
01030D	50	50	50	50	51	51	50	51
01031A	50	50	50	50	51	51	49	51
01031B	50	50	50	50	51	51	50	51
01031C	50	50	50	50	50	50	50	51
01031D	50	50	50	51	51	51	50	51
01032A	50	50	50	50	51	51	50	51
01032B	50	50	50	51	51	51	50	51

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01032C	50	50	50	51	51	51	50	51
01032D	50	50	50	51	51	51	50	51
01033A	50	50	50	50	50	50	50	50
01033B	50	50	50	51	50	50	50	50
01033C	50	50	50	50	51	51	50	50
01033D	50	50	50	50	50	50	50	50
01034A	50	50	50	50	52	52	50	51
01034B	50	50	50	50	54	53	51	50
01035A	50	50	50	50	51	51	50	51
01035B	50	50	50	50	51	51	50	50
01035C	50	50	50	50	50	50	50	50
01035D	50	50	50	50	50	50	49	50
01035E	50	50	50	50	50	50	50	50
01036A	50	50	50	50	53	53	51	50
01036B	50	50	50	50	50	50	50	50
01037A	50	50	50	50	53	53	50	50
01037B	50	50	50	50	53	53	50	50
01037C	50	50	50	50	53	53	51	51
01038A	50	50	50	50	50	50	50	50
01038B	50	50	50	50	50	51	50	51
01038C	50	50	50	50	50	50	50	50
01038D	50	50	50	51	51	51	50	51
01039A	50	50	50	50	51	51	50	50
01039B	50	50	50	51	51	51	50	51
01039C	50	50	50	50	51	51	50	51
01039D	50	50	50	50	50	50	50	50
01040A	50	50	50	51	55	54	51	51
01040B	50	50	50	50	50	50	50	50
01041A	50	50	50	51	53	52	50	51
01041B	50	50	50	50	50	50	50	50
01041C	51	51	51	52	54	54	50	51
01042A	51	51	51	52	56	56	50	51
01042B	50	50	50	50	58	57	50	51
01043A	50	50	50	51	52	52	50	50
01043B	50	50	50	51	52	52	50	50
01043C	50	50	50	50	51	51	50	50
01043D	50	50	50	50	51	50	49	50
01044A	50	50	50	50	50	50	50	50
01044B	50	50	50	50	51	51	51	50
01045A	50	50	49	50	51	51	50	50
01045B	50	50	50	50	52	52	50	50
01045C	50	50	50	51	54	53	51	51
01045D	50	50	50	50	54	53	50	51
01045E	50	50	50	50	51	51	50	50
01045F	50	50	50	50	51	51	50	50
01045G	50	50	50	50	51	51	50	51
01046	50	50	50	50	52	51	50	50
01047	50	50	50	50	52	51	50	50
01048A	47	47	47	50	53	52	50	50
01048B	47	47	47	47	53	52	50	50
01048C	49	49	49	49	51	51	49	49
01048D	47	47	47	47	53	52	50	50
01049A	47	47	47	47	51	51	49	49
01049B	47	47	47	47	51	50	50	49
01050A	50	50	50	50	52	51	50	50
01050B	50	50	50	50	53	52	50	49

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01050C	49	49	49	49	50	50	49	49
01051A	49	49	49	49	52	51	50	49
01051B	47	47	47	47	52	51	50	49
01051C	47	47	47	47	53	52	50	49
01052A	47	47	48	48	52	51	50	49
01052B	46	46	48	48	50	49	49	48
01052C	46	46	48	48	52	51	50	49
01052D	46	46	48	51	52	51	50	49
01053A	46	46	48	47	49	49	48	48
01053B	46	46	48	48	49	49	48	48
01054A	48	48	50	50	52	51	50	49
01054B	46	46	50	50	52	51	50	49
01055A	49	49	50	49	52	51	50	49
01055B	48	48	50	50	52	51	50	49
01055C	48	48	50	50	52	51	50	49
01056A	47	47	50	50	52	51	50	49
01056B	47	47	50	50	52	51	50	49
01056C	47	47	50	50	52	51	50	49
01056D	49	49	50	50	52	51	50	49
01057A	49	49	49	50	53	51	50	49
01057B	47	47	47	47	49	49	48	48
01057C	48	48	48	48	51	50	50	49
01057D	48	48	48	48	52	51	50	49
01058A	50	50	50	50	52	51	50	49
01058B	49	49	49	49	50	49	49	48
01058C	49	49	50	49	51	50	50	49
01059A	48	48	48	48	51	50	49	48
01059B	48	48	48	48	50	49	49	48
01060	47	47	47	47	51	50	49	49
01062	48	48	48	48	51	50	50	50
01063	48	48	48	48	51	50	50	50
01064	50	50	48	48	51	50	50	50
01065	49	49	49	49	51	50	50	50
01066A	47	47	47	47	48	50	48	50
01066B	47	47	47	47	50	50	46	50
01066C	49	49	49	49	50	50	48	50
01066D	49	49	49	49	50	50	48	50
01067A	47	47	47	47	51	51	50	50
01067B	51	51	51	51	51	51	51	51
01068A	52	52	52	52	52	52	48	52
01068B	52	52	52	52	52	53	48	52
01068C	51	51	51	51	51	52	48	51
01069A	52	52	52	52	52	53	50	53
01069B	52	52	52	52	52	53	50	52
01070A	52	52	52	52	53	53	48	53
01070B	52	52	52	52	52	53	48	53
01071A	51	51	51	51	51	52	50	52
01071B	50	50	50	50	50	52	48	51
01071C	50	50	50	50	52	52	50	51
01071D	50	50	50	50	50	51	50	52
01071E	50	50	50	50	52	52	48	51
01072A	49	49	49	49	48	52	48	51
01072B	49	49	49	49	48	49	48	49
01073A	48	48	48	48	51	51	48	52
01073B	49	49	49	49	52	52	50	51
01073C	50	50	50	50	50	50	48	50

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01074A	50	50	50	51	51	52	48	50
01074B	51	51	51	50	52	52	47	52
01075A	50	50	50	50	50	52	51	52
01075B	51	51	51	51	51	51	50	51
01076A	51	51	51	51	50	51	50	51
01076B	51	51	51	51	51	52	52	52
01077A	49	49	49	49	50	50	48	51
01077B	49	49	49	49	49	50	49	50
01077C	49	49	49	49	49	50	48	50
01077D	49	49	49	49	49	50	49	50
01077E	49	49	49	49	49	52	48	52
01077F	49	49	49	49	49	51	48	51
01078A	49	49	49	49	49	50	48	50
01078B	49	49	49	49	50	50	49	50
01078C	49	49	49	49	49	50	49	52
01078D	49	49	49	49	50	50	48	52
01079A	49	49	49	49	49	50	49	50
01079B	49	49	49	49	49	52	49	52
01080	49	49	49	49	50	52	49	52
01081A	48	48	48	48	51	51	50	51
01081B	48	48	48	48	50	50	48	50
01082	48	48	48	48	51	50	49	50
01084	48	48	48	48	51	50	48	50
01085	48	48	48	48	50	50	48	50
01086	48	48	48	48	51	51	49	50
01087A	50	50	50	48	51	51	50	50
01087B	50	50	50	48	51	51	49	50
01088A	49	49	49	49	52	52	49	52
01088B	48	48	48	48	52	51	50	50
01089A	50	50	50	50	50	50	48	50
01089B	48	48	48	48	51	51	50	51
01089C	48	48	48	48	51	51	50	51
01089D	48	48	48	48	51	51	50	51
01089E	48	48	48	48	51	51	50	51
01089F	48	48	48	48	51	51	50	51
01089G	49	49	49	49	50	50	50	51
01089H	49	49	49	49	50	51	51	51
01089I	48	48	48	48	51	51	50	51
01090A	48	48	48	48	50	52	50	51
01090B	48	48	48	48	50	52	48	52
01091A	49	49	49	49	51	52	50	51
01091B	49	49	49	49	52	52	48	51
01092A	49	49	49	49	51	51	49	51
01092B	49	49	49	49	51	51	49	50
01092C	49	49	49	51	51	51	50	51
01093A	48	48	48	48	51	51	50	51
01093B	48	48	48	48	50	50	50	50
01094A	49	49	49	49	51	51	50	51
01094B	48	48	48	48	51	52	50	52
01094C	48	48	48	48	51	50	49	50
01094D	48	48	48	48	51	51	50	50
01095A	49	49	49	49	50	50	49	50
01095B	48	48	48	50	51	51	50	51
01095C	48	48	48	48	50	50	50	50
01095D	48	48	48	48	50	50	50	50
01096A	48	48	48	48	50	50	50	50

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01096B	48	48	48	48	52	52	50	50
01096C	48	48	48	48	52	52	50	50
01096D	48	48	48	48	52	51	50	50
01096E	48	48	48	48	51	51	50	50
01096F	48	48	48	48	50	50	48	49
01097A	49	49	49	49	51	51	50	50
01097B	49	49	49	49	49	49	49	50
01097C	48	48	48	48	50	50	48	50
01097D	48	48	48	48	50	50	50	50
01097E	48	48	48	48	50	50	50	50
01098	48	48	48	48	50	50	48	52
01099A	48	48	48	48	49	52	48	51
01099B	49	49	49	49	51	52	50	51
01100A	48	48	48	48	51	50	48	50
01100B	48	48	48	48	51	52	50	50
01100C	48	48	48	48	48	49	48	51
01100D	48	48	48	48	48	48	49	51
01100E	48	48	48	48	50	52	50	51
01101	48	48	48	48	48	49	48	49
01102A	48	48	48	48	51	51	48	50
01102B	48	48	48	48	50	50	48	50
01103A	48	48	48	48	51	51	50	51
01103B	48	48	48	48	50	51	49	50
01105A	48	48	48	48	51	51	50	51
01105B	48	48	48	48	50	50	48	50
01106	49	49	49	49	51	51	49	50
01107	49	49	49	49	52	52	50	50
01108A	48	48	48	48	48	51	48	51
01108B	48	48	48	48	50	51	48	51
01108C	48	48	48	48	50	50	48	51
01109	49	49	49	49	52	52	50	50
01110	48	48	48	48	51	51	50	51
01111	49	49	49	49	51	51	50	50
01112A	50	50	50	50	51	51	49	50
01112B	48	48	48	48	49	49	49	48
01113	49	49	49	49	51	51	50	49
01114	49	49	49	49	52	52	50	50
01115	49	49	49	49	52	52	50	49
01116A	52	52	52	52	52	52	50	52
01116B	52	52	52	52	52	52	52	52
01117A	50	50	50	50	51	51	50	50
01117B	50	50	50	50	52	52	50	50
01118A	50	50	50	50	51	51	49	50
01118B	50	50	50	50	50	50	50	50
01118C	50	50	50	50	51	51	50	49
01119	48	48	48	48	50	50	49	50
01120A	48	48	48	48	51	51	48	50
01120B	48	48	48	47	50	50	48	50
01121	48	48	48	48	50	50	49	50
01122A	49	49	49	49	50	51	48	52
01122B	49	49	49	49	50	50	50	52
01122C	50	50	50	51	50	51	48	51
01122D	50	50	50	51	51	5	48	51
01123A	50	50	50	51	51	51	48	52
01123B	50	50	50	51	51	51	48	51
01123C	50	50	50	51	51	51	48	52

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01124A	50	50	50	51	51	51	48	50
01124B	50	50	50	51	51	51	50	51
01124C	50	50	50	51	51	51	48	50
01124D	50	50	50	52	52	52	48	52
01125A	50	50	50	50	50	50	48	50
01125B	50	50	50	50	50	50	48	50
01125C	50	50	50	52	52	52	50	51
01125D	50	50	50	52	52	52	50	52
01126	50	50	50	48	50	50	50	50
01127	50	50	50	48	51	51	50	50
01128	50	50	50	48	51	51	50	50
01129	50	50	50	48	49	49	49	49

Odstotni volumni prirastki po debelinskih stopnjah (nizih)

RGR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00110	SM	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	JE	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	OI	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	BU	140	0,0485	0,0330	0,0263	0,0220	0,0190	0,0165	0,0140	0,0129	0,0105	0,0252	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080
	HR	150	0,1010	0,0750	0,0590	0,0450	0,0380	0,0328	0,0281	0,0245	0,0216	0,0192	0,0173	0,0157	0,0143	0,0132
	PL	160	0,0752	0,0588	0,0450	0,0320	0,0311	0,0285	0,0282	0,0253	0,0230	0,0211	0,0194	0,0180	0,0168	0,0157
	TL	170	0,1283	0,0621	0,0416	0,0249	0,0286	0,0206	0,0289	0,0109	0,0078	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	ML	180	0,0677	0,0510	0,0410	0,0350	0,0315	0,0274	0,0242	0,0216	0,0196	0,0178	0,0164	0,0152	0,0141	0,0115
00130	SM	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	JE	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	OI	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	BU	140	0,0485	0,0330	0,0263	0,0220	0,0190	0,0165	0,0140	0,0129	0,0105	0,0252	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080
	HR	151	0,1098	0,1008	0,0275	0,0445	0,0427	0,0336	0,0424	0,0374	0,0406	0,0264	0,0393	0,0129	0,0100	0,0070
	PL	161	0,0850	0,0590	0,0490	0,0380	0,0350	0,0280	0,0270	0,0253	0,0210	0,0220	0,0202	0,0188	0,0175	0,0163
	TL	171	0,1089	0,0673	0,0419	0,0307	0,0307	0,0240	0,0165	0,0164	0,0163	0,0162	0,0161	0,0160	0,0160	0,0160
	ML	181	0,0718	0,0538	0,0430	0,0307	0,0269	0,0239	0,0195	0,0179	0,0165	0,0153	0,0143	0,0123	0,0123	0,0123
00140	SM	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	JE	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	OI	130	0,0840	0,0605	0,0105	0,0105	0,0157	0,0125	0,0225	0,0133	0,0133	0,0133	0,0133	0,0133	0,0133	0,0133
	BU	140	0,0485	0,0330	0,0263	0,0220	0,0190	0,0165	0,0140	0,0129	0,0105	0,0252	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080
	HR	152	0,0678	0,0514	0,0534	0,0430	0,0317	0,0244	0,0198	0,0229	0,0220	0,0220	0,0200	0,0200	0,0200	0,0200
	PL	162	0,1890	0,0799	0,0565	0,0326	0,0264	0,0221	0,0221	0,0309	0,0221	0,0221	0,0221	0,0221	0,0221	0,0221
	TL	171	0,1089	0,0673	0,0419	0,0307	0,0307	0,0240	0,0165	0,0164	0,0163	0,0162	0,0161	0,0160	0,0160	0,0160
	ML	182	0,0987	0,0898	0,0453	0,0375	0,0306	0,0259	0,0217	0,0184	0,0184	0,0184	0,0184	0,0184	0,0184	0,0184
00310	SM	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	JE	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	OI	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	BU	140	0,0485	0,0330	0,0263	0,0220	0,0190	0,0165	0,0140	0,0129	0,0105	0,0252	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080
	HR	150	0,1010	0,0750	0,0590	0,0450	0,0380	0,0328	0,0281	0,0245	0,0216	0,0192	0,0173	0,0157	0,0143	0,0132
	PL	161	0,0850	0,0590	0,0490	0,0380	0,0350	0,0280	0,0270	0,0253	0,0210	0,0220	0,0202	0,0188	0,0175	0,0163
	TL	171	0,1089	0,0673	0,0419	0,0307	0,0307	0,0240	0,0165	0,0164	0,0163	0,0162	0,0161	0,0160	0,0160	0,0160
	ML	181	0,0718	0,0538	0,0430	0,0307	0,0269	0,0239	0,0195	0,0179	0,0165	0,0153	0,0143	0,0123	0,0123	0,0123
00400	SM	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	JE	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	OI	110	0,0450	0,0350	0,0290	0,0248	0,0215	0,0175	0,0155	0,0140	0,0125	0,0115	0,0100	0,0100	0,0100	0,0100
	BU	140	0,0485	0,0330	0,0263	0,0220	0,0190	0,0165	0,0140	0,0129	0,0105	0,0252	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080
	HR	151	0,1098	0,1008	0,0275	0,0445	0,0427	0,0336	0,0424	0,0374	0,0406	0,0264	0,0393	0,0129	0,0100	0,0070
	PL	161	0,0850	0,0590	0,0490	0,0380	0,0350	0,0280	0,0270	0,0253	0,0210	0,0220	0,0202	0,0188	0,0175	0,0163
	TL	171	0,1089	0,0673	0,0419	0,0307	0,0307	0,0240	0,0165	0,0164	0,0163	0,0162	0,0161	0,0160	0,0160	0,0160
	ML	180	0,0677	0,0510	0,0410	0,0350	0,0315	0,0274	0,0242	0,0216	0,0196	0,0178	0,0164	0,0152	0,0141	0,0115

Priloga 4

Obrazci E1, E2, E3

Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote*Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.541,64	1.906,48	47,96	4.496,08
Delež (%)	56,52	42,41	1,08	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
00110-dobovja	2.015,87	4,5	248,7	253,2	0,08	8,11	8,18	27,0	22,7	22,8	70,6
00130-črnojelševja	1.812,66	0,0	234,3	234,3	0,00	7,93	7,93	11,5	21,5	21,5	63,6
00140-kisloljubna gradnova belogabro	21,00	94,0	202,4	296,4	1,46	5,89	7,36	28,6	14,7	19,1	77,0
00310-obrečni gozdovi mehkih listavc	93,09	0,0	211,0	211,0	0,00	7,55	7,55	0,0	12,6	12,6	35,3
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	3.942,62	2,8	241,0	243,8	0,05	8,00	8,05	27,2	21,9	22,0	66,7
00130-črnojelševja	4,35	0,0	370,3	370,3	0,00	14,11	14,11	0,0	24,6	24,6	64,5
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	4,35	0,0	370,3	370,3	0,00	14,11	14,11	0,0	24,6	24,6	64,5
00400-gozdni rezervati	12,51	0,0	427,6	427,6	0,00	11,13	11,13	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	12,51	0,0	427,6	427,6	0,00	11,13	11,13	0,0	0,0	0,0	0,0
00110-dobovja	50,29	0,0	238,5	238,5	0,00	7,58	7,58	0,0	26,4	26,4	82,9
00130-črnojelševja	36,51	0,0	240,1	240,1	0,00	7,45	7,45	0,0	19,1	19,1	61,7
00310-obrečni gozdovi mehkih listavc	449,80	0,2	225,8	226,0	0,00	8,57	8,57	0,0	26,6	26,6	70,1
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	536,60	0,2	228,0	228,2	0,00	8,40	8,40	0,0	26,0	26,0	70,7
Skupaj vsi gozdovi	4.496,08	2,5	240,0	242,5	0,04	8,06	8,10	26,9	22,3	22,4	66,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	485,28	10,9							
Drogovnjak	1.759,58	39,1	14,07	0,8	12,9	36,5	38,1	12,5	
Debeljak	1.598,72	35,5	43,05	2,7	5,2	16,8	27,7	50,3	
Sestoj v obnovi	38,53	0,9	13,14	34,1	18,6	33,0	37,3	11,1	
Raznomerno (ps-šp)	459,03	10,2	16,92	3,7	0,0	28,8	71,2	0,0	
Raznomerno (sk-gnz)	132,19	2,9	2,32	1,8	0,0	57,8	33,6	8,6	
Panjevec	21,14	0,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Grmičav gozd	1,06	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	0,55	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	4.496,08	100,0	89,50	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	485,28	9,0	45,0	33,9	12,1	52,1	22,3	22,3	3,3	2,8	52,7	25,0	19,5
Drogovnjak	1.759,58	4,1	53,8	38,5	3,6	40,0	47,3	11,2	1,5	12,3	70,2	13,8	3,7
Debeljak	1.598,72					66,1	26,4	7,1	0,4	6,6	31,0	43,7	18,7
Sestoj v obnovi	38,53					87,7	10,3	0,0	2,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	459,03					0,1	30,0	66,3	3,6				
Raznomerno (sk-gnz)	132,19					0,0	74,2	14,8	11,0				
Panjevec	21,14												
Grmičav gozd	1,06												
Pionirski gozd z grmišči	0,55	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	4.496,08												

Preglednica/LZI: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,6	7,4	50,9	30,7	7,4	0,0	0,0
Bor	4,9	30,9	39,1	20,4	4,7	1,0	2,4
Macesen	7,9	31,4	41,0	13,8	5,9	0,0	0,0
Ostali igl.	12,2	74,5	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	3,6	16,7	25,7	22,5	31,5	0,1	0,3
Hrast	6,5	20,2	23,9	19,8	29,6	22,6	54,8
Pl. lst.	9,7	25,4	24,7	16,8	23,4	12,6	30,7
Dr. tr. lst.	9,7	24,2	22,1	17,0	27,0	9,5	23,1
Meh. lst.	13,8	31,4	23,1	12,4	19,3	54,2	129,9
Iglavci	4,9	30,8	39,2	20,4	4,7	1,0	2,5
Listavci	11,2	27,7	23,3	15,0	22,8	99,0	240,0
Skupaj	11,1	27,8	23,4	15,1	22,6	100,0	242,5

Preglednica/LZI/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,6	7,4	50,9	30,7	7,4	0,0	0,0
Bor	4,8	30,7	39,2	20,6	4,7	1,1	2,7
Macesen	7,9	31,4	41,0	13,8	5,9	0,0	0,0
Ostali igl.	12,2	74,5	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	4,2	17,4	25,4	22,1	30,9	0,1	0,2
Hrast	6,6	20,4	24,2	19,7	29,1	24,0	58,3
Pl. lst.	10,3	26,2	24,4	16,4	22,7	12,5	30,3
Dr. tr. lst.	10,0	24,6	22,3	16,8	26,3	10,1	24,6
Meh. lst.	15,0	33,2	23,3	11,4	17,1	52,2	126,4
Iglavci	4,8	30,5	39,4	20,6	4,7	1,2	2,8
Listavci	11,8	28,4	23,5	14,6	21,7	98,8	239,7
Skupaj	11,8	28,3	23,7	14,7	21,5	100,0	242,5

Preglednica/PRI: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,5	0,04
Listavci	1,92	2,57	1,64	0,92	0,95	99,5	8,00
Skupaj	1,93	2,58	1,65	0,93	0,95	100,0	8,04

Preglednica/PRI/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,01	0,01	0,02	0,01	0,00	0,6	0,05
Listavci	2,00	2,66	1,64	0,83	0,84	99,4	7,97
Skupaj	2,01	2,67	1,66	0,84	0,84	100,0	8,02

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	3.019	26,9											
Listavci	240.759	22,3											
Skupaj	243.778	22,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	8,26	8,26											
Priprava tal	ha	84,64	89,04											
Sadnja	ha	241,56	244,96											
Obžetev	ha	274,80	1.088,60											
Nega mladja	ha	96,02	152,69											
Nega gošče	ha	144,60	160,75											
Nega letvenjaka	ha	103,53	103,53											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	46,72	46,72											
Zaščita s premazom	ha	104,04	395,48											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	10.795,00	10.795,00											
Zaščita z ograjo	m	7.100,00	7.100,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	20,00	20,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	9,90	9,90											
Pušcanje stojece biomase v gozdu	m ³	200,00	200,00											

Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred: Dobovja - 00110***Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	796,05	1.254,87	15,24	2.066,16
Delež (%)	38,5	60,8	0,7	100,0

Preglednica/LZI: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,7	4,9	53,0	31,8	7,6	0,0	0,1
Bor	5,7	36,4	35,9	17,9	4,1	1,6	4,0
Ostali igl.	12,2	74,5	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	4,7	12,2	18,9	23,4	40,8	0,1	0,4
Hrast	6,9	16,1	19,6	21,6	35,8	41,7	102,2
Pl. lst.	10,5	21,5	20,0	18,3	29,7	17,6	44,6
Dr. tr. lst.	10,4	21,4	20,1	18,6	29,5	17,5	44,2
Meh. lst.	13,7	26,4	21,3	16,6	22,0	21,5	54,4
Iglavci	5,7	36,2	36,0	18,0	4,1	1,6	4,4
Listavci	9,6	20,1	19,9	19,1	31,3	98,4	248,5
Skupaj	9,5	20,4	20,2	19,1	30,8	100,0	252,9

Preglednica/PRI: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,02	0,02	0,02	0,01	0,00	0,9	0,07
Listavci	1,73	2,38	1,72	1,07	1,06	99,1	7,96
Skupaj	1,75	2,40	1,74	1,08	1,06	100,0	8,03

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.564,48	77,6	311,66	15,5	139,73	6,9	0,00	0,0	2.015,87	97,6
Varovalni gozdovi	43,08	85,7	7,21	14,3	0,00	0,0	0,00	0,0	50,29	2,4
Skupaj vsi gozdovi	1.607,56	77,8	318,87	15,4	139,73	6,8	0,00	0,0	2.066,16	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	6,6	6,6	0,1	13,4	13,5	0,1	20,0	20,1	7,8
30 - 49 cm	0,0	3,1	3,1	0,3	3,0	3,3	0,3	6,1	6,4	10,1
50 in več cm	0,0	0,5	0,5	0,0	0,9	0,9	0,0	1,4	1,4	4,3
Skupaj	0,0	10,2	10,2	0,4	17,3	17,7	0,4	27,5	27,9	22,2

Preglednica/RFI: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	253,62	12,4							
Drogovnjak	613,09	29,7	1,59	0,3	0,0	10,1	89,9	0,0	
Debeljak	925,71	43,7	34,97	3,9	0,8	8,8	31,9	58,5	
Sestoj v obnovi	37,78	1,8	12,54	33,2	19,5	29,7	39,1	11,7	
Raznomerno (ps-šp)	162,77	7,9	5,62	3,5	0,0	59,8	40,2	0,0	
Raznomerno (sk-gnz)	90,51	4,4	1,18	1,3	0,0	16,9	66,1	17,0	
Grmičav gozd	1,06	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	0,55	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	2.087,16	100,0	55,90	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,36	4,10	11,58	35,22	4,57	55,87
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,23	0,64	1,95	0,25	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	10	10,0	10,0	30,0	40,0	10,0
Bukev	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Hrast	213	8,0	23,0	37,1	21,6	10,3
Pl. lst.	110	8,2	14,5	29,1	26,4	21,8
Dr. tr. lst.	97	0,0	5,2	27,8	28,9	38,1
Meh. lst.	179	1,1	11,2	33,0	32,4	22,3
Skupaj iglavci	10	10,0	10,0	30,0	40,0	10,0
Skupaj listavci	602	4,7	15,0	32,7	26,7	20,9
Skupaj	612	4,7	14,9	32,6	27,0	20,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,6
Veje	0,3
Osutost	1,3
Skupaj	6,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	2.945	2.174	73,8	1,6
Listavci	134.999	97.260	72,0	70,5
Skupaj	137.944	99.433	72,1	72,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,1	73,4	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	2,0	15,5	0,4
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,1	8,2	0,0
Hrast	21,9	12,6	4,7
Pl. list.	39,0	30,5	8,3
Dr. tr. list.	13,4	18,9	2,8
Meh. list.	23,5	28,1	5,0
Skupaj iglavci	2,2	16,4	0,5
Skupaj listavci	97,8	21,4	20,8
Skupaj	100,0	21,3	21,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	27,4	13,8	15,0	16,8	0,0	16,4	1,2
Listavci	10,8	20,0	29,3	26,2	18,3	21,4	55,6
Skupaj	11,2	19,7	28,5	26,0	18,4	21,3	56,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	0,1	37,2	27,1	15,0	17,8
2022	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	0,1	39,7	17,4	17,4	23,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	3.010	27,3											
Listavci	117.846	22,8											
Skupaj	120.865	22,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	4,00	4,00											
Priprava tal	ha	46,00	49,00											
Sadnja	ha	109,67	111,67											
Obžetev	ha	134,50	544,62											
Nega mladja	ha	81,19	131,16											
Nega gošče	ha	79,86	93,23											
Nega letvenjaka	ha	60,84	60,84											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	28,40	28,40											
Zaščita s premazom	ha	74,86	274,25											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	400,00	400,00											
Zaščita z ograjo	m	3.900,00	3.900,00											
Priprava sestoja	ha	4,00	4,00											

Rastičnogojitveni razred: Črnojelševja - 00130*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.306,30	525,02	22,20	1.853,52
Delež (%)	70,5	28,3	1,2	100,0

Preglednica/LZI: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	32,2	67,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	49,6	37,8	12,6	0,0	0,0
Macesen	7,9	31,4	41,0	13,8	5,9	0,0	0,0
Bukev	20,7	48,4	24,1	3,4	3,4	0,0	0,0
Hrast	10,3	26,4	23,4	15,1	24,8	7,0	16,4
Pl. lst.	11,3	29,7	26,6	14,0	18,4	7,9	18,5
Dr. tr. lst.	11,6	28,0	21,4	14,2	24,8	1,9	4,6
Meh. lst.	15,7	35,2	24,6	10,2	14,3	83,2	195,2
Iglavci	7,4	24,9	40,5	19,8	7,4	0,0	0,0
Listavci	14,9	34,0	24,6	10,9	15,6	100,0	234,7
Skupaj	14,9	34,0	24,6	10,9	15,6	100,0	234,8

Preglednica/PRI: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,00
Listavci	2,29	2,98	1,55	0,55	0,56	100,0	7,93
Skupaj	2,29	2,98	1,55	0,55	0,56	100,0	7,93

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.779,14	98,2	33,52	1,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.812,66	97,8
Gpn, ukrepi so dovoljeni	4,35	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	4,35	0,2
Varovalni gozdovi	36,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	36,51	2,0
Skupaj vsi gozdovi	1.820,00	98,2	33,52	1,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.853,52	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	16,2	16,2	0,0	31,4	31,4	0,0	47,6	47,6	18,0
30 - 49 cm	0,0	3,9	3,9	0,0	5,3	5,3	0,0	9,2	9,2	14,2
50 in več cm	0,0	0,3	0,3	0,0	0,5	0,5	0,0	0,8	0,8	2,2
Skupaj	0,0	20,4	20,4	0,0	37,2	37,2	0,0	57,6	57,6	34,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	188,94	10,2							
Drogovnjak	1.062,52	57,3	12,09	1,1	15,1	41,2	33,7	10,0	
Debeljak	433,31	23,4	6,50	1,5	30,2	64,0	5,8	0,0	
Sestoj v obnovi	0,75	0,0	0,60	80,0	0,0	100,0	0,0	0,0	
Raznomerno (ps-šp)	128,82	7,0	2,92	2,3	0,0	49,3	50,7	0,0	
Raznomerno (sk-gnz)	18,04	1,0	1,14	6,3	0,0	100,0	0,0	0,0	
Panjevec	21,14	1,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	1.853,52	100,0	23,25	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	5,83	3,78	0,82	12,76	23,25
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35	0,23	0,05	0,77	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Hrast	41	0,0	7,3	34,1	41,5	17,1
Pl. list.	57	0,0	12,3	33,3	22,8	31,6
Dr. tr. list.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Meh. list.	532	3,4	9,8	36,4	32,0	18,4
Skupaj listavci	632	2,8	9,8	36,0	31,8	19,6
Skupaj	632	2,8	9,8	36,0	31,8	19,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,7
Veje	0,6
Osutost	0,8
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	51	0,0	0,0
Listavci	116.860	82.011	70,2	70,2
Skupaj	116.860	82.062	70,2	70,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,1	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	4,0	18,1	0,8
Pl. list.	25,3	34,0	5,3
Dr. tr. list.	0,8	14,2	0,2
Meh. list.	69,8	18,5	14,6
Skupaj iglavci	0,1	0,0	0,0
Skupaj listavci	99,9	20,9	20,9
Skupaj	100,0	20,9	20,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listavci	10,1	17,3	30,0	24,6	34,4	20,9	53,7
Skupaj	10,1	17,3	30,0	24,6	34,4	20,9	53,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	15,5	1,2	78,7
2022	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,9	1,9	83,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	9	11,5											
Listavci	93.411	21,5											
Skupaj	93.420	21,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,03	2,03											
Priprava tal	ha	11,14	11,14											
Sadnja	ha	84,88	84,88											
Obžetev	ha	103,86	469,22											
Nega mladja	ha	6,63	11,83											
Nega gošče	ha	52,95	54,33											
Nega letvenjaka	ha	37,05	37,05											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	15,01	15,01											
Zaščita s premazom	ha	28,77	120,82											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	1.700,00	1.700,00											
Zaščita z ograjo	m	2.500,00	2.500,00											
Priprava sestoja	ha	2,03	2,03											

Rastičnogojitveni razred: Obrečni gozdovi mehkih listavcev in robinje - 00310

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	439,29	93,08	10,52	542,89
Delež (%)	81,0	17,1	1,9	100,0

Preglednica/LZI: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Bor	12,7	57,0	30,3	0,0	0,0	0,1	0,2
Bukev	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hrast	6,8	19,7	21,2	18,2	34,1	4,6	10,3
Pl. lst.	4,7	18,4	27,5	20,4	29,0	10,6	23,7
Dr. tr. lst.	7,3	17,5	15,6	18,6	41,0	2,5	5,6
Meh. lst.	7,5	20,6	20,8	17,8	33,3	82,2	183,2
Iglavci	12,7	57,0	30,3	0,0	0,0	0,1	0,2
Listavci	7,2	20,2	21,4	18,1	33,1	99,9	223,3
Skupaj	7,2	20,2	21,4	18,1	33,1	100,0	223,5

Preglednica/PRI: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,00
Listavci	1,42	1,94	1,65	1,54	1,82	100,0	8,37
Skupaj	1,42	1,94	1,65	1,54	1,82	100,0	8,37

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	61,90	66,4	27,97	30,1	3,22	3,5	0,00	0,0	93,07	17,1
Varovalni gozdovi	82,89	18,4	307,20	68,3	59,72	13,3	0,00	0,0	449,80	82,9
Skupaj vsi gozdovi	144,79	26,7	335,17	61,7	62,94	11,6	0,00	0,0	542,89	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	2,6	2,6	0,0	3,9	3,9	0,0	6,5	6,5	2,3
30 - 49 cm	0,0	1,9	1,9	0,0	5,2	5,2	0,0	7,1	7,1	10,8
50 in več cm	0,0	1,9	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	1,9	5,8
Skupaj	0,0	6,4	6,4	0,0	9,1	9,1	0,0	15,5	15,5	18,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	44,91	8,3							
Drogovnjak	79,71	14,7	0,39	0,5	0,0	0,0	100,0	0,0	
Debeljak	227,17	41,8	1,58	0,7	0,0	0,0	25,3	74,7	
Raznomerno (ps-šp)	167,45	30,8	8,38	5,0	0,0	1,0	99,0	0,0	
Raznomerno (sk-gnz)	23,65	4,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	542,89	100,0	10,35	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,79	1,10	0,21	8,11	10,21
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,22	0,04	1,62	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Hrast	4	0,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Pl. lst.	11	0,0	0,0	18,2	18,2	63,6
Dr. tr. lst.	12	0,0	0,0	8,3	8,3	83,4
Meh. lst.	77	1,3	10,4	31,2	23,4	33,7
Skupaj listavci	104	1,0	8,7	26,9	21,2	42,2
Skupaj	104	1,0	8,7	26,9	21,2	42,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	1,5
Osutost	5,2
Skupaj	9,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	13	0,0	0,0
Listavci	25.880	15.160	58,6	58,6
Skupaj	25.880	15.173	58,6	58,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,1	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	1,5	7,1	0,3
Pl. lst.	44,6	52,1	9,0
Dr. tr. lst.	4,4	82,5	0,9
Meh. lst.	49,4	12,9	10,0
Skupaj iglavci	0,1	0,0	0,0
Skupaj listavci	99,9	20,2	20,2
Skupaj	100,0	20,2	20,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listavci	6,9	8,9	13,0	27,1	38,5	20,2	43,8
Skupaj	7,0	8,9	13,1	27,1	38,5	20,2	43,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	17,3	1,1	77,2
2022	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	4,6	10,6	2,5	82,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	29.502	24,3											
Skupaj	29.502	24,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,23	2,23											
Priprava tal	ha	27,50	28,90											
Sadnja	ha	46,01	47,41											
Obžetev	ha	35,44	70,76											
Nega mladja	ha	6,70	6,70											
Nega gošče	ha	11,79	13,19											
Nega letvenjaka	ha	5,64	5,64											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,31	3,31											
Zaščita s premazom	ha	0,41	0,41											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	8.695,00	8.695,00											
Zaščita z ograjo	m	700,00	700,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	20,00	20,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	9,90	9,90											
Pušcanje stojece biomase v gozdu	m ³	200,00	200,00											

Zasebni gozdovi*Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	2.083,01	0,4	233,9	234,3	0,01	7,69	7,69	6,7	21,4	21,4	65,1
GPN, ukrepi so dovoljeni	1,08	0,0	273,1	273,1	0,00	10,61	10,65	0,0	20,0	20,0	51,3
Varovalni gozdovi	457,55	0,2	226,0	226,2	0,00	8,24	8,24	0,0	28,2	28,2	77,4
Skupaj vsi gozdovi	2.541,64	0,3	232,5	232,8	0,01	7,79	7,79	6,0	22,6	22,6	67,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	223,06	8,8
Drogovnjak	1.009,91	39,7
Debeljak	757,22	29,8
Sestoj v obnovi	7,95	0,3
Raznomerno (ps-šp)	401,45	15,8
Raznomerno (sk-gnz)	125,83	5,0
Panjevec	15,67	0,6
Pionirski gozd z grmišči	0,55	0,0
Skupaj:	2.541,64	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,0
Bor	0,1
Macesen	0,0
Ostali igl.	0,0
Bukev	0,1
Hrast	12,4
Pl. lst.	11,2
Dr. tr. lst.	7,1
Meh. lst.	69,2
Iglavci	0,1
Listavci	99,9
Skupaj	100,0

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven lastništva

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,6	26,9	42,3	21,2	5,0	0,1	0,3
Listavci	12,3	28,4	22,5	14,1	22,7	99,9	232,3
Skupaj	12,3	28,4	22,5	14,1	22,7	100,0	232,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	51	6,0											
Listavci	133.507	22,6											
Skupaj	133.558	22,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,86	3,86											
Priprava tal	ha	34,61	39,01											
Sadnja	ha	111,27	114,67											
Obžetev	ha	141,29	493,29											
Nega mladja	ha	12,43	14,79											
Nega gošče	ha	71,51	74,44											
Nega letvenjaka	ha	39,94	39,94											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	21,23	21,23											
Zaščita s premazom	ha	50,76	205,94											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	10.195,00	10.195,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	20,00	20,00											

Državni gozdovi*Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	1.825,51	5,7	248,9	254,5	0,09	8,35	8,44	28,7	22,9	23,0	69,5
GPN, ukrepi so dovoljeni	0,18	0,0	427,8	427,8	0,00	16,17	16,11	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	12,51	0,0	427,6	427,6	0,00	11,13	11,13	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	68,28	0,1	237,6	237,6	0,00	9,29	9,29	0,0	16,3	16,3	41,7
Skupaj vsi gozdovi	1.906,48	5,4	249,7	255,1	0,09	8,40	8,49	28,7	22,4	22,6	67,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	260,15	13,6
Drogovnjak	726,06	38,1
Debeljak	829,73	43,5
Sestoj v obnovi	30,58	1,6
RAZNOMERNO (ps-šp)	48,95	2,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	4,66	0,2
Panjevec	5,29	0,3
Grmičav gozd	1,06	0,1
Skupaj:	1.906,48	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,0
Bor	2,1
Macesen	0,0
Ostali igl.	0,0
Bukev	0,3
Hrast	37,0
Pl. lst.	15,3
Dr. tr. lst.	13,1
Meh. lst.	32,2
Iglavci	2,2
Listavci	97,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,9	31,1	39,0	20,4	4,6	2,2	5,4
Listavci	9,8	25,7	24,6	16,6	23,3	97,8	246,8
Skupaj	9,7	25,9	24,9	16,6	22,9	100,0	252,2

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven lastništva

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	2.968	28,7											
Listavci	106.712	22,4											
Skupaj	109.680	22,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	4,40	4,40											
Priprava tal	ha	50,03	50,03											
Sadnja	ha	130,29	130,29											
Obžetev	ha	133,51	595,31											
Nega mladja	ha	83,59	137,90											
Nega gošče	ha	73,09	86,31											
Nega letvenjaka	ha	63,59	63,59											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	25,49	25,49											
Zaščita s premazom	ha	53,28	189,54											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	600,00	600,00											
Zaščita z ograjo	m	7.100,00	7.100,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	9,90	9,90											
Pušcanje stojece biomase v gozdu	m ³	200,00	200,00											

Gozdovi lokalnih skupnosti*Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	34,10	0,1	247,2	247,3	0,00	8,56	8,57	0,0	1,9	1,9	5,5
GPN, ukrepi so dovoljeni	3,09	0,0	401,0	401,0	0,00	15,21	15,21	0,0	27,2	27,2	71,7
Varovalni gozdovi	10,77	0,2	249,5	249,7	0,01	9,49	9,51	0,0	1,6	1,6	4,2
Skupaj vsi gozdovi	47,96	0,1	257,6	257,7	0,01	9,20	9,20	0,0	4,4	4,4	12,2

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	2,07	4,3
Drogovnjak	23,61	49,3
Debeljak	11,77	24,5
Raznomerno (ps-šp)	8,63	18,0
Raznomerno (sk-gnz)	1,70	3,5
Panjevec	0,18	0,4
Skupaj:	47,96	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,0
Bor	0,0
Macesen	0,0
Ostali igl.	0,0
Bukev	0,0
Hrast	6,8
Pl. lst.	12,1
Dr. tr. lst.	5,9
Meh. lst.	75,1
Iglavci	0,0
Listavci	100,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Listavci	14,9	30,7	21,1	12,2	21,1	100,0	257,6
Skupaj	15,0	30,6	21,1	12,2	21,1	100,0	257,7

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven lastništva

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	540	4,4											
Skupaj	540	4,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Dela za ohranitev in osnivanje GHT	dni	0,44	0,44											

Obrazci E4

(opisi odsekov)